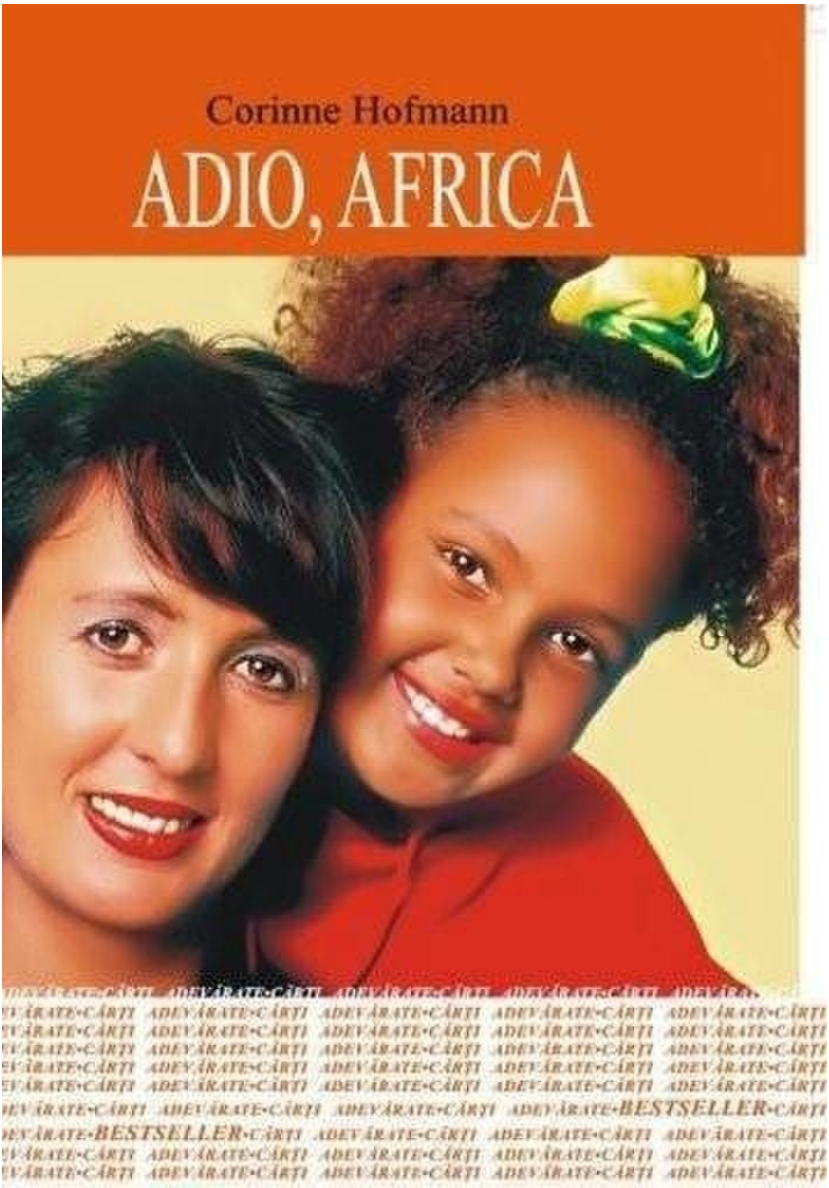

Corinne Hofmann

ADIO, AFRICA

Traducere din limba germană:
Mihaela Dinklage

EDITURA ALLFA

În august 1998, când a apărut cartea „îndrăgostită de un masai", eram, ce-i drept, sigură că povestea mea de dragoste, pe care am trăit-o în Africa, va trezi interesul larg. Dar că va ajunge, în cel mai scurt timp, pe lista bestsellerurilor, că va fi tradusă până acum în 23 de limbi şi că va fi ecranizată, nu aş fi îndrăznit să sper nici în visele mele cele mai îndrăzneţe. Succesul cărţii şi toate evenimentele legate de această poveste s-au transformat într-o altă mare aventură a vieţii mele.

Pe atunci, nu intenţionam nicidecum să mai scriu o carte, dar, în decursul anilor, am primit mii de scrisori, faxuri şi e-mail-uri, în care cititoarele şi cititorii mi-au împărtăşit, în cele mai diverse moduri, cât de tare i-a impresionat povestea mea. Aproape fiecare scrisoare se încheia cu întrebări de genul: ce face familia mea kenyană, ce face fiica mea, ce fac eu.

Dacă la început am încercat să răspund personal la fiecare din aceste scrisori, într-o bună zi am fost nevoită să capitulez în faţa fluxului de întrebări. De

fiecare dată când mai primeam o scrisoare în care cititorii îşi exprimau compătimirea faţă de destinul nostru, simţeam cum creşte în mine o tensiune lăuntrică, care mă îndemna să-mi îndeplinesc un fel de datorie.

Doresc să dedic această carte tuturor celor care m-au înduioşat, în parte până în adâncul sufletului, prin aprecierile lor, prin cuvintele de încurajare şi prin interesul faţă de povestea vieţii mele.

Lugano, aprilie 2003

SOSIREA ÎN „LUMEA ALBĂ”.

De undeva, de foarte departe, aud o voce: „Hei… hei, trezirea!” Deodată simt o mână pe umărul meu. Deschid ochii şi, în primul moment, nu ştiu unde mă aflu. Abia când îmi arunc privirea pe pătuţul din faţa picioarelor mele şi o descopăr pe Napirai, fiica mea, îmi dau dintr-odată seama că sunt în avion. Doamna de lângă mine îşi ia mâna de pe umărul meu şi îmi spune râzând: „Dar aţi dormit adânc, şi dumneavoastră, şi copilul. În curând aterizăm la Zürich şi dumneavoastră aţi pierdut toate mesele”.

Nu-mi vine să cred: am reuşit. Am plecat din Kenya. Eu şi fiica mea suntem libere!

Gândul îmi zboară imediat la ultimele emoţii pe care le-am trăit la Nairobi, la punctul de control al paşapoartelor. Ofiţerul se uită la noi şi mă întreabă: „Is this your child?” Napirai doarme la mine pe spate, în kanga. Îi răspund: „Yes”. Răsfoieşte întâi paşaportul copilului, apoi pe al meu. „De ce vreţi să plecaţi cu fiica dumneavoastră?” este următoarea întrebare. „Vreau ca mama mea să-şi vadă nepoata”. „De ce nu este şi soţul dumneavoastră aici?” Îi explic, cât pot de degajată, că el trebuie să lucreze, ca să câştige bani.

Bărbatul se uită la mine cu o privire severă şi-mi spune că vrea să vadă mai bine faţa copilului. Îmi cere să o trezesc şi să o strig pe nume. Acum tremur şi mai tare. Napirai, care are un an şi aproape patru luni, se trezeşte şi se uită adormită în jur. Bărbatul o întreabă încontinuu cum o cheamă. Napirai nu spune nimic, în schimb lasă colţurile gurii în jos şi deodată începe să plângă. Eu încerc să o liniştesc repede, pentru că mi-e tare frică să nu se întâmple ceva în ultimul moment şi să nu mai putem ieşi din ţară. Ofiţerul întoarce paşaportul lui Napirai pe toate părţile şi întreabă pe un ton dur: „Dar de ce are paşaport german, dacă tatăl este kenyan? Este într-adevăr fiica

dumneavoastră?” Tot mai multe întrebări încep să se năpustească asupra mea, iar eu sunt transpirată toată de frică, încep să-i explic, cât pot de calmă, că soţul meu este un masai tradiţional, că nu i s-a eliberat paşaport şi că nu am putut face rost într-un timp atât de scurt decât de acest paşaport. Îi spun, însă, că peste trei săptămâni mă întorc şi că atunci mă voi ocupa să obţin un paşaport kenyan. În timpul acesta, îi împing încă o dată scrisoarea semnată de soţul meu şi mă rog încet la Dumnezeu: „Doamne Dumnezeule, nu ne părăsi, mai ajută-ne încă câţiva paşi, ca să ajungem la avion!” În spatele nostru, mai mulţi turişti se înghesuie şi asistă enervaţi la scenă. Bărbatul mă mai pătrunde odată cu privirea, tace câteva secunde, după care îi văd strălucirea cea albă a dinţilor, în timp ce îmi spune cu un rânjet larg: „Okay! Călătorie plăcută şi ne vedem peste trei săptămâni. Să-i aduceţi ceva frumos soţului dumneavoastră!”

O grămadă de gânduri îmi trec prin cap, în timp ce o ridic pe micuţa mea să-i dau sân. Sunt încă foarte obosită. Sentimentele pe care le trăiesc acum, cu puţin timp înainte de aterizare, sunt foarte confuze. Ce va spune mama mea? Oare mă va aştepta la

aeroport împreună cu soţul ei? Ce se va întâmpla mai departe? Cum să-i spun că nu am venit în concediu, ci că am fugit de lângă marea mea dragoste de altă dată şi că nu mai am nici putere şi nici curaj să mă întorc? Nu ştiu.

Dând din cap, ca şi cum aş fi vrut să scap de aceste gânduri, îmi împachetez lucrurile. Avionul se pregăteşte de aterizare şi simt din nou acea uşurare enormă: mi-am scos fiica din Kenya. Am reuşit!

Alerg prin clădirea aeroportului cu Napirai pe spate şi mă simt, într-o zi răcoroasă de 6 octombrie 1990, în fusta mea simplă şi cârpită, în tricou şi în sandale, îmbrăcată cam nepotrivit. Oamenii se uită la mine oarecum miraţi. Cel puţin aşa mi se pare mie.

În sfârşit, îi văd pe mama şi pe soţul ei. Mă îndrept bucuroasă spre ei, dar îmi dau imediat seama că s-au speriat, văzându-mă atât de slabă. Sunt numai piele şi os şi, la înălţimea mea de un metru optzeci, am mai puţin de cincizeci de kilograme. Trebuie să-mi stăpânesc lacrimile şi dintr-odată mă simt cumplit de obosită şi extenuată. Înduioşată, mama mă îmbrăţişează. Şi ochii ei sunt umezi. Hanspeter, soţul ei, ne salută amabil, dar ceva mai rezervat, pentru că nu ne cunoaştem încă atât de bine.

Plecăm spre casă. Între timp, ei s-au mutat din Berner Oberland în comuna Wetzikon, din cantonul Zürich. Nici nu ajungem bine în maşină, că mama mă şi întreabă ce face Lketinga şi cât timp am de gând să stau în concediu. Simt cum mi se pune un nod în gât. Nu ştiu cum să-i spun şi atunci îi răspund: „Poate trei sau patru săptămâni”.

Am de gând să-i povestesc mai târziu despre toată tragedia. Mama nici nu bănuieşte, de fapt, cât de rău o duc, pentru că nu am putut nici să-i scriu, nici să-i povestesc despre evenimentele din ultimele luni. Soţul meu controla tot şi eu trebuia să-i traduc fiecare frază pe care o scriam. Când locuiam pe ţărm, se ducea câteodată cu scrisorile mele la unii oameni, care ştiau puţină germană, ca să i le traducă, iar dacă el nu era de acord, trebuia să arunc scrisoarea în foc. Numai dacă mă gândeam acasă, Lketinga se uita la mine, plin de suspiciune, şi mă întreba, ca şi cum ar fi putut să-mi citească gândurile: „Why you are thinking at Switzerland, you stay here în Kenya and you are my wifel” şi, în afară de acest lucru, nu avea rost să o mai supăr şi pe ea, mai ales că multă vreme am tot crezut într-un viitor al nostru comun în Kenya.

Acasă suntem întâmpinaţi de nişte lătrături

puternice de câine, care o sperie pe Napirai, pentru că ea nu ştie ce-i asta. În Kenya, omul are mai degrabă o relaţie distantă faţă de câine. Animalul latră ca un nebun şi-şi arată colţii.

„Nu este obişnuit cu străinii şi mai ales cu copiii, dar pentru cele câteva zile o să ne descurcăm cumva”, îmi explică mama. Din nou simt cum mă apasă ceva, la gândul că trebuie să stăm aici până punem la punct toate lucrurile. Iar aceasta poate dura mai mult timp, pentru că nu mai am aprobare de şedere în Elveţia. Eu am intrat în ţară ca simplu turist. Sunt născută, ce-i drept, în Elveţia, dar am, la fel ca şi tatăl meu, paşaport german. Dacă locuieşti în străinătate mai mult de şase luni, atunci pierzi dreptul de şedere în Elveţia. Nici nu vreau să mă gândesc ce ne aşteaptă.

Dumnezeule, trebuie să-i spun! În clipa aceasta, însă, nu am puterea să-i curm bucuria şi să-i explic adevăratul motiv al vizitei noastre. Este de-a dreptul fericită pentru că-şi vede, în sfârşit, fata şi nepoata. Şi, bineînţeles, în afară de aceasta, cei doi nu sunt pregătiţi pentru o întoarcere inopinată a fiicei lor, care acum este adultă şi are şi un copil. Iar eu nu am mai locuit acasă de la vârsta de 18 ani.

Napirai şi cu mine mergem în camera de oaspeţi,

unde despachetez cele câteva lucruri ale noastre. Nu am decât câteva rochiţe şi vreo 20 de scutece din material textil, o pereche de blugi şi un pulover pentru mine. Tot ce am avut în rest, am lăsat în Kenya – Lketinga trebuia să creadă că mă întorc. Altfel, nu m-ar fi lăsat nici în ruptul capului să părăsesc ţara împreună cu fiica noastră.

Casa este mare şi frumoasă, aranjată cu mobilă îngrijită, cu plante şi covoare, de aceea umblu cu atenţie. Cel mai mult, însă, mă impresionează toaleta, pe care o pot folosi acum în locul acelei găuri împuţite. Mama mă întreabă ce îmi doresc să mănânc. Mor de poftă, când mă gândesc la o salată cu brânză şi cu salam, aşa că îmi exprim dorinţa. O văd cam dezamăgită, pentru că ea ar fi vrut să-mi gătească ceva mai deosebit. Dar pentru mine, după patru ani de stat în tufişuri, aceasta este mâncarea cea mai delicată pe care mi-o pot imagina. Când trăiam în tribul sâmburilor, nu aveam niciodată ocazia să mănânc ceva proaspăt de genul acesta. Abia aştept să mănânc salata, cu o bucăţică de pâine proaspătă!

Napirai începe să devină şi ea foarte curioasă şi îi examinează cu atenţie pe toţi necunoscuţii de culoare albă. Între timp, a scos aproape toate cărţile

din bibliotecă şi acum sapă în pământul de la flori. Toate aceste lucruri sunt noi pentru ea.

În sfârşit, este gata mâncarea. Numai când mă uit la ea şi îmi vine să plâng de fericire. De câte ori nu am visat noaptea o astfel de mâncare! Acum îmi pot permite, pur şi simplu, să mi-o doresc şi după o jumătate de oră să o şi am în faţă.

Mama vrea, bineînţeles, să-i raportez pe larg cum decurge noua mea viaţă la Mombasa, dacă îmi place, cum a evoluat magazinul meu de survenire de pe Diani-Beach. Îi pare atât de bine că, după trei ani de stat în tufişurile cele mai îndepărtate, trăiesc din nou ceva mai aproape de civilizaţie. Numai că nu înţelege, de ce am slăbit şi mai tare de la ultima mea vizită, tocmai acum, când am şi mai multe posibilităţi să mă hrănesc mai bine. Pe mine, întrebările astea mă epuizează de tot şi mă întristează şi mai tare. Aşa că dau numai răspunsuri mecanice, departe de realitate. Lipsa ei de griji, aproape nevinovată, mă face să-mi fie şi mai greu să-i spun adevărul.

Mâncarea este delicioasă, plăcerea însă, nu durează mult. După o jumătate de oră am nişte dureri îngrozitoare de stomac şi stau încovoiată pe pat. Bineînţeles, cu hepatita mea, de care m-am îmbolnăvit

cu numai un an în urmă, nu ar fi trebuit să mănânc grăsimi şi, mai mult decât atât, mâncare rece de la frigider. Dar, la urma urmei, ani de zile nu am mâncat altceva decât mâncărurile cele mai simple şi pe acelea, direct din oală. Iar acum, având posibilitatea să mănânc, în sfârşit, ceva deosebit, pur şi simplu nu m-am mai gândii la asta. Nu-mi mai rămâne altceva de făcut, decât să vomit, ca să mi se calmeze stomacul.

Mama îi face baie lui Napirai, ceea ce pe fetiţă o încântă foarte tare. Se bălăceşte şi chiuie de plăcere. Pentru prima dată, îi pune scutece Pampers. Dumnezeule, ce simplu este! Îmbrăcat, murdărit, dezbrăcat şi aruncat. Incredibil! Grozav! S-a terminat cu vremurile din Nairobi, când trebuia să cai cu mine scutecele murdare şi să le spăl seara cu mâna, eu apă rece, până mă ustura pielea.

La ora opt sunt obosită moartă. În Kenya, la ora aceasta, mergeam de obicei la culcare, pentru că se întuneca devreme şi nu aveam curent electric. Oricum, trebuie să mă duc la culcare împreună cu Napirai, pentru că ea nu este obişnuită să doarmă singură. În manyatta, dormea mereu cu mine sau eu bunica ei, iar când locuiam pe ţărm dormea între mine şi soţul meu. Acest lucru este ceva normal pentru

copiii de samburi. Ei simt nevoia de contact fizic. În pat mă cuprinde tristeţea, dar şi îndoiala că ceea ce fac este bine. Adorm, plângând încet.

A doua zi de dimineaţă avem o mare problemă cu ce ne îmbrăcăm. Suntem în octombrie, iar pentru noi, care venim din căldura kenyană, este extrem de frig. Lui Napirai nu i-au plăcut niciodată hainele, iar acum trebuie să-şi pună pe ea şi puloverul şi geaca, cumpărate de mama. Nu se simte bine în atâtea haine şi încearcă să şi le dea jos, dar nu poate. Este frig şi, în afară de aceasta, în Elveţia trebuie să umbli îmbrăcat.

O altă problemă este câinele, care se pare că nu ne agreează deloc. Mârâie, latră şi îşi arată colţii, în timp ce ne urmăreşte cu privirea. Napirai, însă, s-a obişnuit deja şi vrea mereu să se joace cu el. Ca pui de masai, Napirai se pare că nu ştie ce-i frica. Eu, dimpotrivă, simt că înnebunesc de frică să nu o muşte. În timp ce pentru mine câinele este un adevărat pericol, pentru mama şi Hanspeter este, bineînţeles, cel mai drăgălaş animal şi, cum s-ar zice, ţine loc de copil.

În primele două, trei zile, mă simt în permanenţă

obosită şi epuizată. Mă gândesc mereu la Lketinga. Oare ce-o face el singur cu magazinul? îl are, ce-i drept, pe William ca ajutor, dar, în ultimul timp, de când William a furat nişte bani de la noi, nu se mai înţeleg atât de bine.

Ca să mă mai abat de la gândurile mele, mă plimb în zilele următoare pe la şcoala agricolă din apropiere şi stau ore în şir şi mă uit la vaci. Acest lucru îmi aduce o oarecare linişte interioară şi mă face să mă simt atât de legată de mama-soacră, „Gogo”. Oare cum va reacţiona ea, atunci când va afla că nu ne va mai vedea pe mine şi pe Napirai? Conform tradiţiei tribului Samburu, fiica mea îi aparţine, de fapt, ei. Astfel de gânduri şi multele altele de genul acesta îmi trec prin cap.

Seara, când mama şi Hanspeter se uită la televizor la ştiri, de obicei mă retrag cu Napirai, la noi în cameră. Toate imaginile îngrozitoare din războiul din Golf şi toată mizeria din lume mă cutremură şi abia le mai suport. Mai mult de patru ani, nu am avut niciun contact cu televiziunea sau cu alte mijloace mass-media. Am trăit într-o lume ca acum câteva mii de ani, iar acum mă simt doborâtă de toate aceste ştiri şi imagini. Dintr-odată, rămân ca vrăjită în faţa

televizorului. Este un reportaj despre căderea zidului în Germania. Mi-e greu să înţeleg ceea ce văd. Realmente, eu nu am ştiut nimic despre acest eveniment, cu toate că s-a petrecut cu un an în urmă. Nu-mi vine să cred! Înainte, la noi acasă se discuta mereu despre această temă, a zidului, pentru că bunicii mei din partea tatălui trăiseră în partea de est a Germaniei. Aşa că eu ştiam încă de pe vremea când eram copil, cât de diferite erau cele două lumi germane. Tatăl meu ne povestea multe lucruri, atunci când se întorcea dintr-o vizită din R.D.G. Iar acum, sunt din nou unite! În toată lumea se ştia despre aceasta, numai la noi în tufişuri nu a ajuns niciodată această ştire. Uitându-mă la imagini, încep să-mi curgă din nou lacrimile. Mamei mele şi soţului ei li se pare ciudată reacţia mea, ceea ce este de-nţeles. Şi majoritatea filmelor artistice mi se par altfel decât înainte. Sau poate m-am schimbat eu foarte mult? În orice caz, nu mică îmi este mirarea, când văd acele scene de dragoste, cu personaje dezbrăcate, din filmele de astăzi. În Kenya, nici măcar nu ai voie să te săruţi în public sau să te ţii de mână. Şi să nu mai vorbim despre faptul că sâmburii nu se sărută deloc. Încet, încet, încep să-mi dau seama, cât de pudică am

devenit în ultimii patru ani.

După câteva zile, mama consideră că este cazul să-mi cumpăr, în sfârşit, ceva nou de îmbrăcat. Aşa că ea rămâne să aibă grijă de Napirai şi eu plec. Mulţimea de haine şi mărfuri din magazinele arhipline mă zăpăceşte. Nici nu prea ştiu ce mi se potriveşte, aşa că îmi cumpăr o pereche de colanţi, care, după toate aparenţele, tocmai sunt la modă, şi un pulover. Mie mi se par înfiorător de scumpe. De banii ăştia aş fi putut cumpăra în Kenya cel puţin trei, patru capre, sau o vacă frumoasă.

Acasă îi arăt mamei ce mi-am cumpărat. Speriată, ea îmi spune că este imposibil să ies cu pantalonii aceştia pe stradă. Sunt mult prea slabă şi, în ţinuta aceasta, arăt de parcă aş fi bolnavă. Şi eu, care abia căpătasem un strop de mândrie pentru lucrurile drăguţe pe care mi le cumpărasem, mi-am pierdut-o şi pe asta. Mă simt foarte urâtă. Îngrozită, constat că am devenit foarte sensibilă în această lume „albă”. În lumea mea din Kenya, printre africani, era cu totul altfel. Acolo trebuia să fac şi să organizez totul singură. Tot mai mult îmi dau seama, cât de tare m-am schimbat în ultimii ani. Aici, în Europa, timpul trece lepede şi multe lucruri sunt pentru mine noi şi

necunoscute. În Africa, totul decurge încă lin, iar zilele par a fi cu mult mai lungi. Ce s-a ales din femeia de afaceri de odinioară, care era atât de sigură pe ea? O sfrijită fără patrie, cu un copil mic, care nici măcar nu are curajul să i se confeseze mamei sale!

După o săptămână, însă, destinul decide pentru mine. Tocmai suntem la cină, când sună telefonul. Mama răspunde şi spune de mai multe ori „Alo, da, alo”, după care închide. Spune că se auzea, ca şi cum legătura era de undeva, de departe, dar nu era nimeni. Cu mâinile ude de transpiraţie, mă uit cu neîncredere la mama. Ea râde şi-mi spune: „Nu te uita atât de speriată la mine! Precis este soţul tău, care încearcă să te sune. Bucură-te!”

Mi se face rău de emoţie şi de frică. Bineînţeles, am lăsat acolo numărul meu de telefon, pentru că m-a rugat Sophia, prietena mea italiancă. În caz că Lketinga ar fi avut probleme cu magazinul, m-ar fi sunat ea, pentru că el nu a vorbit niciodată, în viaţa lui, la telefon. Nici ei nu-i povestisem nimic. Nimănui nu i-am destăinuit planurile mele de fugă, de frică să nu eşueze. Şi acum uite! Mă uit fix la telefon, de parcă aş fi vrăjită, dar momentan nu sună. Mama este sigură că nu s-a întâmplat nimic rău şi îmi spune să mănânc

mai departe. Dar mie mi-a pierit pofta. În schimb, mă gândesc intens cum să mă comport la telefon. Deja sună. Bucuroasă, mama îmi spune să răspund eu. Dar eu nu pot să mă clintesc. Panicată, stau şi mă uit cum ridică receptorul. După un „da” plin de bucurie, îmi face semn să trec la telefon. Mă duc automat, pun receptorul la ureche şi recunosc imediat vocea Sophiei. „Bună, Corinne, how are you? I’m here together with your husband Lketinga. Vrea neapărat să ştie ce fac soţia şi copilul lui şi când vă întoarceţi în Kenya. Să ţi-l dau la telefon?” „No wait!”, ţip eu în receptor. „Vreau să vorbesc întâi cu tine. Sophia, ceea ce-ţi spun eu acum, este foarte greu de suportat pentru Lketinga, pentru tine, pentru mine, pentru toţi. Nu ne mai întoarcem! Pur şi simplu, nu mai rezist cu un soţ atât de gelos. În parte, ai văzut tu însăţi, cu ochii tăi. Nu am putut să-ţi spun dinainte, pentru că nu am mai fi putut pleca niciodată”. În spatele meu aud căzând pe jos un tacâm.

„Te rog, Sophia, explică-i tu lui Lketinga. Eu îl voi ajuta de aici cu magazinul şi cu maşina, atât cât pot. Dacă va vinde totul, va fi un om bogat. Toate îi rămân lui, şi conturile bancare, tot, în afară de fiica noastră, Napirai. Eu voi încerca, împreună cu ea, să-mi refac

viaţa”. Se simte că Sophia este şocată şi mă întreabă dacă vreau să vorbesc cu soţul meu, dar fisele deja se termină. Îmi notez numărul de telefon şi îi spun că o sun în zece minute, ca să vorbesc cu Lketinga. Epuizată, pun receptorul în furcă, mă întorc şi îi văd pe mama şi pe Hanspeter încremeniţi. În secunda următoare mă podidesc lacrimile şi încep să plâng fără reţineri. Mai rămân un timp lângă telefon. Mă simt total nefericită, dar, în acelaşi timp, ceva mai uşurată, pentru că, în sfârşit, acum află şi mama totul, iar în minutele următoare şi Lketinga.

O aud pe mama întrebând şovăitor: „Bine, dar atunci ce ai de gând? Eu am crezut mereu că, în afară de câteva mărunţişuri, eşti fericită. Doar abia ţi-ai deschis, cu ultimii tăi bani, un magazin frumos. În afară de aceasta, tu nu mai ai drept de şedere în Elveţia!” Acum are şi ea lacrimi în ochi. Sincer îmi pare rău pentru ea. Disperată, îmi aduc aminte că mi-am dorit să întemeiez, alături de marea mea dragoste, o familie fericită, până la sfârşitul vieţii şi în niciun caz nu am vrut să-i iau fiicei mele tatăl. La urma urmei, ea este copilul acestei dragoste copleşitoare. Dar nu mai am, pur şi simplu, niciun pic de putere şi mi-e clar că trebuie să aleg drumul împotriva morţii, adică pe cel

al vieţii. Napirai nu are nici măcar doi ani şi are nevoie de mine. Eu am trecut prin prea multe, de la crizele de malarie în timpul sarcinii şi naşterea la maternitatea din tufişuri, până la carantina din perioada în care am avut hepatită. Nu, pe fetiţa mea nu o mai duc acolo, iar eu vreau să trăiesc – pentru ea! Nu vreau ca ea să fie căsătorită, la scurt timp după ce i s-a făcut incizia. Nu, vreau să o scutesc de aşa ceva. Preţul pe care îl plăteşte pentru aceasta va fi creşterea fără tatăl ei, într-o lume albă.

„Pot să sun înapoi în Kenya? Mai mult ca sigur, Lketinga este zdruncinat”, o întreb eu pe mama, în loc să-i dau un răspuns. Oricum, în momentul acesta nu am niciunul. Trebuie să formez de trei ori numărul, până se face legătura. Mai întâi aud o voce africană străină, apoi o aud iar pe Sophia şi, în cele din urmă, după puţin timp, pe Lketinga. „Hallo my wife, why you not come back to me? I’m your husband! I really Iove you and my baby. I cannot stay without you and Napirai. I don’t want another wifel You are my wifel”.

Plângând, îi explic că m-a rănit de prea multe ori cu comportamentul lui imprevizibil şi cu gelozia lui bolnăvicioasă, „în ultima vreme mă simţeam ca o prizonieră. Aşa nu pot şi nu vreau să trăiesc. Şi, atunci

când mi-ai mai şi reproşat că Napirai nu este copilul tău, mi-ai distrus şi ultima fărâmă de dragoste şi ultima mea speranţă. Lketinga, nu mai pot, dar te ajut cu orice, atât cât pot. Îi voi scrie lui James să vină să te ajute. Voi încerca să-ţi explic totul într-o scrisoare. Îmi pare atât de rău”.

El nu mă înţelege. Este dezorientat. Îmi spune doar, pe jumătate râzând: „I don’t know what you teii me. My wife, I wait for you and my child. I’m sure you will come back to me”. Apoi se aude un pârâit în telefon şi legătura se întrerupe.

Buimacă, mă duc la Napirai a mea, o iau din scăunel şi mă retrag, complet zdrobită, în camera noastră. Pe ziua de astăzi nu mai sunt în stare să gândesc limpede. Se pare că mama şi Hanspeter înţeleg ce se întâmplă, dar nu spun nimic. Napirai simte când nu-mi este bine şi atunci devine şi mai lipicioasă. Se alintă la sânul meu şi suge mulţumită, în timp ce cu cealaltă mânuţă îl masează. După ce adoarme Napirai, eu încep să scriu scrisori.

Dragă Lketinga.

Sper că mă poţi ierta pentru ceea ce îţi

mărturisesc acum: nu mă mai întorc în Kenya. Între timp, am reflectat mult asupra noastră. Acum mai bine de trei ani şi jumătate, te-am iubit atât de tare, încât am fost dispusă să trăiesc cu tine la Barsaloi. Ţi-am dăruit şi o fiică. Dar, din ziua în care tu mi-ai reproşat că acest copil nu este al tău, sentimentele mele faţă de tine s-au schimbat. Ţi-ai dat şi tu seama.

Nu am avut niciodată pe altcineva, în afară de tine şi nu te-am minţit niciodată. Dar, în toţi aceşti ani, tu nu m-ai înţeles deloc, poate şi pentru faptul că sunt o „mzungu". Lumea mea este foarte diferită de a ta, dar m-am gândit că într-o zi ne vom afla într-o lume comună.

Acum, după ultima şansă pe care am avut-o la Mombasa, constat că nu eşti fericit, iar eu nici atât. Suntem încă tineri şi nu putem continua aşa. În acest moment, nu mă vei înţelege, dar după un timp, vei vedea că vei putea fi din nou fericit cu altcineva. Pentru tine, va fi uşor să găseşti o altă femeie, care trăieşte în aceeaşi lume cu tine. Dar caută de data aceasta o femeie samburu şi nu o albă; noi suntem mult prea diferiţi. Într-o zi vei avea mulţi copii. Am luat-o pe Napirai cu mine, pentru că ea este singura avere care mi-a mai rămas. De asemenea, ştiu că nu

voi mai avea niciodată copii. Fără Napirai nu aş putea supravieţui. Ea este viaţa mea! Te rog, te rog, Lketinga, iartă-mă! Nu mai am puterea să trăiesc în Kenya. Acolo m-am simţit mereu singură, nu am avut pe nimeni, iar tu m-ai tratat ca pe o infractoare. Tu nu-ţi dai seama, pentru că aşa este în Africa. Îţi repet încă o dată: nu am făcut niciodată ceva nedrept.

Acum trebuie să te gândeşti ce faci cu magazinul, îi voi scrie şi Sophiei şi ea te va putea ajuta. Îţi las ţie tot buticul. Dar, dacă vrei să-l vinzi, trebuie să negociezi cu Anii, indianul.

De aici, eu vreau să te ajut, atât cât pot de bine şi nu vreau să te las să te prăbuşeşti. Dacă vei avea probleme, spune-i Sophiei. Chiria pentru magazin este plătită până la jumătatea lui decembrie, dar, dacă nu mai vrei să lucrezi, trebuie să vorbeşti neapărat cu Anii. Îţi fac cadou şi maşina. Îţi trimit pentru ea o hârtie semnată. Dacă te decizi să o vinzi, vei obţine pe ea cel puţin 80.000 de şilingi, dar trebuie să găseşti pe cineva de încredere, care să te ajute. După aceea, vei fi un om bogat.

Te rog, Lketinga, nu fi trist, vei găsi tu o femeie mai bună, pentru că eşti tânăr şi frumos. Voi face totul ca Napirai să păstreze o amintire frumoasă despre

tine. Te rog, înţelege-mă! Aş muri, dacă aş rămâne în Kenya şi cred că nu îţi doreşti acest lucru. Familia mea nu gândeşte nimic rău despre tine, ei te iubesc în continuare, dar noi doi suntem mult prea diferiţi.

Multe salutări de la Corinne şi familia ei

Bună, Sophia!

Tocmai am primit telefonul tău şi al lui Lketinga. Sunt foarte tristă şi nu mă opresc din plâns. Ţi-am spus că eu nu mă mai întorc. Este adevărat. Ştiam asta înainte să ajung în Elveţia. Acum îl cunoşti şi tu puţin pe soţul meu. L-am iubit atât de tare, cum nu am iubit pe nimeni în viaţa mea! Pentru el am fost dispusă să duc o viaţă adevărată de samburu. De aceea m-am îmbolnăvit atât de des la Barsaloi. Cu toate acestea, am rămas acolo, pentru că îl iubeam. De când a venit Napirai pe lume, s-au schimbat multe lucruri. Într-o zi, Lketinga a afirmat că acesta nu este copilul lui. Din acea zi, dragostea mea s-a spulberat. Zilele au trecut cu urcuşuri şi coborâşuri şi de multe ori s-a purtat urât cu mine.

Sophia, jur în faţa lui Dumnezeu că nu am avut

niciodată vreo legătură cu alt bărbat, niciodată! Şi cu toate acestea, a trebuit să suport reproşurile lui de dimineaţă până seara. La Mombasa ne-am dat o ultimă şansă, dar nu pot continua să trăiesc aşa. Nici măcar el nu-şi dă seama! Am renunţat la tot, chiar şi la ţara mea. Desigur, m-am schimbat şi eu, dar mă gândesc că este normal, în astfel de circumstanţe. Îmi pare foarte rău pentru el şi pentru mine. Încă nu ştiu unde voi rămâne.

Problema mea cea mai mare este Lketinga. Nu mai are pe nimeni, care să îl ajute la butic. El singur nu se poate ocupa de el. Te rog, înştiinţează-mă dacă vrea să-l păstreze sau nu. Aş *fi fericită, dacă s-ar descurca; dacă nu, să vândă tot. La fel şi cu maşina. Napirai rămâne la mine. Ştiu că aşa va fi mai fericită. Te rog, Sophia, ai puţină grijă de Lketinga, va avea acum multe probleme. Din păcate, eu nu-l pot ajuta prea mult. Dacă aş mai veni o dată în Kenya, nu m-ar mai lăsa niciodată să plec în Elveţia.*

Sper ca şi fratele lui, James, să vină la Mombasa. I-am scris şi lui. Te rog, ajută-l şi stai de vorbă cu el. Ştiu că şi tu ai multe probleme şi sper pentru tine că se vor rezolva în curând. Îţi doresc să meargă totul bine şi să-ţi găseşti o nouă prietenă. Eu şi cu Napirai

nu vă vom uita niciodată.

Toate urările mele de bine.
Corinne

Despre realitatea cea tristă îi scriu şi lui James, fratele mai mic al lui Lketinga, care ne-a ajutat atât de mult. El este singurul din familie, care este şcolit. De asemenea, îi scriu şi părintelui Giuliano, misionarul din Barsaloi.

A doua zi de dimineaţă, mama are şi ea cearcăne pronunţate la ochi. Nu după mult timp, ne aşezăm la masă, iar eu sunt nevoită să-i povestesc, în sfârşit, adevărul despre viaţa mea din Africa. De data aceasta, însă, nu o cruţ, pentru că acum mă aflu în faţa ei, aici, în Elveţia. Îi descriu viaţa mea în tribul lui Lketinga, cu toate părţile bune şi rele şi îi aduc aminte că la început am crezut, într-adevăr, că îmi pot petrece toată viaţa alături de sâmburi. „Dar, după ce am deschis magazinul de alimente, de care era nevoie urgentă, gelozia lui crescândă m-a chinuit tot mai mult şi a fost tot mai greu. După puţin timp, aproape toţi oamenii s-au izolat de noi. Nici măcar cu

misionarul nu mai puteam sta de vorbă, iar cu fratele lui mai mic, James, şi cu ceilalţi băieţi nici atât. Iar eu abia îi aşteptam să vină în vacanţă, să mai stăm de vorbă. Lketinga a provocat multe necazuri. Un băiat chiar a fost nevoit să plece până la urmă din sat, altfel s-ar fi întâmplat ceva rău. Din cauza bolilor mele permanente, nu a mai mers nici magazinul cum trebuie şi până la urmă ne-am mutat, acum câteva luni, pe ţărm. Ce-i drept, atunci am crezut că o mai putem lua din nou de la capăt şi de aceea l-am rugat pe Marc să-mi aducă suma aceea mare de bani, pentru magazinul de survenire. Eu am sperat că discuţia lui Marc, în calitate de „cel mai în vârstă”, ca să spunem aşa, cu Lketinga, va avea consecinţe pozitive, ceea ce s-a şi întâmplat pentru o perioadă scurtă de timp. Lketinga şi-a revenit din nou la normal şi avea perioade în care era foarte drăguţ şi grijuliu. Din când în când, ajuta şi el la amenajarea magazinului şi abia aştepta să muncească. Dar mai târziu, când trebuia să vorbesc sau, câteodată, chiar să mai şi râd cu turiştii, era un infern. Mă întreba în faţa turiştilor, de unde-i cunosc, lucru care nu era nici măcar adevărat. Am tot încercat să-i dovedesc că eu, totuşi, îl iubesc şi am luat totul asupra mea, numai ca să ne fie nouă bine.

Cu timpul, a început să bea tot mai multă bere. O parte o primea de la turiştii care îi făceau cinste şi care nu aveau nicio vină, o parte o plătea el cu banii luaţi din casă. William şi cu mine munceam ca nebunii, iar el venea, înşfăca un teanc de bani şi dispărea cu maşina la Ukunda. Stăteam cu frica în sân, gândindu-mă cum se va comporta, atunci când se va întoarce. Acasă, aproape că nici nu mai aveam voie să părăsesc coliba, care era şi-aşa prăpădită. Astfel nu făceam altceva, decât să stau ore în şir pe pat şi să mă joc cu Napirai. Dacă aveam nevoie la toaletă, de cele mai multe ori mergea cu mine. Era atât de umilitor. Certurile acestea nu erau bune nici pentru Napirai”.

După toată tânguiala mea, îi spun mamei că, în fond şi la urma urmei, în adâncul inimii, Lketinga este un om bun. Înainte, mi-a dovedit în mai multe situaţii că mă iubeşte. Dar el, la Mombasa nu era fericit, iar eu în tufişuri nu mă mai puteam întoarce, pentru că aş fi murit de malarie. Chiar i-am propus să se întoarcă la el la Barsaloi, să-şi caute acolo în tribul său o a doua nevastă şi să mă lase pe mine să muncesc la Mombasa. Astfel, am fi putut fi cu toţii din nou mai fericiţi. „Dar, dintr-odată el nu a mai vrut, deşi atunci când ne-am căsătorit, eu a trebuit să fiu de acord cu

acest lucru. Aşa că nu am mai avut altă soluţie, decât să fug în Elveţia”. Astfel îmi închei eu povestirea.

Mama ascultă îngrozită, dar calmă, fragmentele istoriei mele şi-mi spune: „Eu ştiam, de fapt, de la sora ta, care a fost de curând la voi, că lucrurile nu merg atât de bine, dar nu mi-am imaginat că este atât de rău! Doar de la tine nu am primit decât scrisori pline de optimism şi speranţă. Mă rog, acum ne aflăm în faţa unei situaţii cu totul noi. Totuşi, dacă stau bine să mă gândesc, mi s-a întors fata şi pe deasupra şi o nepoată dulce”. Uşurate, ne cădem una în braţele celeilalte. „Deci nu este o problemă atât de mare, dacă mai locuiesc o perioadă de timp aici cu Napirai, până văd cum decurg lucrurile?” „Nu, numai că Trebuie să vedem cum facem să se obişnuiască câinele”, adaugă ca, râzând din nou şovăielnic.

După-masa o petrecem despletindu-mi codiţele africane. Părul mi se desface în smocuri. La sfârşit, drept recompensă, fac o baie fierbinte şi tot nu-mi vine să cred, cât de bine este să stai într-o cadă plină cu apă. În Kenya, trebuia să merg pe jos un kilometru şi jumătate până la râu, iar acolo nu mă puteam spăla decât sumar. Mai târziu, la Mombasa, încălzeam mai întâi apa ic soba cu cărbuni, o turnam apoi într-un

lighean şi mă spălam cu mâinile. Aici, în Elveţia, avem apă din abundenţă. Nu trebuie decât să învârti robinetul şi ai apă caldă, sau chiar fierbinte, câtă vrei. În Africa, într-adevăr, am uitat ce viaţă plăcută am dus înainte. Totuşi, acum, cu fiecare oră care trece, îmi dau seama tot mai mult, cât de luxoasă este, de fapt, viaţa noastră aici. Şi asta, dacă mă gândesc numai la cele mai banale lucruri, cum ar fi apa, curentul, frigiderul şi alimentele.

Nu, nu are de ce să-mi fie frică de o astfel de viaţă! Voi munci, indiferent ce, important este să obţin din nou permisul de şedere! Chiar a doua zi de dimineaţă mă hotărăsc să mă duc la primărie să mă interesez. Mama vine cu mine, pentru că ea cunoaşte o doamnă, care lucrează acolo. Astfel, aflu că trebuie să fac o cerere scrisă pentru reacordarea domiciliului, la care să ataşez biografia mea. Actele vor fi prelucrate de Poliţia pentru Străini, ceea ce înseamnă că trebuie să aştept. Acasă, rezolv ceea ce mi s-a cerut şi sunt optimistă, pentru că funcţionarii de-acolo au fost foarte drăguţi. Experienţele pe care le-am avut cu autorităţile din Kenya au fost cu totul altele.

În următoarele zile, nu-mi rămâne altceva de făcut, decât să fac plimbări lungi împreună cu fiica

mea, ca să nu mă gândesc mereu la Kenya. Când sună telefonul, mi-e frică să nu fie din nou Lketinga, sau altcineva din Kenya, care să-mi dea vreo veste proastă. Între timp, trebuie să fi ajuns acolo toate scrisorile mele. Câteodată, am impresia că simt aproape cu toată fiinţa tristeţea şi zbuciumul care îi apasă pe cei afectaţi de plecarea mea, mai ales pe draga mea mamă-soacră, dar şi pe Lketinga. Mai mult ca sigur, el şi-a dat seama între timp că noi chiar nu ne mai întoarcem. Nu pot să fac altceva, decât să aştept să văd reacţiile. În sfârşit, pe data de 3 noiembrie 1990, primesc prima scrisoare lungă de la James.

Dragă Corinne.

Bună, îţi scrie James. Ce faci? Sper că familia ta şi draga mea soră, Napirai, sunt bine. Am primit scrisoarea ta cea tristă, care m-a mâhnit şi pe mine foarte tare, pentru că mi-ai povestit că acum eşti în Elveţia şi nu te vei mai întoarce la noi în sat. Toţi cei de aici din Barsaloi, care te cunosc, sunt foarte nefericiţi. În timp ce îţi scriu, îmi vine să plâng, deşi nu pot să cred toate aceste lucruri, decât atunci când

le voi vedea pe chipul fratelui meu, la Mombasa.

Corinne, ceea ce aflu acum de la tine, am simţit deja în sufletul meu, atunci când am văzut cât de urât s-a purtat fratele meu cu tine. Dar ce să le spun celor care întreabă unde este draga noastră Corinne şi de ce a plecat? Este un blestem faptul că a trebuit să pleci din cauza lui Lketinga. Se va simţi foarte singur aici la noi, în ţinut. Toţi sunt supăraţi pe el, pentru că au văzut cât de mult ai muncit tu.

Toate aceste lucruri, pe care vrei să i le dai, îl vor bulversa foarte tare. Eu vreau să-l ajut să rezolve totul corect, deşi nu-l pot influenţa prea mult. Tu ştii că m-am certat de multe ori cu el, pentru că s-a purtat atât de josnic cu tine, ca soţie. Fără tine, fratele meu este acum o persoană fără niciun rost în comunitatea noastră, chiar dacă are maşină şi magazin. Ce să facă el cu un magazin atât de mare, când el, ştii şi tu, urăşte munca? Şi ce să facă el cu maşina, fără permis de conducere? Faptul că tu i-ai lăsat acolo totul, demonstrează cât de mult îl iubeşti. Dar el nu este în toate minţile şi nu ştie să se poarte.

Corinne, Lketinga este foarte dezorientat şi mai mult ca sigur că te iubeşte, dar problema lui este că vorbeşte ca o persoană rea şi nu judecă ce gândesc

alţii despre spusele lui. Singurul sfat pe care i-l pot da este să profite de toată această bogăţie pe care i-o laşi.

Dar cum poate să vândă el magazinul, dacă tu nu eşti aici? Sau poate vorbeşti tu la telefon cu proprietarul, indianul. Fam scris fratelui meu o scrisoare şi i-am spus să-mi trimită bani de drum, ca să pot veni la el, la Mombasa, pe 16 noiembrie, când se termină şcoala. Dacă nu vrea să-mi trimită, atunci mă duc acasă şi vând câteva capre. Apoi mă duc la el să văd ce face. O să-ţi scriu în noiembrie sau în decembrie, ca să-ţi spun cum merg treburile acolo şi să-ţi mai povestesc şi despre ce mai este pe-acasă, mai ales despre mama.

Corinne, eu nu cred că fratele meu se va mai căsători, asta şi din cauza ta. Eu cred că îşi va petrece toată viaţa la Mombasa şi va trăi din ceea ce i-ai lăsat tu. În locul lui, mie mi-ar fi ruşine să mă duc acasă. Realmente, nu ştiu cum să-i spun mamei şi restului familiei.

Îţi doresc să-ţi găseşti un loc în Elveţia sau în Germania, ca să putem rămâne în continuare în legătură. Sunt sigur că Lketinga te mai iubeşte încă foarte tare şi că îi va părea rău după tine. Îţi voi scrie

tot. Te rog, ţine-mă şi tu pe mine la curent, indiferent unde te vei afla pe această lume. Ştiu că Dumnezeu te iubeşte şi îţi va da un loc bun. Deci nu ne uita, gândeşte-te la noi, pentru că tu eşti o parte a familiei noastre, indiferent unde te afli. Nu te vom uita nici pe tine, nici pe cei din familia ta şi nici pe sora noastră, Napirai, pe care o iubim din toată inima. Gândeşte-te dacă nu vrei să vii la noi peste câteva luni sau peste câţiva ani, ca să te vedem şi trimite-ne fotografii sau alte lucruri, care ne amintesc de tine şi de familia ta. Voi face tot posibilul să-ţi trimit ceva, ca să vezi că nu toţi din familia noastră au încheiat cu tine, pentru că noi te iubim. Eu mai am un an şi jumătate de mers la şcoală. Apoi vreau să lucrez, să câştig bani şi să te invit la noi.

Te rog, spune-i fratelui tău, Marc, că problemele nu au venit din partea familiei mele, ci numai din partea lui Lketinga. Corinne, cu tristeţe vreau să închei aici şi sper să aud în curând despre tine.

Transmite salutări familiei tale, lui Marc şi prietenei lui, precum şi lui Napirai.

Vă doresc tuturor un Crăciun fericit.

James

Las scrisoarea să-mi alunece din mână. Rândurile citite îmi redeschid rănile, încă nevindecate, iar lacrimile încep să-mi curgă şiroaie. Indiferent de ce s-a întâmplat, nu vreau, sub nicio formă, ca Lketinga să fie lăsat să decadă în tribul său. Mă simt mizerabil şi din nou încep să mă macineândoielile. Îi povestesc şi mamei despre toate aceste lucruri. Ea stă la masă şi mă urmăreşte încordată. Îmi ripostează hotărât: „Uită-te odată în oglindă şi atunci îţi vei da seama tu însăţi că nu există altă variantă! Au trecut două săptămâni şi încă arăţi de parcă ai fi bolnavă. Eşti atât de slăbită, încât dormi majoritatea timpului. Din cauza hepatitei, nu poţi mânca decât regim şi, pe deasupra, mai alăptezi şi copilul! Ce ai de gând? Acum trebuie să te gândeşti la tine şi la Napirai! Aveţi destule griji!” Tonul ei dur uni face chiar bine în momentul de faţă şi mă simt, cum nu m-am mai simţit de mult, ca un copil, pe care încerci să-l ocroteşti.

După-masă, îi răspund lui James la scrisoare şi îi mulţumesc pentru intenţia lui de a-l vizita pe Lketinga, la Mombasa. Pentru el, aceasta este o călătorie extraordinară. El are abia şaisprezece ani şi nu a fost decât o singură dată la Mombasa, atunci

când ne-am mutat din districtul Samburu şi am mers cu maşina 1460 de kilometri până pe ţărm. Atunci a mers cu noi ca să o ţină pe rând, împreună cu Lketinga, pe Napirai, pe străzile pline de denivelări. Dar acum, va trebui să meargă singur, ceea ce pentru oamenii de acolo este un lucru cu totul neobişnuit, pentru că, în mod normal, ei călătoresc cel puţin câte doi. Drumul cu autobuzul, care durează de la două, până la trei zile, este scump şi, după cum povesteşte el în scrisoare, trebuie să vândă nişte capre, ca să facă rost de bani. Lketinga nu îi va trimite nimic, pentru că banii din scrisori dispar din plic, iar James, ca elev, nu-şi poate deschide un cont la bancă. Cei pe care îi cunosc eu acolo, şi au bani, sunt foarte puţini. Averea lor este turma. Dacă cineva are nevoie de bani, vinde nişte animale sau pielea unei capre tăiate sau a unei vaci şi cumpără alimentele de primă necesitate. Sper ca James să reuşească şi Lketinga să-i dea banii înapoi.

Între timp, Napirai s-a obişnuit cu frigul şi când o îmbrac nu mai protestează.

Din ultimii bani puşi de-o parte, cumpăr din magazinele second-hand haine de iarnă. Nu vreau să o mai împovărez pe mama şi financiar. O costă şi aşa

destul faptul că ne hrăneşte. Şi să nu mai adaug că mereu cumpără câte ceva pentru Napirai. Cu câinele ne înţelegem tot mai bine, deşi mai are momente când reacţionează imprevizibil.

Din când în când, mama mă îndeamnă să-mi vizitez foştii prieteni, ca să-mi fac şi eu din nou intrarea în lume. Dar nu mă mai încumet să merg cu maşina pe străzile aglomerate, mai ales că circulaţia este pe partea dreaptă. Prin junglă, la un drum cu maşina de mai multe ore, venea din sens opus cel mult un vehicul. Mai degrabă ne ieşeau în faţă elefanţi sau bivoli, care ne blocau drumul, ceea ce putea duce la situaţii de-a dreptul periculoase. Aici, în Elveţia, dimpotrivă, cel puţin aşa mi se pare mie acum, toată lumea merge cu maşina. De aceea, prefer să rămân acasă cu Napirai.

Într-o seară, pe la jumătatea lui noiembrie, sună telefonul şi îmi dau seama imediat că este cineva din Kenya. O aud pe Sophia. De data aceasta sunt mai stăpână pe mine, pentru că avem deja mai mult de o lună, de când suntem în Elveţia şi până acum au aflat toţi. „Bună, Corinne, how are you and Napirai? Eşti în continuare sigură că nu te mai întorci? Lketinga munceşte rar. Când trec pe-acolo, magazinul este, de

cele mai multe ori, închis. Vreau numai să-ţi spun că soţul tău nu mă lasă să îl ajut şi nu ştiu ce să fac. Am şi eu, după cum ştii, problemele mele, pentru că am deschis restaurantul, şi până acum nu am primit permis de muncă. În rest, mereu aceleaşi lucruri! În afară de aceasta, peste patru zile plec în Italia, să-mi văd familia. „Sophia”, îi răspund eu, „drăguţ din partea ta că mă suni înainte să pleci, dar hotărârea mea este definitivă. Eu mă bucur că mai sunt încă în viaţă şi că am plecat de acolo cu Napirai. Nu trebuie să te mai ocupi de Lketinga. Cred că James va veni în curând la Mombasa ca să-l ajute să hotărască ce se va întâmpla cu magazinul. Ştiu cât de suspicios este soţul meu. L-ai văzut, ştii cumva ce face?” Sophia îmi spune că nu s-a mai întâlnit cu el de mult, sau, dacă l-a văzut, atunci era cu maşina în Ukunda. Mai mult de-atât nu-mi poate spune nici ea. Apoi ne luăm la revedere şi îi urez din toată inima toate cele bune, multă putere şi dragoste pentru viaţa ei mai departe, în Kenya. În clipa aceea, nu bănuiesc că nu voi mai auzi niciodată nimic despre Sophia.

Peste câteva zile, primesc răspuns la scrisoare de la părintele Giuliano.

Dragă Corinne.

Acum câteva zile am primit scrisoarea dumneavoastră de pe data de 26 octombrie şi aş dori să vă răspund la ea.

Eu cred că pentru dumneavoastră este mai bine să rămâneţi în Elveţia. Pe mine m-a mirat oricum faptul că aţi stat atât de mult împreună cu Lketinga. Şi mie mi s-a părut de multe ori că era cam ciudat şi m-am întrebat destul de des, cum de aţi reuşit să vă înţelegeţi cu el atâta timp. Indiferent ce va fi, vă doresc o viaţă mai bună împreună cu Napirai.

În scrisoarea dumneavoastră spuneaţi că aţi pus ceva bani în plic pentru mama lui Lketinga, dar nu a fost nimic înăuntru. Este periculos să trimiteţi bani prin scrisori, pentru că sunt deschise şi apoi, de multe ori, nu ajung nici scrisorile. Dacă aveţi un cec de la banca Barclays, puteţi să-l completaţi pe numele misiunii noastre catolice şi eu îl voi preda la banca mea. Când ajung banii, eu îi voi da suma respectivă mamei Leparmorijo. Cred că aceasta este cea mai bună cale.

Multe salutări din Barsaloi. La noi acum este sezon de ploaie şi totul este verde. Este minunat.

Multe salutări şi de la părintele Roberto, al dumneavoastră Giuliano

Mă bucur foarte tare de scrisoarea lui. Acum m-am liniştit, pentru că am găsit o posibilitate ca să-mi pot ţine promisiunea faţă de mama-soacră. Când ne-am mutat atunci la Mombasa, i-am promis că toată viaţa mea mă voi gândi la ea, că nu o voi uita niciodată şi că voi avea mereu grijă de ea, indiferent unde trăiesc. Am fost atât de fericită că nu mi-a luat-o pe Napirai. În mod normal, prima fiică născută aparţine mamei soţului, ca aşa-zisă „pensie pentru bătrâneţe”. Când creşte, fetiţa îi face bunicii rost de lemne de foc, are grijă de caprele ei şi îi aduce apă de la râu. În schimb, aceasta îi dă de mâncare. Când ajunge la vârsta măritişului, între 13 şi 16 ani, fata este căsătorită, iar bunica primeşte premiul miresei, care constă în mai multe capre, vaci, zahăr şi alte lucruri. Asta mi-a povestit Lketinga, la scurt timp după ce s-a născut Napirai. Un obicei care, pentru mine, era de neconceput. Şi Şaguna, fiica cea mică de trei ani a fratelui mai mare al lui Lketinga, locuieşte deja la ea, deşi mama ei locuieşte şi ea în aceeaşi enclavă. Fetiţa

doarme şi mănâncă la bunica ei. Fratele ei, care este cam cu doi ani mai mare, stă la părinţii lui, în coliba alăturată. Da, mamei soacre îi datorez faptul că m-a lăsat atunci să plec cu Napirai I am explicat că fără copilul meu eu nu pot trăi şi atunci. Iară să spună nimic, m-a privit îndelung, după care mi-a pus-o pe Napii ai înapoi în braţe, deşi era de părere că mai pot face încă alţi zece copii.

Acum vreau să-mi ţin promisiunea şi din îi bani pe care îi voi câştiga îi voi trimite şi ei ceva. Atâta vreme cât nu am voie să lucrez, voi elibera cecuri pe conturile mele din Kenya şi-i voi ruga pe cei de la misiune să-i dea lunar o sumă fixă. Numai aşa sunt sigură că banii nu sunt cheltuiţi în câteva zile de rudele ei numeroase. Lketinga ar trebui să mai aibă destui bani. După tot ce i-am lăsat eu. Dacă bineînţeles nu munceşte, aşa cum mi-a spus Sophia la telefon, şi trăieşte numai din banii din buzunar, nu va mai dura mult, până când va avea probleme. Sper ca în curând să aflu cum merg treburile, pentru că, mai mult ca sigur, James a ajuns până acum la Mombasa. În fiecare zi aştept poşta, ca să văd dacă a sosit şi vreo scrisoare din Kenya. Au trecut nouă luni şi încă mă simt răspunzătoare pentru multe lucruri, deşi am lăsat

în Kenya tot ce aveam. În sfârşit, soseşte scrisoarea mult aşteptată de la James.

Dragă Corinne şi familie.

Eu, James, scriu din Mombasa, după ce am primit scrisoarea ta de pe data de 6 decembrie. Ce faci, ce face familia ta şi scumpa noastră Napirai? Sper că sunteţi cu toţii bine. Lketinga şi cu mine nu o ducem rău aici. Despre familie nu am prea multe de povestit, pentru că nu am mai auzit de multă vreme nimic de ei. Din scrisoarea ta am aflat că încă nu ai găsit un loc în care să te stabileşti. De aceea, eu vreau să mă rog intens la Dumnezeu, ca să găseşti într-o bună zi ceva. Am mai aflat că ai încercat să o ajuţi pe mama cu ceva bani, dar nu au ajuns.

Am vorbit cu Lketinga despre magazin şi s-a hotărât să-l vândă. De aceea, te rog să îl contactezi tu pe proprietar, ca să facă el vânzarea în locul lui. Vreau şi eu să încerc să vorbesc cu fratele lui, aşa cum mi-ai spus. Lketinga nu vrea să vândă maşina. Nici banii nu vrea să-i împartă. Aşa că mă voi întoarce la Maralal şi nu cred că îmi va da bani de drum. El bea frecvent şi mestecă acum multă miraa. De aceea, te rog să faci tu

ceva pentru vânzarea magazinului, ca să nu mai aibă datorii şi la indian. Am scris la Diners' Club, ca să blocheze cartea de credit.

Corinne, pe 10 decembrie plec la Barsaloi şi sunt de-a dreptul trist, pentru că fratele meu nu mi-a dat alţi bani, în afară de cei pentru drum. Nu ştiu ce să iau pentru şcoală şi pentru mama. Este pentru ultima dată în viaţa mea, când l-am vizitat pe Lketinga. În orice caz, eu am făcut încasări pentru magazin în valoare de 12.000 de şilingi kenyeni, dar el i-a cheltuit pe toţi. Mereu a venit şi a spus că îi duce la bancă, dar i-a cheltuit pe miraa. Corinne, acesta este tristul adevăr.

Aşa cum mi-ai spus tu, îmi voi deschide propriul cont bancar, ca să-mi poţi trimite ceva şi să ne poţi ajuta pe mine şi pe cei din familia mea. Mă voi duce la Barsaloi şi îl voi ruga pe Richard să-mi dea un credit, ca să-mi pot deschide un cont. Apoi îţi voi comunica numărul.

Viaţa fratelui meu va fi, probabil, după câte îmi dau eu seama, foarte scurtă. De când ai plecat de lângă el, nu îmi mai face plăcere să stăm împreună, pentru că el nu mă ajută cu nimic, deşi el este cel care are acum ceva. Îi voi povesti mamei mele ce-ai scris şi

că trebuie să deschid un cont la bancă, ca să ne poţi ajuta. Vreau să-i mai povestesc ce greutăţi mi-a făcut fratele meu. Cele câteva capre, pe care le am la Barsaloi, le voi vinde, ca să am bani pentru şcoală. Despre problemele pe care le are familia mea nu ştiu ce să scriu acum, pentru că sunt încă la şcoală şi nu i-am mai văzut de mult. Te rog, trimite-ne câteva fotografii cu Napirai şi cu familia ta.

Vă doresc tuturor un An Nou fericit, al tău James

Scrisoarea mă înfurie. O mai citesc o dată şi îmi dau seama că una din scrisorile lui nu a ajuns la mine. Aşa că tot nu ştiu cum au reacţionat oamenii din Barsaloi faţă de plecarea noastră şi de unde a luat James bani pentru drumul până la Mombasa. De asemenea, deduc că nu s-a mai dus acasă la Barsaloi, ci a plecat direct din Eldoret la Mombasa, imediat după ce s-a terminat şcoala. Ceea ce mă face, însă, atât de furioasă este faptul că Lketinga, după câte a făcut James pentru el, nu a vrut să-i dea nici măcar banii pe care îi datora. S-a dus, la dorinţa mea, la Mombasa, ca să-l ajute pe Lketinga şi să fie alături de el, iar el îl lasă, pur şi simplu, baltă. Totuşi, James este

fratele lui mai mic!

Eu ştiu cât de diferiţi sunt ei. James este cam cu treisprezece ani mai mic, anul de naştere nu şi-l ştie exact. La fel ca toţi ceilalţi, data naşterii a fost stabilită cu aproximaţie de către oficiul districtului. Nimeni nu îşi cunoaşte acolo dată exactă a naşterii. Marea deosebire dintre cei doi constă în aceea că James merge la şcoală, pe când Lketinga nu a fost niciodată la o astfel de şcoală. Ei par a veni din două lumi cu totul diferite.

Lketinga, care până de curând avea statut de războinic, nu ştie să citească şi să scrie şi a crescut în tufişuri, cu ritualurile şi obiceiurile străvechi. James, dimpotrivă, este cel mai tânăr şi singurul din familie care se duce de la vârsta de şapte ani la şcoală, aceasta fiind finanţată de misiune. Atunci când îşi exprimau părerile contradictorii, îl auzeam deseori pe Lketinga spunând: „Ah, doar ei nu mai sunt bărbaţi adevăraţi, nu au trăit niciodată în tufişuri. În schimb, nu fac altceva decât să piardă timpul degeaba la şcoală. They don’t know about lifel”.

Pe James şi pe ceilalţi băieţi de şcoală, dimpotrivă, îi auzeam spunând: „Ştii, despre acest subiect nu poţi vorbi cu oamenii de-aici. Ei nu te

înţeleg absolut deloc, pentru că nu ştiu nimic despre lumea înconjurătoare. În afară de tufişuri şi de problema supravieţuirii, alături de animalele lor, ei nu cunosc nimic. Ei nu ştiu ce se întâmplă afară, în lume”.

Câteodată aveam impresia că sunt cu totul străini. Totuşi, am considerat că, măcar într-o astfel de situaţie, Lketinga are încredere în fratele lui şi îl ajută.

Furia declanşată de scrisoare mă face să trec din nou la acţiune. Aflu prin Serviciul Internaţional de Informaţii numărul de telefon al indianului şi îl contactez. Se miră foarte tare de ceea ce îi povestesc şi de faptul că nu mă mai întorc. Abia acum câteva zile, Lketinga i-a spus că sunt în concediu şi că mă întorc curând. Îi pare rău de hotărârea mea, dar este de acord să înceapă negocierea cu Lketinga pentru predarea magazinului, pentru că, fără mine, nici el nu vede vreo şansă de supravieţuire a magazinului. Îi mulţumesc şi răsuflu uşurată, pentru că măcar în ceea ce priveşte magazinul, Lketinga nu va mai avea griji. Ce va face el cu atâţia bani, nu ştiu. Nu pot decât să sper că nu îi va cheltui pe toţi pe bere şi pe miraa. Îi scriu imediat şi lui James o scrisoare, prin care îl

anunţ de ceea ce am convenit.

Toată agitaţia aceasta are însă şi ceva bun. Aici, în Elveţia, nu fac altceva decât să stau degeaba şi să aştept decizia de la Poliţia pentru Străini. Dar atunci când este vorba despre Kenya, nu am niciun fel de reţineri şi acţionez cu o forţă surprinzătoare, în felul acesta, îmi creşte şi încrederea în forţele proprii şi dorinţa de a lucra din nou. Noul meu mediu de viaţă nu mi se mai pare atât de străin şi, încet, încet, încep să iau din nou în greutate. Încerc tot mai des să mănânc mâncare normală în loc de regim şi mă bucur să constat că de la o săptămână la alta am tot mai puţine probleme cu stomacul.

Cu puţin timp înainte de Crăciun, Napirai şi cu mine ne bucurăm de prima zăpadă. Este, ce-i drept, extrem de frig, dar acum nu mă mai deranjează. Dimpotrivă, vremea mi se pare dintr-odată mai interesantă, decât zi de zi cer albastru-închis, cu soare dogoritor, care usucă vegetaţia… Şi atunci când, în sfârşit, plouă, după luni de zile cu soare, totul este inundat, iar viaţa oamenilor şi animalelor este pusă de multe ori în pericol. După astfel de experienţe nu pot decât să mă bucur din nou de ploaie, zăpadă şi chiar

ceaţă.

Cu câteva zile înainte de Crăciun, mă duc cu mama la cumpărături la Rapperswil. Este incredibil, câte lucruri sunt expuse în magazine! Îmi propun ca pe viitor să mă descurc numai cu strictul necesar. Chiar nu este nevoie de atâta risipă! Întâmplător mă întâlnesc cu fostul meu şef, de pe vremea când am lucrat pentru prima dată ca agent de vânzări la o societate de asigurări. Atunci aveam 20 de ani şi eram prima femeie cu muncă de teren şi care a avut şi mult succes. În numai doi ani economisisem destui bani, ca să pot deveni independentă, deschizându-mi astfel un magazin cu rochii de mireasă. Ideea de a face comerţ cu haine noi şi second-hand, mi-a plăcut atât de tare, încât m-am încumetat să fac saltul acesta în independenţă. El, dimpotrivă, a regretat decizia mea foarte tare. Acum se află dintr-odată în faţa mea şi se miră de povestirile şi evenimentele trăite de mine. La sfârşit, îmi dă cartea lui de vizită şi îmi spune că m-ar angaja oricând din nou, numai să-l sun. După ce ne luăm la revedere, o privesc pe mama radiind de fericire şi îi spun: „Vezi cât de repede mi-aş găsi din nou serviciu!”

Chiar dacă nu am de gând acum, imediat, să

intru din nou în branşa aceasta, simpla conversaţie m-a făcut să mă simt bine. Încrederea în mine însămi a primit un prim imbold. Dacă stau bine să mă gândesc, aceasta a fost prima conversaţie cu un bărbat, şi pe deasupra cu unul care mă cunoştea de pe vremea când eram plină de încredere în propriile forţe. Şi imediat urmează şi această ofertă! Indiferent de cât de serioasă este sau nu, eu plutesc în al nouălea cer, fie şi numai pentru faptul că mă crede în stare de ceva. Îi spun mamei mele că după sărbători voi întreba la Poliţia pentru Străini ce se întâmplă cu noi mai departe, pentru că în curând îmi expiră şi viza de şedere de trei luni. Aceasta mă determină mai mult să mă comport calm şi cu răbdare.

Abia aştept să petrec din nou un Crăciun adevărat, cu zăpadă şi frig şi toate cele. În Kenya nu era niciodată atmosferă de Crăciun, pentru că în perioada aceasta era de cele mai multe ori insuportabil de cald. Singurul lucru care îmi amintea acolo de Crăciun erau oamenii mai în vârstă din Barsaloi, care mergeau în pelerinaj la misiune, ca să-şi ia păturile de lână cele noi şi ceva mălai. Cei care mergeau regulat la „biserica tufişurilor” primeau la

sfârşitul anului aceste cadouri, lucru pe care mama nu lăsa să-i scape. Râdeam în sinea mea şi o urmăream de fiecare dată când pleca spre misiune, cu mersul ei cumpănit.

În seara de Ajun, se strânge aproape toată familia noastră, pentru că mama îşi serbează de Crăciun şi ziua de naştere. Numai Eric, fratele meu mai mic, va veni împreună cu soţia lui, Jelly, abia peste două zile, pentru că ei vor să serbeze, împreună cu cei doi fii ai lor, acasă la ei. Sub pomul de Crăciun se îngrămădesc cadourile pentru fetiţa mea. Toţi vor să-i dăruiască ceva, iar Napirai nu încetează să se mire. Desface pachet după pachet şi nici nu ştie cu ce să se joace mai întâi. Mie mi se pare prea mult, pentru că exact acest lucru am vrut să-l evit. Două sau trei cadouri ar fi fost mai mult decât de ajuns. Şi unde să punem toate aceste lucruri? De altfel, Napirai este cea mai fericită, atunci când mă duc cu ea pe un teren de joacă, unde sunt şi alţi copii.

Totuşi, mă bucur foarte tare să stau împreună cu familia mea la o masă aranjată superb şi să mâncăm tradiţionalul Fondue Bourguignonne. Când văd platoul cu cantitatea de carne, care, de fapt, nu este de neluat în seamă, îmi vine dintr-odată să râd. Pentru că ceilalţi

se uită miraţi la mine, le explic motivul pentru care mă amuz: „Dacă Lketinga ar fi acum aici, nici cu cea mai mare bunăvoinţă nu şi-ar putea imagina că această grămăjoară de carne ar ajunge pentru toţi cei de aici. Împreună cu încă un războinic, el poate devora într-o noapte, fără probleme, o capră de mărime mijlocie”.

„Aici, numai din cauza preţului cărnii şi nu ar fi posibil aşa ceva”, este de părere Hanspeter, râzând pe sub mustaţă. Din nou, gândurile mele se învârt în jurul lui Lketinga şi încerc să-mi imaginez cam ce face el acum.

Unele zile abia se scurg, altele trec fără să le simt. Şi Revelionul este o astfel de zi lungă, fără sfârşit. Nu facem o întrecere mare, fiecare stă cu gândurile lui. Pentru viitorul apropiat, eu îmi doresc din toată inima să putem locui din nou în Elveţia. Toate celelalte nu mă înspăimântă.

La începutul anului mă sună indianul, proprietarul magazinului şi îmi spune că el ar fi fost de acord cu predarea magazinului, dar Lketinga s-a răzgândit, adică vrea să lucreze mai departe. Iar acum el aşteaptă chiria pe următoarele trei luni în avans. Îi

dau de înţeles, că trebuie să se ţină de Lketinga. Eu am plătit până la sfârşitul anului, iar acum trebuie să plătească Lketinga, dacă vrea ca magazinul să meargă mai departe. Nu mai am nicio influenţă. I-am spus că toţi banii mei i-am lăsat în Kenya şi am trecut totul pe numele soţului meu.

Gândul că Lketinga vrea să ţină mai departe magazinul, mă îngrijorează. Speranţa mea cea mare este că poate a găsit un ajutor de nădejde.

Exact la trei luni după intrarea mea în Elveţia, primesc o scrisoare de la Poliţia pentru Străini. Simt cum îmi sare inima din piept când deschid scrisoarea, care va decide, poate, viitorul meu – mai ales ţara. Deja după primele două propoziţii, constat dezamăgită, dar puţin uşurată, că nu trebuie decât să dau nişte informaţii despre membrii familiei mele. Fac acest lucru cu exactitatea cerută şi subliniez faptul că primăria nu trebuie să răspundă în niciun fel pentru mine. În cazul în care aş avea greutăţi, familia mea m-ar susţine. Mai adaug faptul că am primit deja oferte de muncă concrete. Optimistă, expediez documentele. Mama este tristă şi-mi spune că acum s-a obişnuit atât de mult cu mine şi cu Napirai, că nu ar putea suporta,

dacă ar trebui să ne mutăm din nou în străinătate. „Va fi bine, altfel m-ar fi dat afară imediat după aceste trei luni”, încerc eu să o liniştesc.

La sfârşitul lui ianuarie este atât de frig, încât lacul din apropiere, Pfäffiker, a îngheţat complet, lucru care se întâmplă o dată la zece ani. Aşa că o pun pe Napirai, îmbrăcată gros, pe sanie şi mergem să ne plimbăm pe lac. Mă uit la oamenii exuberanţi de pe gheaţă care se distrează cu partenerii cei mai ciudaţi. Este, într-adevăr, o nebunie! Acum nici trei luni transpiram şi trăiam într-o lume cu totul alta, iar astăzi mă plimb pe un lac îngheţat. Aproape în fiecare zi, tot ceea ce văd sau fac, compar automat cu Africa. Mă uit la chipurile vesele ale tinerilor şi bătrânilor şi mă gândesc, cât de posomorâţi sunt majoritatea dintre ei în viaţa de zi cu zi, deşi au tot ce le trebuie. La fel, mă surprinde cât de nerespectuos se poartă mulţi tineri cu cei în vârstă. Înainte de a trăi în Kenya, nu eram conştientă de acest lucru. Dar acum, sunt nevoită să mă gândesc cum este la sâmburi. Acolo prestigiul creşte odată cu vârsta. Frumuseţea se ofileşte, în schimb, eşti mult mai respectat. Cu cât cineva este mai bătrân, indiferent că este bărbat sau

femeie, cu atât mai importante sunt deciziile sale. Cei tineri nu fac nimic fără binecuvântarea celor bătrâni. Când James venea acasă de la şcoală în vacanţă, atunci când o saluta pe mama îşi apleca capul şi nu se uita în ochii ei. Abia treptat, în timp ce povestea, arunca câte o scurtă privire către ea. O bunică-masai este de cele mai multe ori înconjurată de un card de copii şi fiecare persoană care trece pe acolo, indiferent că este bărbat sau femeie, tânăr sau bătrân, cunoscut sau necunoscut, o salută şi stă de vorbă cu ea. Mama mea soacră nu se plictiseşte niciodată acolo, deşi toată ziua nu face altceva decât să stea sub copacul din faţa colibei.

Şi cum este aici, în Elveţia? Văd cât de singuri stau mulţi oameni în cafenele sau restaurante. Nimeni nu îi bagă în seamă şi nimeni nu vorbeşte cu ei. Aici ai lucruri materiale din abundenţă, dar lipseşte timpul pentru celălalt şi unitatea socială. În schimb, aici aproape fiecare reuşeşte, într-un fel sau altul, să supravieţuiască singur. În Kenya, la masai, dimpotrivă, aşa ceva ar fi de neconceput.

După plimbarea pe gheaţă, ne întoarcem acasă. Aici găsesc o scrisoare de la James, pe care a scris-o pe data de 12 ianuarie. Am emoţii, pentru că precis

îmi va povesti despre ce este acasă şi despre mama.

Dragă Corinne şi familie.

Îţi sunt recunoscător pentru scrisoarea ta detaliată, pe care am primit-o astăzi Am văzut fotografiile cu Napirai, cu mama ta şi cu tine şi m-am bucurat foarte tare. I-am dus pozele şi mamei şi a plâns, dar eu am liniştit-o, spunându-i că sperăm să vii atunci când termin eu şcoala. Toţi oamenii vor să vadă pozele cu tine şi cu Napirai. Le-am spus celor din familia mea că tu ai plecat numai din cauza lui Lketinga, iar ca dovadă a fost faptul că eu am venit acasă fără nimic. Au spus să-l las în pace acolo şi că speră ca în curând să nu-i mai rămână nimic din ceea ce i-ai lăsat tu.

Corinne, eu nu mă mai duc încă o dată la Mombasa, pentru că nu vreau să mă confrunt din nou cu problemele despre care ţi-am scris. Ai făcut bine că ai vândut magazinul, măcar nu s-a pierdut tot. Dacă Lketinga va veni acasă, eu îl voi ajuta. Pe data de 12 eu voi pleca din Maralal la şcoală. Richard m-a ajutat să-mi deschid un cont la bancă, la Maralal. Aşa că poţi să ne trimiţi acolo bani, dacă vrei.

Le-am povestit mamei şi celorlalţi din familie despre ce mi-ai scris tu şi familia ta. Unii sunt dezamăgiţi de plecarea ta, dar înţeleg că nu ai avut altă soluţie. Toţi au spus că, dacă doreşti să te întorci acasă, fie şi numai în vizită, vor să te vadă. Este însă mai bine, dacă sunt şi eu aici. Mi-ai mai scris că vrei să-mi trimiţi nişte lucruri. Poţi să le trimiţi la şcoală, este foarte simplu, dar să nu trimiţi lucruri pentru care trebuie să plătesc mult la poştă. Voi încerca să te contactez de la şcoală. Voi fi trei luni acolo.

Giuliano şi Roberto sunt tot la Barsaloi. Acum acolo totul este verde şi avem mult lapte. Familia noastră nu mai este la Barsaloi, ci aproximativ doi kilometri mai departe, în direcţia Lpusi. Nu mai avem atât de multe capre ca înainte. Capra ta neagră şi berbecul cu pete albe au crescut foarte mult. Într-o zi, în vacanţă, o să fac poze cu familia mea şi cu animalele şi o să-ţi trimit şi ţie. Lketinga mi-a dat radioul lui cel mic, care este acum la şcoală. Este singurul lucru bun pe care mi l-a dat. Am mai luat şi o parte din hainele tale, mai ales fuste, cu care se îmbracă acum mama. Le-am furat când am plecat, pentru că Lketinga nu voia să mi le dea.

Scrie-mi, te rog, adresa fratelui tău, Marc, ca să-i

pot trimite şi lui câteva cuvinte despre mine şi familia mea, ca să nu ne uite. Dacă vrea să vină la Barsaloi, după cum am discutat odată, sunt pregătit să-l întâmpin şi să-l însoţesc.

Multe salutări familiei tale, prietenilor tăi şi scumpei noastre surori, Napirai. Mă rog mereu cu toată puterea pentru tine, ca să ai succes în viaţa ta din Elveţia.

Al tău frate, James

P.S.: încă câteva cuvinte de la familia mea: toţi îţi urează ţie şi lui Napirai mult noroc în Elveţia şi speră să vă revadă aici, fie că veniţi numai în vizită.

Această scrisoare mă face fericită. Mă bucur că oamenii din Barsaloi nu mă dispreţuiesc, ci dimpotrivă, sunt oricând binevenită. Acest lucru este important, mai ales pentru Napirai. Mi se ia o piatră de pe inimă şi îmi vine să o sărut pe mama soacră pe capul ei negru şi ras. Acum m-am liniştit şi îi răspund la scrisoare.

Peste două zile primesc de la o nemţoaică, care trăieşte în Kenya, o scrisoare, din care deduc că mă

cunoaşte din vedere. Îmi scrie că vrea să cumpere maşina lui Lketinga şi că are nevoie pentru formularele anexate de câteva semnături de la mine. Îmi spune că maşina a fost incendiată, iar acum este avariată. Cu toate acestea, ea vrea să o cumpere şi să o dea la reparat. Mie nu-mi vine să cred ce citesc. Maşina aceasta scumpă şi frumoasă a ars pe jumătate! Şi în condiţiile acestea Lketinga mai vrea, după cum am aflat de la indian, să mai păstreze magazinul! Oare cum o vrea el să facă aprovizionarea fără maşină? El ce-o fi tăcând? Oare s-o fi rănit? Din nou alte griji! Îmi vine să urlu, deşi treaba cu maşina ar trebui să-mi fie indiferentă. Totuşi, mă gândesc cum a reuşit să facă aşa ceva. Bănuiesc că a umplut maşina cu masai, ca să-i ducă la vreun spectacol şi aceştia turnau, sau nu a mai adăugat ulei sau apă.

Astfel de gânduri îmi trec prin cap, în timp ce studiez formularele. Aş suna acum în Kenya, ca să vorbesc cu Lketinga, dar niciunul dintre cei pe care îi cunoşteam eu nu au telefon. Cei mai mulţi nu au nici măcar curent electric în colibele lor, deşi trăiesc în apropiere de ţărm, adică în plin turism. Lumina slabă pe care o au este produsă de nişte lămpi cu petrol. Aşa că nu-mi rămâne altceva de făcut, decât să trimit

hârtiile şi să aştept încordată să văd ce se mai întâmplă.

ACOMODAREA

La sfârşitul lui februarie, mama îmi arată un anunţ în ziar, prin care sunt căutate femei care îşi cresc singure copiii, în scopul întemeierii unei astfel de asociaţii la noi în regiune. „Înscrie-te şi tu, ca să mai ieşi în lume şi să-ţi faci nişte relaţii”, îmi spune mama grijulie. La început, ezit, dar până la urmă mă înscriu. Pe la jumătatea lui martie primesc o invitaţie la un brunch de duminică, ocazie cu care să ne cunoaştem între noi.

Întâlnirea are loc într-o cabană dintr-o pădure, de la marginea unui sat. Când ajung şi eu cu Napirai, deja au venit câteva femei, împreună cu odraslele lor. Unii copii se zbenguie neastâmpăraţi de colo până colo, alţii stau lipiţi de mamele lor. Napirai nu are niciun fel de reţinere, se duce la copii şi se uită atentă la ei. Şi ceilalţi o cercetează plini de curiozitate, pentru că este singurul copil de culoare. Încep să vină tot mai multe femei, până când ne strângem o grupă de aproximativ douăzeci de persoane. Peste tot sunt puse mese şi miroase a cafea. Cele două

organizatoare se prezintă mai întâi pe ele, iar apoi asociaţia. Intenţia este să ne întâlnim o dată pe lună la micul dejun, ca să discutăm împreună despre problemele noastre şi să ne ajutăm reciproc. Cele mai în putere dintre noi să le ajute pe cele mai slabe şi, încet, încet, să se formeze şi în afara grupei contacte sociale. Apoi se prezintă fiecare pe scurt şi povesteşte de ce îşi creşte copiii singură. Ies la iveală destine foarte triste, care mă impresionează puternic. O parte dintre femei par a fi sigure pe ele, altele sunt timide şi inhibate. Unele sunt deja de ani de zile singure, altele, ca şi mine, abia de câteva luni. Când le povestesc istoria mea, cele mai multe vor să afle mai mult şi mai mult. Multora, viaţa mea li se pare ieşită din comun, plină de nebunie şi cumplit de grea. Mie, dimpotrivă, problemele altor femei mi se par mult mai grave. Multe se luptă pentru bani sau pentru a obţine dreptul tutelar asupra copiilor lor. Altele mai suferă încă foarte tare din cauza despărţirii de soţii lor, mai ales acelea care au fost părăsite. Situaţia mea mi se pare mult mai uşoară. Eu trăiesc din banii pe care îi mai am şi nu aştept decât permisul de muncă, ca să pot începe, în sfârşit, să lucrez. Probleme, cum ar fi lupta cu soţul pentru plata pensiei de întreţinere, nu am.

Gândindu-mă la situaţia în care mă aflu acum, îmi aduc aminte de viaţa mea din Africa, care era, în parte, o luptă pentru supravieţuire până la graniţa cu moartea. Acolo eram dependentă, în cea mai mare parte, numai de mine însămi; limba maa abia o înţelegeam, iar cu lumea civilizată din afară nu aveam niciun fel de contact. Existau zile în care nu schimbam cu nimeni nici măcar un cuvânt. O evadare din satul nostru din podişul kenyan nu ar fi fost niciodată posibilă, pentru că nicio femeie nu ar fi îndrăznit să mă ajute, dacă aş fi rugat-o să mi-o ţină pe micuţa mea Napirai pe drumul cu maşina prin junglă, unul în care aproape îţi rupi gâtul. Nu ar fi făcut aşa ceva nici măcar pentru o sumă mare de bani, pentru că nu s-ar mai fi putut întoarce în tribul lor. Bărbaţii masai nu ţin partea unei femei, mai ales atunci când aceasta vrea să fugă.

Aici, dimpotrivă, poţi vorbi cu toată lumea, eşti înţeles de toţi şi de cele mai multe ori primeşti şi ajutor. Trebuie numai să te mişti. Nu, pentru mine, de când sunt mamă care îşi creşte copilul singură în Elveţia, viaţa a devenit mult mai uşoară şi sunt convinsă că va fi şi mai uşoară din momentul în care voi putea munci. Unele femei mă avertizează,

spunându-mi să nu fiu atât de optimistă, pentru că pentru femei în situaţia noastră nu există prea multe locuri de muncă. Şi, în afară de aceasta, ar trebui să găsesc pe cineva pentru Napirai. Faptul că eu îi mai dau la vârsta ei de aproape doi ani să sugă, li se pare unora dintre mame chiar ciudat. O să văd eu ce fac, atunci când voi ajunge la momentul respectiv, mă gândesc eu şi nu mă las intimidată.

O femeie, pe nume Madeleine, se aşază lângă mine şi îmi povesteşte că la sfârşitul lunii aprilie pleacă în Kenya, unde-şi permite, în sfârşit, un concediu, ca să-şi revină după divorţ. Îmi spune că are de gând să meargă pe ţărmul de sud, după care stabilim să mă duc să o vizitez acasă, înainte să plece. Vrea să-i dau câteva informaţii despre Kenya, iar eu îi voi face o schiţă unde se află buticul nostru, ca să poată trece pe acolo şi eventual să vorbească cu Lketinga. Îmi face o impresie bună. De asemenea, îmi mai atrag atenţia încă alte două, trei femei, dar mai ales una dintre organizatoare, care va deveni mai târziu preşedinta aleasă de noi şi care este plină de energie. Cu alte câteva nu intru absolut deloc în discuţie. Timpul trece pe nesimţite şi ne apucăm toate de spălat şi de aranjat vasele. Facem curat în cabană,

după care ne luăm la revedere, până la următoarea întâlnire, peste patru săptămâni.

În drum spre casă, îmi trec prin cap o groază de gânduri şi diversele poveşti de viaţă pe care le-am auzit. În orice caz, mi-a făcut bine întâlnirea aceasta. Pe de-o parte, chiar mă interesează să păstrez legătura cu câteva dintre aceste femei şi în afara grupei, dar, pe de alta, mi-am dat seama că nu pot aştepta atât de mult, până când ajung complet lipsită de orice mijloace. A fost pentru prima dată când m-am confruntat cu probleme ale femeilor care îşi cresc singure copiii. Înainte de anii petrecuţi în Africa, am fost o femeie de afaceri de succes şi nu mi-am dorit să am copii. În Kenya, este ceva normal ca femeile să se descurce singure cu copiii lor numeroşi. De aceea, nu mi-am făcut până acum niciodată prea multe gânduri despre acest subiect. Astăzi, însă, am avut ocazia să văd cum multe femei se lasă pradă destinului lor, ca şi cum ar fi paralizate. Eu nu vreau sub nicio formă aşa ceva!

Ajunsă din nou acasă, îi povestesc mamei despre impresiile inele şi îi spun că mă voi alătura grupei, mai ales că lui Napirai i-a plăcut să se zbenguie cu atâţia copii. Mâine vreau să mai întreb la Poliţia

pentru Străini ce se întâmplă, pentru că deja suntem aici de cinci luni.

Când sun a doua zi de dimineaţă, simt cu fiecare fibră a corpului meu că acesta este un moment foarte important. Mama stă cu Napirai pe canapea şi se uită încordată la mine. Mai mult ca sigur, se roagă.

După ce mi s-a făcut legătura cu biroul respectiv, îi explic femeii de la celălalt capăt al firului problema mea. Amabilă, mă roagă să aştept, ca să se intereseze. Aşteptarea aceasta nu o voi uita niciodată în viaţa mea! Îmi simt inima cum îmi bate până în gât, iar pieptul mi se îngustează tot mai mult. Secundele sau minutele mi se par o veşnicie. „Bunule Dumnezeu, ajută-ne, te rog şi de data aceasta!”, mă rog eu în gând şi ţin pumnii strânşi pentru mine şi pentru fetiţa mea. În sfârşit, aud vocea doamnei: „Numele dumneavoastră este Corinne Hofmann, locuiţi momentan în Wetzikon, împreună cu fiica dumneavoastră, Napirai, născută pe data de 1 iulie 1989, este corect?” „Da”, răspund eu parcă sugrumată. „Cererea dumneavoastră a fost acceptată. În următoarele zile veţi primi şi confirmarea scrisă”. 1 în îmi ţin respiraţia, după care ţâşneşte din mine: „Mulţumesc, mulţumesc mult, m-aţi făcut cel mai

fericit om din lume. La revedere!” Mă întorc şi strig plină de extaz: „Putem rămâne! Slavă Domnului!”

În acest moment mă simt ca nou-născută şi încep să dansez cu Napirai prin casă. Ea râde şi chiuie, deşi nu ştie de ce mama ei şi-a ieşit aşa din fire. Mama plânge de fericire. Nici nu pot gândi clar de bucurie. Acum totul va fi bine. Îmi voi aduna toate forţele ca să găsesc, cât pot de repede, un serviciu şi o locuinţă, îi sun şi pe fraţii mei şi le povestesc şi lor despre norocul meu. Îi scriu şi lui James imediat o scrisoare. Îmi ies din fire de emoţie. De la naşterea fiicei mele nu m-am mai bucurat atât de tare ca în momentul în care am auzit această unică frază, rostită de o femeie, cu totul străină mie. Asta înseamnă pentru mine o nouă viaţă! Oare ea îşi dă seama de dimensiunea celor câteva cuvinte rostite de ea? Dar de unde, îmi spun eu, alungând acest gând, important este că mi-am atins scopul. În momentul în care voi primi confirmarea scrisă, voi da un anunţ la mica publicitate pentru un loc de muncă.

Seara îi dau lui Hanspeter vestea cea bună şi se bucură şi el. La masă discutăm despre ce aş putea lucra. Eu propun să fac o primă încercare cu un chioşc. Dacă aş prelua eu tura de dimineaţă, la prânz

aş putea fi deja acasă, la Napirai. Mama se oferă să stea ea două sau trei zile pe săptămână cu Napirai, pentru că între timp s-a obişnuit cu nepoata ei şi îi face plăcere, împreună cu Hanspeter, fac un calcul de ansamblu asupra cheltuielilor care mă aşteaptă, în cazul în care mă mut singură într-o locuinţă şi constat că, dacă vreau să nu mor de foame, atunci trebuie să accept un post întreg. Şi dacă stau bine să mă gândesc, trebuie să-mi cumpăr mobilier pentru toată casa, pentru că nu mai am nimic. Nicio farfurie, niciun tacâm, nici măcar un prosop nu mai am, iar de mobilă, nici să nu mai vorbim. De aceea nu intră în discuţie decât un serviciu cu muncă de teren, pentru că astfel mi-aş putea împărţi timpul mai bine, iar cu o cotă-parte la comision aş putea câştiga, într-un interval de timp scurt, ceva mai mult. Mama îmi aduce aminte de fostul meu şef de la asigurări. Deşi oferta m-a încântat foarte tare, renunţ la idee, pentru că în branşa aceasta ar trebui să lucrez în principal seara. Aş vrea să încerc mai întâi să găsesc ceva atrăgător în cursul zilei, aşa că voi da un anunţ.

Bineînţeles, trebuie să mai lucrez la aspectul meu fizic. Trebuie neapărat să-mi schimb tunsoarea şi să îmi cumpăr vreo două, trei costume. Dar pentru aşa

ceva există magazinele second-hand. În aceste condiţii, trebuie să-mi cumpăr o maşină, ceea ce aici în Elveţia, în comparaţie cu Kenya, nu ar trebui să fie o mare problemă. Maşini la mâna a doua există la fiecare colţ de stradă şi, mai mult ca sigur, voi găsi ceva convenabil.

Problema cea mai mare este că nu mai am încredere în mine însămi. Ca să mă duc acum la oameni necunoscuţi şi să-i conving să le placă ceva, mi se pare, în momentul de faţă, încă ceva foarte îndrăzneţ. Iar când mă gândesc că trebuie să circul prin oraş şi să caut străzi pe care nu le cunosc, mă cuprinde teama. Dar ceea ce am ştiut să fac înainte, voi şti să fac şi astăzi şi asta cât de curând. Totul mi se pare acum mai uşor de rezolvat decât acum patru luni. Dacă mă gândesc că în Kenya existau momente, în care nu mai puteam sta în picioare din cauza şi că 50 de metri mi se păreau o distanţă aproape de neînvins, astăzi mă simt, în comparaţie cu atunci, un bulgăre de energie. Voi reuşi, sunt convinsă!

Câteva zile mai târziu, primesc aprobarea de şedere definitivă. Bineînţeles, rămâne să lămuresc problema căsătoriei mele. Din câte mi s-a spus, în

Elveţia aceasta nu este valabilă. Dar, pentru că am cetăţenie germană, decizia trebuie luată la Berlin, Elveţia urmând să se alăture hotărârii Germaniei. Deci nu este clar, dacă eu sunt considerată în Europa ca fiind căsătorită sau nu. Deocamdată, însă, nu mă gândesc la acest lucru. Care vor fi, însă, urmările, voi afla abia peste aproape un an de zile. Deocamdată sunt, pur şi simplu, fericită.

Trimit anunţul pentru un loc de muncă şi rămâne să aştept, încrezătoare, o ofertă bună în domeniul distribuţiei de produse. Urmăresc şi anunţurile de locuinţe, dar preţurile şi oferta slabă îmi reduc optimismul. Bineînţeles, nu trebuie să plec de la mama acum imediat, dar, cu timpul, vreau să trăiesc şi eu între patru pereţi ai mei, mai ales dacă încep serviciul.

După mai bine de două săptămâni de la prima întâlnire a mamelor care îşi cresc singure copiii, mă sună Madeleine şi mă invită împreună cu Napirai la o cafea. Ea locuieşte la numai câteva minute de mers cu maşina, în satul vecin, care se află ceva mai sus de Wetzikon. La prima vedere, îmi place complexul de locuinţe. Este compus din patru case cu etaj, aşezate

una în faţa celeilalte, câte două pe fiecare parte. În mijloc se află un spaţiu verde mare, cu un loc de joacă pentru copii, pe care se zbenguie câţiva copii mici. Bineînţeles, i-ar plăcea şi lui Napirai aşa ceva! În plus, pe mine mă încântă şi pădurea din apropiere, cu susurul pârâului.

Madeleine se bucură că o vizităm. Fiul ei are zece ani şi are grijă de Napirai cu o răbdare de înger. Ne povestim îndeaproape vieţile noastre şi, când aude că tocmai am primit aprobarea de şedere definitivă în Elveţia, se bucură foarte tare pentru noi. Eu îi împărtăşesc convingerea că voi găsi în curând de muncă. Numai cu locuinţa se pare că va fi mai greu, pentru că am căutat ceva într-un cartier asemănător cu acesta. Madeleine se oferă să se intereseze ea la administraţie, dar îmi spune să nu-mi fac speranţe, pentru că sunt deja liste de aşteptare pentru locuinţele acestea convenabile. Cartierul m-a fascinat însă atât de tare, încât nu voi ceda aşa de uşor.

Îi arăt poze cu soţul meu şi cu magazinul nostru din Kenya şi o rog să se ducă în concediu la el şi să-i ducă o scrisoare de la mine. O mai rog să încerce să afle ceva despre Sophia. Prea mi se pare o coincidenţă extraordinară faptul că, tocmai la prima mea ieşire,

mă întâlnesc cu cineva care pleacă în Kenya. Cu puţină durere în suflet, îi urez la despărţire concediu plăcut. Acasă îi povestesc mamei, încântată, despre cartierul în care am fost. Sunt hotărâtă să nu caut mai departe, până nu primesc un răspuns negativ de la administraţie.

În zilele următoare, primesc prin poştă sporadic câte o ofertă de muncă. Cele mai multe sunt inutile. Ori nu-mi place produsul care trebuie vândut, ori firmele nu vor să plătească niciun salariu de bază, lucru pe care nu-l pot accepta în situaţia mea. Tocmai când mi-am pierdut orice speranţă în ceea ce priveşte accesul anunţului meu, primesc o ofertă din Zürich. Este vorba despre şaluri din mătase şi cravate, care trebuie vândute întreprinzătorilor, drept cadouri de reclamă. Mă uit la prospectele trimise şi simt că aceasta este şansa mea. Dau imediat telefon şi stabilesc o întâlnire pentru un interviu.

Acum depinde de mine. Va fi dificil să obţin primul post, mai cu seamă după o şedere atât de îndelungată în străinătate. Îmi fac rost de o hartă bună a oraşului Zürich şi îmi cumpăr un costum Inimos. Am avantajul că, datorită staturii mele înalte şi slabe, majoritatea hainelor din magazine mi se

potrivesc şi îmi stau bine. La frizer, mă tund pentru prima dată în viaţă scurt şi îmi vopsesc părul în roşu. O pereche de pantofi noi cu toc, nu prea înalţi, conferă înfăţişării mele, o ultimă notă de eleganţă. Din viaţa mea de masai, într-o colibă din băligar, chircită pe jos lângă foc şi gătind ugali, nu se mai vede nimic. Mama îmi confirmă părerea, pentru că în primul moment abia mă recunoaşte. Şi Napirai se uită mirată la mine. Numai vocea pare să-i fie familiară. Totuşi, când îi dau sânul, se năpusteşte, ca de obicei, asupra mea şi suge alintându-se. Acum este pe deplin sigură că se află la mama ei.

Pentru că vreau să mă prezint la interviu cât pot de degajată, mă decid să merg până la Zürich cu trenul şi nu cu maşina. Dar, încă de la gară, trăiesc prima înfrângere. Vreau să-mi cumpăr bilet de la ghişeu, dar acolo este un puhoi de lume. Pentru că nu mai am prea mult timp până la plecare, îl întreb repede pe funcţionarul de la ghişeu, dacă nu-mi pot cumpăra bilet şi în tren, în drum spre Zürich. Se uită mirat la mine şi-mi spune: „Nu, în trenul urban nu se poate. Trebuie să luaţi bilet de la automatul de pe peron”. În două minute vine trenul. Mă duc repede la linia anunţată şi caut aparatul respectiv. Când îl

descopăr, nu recunosc decât nişte cifre încâlcite şi nişte săgeţi. Stau acolo ca un personaj din epoca de piatră şi nu ştiu cum să fac să ajung la bilet. Un tânăr îmi explică, cu o amabilitate arogantă, cum funcţionează automatul. Cât de neghioabă am devenit în cei patru ani de viaţă în tufişuri!

De următoarea provocare mă ciocnesc la Zürich, atunci când trebuie să mă orientez. Cu chiu, cu vai, aflu drumul. Transpirată toată, în costumul meu cel nou şi frumos, ajung la adresa stabilită. Din fericire, mai am zece minute, ca să mă liniştesc.

În sala de prezentare, şalurile strălucesc, care mai de care, în cele mai grozave combinaţii de culori. Mă întâmpină o doamnă de aproximativ cincizeci de ani. După ce mă prezint succint, aceasta îl cheamă pe soţul ei, care probabil se ocupă de angajări, îşi face apariţia un domn scund, mai în vârstă, dar plin de energie. Îmi arată imediat stofele de diverse calităţi. Nu ştiu ce să cred despre cei doi, dar articolele sunt frumoase şi, în orice caz, se vor vinde bine. De acest lucru îmi dau seama imediat. Domnul mă invită în biroul său şi discutăm. Când află că abia de curând m-am întors din străinătate, nu este foarte încântat, pentru că îi lipsesc, firește, referinţe. Circumspectă, îi

povestesc numai despre activitatea mea comercială din Mombasa în domeniul survenire. La întrebarea dacă sunt căsătorită, răspund că nu, pentru că oricum nu este lămurită problema înregistrării. Acest lucru îl apreciază pozitiv, spunând că soţii, de multe ori sunt geloşi pe soţiile care lucrează în domeniul distribuţiei de produse. De copii nu mă întreabă, aşa că deocamdată nu pomenesc nimic de fiica mea. La sfârşit discutăm despre salariu. În mod surprinzător, acceptă imediat propunerea mea, în cazului care vom încheia un contract de muncă. Îmi spune că mai are o persoană interesată şi mă roagă să mai reflectez şi eu încă o dală asupra acestui lucru. Îi răspund imediat că eu nu am nevoie de timp de gândire şi că aş dori să încep cât se poate de repede. El adaugă râzând: „Vă sun în zilele următoare”.

Deşi nu ştiu ce decizie va lua, încep deja să mă gândesc în drum spre tramvai, cum voi proceda, deoarece nu există o clientelă fixă. Pentru mine, asta înseamnă că trebuie să iau totul de la început. Până acum, el nu a vândut decât ca intermediar la magazinele de confecţii, eu, însă, trebuie să prezint aceste produse de marcă clienţilor industriali, drept cadouri de reclamă pentru firme. Jobul mi se pare

atrăgător, pentru că, în loc de contracte de asigurări aride, am ocazia să prezint produse Inimoase. Drumul spre casă se desfăşoară fără probleme. „Vezi, Corinne, fiecare zi de muncă îţi aduce viaţa tot mai aproape de line şi ţi-o face tot mai uşoară”, îmi spun eu în sinea mea, zâmbind pe sub mustaţă.

Acasă, Napirai se năpusteşte asupra mea şi-mi ridică puloverul, ca să sugă la sân. Ah, cât o iubesc eu pe fetiţa mea, cu părul ei castaniu şi creţ şi cu ochii ei de culoare închisă, ca două cireşe! Ce schimbare va fi, atunci când nu vom mai putea petrece ziua împreună. Dar ştiu că la mama mea se minte într-adevăr bine, pentru că ea o iubeşte ca pe propria fiică.

Acum trebuie să mai căutăm o bonă, care să se ocupe de Napirai în celelalte două zile din săptămână. Cel mai mult mi-ar plăcea să găsesc pe cineva care are copii, pentru că Napirai duce lipsă de parteneri de joacă de vârsta ei. În Wetzikon există un centru de consultaţii familiale, unde mă duc chiar a doua zi, ca’s. I mă interesez, cum pot găsi cel mai bine o familie. O doamnă mai în vârstă, foarte amabilă şi serviabilă, îmi promite că se va interesa şi îmi va spune cât poate de repede. După aceea plec şi colind prin sat, mulţumită şi liniştită, gândindu-mă, nu fără

mirare, cât de uşoară a devenit din nou viaţa mea. Aici poţi vorbi cu toată lumea şi fiecare te înţelege, peste tot poţi să te interesezi de ceva sau ţi se oferă chiar ajutor. Este destul de ciudat că, pe măsură ce trece timpul, îmi dau tot mai mult seama, cât de dură şi de grea a fost viaţa mea în Kenya. Şi numai pentru că dragostea mea cea mare pentru Lketinga m-a însufleţit atât de puternic, eu nu am simţit atunci acest lucru.

Acum, problemele cu munca, locuinţa şi copilul sunt toate pe cale de a fi rezolvate şi nu am decât de aşteptat răspunsurile, unul câte unul. Simt că viaţa mi se va schimba în curând din temelii şi abia aştept să văd cum.

Seara mă sună Madeleine şi-mi spune că, din păcate, deocamdată nu urmează să se elibereze nicio locuinţă şi că pentru fiecare există o listă de aşteptare. Totuşi, îmi dă adresa administraţiei, spunându-mi că poate este mai bine dacă mă prezint personal. Îi mulţumesc şi, pentru că ea pleacă a doua zi, îi doresc încă o dată vacanţă frumoasă în Kenya. Dezamăgită, încerc să diger vestea şi mă hotărăsc să mai aştept câteva zile.

De la viitorul meu patron, cel puţin aşa sper eu

să fie, nu am mai auzit nimic din ziua interviului. Pentru că alte oferte nu am mai primit, sunt hotărâtă să lupt pentru jobul acesta. Aşa că sun şi întreb. Domnul cel energic şi mai în vârstă încearcă să ocolească răspunsul. Îl întreb, fără prea multe vorbe, care este problema. Îmi răspunde că în momentul de faţă nu prea ştie dacă eu sunt persoana potrivită. El ar vrea să încerce cu mine, dar nu la salariul convenit, pentru că, la urma urmei, nu am experienţă, îmi spune că ar trebui să reduc clar pretenţiile de salariu. Indignată, îi răspund că în orice caz merit banii pe care i-am pretins. „Cine a făcut afaceri de succes în Africa, va avea şi aici succes!” După un du-te-vino, este de acord să încep pe data de 1 mai. Două zile mai târziu, am contractul în mână. Am obţinut primul loc de muncă solicitat. Să mai spună cineva că nu am noroc!

DIN NOU STĂPÂNĂ PE PROPRIILE PICIOARE

Îmi mai rămân două săptămâni, în care să mă pregătesc şi să fac rost de o maşină. Deşi mă bucur de această provocare, am momente de îndoială: oare

chiar mai sunt în stare să mă afirm în lumea afacerilor? Urmează zile foarte agitate. Găsesc un Ford vechi, pe care abia îmi pot permite să-l cumpăr. Cum asigurările de tot felul înghit o grămadă de bani, rezervele mele încep să se cam termine. Trebuie să încep odată să câştig din nou bani!

Mai am trei zile până încep serviciul, când, cu puţin timp înainte de ora prânzului, mă sună doamna cea amabilă de la centrul de consultaţii familiale. Îmi spune că avem noroc, pentru că o familie drăguţă din Wetzikon i-a anunţat că are un băieţel de vârsta lui Napirai. Îmi spune că ea a avut deja o discuţie cu ei, iar acum urmează să mă duc eu cu Napirai la această familie, pentru că, la urma urmei, contează concepţiile noastre despre educaţie şi simpatia reciprocă. Sun la familia respectivă şi stabilim o întâlnire. În timpul vizitei, perechea îmi devine din ce în ce mai simpatică. Este o familie liniştită şi echilibrată, iar i ei doi copii par să se înţeleagă bine. Nu trece mult timp, până se aşază pe jos şi încep să se joace cuminţi cu jucăriile băieţelului. După ce ne-am cunoscut mai îndeaproape, stabilim să o duc pe Napirai la ei joia şi vinerea. În restul zilelor se va ocupa bunica ei de ea. Acum am clarificat multe lucruri şi pot să-mi încep serviciul.

Prima zi de muncă trece pe nesimţite. Am convenit ca prima săptămână să lucrez în magazin, până mă obişnuiesc şi mă familiarizez cu produsele, cu varietatea de modele şi cu denumirile lor. Totul este nou şi palpitant. Abia în maşină, în drum spre casă, îmi dau seama cât de obosită sunt dintr-odată. Îmi vine să adorm pe loc. În timp ce mă lupt cu oboseala, îmi vine în minte medicul spitalului din Wamba. El mi-a spus atunci că, din cauza hepatitei grave pe care am avut-o, nu voi mai putea munci multă vreme şi, probabil că şi după ani de zile, numai cu jumătate de capacitate, deoarece starea generală a organismului meu este complet distrusă. Va mai trece mult timp, până mi se va reface sistemul imunitar. „Mai mult ca sigur că acum este din cauza schimbării”, încerc eu să mă liniştesc şi să alung amintirile despre bolile de-atunci.

Acasă mă întâmpină Napirai, care nu mai are răbdare şi trage, ca de obicei, de bluza mea. Eu mai am încă destul de mult lapte şi sânii îmi sunt încordaţi, lucru care în timpul zilei m-a tot deranjat. Aşa că mă hotărăsc, deşi mă doare sufletul, ca în următoarele zile să încep să o înţarc. „Totul a decurs foarte bine”, mă linişteşte mama. Numai după ce a

dormit după-amiază, Napirai a plâns puţin, pentru că nu a avut sân. Ea nu ştie ce este suzeta, nici biberonul, iar să o învăţ acum, mi se pare o prostie. Pentru o fracţiune de secundă, am mustrări de conştiinţă, pentru că nu sunt obişnuită ca Napirai să plângă, în afară doar de atunci când se loveşte. În Kenya auzi rareori copiii plângând, aşa cum am remarcat aici, atât de des, în ultima vreme, iar de smiorcăit nici atât.

Cursul de iniţiere de o săptămână îmi face bine. Am de-a face cu diverşi oameni, iar încrederea în forţele mele, pe care, după toate aparenţele, numai eu o consider nesatisfăcătoare, creşte pe zi ce trece. Pentru prima dată de la întoarcerea mea, simt că sunt băgată în seamă şi ca femeie. Mult prea mult timp nu m-am considerat altceva decât mamă. Acum însă, când mă duc în pauzele de prânz la restaurantul din apropiere să mănânc, surprind priviri admirative. Odată, mă gândesc pentru o fracţiune de secundă, când am făcut eu ultima dată dragoste şi constat că nu prea mai ştiu exact. La mine şi la soţul meu sexualitatea nu se afla pe primul loc. Deşi el mi se părea foarte erotic, la începutul relaţiei noastre a trebuit să constat faptul că la sâmburi nici nu se

sărută, nici nu se mângâie. Sexul, la ei, nu este un joc, ci serveşte numai la reproducere şi eventual la satisfacerea bărbatului. Ei nu ştiu ce înseamnă orgasmul la femeie. Unul dintre motive este şi groaznica incizie a fetelor. Nu voi înţelege niciodată această ciuntire cumplită a organelor genitale femeieşti. Nici Lketinga nu-şi prea putea explica de ce li se face femeilor aşa ceva. Durata scurtă a scenelor noastre de dragoste nu mă mai deranja, pentru că eu îmi iubeam soţul din toată inima şi mult timp am fost, pur şi simplu, fericită că pot trăi alături de el.

Uitându-mă la bărbaţii din restaurant, nu reuşesc să-mi imaginez o relaţie cu cineva, iar sex nici atât. Gândul să am o legătură acum, după mai mult de cinci ani, cu un alb, mă înfricoşează şi îmi suprasolicită clar fanteziile mele „moarte”. Sau este din cauză că, pur şi simplu, nu sunt îndrăgostită şi am alte treburi mai importante? Cu toate acestea, constat că atenţia cu care eu nu mai eram obişnuită, îmi face bine, aşa că o savurez în timpul pauzei scurte de prânz de la distanţă sigură, mai ales că ea nu este insistentă.

Mi se rupe sufletul când o duc prima dată pe Napirai la bonă. Colţurile gurii încep să-i tremure şi

ochii ei închişi la culoare se umplu cu lacrimi. Plângând, bâiguie întruna „Mamaaa” şi întinde mânuţele după mine. Bona o ia pe Napirai în braţe şi încearcă să o calmeze vorbind cu ea şi mângâindu-i, plină de afecţiune, cârlionţii. Când văd scena aceasta, mă liniştesc şi simt că se va simţi bine aici. Cu toate acestea, plec la serviciu cu inima grea. Abia la magazin, noua mea misiune mă face să mă abat de la acest gând. Astăzi încep să fixez prin telefon întâlniri. Nu este uşor să câştig interesul persoanelor respective, dar până seara reuşesc să stabilesc câteva întâlniri. Imediat după serviciu, mă duc să o iau pe Napirai şi dau, pur şi simplu, buzna, alergând cele trei etaje, cu pantofii mei cu toc. Napirai îmi deschide uşa, împreună cu bona şi pe feţişoara ei mânjită se vede că abia a mâncat de seară. Nu se mai repede imediat la puloverul meu, ci îmi ia mâna şi mă trage în camera în care cei doi copii s-au jucat până de curând, gângurind ceva. Ea pare veselă şi mulţumită, iar mie mi se ia o piatră de pe inimă. Când ajungem acasă la mama, este mare tărăboi, pentru că a fost pentru prima dată când Napirai a fost plecată de la ea atâta vreme.

Mama îmi întinde două scrisori din Kenya. „Oh,

două deodată”, mă mir eu, bănuind că cea de-a doua este de la Sophia. În prima, James îmi scrie că se bucură foarte tare de faptul că avem voie să ne stabilim în Elveţia. Îmi spune că toţi s-au rugat pentru noi şi că rugăciunile au ajutat de data aceasta. De asemenea, îmi mulţumeşte în numele mamei pentru banii pe care i-a primit prin misiune. Este o scrisoare plină de dragoste şi eu mă bucur că totul merge atât de bine. A doua scrisoare, potrivit antetului, scrisă acum trei săptămâni, este de la Lketinga. Mă mir foarte tare, pentru că acesta este primul lui semn de viaţă de la ultima noastră convorbire telefonică, de acum o jumătate de an.

Dragă Corinne Leparmorijo.

Jambo! Ce faci, soţia mea? Sper că eşti okay. Eu sunt bine, dar mi-e dor de tine şi de fiica mea. Sper că ai aflat că maşina mea a ars, dar nu ştiu cum s-a întâmplat. Una din părţi este stricată complet. Cele mai multe probleme le am cu magazinul, în care încă mai lucrez. Din octombrie, de când ai plecat, nu am mai făcut nicio afacere. Nu am plătit chiria, numai jumătate din februarie, 5.000 de şilingi kenyeni. Aşa

că aştept să plătesc în mai 21.000 de şilingi kenyeni. Din cauza crizei din Golf nu mai facem niciun fel de afaceri.

Toţi au părăsit locurile acestea. Magazinul indianului nu mai există. Au mai rămas doar doctorul Kulumba şi restaurantul chinezesc. Eu am vândut acum maşina şi de banii luaţi am cumpărat o Toyota Saloon mică. Am vândut-o cu 80.000 de şilingi kenyeni, dar persoana care a cumpărat-o nu a plătit tot, ci numai 67.000 de şilingi. De aceea, te rog, nu mă uita. Trimite-mi bani, ca să pot plăti chiria la magazin. Acum lucrez ca taximetrist pentru turiştii care au mai rămas. Sper că primeşti scrisorile de la fratele meu, nu?

Acum plouă mult la Mombasa. Este iarnă, ca la noi. Multe salutări de la masaii Kamau, le este dor de tine şi de Napirai. Ei mă numesc mereu tatăl Napirai. Când îi aud, îmi amintesc atât de mult de Napirai. Dacă nu vă mai întoarceţi, atunci spune-mi, pentru că vreau să-i trimit fiicei mele hăinuţele şi păpuşile ei. Scrie-mi ce faci acum. Lucrezi sau stai la mama ta acasă?

Eu nu am vrut să scrie Priszilla pentru mine, pentru că ea nu scrie niciodată ce spun eu. Ea scrie

numai ce vrea ea. De aceea, m-a ajutat un prieten să scriu scrisoarea aceasta.

Multe salutări fiicei mele. Mi-e dor de ea şi de dragostea ei pentru mine. Mi-e dor de voi amândouă.

Multe salutări la întreaga familie.
Lketinga Leparmorijo

Prima mea reacţie, după ce citesc scrisoarea, este de furie. Nu înţeleg de ce mă roagă să-i trimit bani, după ce i-am lăsat tot ce aveam. Acum o jumătate de an, el era, în condiţiile din Kenya, putred de bogat. Pe de altă parte, însă, îmi dau seama că singur nu poate conduce magazinul. Mai citesc încă o dată scrisoarea şi mă întristez foarte tare. Simt că îi este într-adevăr dor şi că ar avea nevoie de noi. Îmi vin în minte imagini şi mi se perindă prin cap timpurile frumoase, când cutreieram fericiţi dealurile. Îl văd pe Lketinga în faţa ochilor, cum îmi explica el, mândru, toate rădăcinile şi tufele, cum, ferit de privirile curioase, mă spăla tandru pe spate, îmi săpunea părul cu o răbdare de înger şi mi-l clătea, cu puţinul de apă din râu, cu ajutorul unei cutii de conserve. Cât de îngrijorat se ducea el să caute de

mâncare, atunci când eram bolnavă şi lipsită de puteri. Sau cum se uita la mine cu faţa radiindu-i, atunci când aveam cele mai mari probleme şi îmi spunea: „No problem, my wife”. Tot mai mult mă pierd în amintiri plăcute, în timp ce scenele îngrozitoare dispar în fundal. Totuşi, dacă apelez la raţiunea mea, ştiu că nu mai poate exista o cale de întors. Ar însemna să renunţ la propria mea viaţă!

Un lucru este sigur: nu pot şi nu vreau să-l ajut, pentru că nu mai am niciun ban. Sunt curioasă ce-mi va povesti Madeleine, când se va întoarce din concediu.

Sâmbătă seara mă sună şi-mi spune că are o veste proastă şi una bună. Îmi povesteşte că i-a plăcut foarte mult în concediu şi-i pare rău că s-a terminat. „I-ai dat lui Lketinga scrisoarea?”, o întreb eu. „Nu, am fost de două ori la magazin şi de fiecare dată era închis. Totul arată ca şi cum ar fi părăsit, iar în fostul tău magazin mai sunt doar câteva articole. Sinceră să fiu, nu cred că acolo se mai munceşte”, îmi povesteşte ea. Mă doare, totuşi, sufletul, când văd că ceea ce am construit cu mare străduanie a fost distrus. Îmi spune că pe Sophia nu a găsit-o, dar a aflat că este plecată într-o călătorie. Sunt cam dezamăgită că nu-mi poate

relata nimic, dar cel puţin ştiu că nu mai este nevoie de banii ceruţi pentru magazin.

Acum, însă, urmează ştirea îmbucurătoare, care priveşte viaţa mea de-acum. A auzit că în blocul de peste drum de ea s-ar elibera o locuinţă cu două camere şi jumătate, care s-ar putea să nu fie încă repartizată. Perspectiva că aş putea obţine o locuinţă în cartierul meu de vis, în condiţiile acestea, mă pune pe jar. Mă aşez imediat şi scriu o scrisoare lungă la administraţie, în care descriu situaţia mea. Îi rog să ne dea o şansă, mie şi lui Napirai. Peste două zile dau telefon. Referenta îşi aduce imediat aminte de scrisoarea mea, dar îmi spune că există o listă de aşteptare lungă. După ce îi mai prezint încă o dată, plină de insistenţă, situaţia dificilă în care mă aflu, mă roagă amabil să-i las timp de gândire o noapte, spunându-mi că mâine îmi va da răspuns. Eu trimit din nou o rugăciune spre cer. Şi mama are emoţii. „Hai să mergem repede acolo!”, îmi propune ea. „La urma urmei, vreau să ştiu pentru ce mă rog”. Suntem foarte încântate de grădină. Napirai s-ar putea juca pe iarbă, iar vara am pune acolo un bazin. Mama şi cu mine începem deja să ne facem planuri. Ar fi prea frumos, dacă mi s-ar da locuinţa aceasta!

A doua zi, încep deja munca de teren şi am primele prezentări. Cu două genţi pline, mă duc la diverse firme şi le arăt cravatele şi şalurile. Din păcate, succesul nu este imediat, pentru că mai întâi firma trebuie să stabilească bugetul alocat pentru cadourile de reclame. Mă roagă să revin peste trei sau patru săptămâni. Deşi aproape fiecare client îşi cumpără ceva pentru el personal, câştigul nu este, bineînţeles, cel dorit şi odată cu el nici comisionul. Mă rog, au fost primele mele încercări şi mi-e clar că trebuie să duc o muncă de reconstrucţie mare.

Seara stăm la masă, plini de emoţie şi aşteptăm telefonul de la administraţie. Timpul se scurge foarte încet şi speranţa începe deja să mi se spulbere, când, cu puţin timp înainte de ora zece, sună telefonul. Într-adevăr, este doamna cea amabilă de la administraţia locuinţelor. Îşi cere scuze că sună atât de târziu şi mă întreabă dacă am un serviciu şi dacă da, ce lucrez. Eu mă trezesc imediat şi îi dau bucuroasă informaţiile cerute. Apoi aud o respiraţie adâncă, după care spune: „Bine, în cazul acesta fac o excepţie, pentru că, de când v-am citit scrisoarea, dumneavoastră şi fiica dumneavoastră nu îmi mai ieşiţi din cap. Vă voi expedia contractul. Data la care vă veţi putea muta,

însă, nu pot, firește, să v-o comunic încă, pentru că moștenitorii chiriașei decedate trebuie să mai pună la punct câteva lucruri”. Cu lacrimi în ochi, îi mulțumesc și nu-mi vine să cred că am atâta noroc. Până și mama începe să creadă. „În ciuda a tot ce s-a întâmplat, ești o norocoasă. Felicitări! Dar acum te așteaptă o grămadă de cheltuieli”. Eu o contrazic, spunându-i că mie nu-mi trebuie decât strictul necesar, ca să trăiesc. O sun imediat pe Madeleine și ne bucurăm împreună de mutarea mea, care va avea loc în curând. Pentru că nu am mobilă, aceasta va fi ușor de făcut.

Peste câteva zile primesc un telefon de la un bărbat necunoscut. Se dovedește a fi fiul chiriașei precedente. Îmi spune că a aflat de la administrație de povestea mea și ar vrea să-mi facă o propunere. „Am auzit că vă veți muta în locuința mamei mele decedate și, din câte știu, nu aveți nimic, pentru că tocmai v-ați întors din străinătate. Așa că aș vrea să vă propun să vă uitați la mobilier și ceea ce doriți, puteți păstra. Restul arunc la gunoi. În schimb, vă revine dumneavoastră curățenia finală. Vă convine?” Sunt copleșită și impresionată. Accept propunerea, mulțumindu-i, după care stabilim o dată la care să vizitez locuința. Încet, încet, norocul meu începe să mi

se pară cam ciudat. Când mergem, o iau pe mama ca sfătuitor. Mi-a plăcut de cum am intrat şi am ştiut că aici ne vom simţi bine. După colibele mele din Kenya, sufrageria cea mare şi luminoasă, dormitorul, bucătăria deschisă şi baia cea mică mi se par un palat. Mobilierul este cam demodat, dar pe mine nu mă deranjează absolut deloc, pentru că totul este curai şi îngrijit, iar cu puţină îndemânare îi pot conferi un pic de culoare. O bucătărie completă, de la veselă din porţelan cu margine aurită, până la tigaie, de la presă de usturoi, până la tel, toate îmi stau la dispoziţie, iar în dulapul de perete de pe coridor sunt aşezate teanc prosoape şi aşternuturi. Îmi dau imediat seama că mă pot muta şi locui curând aici. Mai lipsesc doar hainele mele şi ale lui Napirai. Şi toate astea, fără să dau niciun ban din buzunar! Din nou îi mulţumesc bunului Dumnezeu pentru tot acest noroc, de care am avut parte în ultima lună de zile.

În timp ce inspectez încântată camerele, mă gândesc, dintr-odată, la faptul că prin această locuinţă mi se dă ceva înapoi, înainte de a pleca definitiv în Kenya, aveam şi eu o locuinţă asemănătoare, tot aşa de mică. Pentru că eram sigură că nu mă voi mai întoarce niciodată, am predat locuinţa complet

mobilată unui student, care voia să urmeze şcoala tehnică, contra costului biletului meu de avion. Nici lui nu-i venea atunci să creadă că a avut atâta noroc. Parcă îl văd şi acum pe tânărul acela, împreună cu mama lui, cum mă întrebau miraţi, dacă într-adevăr nu am nevoie de nimic. „Nu, acolo unde merg eu nu am nevoie de nimic din ce este aici”, am răspuns râzând.

De aceea, acum consider acest lucru ca un cadou returnat. Îi mulţumesc încă o dată domnului cel amabil şi îi mărturisesc cât de mult mi-a uşurat el viaţa cu acest gest. Parcă se simte jenat şi îşi ia repede la revedere. Pe cealaltă parte se deschide uşa şi apare viitoarea mea vecină. Mă prezint şi îi spun că mă bucur foarte tare că mă mut aici. Două fetiţe bagă şi ele capul pe uşă şi atunci îmi dau seama că am găsit şi pentru Napirai paradisul.

Săptămâna de lucru se scurge repede şi pot trece în cartea de conturi primele succese, mai mari sau mai mici. Petrec ultima noapte în casa mamei mele şi nu pot adormi de emoţie. Cu toate că sunt recunoscătoare că am putut găsi aici un adăpost, totuşi, abia aştept să fiu independentă. În sfârşit, voi

avea împreună cu Napirai locuinţa noastră, în care mă pot desfăşura după plac. În timp ce mă las pradă gândurilor nocturne, îmi vine în minte o situaţie asemănătoare, în care m-am aflat eu odată. Atunci când am petrecut ultima noapte împreună cu Lketinga în coliba cea neîncăpătoare a mamei, în care locuisem împreună un an de zile, la fel, nu am putut închide un ochi de bucurie că ne mutăm în manyatta noastră cea nouă şi mare. Îmi amintesc, cu câtă mândrie am aranjat adăpostul nostru cel nou, cu cele câteva lucruri pe care le aveam pe-atunci. Deodată, îmi trece prin minte o întâmplare ciudată, care s-a petrecut atunci. În timp ce îmi aşezam hainele în colibă, am descoperit lângă peretele din băligar uscat, un şarpe mic, gri. Speriată, am luat din reflex o piatră din vatră şi am omorât sărmanul animal. A doua zi, când a aflat, mama-soacră părea să nu fie deloc încântată. Lketinga mi-a explicat apoi că, dacă o femeie tânără găseşte un pui de şarpe, atunci când se mută la ea în manyatta, înseamnă că ea este gravidă. De aceea, nu ai voie să omori aceşti şerpi mici. Mi-a părut foarte rău de această întâmplare nefericită, totuşi eram sigură că şarpele meu nu era semn de sarcină. Doar ar fi trebuit să observ ceva. Câteva săptămâni mai târziu s-a

dovedit, firește, că în momentul acestei întâmplări eu eram deja gravidă. „Dar mâine precis nu ne va aştepta niciun şarpe”, mă mai gândesc eu, înainte să închid, în sfârşit, ochii.

A doua zi, ne mutăm cu puţinele noastre catrafuse, în locuinţa cea nouă. Avem doar câteva lucruri în plus faţă de o mutare nomadă a mamei-soacre. Numai că ea nu-şi punea lucrurile într-o maşină, ci toată averea ei era transportată de un măgar. Mai întâi erau desfăcute din manyatta crengile mai mari, care mai puteau fi folosite şi fixate în dreapta şi în stânga măgarului, în aşa fel, încât să mai aibă loc şi pieile de vacă, luate din locul de dormit şi făcute sul şi rogojinile din sisal, lucrate de mână, care au servit ca învelitoare pe acoperiş. De jur-împrejur, ea atârna cele câteva oale, căni şi tigve pe care le avea. Astfel lotul era deja pregătit pentru marşul prin stepă.

La noi, mutarea nu durează mai mult de-o oră. Mama mi-a făcut cadou o plantă verde mare, frumoasă, care dă viaţă încăperii. De asemenea, ne-a dat pentru început un coş cu alimente. Napirai inspectează tot ce este nou şi nu prea ştie, dacă să se bucure sau nu. După ce le punem toate în ordine, mă

duc cu ea la locul de joacă, unde se află, pe lângă o ladă cu nisip, şi un tobogan. Copiii de toate vârstele, care se joacă acolo, ne examinează puţin nesiguri şi şuşotesc sau chicotesc unii cu alţii. Contactul cu oameni de altă culoare pare să fie aici încă ceva neobişnuit, pentru că Napirai este privită îndelung, cu uimire. Doi copii chiar fug de acolo şi peste puţin timp îi văd stând cu mamele lor pe balcon. De la ceata de copii care a mai rămas, încerc să aflu măcar cum îi cheamă. Mai târziu, când ni se alătură şi Madeleine, copiii devin mai vioi şi ea este nevoită să le explice cine suntem.

Seara, gătesc în locuinţa cea nouă spaghete. Vrem să facem o mică inaugurare, împreună cu Madeleine şi fiul ei. Este pentru prima dată, de când sunt aici, când gătesc din nou într-o bucătărie europeană, pentru că mama nu a vrut să lase pe nimeni în sectorul ei. Mă bucur că pot să învârt butonul de la aragaz, ca să încălzesc plita pe care vreau eu, că pot să deschid robinetul, ca să umplu oala cu apă. Totul funcţionează incredibil de uşor şi de repede. Ca să gătesc aşa ceva în manyatta noastră, aveam nevoie de două, trei ore. Mai întâi trebuia să cobor la râu, să umplu, cu ajutorul unei cutii de

conserve, o canistră cu apă şi apoi să o car acasă. După aceea, mergeam prin stepă după lemne, cu care mă chinuiam să aprind focul. Bineînţeles, nu exista hârtie de ziar. În schimb, dacă aveam noroc, găseam resturi de jar sub pietrele din vatră, în care trebuia să suflu ca să le reaprind. Până se aprindea flacăra de care aveam nevoie, coliba se umplea de un fum pişcător, care te făcea să-ţi curgă lacrimile şi care îţi lua tot aerul. Iar acum stau aici, în locuinţa mea din Elveţia, dau de două ori din mâini şi oala este deja pe aragaz! De fiecare dată trăiesc aceste lucruri simple ca momente de fericire. Sunt conştientă de ele şi îmi pare bine că am avut ocazia să cunosc şi cealaltă parte.

Madeleine vine cu o sticlă de vin roşu, iar acum putem sărbători cum trebuie. Ne mirăm de faptul că deja după prima întâlnire pe care am avut-o cu celelalte mame care îşi cresc singure copiii, viaţa noastră s-a schimbat. Mâine ne vedem din nou şi sunt curioasă cum va decurge cea de-a doua întâlnire a noastră, dacă şi celelalte au avut experienţe frumoase asemănătoare.

Organizatoarele se bucură de aceste experienţe

pozitive şi mărturisesc: „Exact asta urmărim şi noi. Fiecare dintre noi are nişte relaţii şi o poate ajuta pe cealaltă. Exact aşa trebuie să şi funcţioneze!”

Intru în discuţie cu o femeie nou venită în grupă şi nu fac altceva, decât să mă mir. Îşi creşte singură cei trei copii şi trăieşte într-un sat mic, de circa 50 de locuitori, la o altitudine de 1200 metri, într-o casă foarte veche. Ea trebuie să facă totul singură, să taie lemne, să întreţină focul în sobă, ca să aibă apă caldă şi căldură şi să facă reparaţiile la casă. Ca să meargă la cumpărături, trebuie să facă un drum pe jos de două ore şi să care totul într-un rucsac, urcând muntele înapoi. Iarna dă munţi de zăpadă. De la divorţul ei, de acum câţiva ani, nu prea a mai ieşit în lume. Faptul că aici, în Elveţia, o femeie tânără trăieşte de bunăvoie atât de izolată şi de patriarhal, mă impresionează foarte tare. Îmi propun să o vizitez în următorul weekend liber, pentru că vreau să văd cu ochii mei, cum reuşeşte ea să facă toate aceste lucruri.

Mai târziu, mai discut cu o femeie drăguţă, care are două fete. Şi ea s-a întors de curând din străinătate şi locuieşte momentan la părinţi, după ce căsnicia ei a eşuat. Pentru că cele două fete ale ei se

înţeleg bine cu Napirai, stabilim să petrecem un weekend împreună. Duminica trece repede şi fiecare merge din nou pe drumul ei. De data aceasta, am aflat că am dreptul la alocaţie pentru copil de la patronul meu, aşa că mă decid să-i aduc şefului meu la cunoştinţă, cu prima ocazie, de existenţa copilului meu.

La sfârşitul celei de-a doua luni de muncă la serviciul de distribuţie, îmi vine o idee electrizantă. Cifra de afaceri a crescut până acum prea încet, din cauză că firmele mari fac rar o comandă imediată. Dar, pentru că din experienţă am constatat că aproape fiecare client cu care intru în contact îşi comandă ceva pentru el, mi-a venit ideea să organizez vânzări directe la personalul din bănci, de la asigurări şi la alţi mari întreprinzători. Şeful meu este şi el de părere că trebuie să încerc, spunându-mi că mă va susţine în cazul unei eventuale vânzări.

Ideea se dovedeşte a fi cu succes. Acum stabilesc întâlniri, ca să prezint colecţiile în avans şi să hotărâm împreună o dată a vânzării. La scurt timp, are loc deja prima vânzare la o bancă şi decurge excelent. Bărbaţii îşi cumpără imediat mai multe cravate de marcă şi, de

cele mai multe ori, fulare sau şaluri pentru soţiile lor. Bineînţeles, vânzările au loc la sfârşitul programului, ceea ce înseamnă că seara trebuie să stau până mai târziu. În schimb, relaţiile cu clienţii sunt foarte destinse şi plăcute, pentru că ei sunt deja în bună dispoziţie, ca după serviciu. Datorită creşterii încasărilor, la sfârşitul lunii s-a îmbunătăţit considerabil şi salariul meu.

Între timp, suntem în mijlocul verii, iar eu tot încerc să vin acasă cât pot de devreme, ca să mă pot juca afară cu fetiţa mea. Ne-am acomodat de minune în noua locuinţă. Copiii vecinilor sunt încântaţi de Napirai şi este un permanent du-te-vino între locuinţele noastre. Odată vin copiii la noi, altă dată dispare Napirai pentru câteva ore dincolo. Este aproape la fel de multă agitaţie ca în Kenya, iar noi suntem fericite. În serile frumoase, Madeleine vine la noi şi stăm de multe ori la taifas până noaptea târziu. De altfel, Napirai doarme şi ea mai bine, atunci când aude voci. Ea poate să adoarmă la orice zgomot. Atunci când este linişte totală, dimpotrivă, nu adoarme. Cu banii câştigaţi în plus am cumpărat un grătar cu cărbuni şi pentru Napirai un bazin. Acum, jumătate din copiii din cartier se strâng la noi, lucru

care aduce multă veselie. Când plouă, ne încălţăm cu cizmele de cauciuc şi mergem prin pădurea din apropiere. De cele mai multe ori, ni se mai alătură unul sau doi copii. Eu trag, pur şi simplu, în piept aburul care iese din pământul umed şi savurez pajiştile verzi şi pădurile. Când este vreme frumoasă, facem un foc în pădure şi punem pe grătar cârnăciori, pe care îi aducem de acasă. Asta le place copiilor. Eu însămi iubesc mirosul de foc, pentru că îmi aminteşte de viaţa din manyatta, din Kenya. Gândurile mele se învârt de fiecare dată în jurul unuia din nenumăratele evenimente trăite lângă foc.

De multe ori fac grătar şi acasă pe grătarul cel nou cu cărbuni. În weekenduri mereu se petrecere câte ceva. Ori mergem împreună cu Madeleine sau cu alte femei din grup la un lac să facem baie şi picnic, ori mergem la munte şi facem mici drumeţii. Toată lumea este încântată, pentru că de fiecare dată ne strângem mai mulţi, femei şi copii. Astfel ne abatem gândurile de la o problemă sau alta. De mult nu am mai petrecut o astfel de vară frumoasă. Totul s-a schimbat atât de repede spre bine. Singura picătură amară este că nu ştiu ce face Lketinga, pentru că, de când a predat definitiv magazinul, James nu a mai

auzit nimic de el.

OBSTACOLE BIROCRATICE

Dintr-odată, la începutul lunii septembrie, ceva mă smulge din euforia mea plină de entuziasm. Este vorba despre solicitarea mea de constituire a registrului genealogic, de care eu şi uitasem. Simt că mor, când văd ce scrie. Conform legislaţiei germane, eu sunt considerată ca fiind căsătorită, ceea ce înseamnă că Napirai trebuie să poarte numele tatălui, asta în cazul în care cei doi părinţi nu s-au pus de acord asupra unui alt nume. Pe lângă aceasta, numele este certificat abia atunci când este înregistrat în registrul genealogic sau în buletinul de identitate, în plus, trebuie să prezint certificatul de naştere al soţului meu. Pentru numele lui Dumnezeu, de unde să scot eu acum un certificat de naştere, care, nici măcar nu există? Într-unul din formulare trebuie să răspund la o mie de întrebări, referitoare la părinţii lui Lketinga. Cum să fac eu rost acum de toate aceste informaţii, de la un soţ, despre care nici măcar nu ştiu unde se află în acest moment?

Toate mi se învârt în cap şi mi se face rău. Lketinga nu ar fi niciodată de acord ca Napirai să-mi

poarte numele. Permisul de şedere în Elveţia, însă, mi s-a acordat numai pe baza faptului că Napirai şi cu mine purtăm acelaşi nume şi avem aceeaşi naţionalitate. Simt că înnebunesc de teamă că cineva mi-ar putea-o lua pe Napirai. Oare din cauza câtorva paragrafe idioate să se prăbuşească universul nostru atât de frumos, pe care abia l-am clădit? Sau oare Lketinga, care trăieşte la 10.000 de kilometri depărtare de noi, într-un loc necunoscut, trebuie să fie reprezentantul legal al lui Napirai?

Nu-mi vine să cred! Citesc şi iar citesc întrebările şi nu ştiu cum aş putea răspunde vreodată la ele. Îmi vine să las totul baltă! Napirai, însă, va avea cândva nevoie de un buletin, iar pentru asta îi trebuie un certificat de naştere atestat, care trebuie, însă, legalizat în Kenya. Dumnezeule, cum să fie posibil aşa ceva? Încep să nu mai ştiu ce trebuie să fac. Sunt disperată. O sun pe mama, care încearcă să mă încurajeze, dar nici asta nu mă ajută cu nimic.

Pentru că niciunul din cunoscuţii mei nu este la curent cu aceste lucruri, sun la Consulatul General German din Zürich şi stabilesc o întâlnire. Acolo mă întâmpină un domn amabil şi binevoitor, dar nici el nu-mi poate da prea multe informaţii. Îmi spune că aşa

sunt legile şi să încerc să aflu mai multe lucruri despre familia mea de la fratele lui Lketinga. Apoi, va vedea el ce va putea face cu informaţiile pe care i le aduc şi dacă îi vor fi de ajuns.

Plec din consulat epuizată şi transpirată toată. Singurul lucru pe care îl ştiu este că toată această poveste va fi complicată. Mă gândesc la rudele mele din Kenya, care îmi sunt atât de dragi, la traiul lor umil şi primitiv. Cum să le explic eu acestor oameni, că în lumea noastră civilizată avem nevoie de toate aceste lucruri? Iar acum trebuie să mai dea referinţe şi despre morţi, ei, care nici măcar nu-şi cunosc ziua de naştere şi nu înţeleg de ce se mai şi serbează! Mi se pare absurd.

Dar pentru că nu văd altă soluţie, mă apuc şi-i scriu lui James o scrisoare lungă. Îl rog să-mi răspundă, cât poate de exact, la toate aceste întrebări şi, dacă este posibil, să bată scrisoarea la maşină şi să o legalizeze la misiune. Îi scriu că îmi pare foarte rău că am produs atâta nelinişte în sat din cauza aceasta, dar pentru mine şi pentru Napirai aceste lucruri sunt foarte importante. Trimit scrisoarea, fără să-mi fac prea multe speranţe. Sunt convinsă că va dura mai mult de două, trei luni până voi primi răspuns, pentru

că în perioada aceasta James este la şcoală şi abia de Crăciun se va duce acasă. Consulatul urmează să trimită certificatul de naştere al lui Napirai şi certificatul de căsătorie, în Kenya, pentru legalizare. Şi asta va dura o veşnicie. Iu ciuda tuturor acestor evenimente agitate, începem să ne ic venim încet, încet, la viaţa de zi cu zi şi încerc să nu mă mai gândesc la eventuale veşti proaste. Într-un fel sau altul, se va rezolva şi problema aceasta.

Cu câteva săptămâni înainte de Crăciun, vânzările la persoanele particulare merg excelent, pentru că produsele se potrivesc de minune pentru cadouri. Şeful meu este foarte mulţumit de mine şi-mi cumpără în leasing o maşină nouă, frumoasă, deoarece Fordul meu vechi mă lasă tot mai des în pană în mijlocul oraşului, lucru care îmi creează deja destul de multe probleme la întâlnirile cu clienţii. Totuşi, sunt impresionată, de cât de repede şi de uşor mi se acordă ajutor, de fiecare dată când am pană. Ori opreşte un şofer, ori este chemat Serviciul de Intervenţie şi, în cel mai scurt timp, am un ajutor. Şi când mă gândesc ce probleme aveam în Kenya! Acolo stăteam de multe ori ore întregi, dacă nu zile, afară, în

mijlocul sălbăticiei şi nu trecea nimeni, care să te ajute. Cu timpul, am fost nevoită să învăţ să meşteresc singură la motor sau să repar penele de cauciuc, care nu se mai terminau. Numai când rămâneam împotmolită cu Land Roverul în noroi sau în nisip, mă puteau ajuta localnicii, tăind din arbuşti lemne, pe care le puneau dedesubtul roţilor, ca să am aderenţă.

Într-o zi, mă duc mândră cu maşina cea nouă la serviciu. Peste noapte ninsese şi străzile erau pline de mâzgă. Eu mă simt, însă, în siguranţă, pentru că şeful meu m-a asigurat că pot merge cu cauciucurile, care sunt pentru orice tip de vreme, şi în condiţii de iarnă. Totuşi, merg încet şi cu atenţie. Când iau, însă, o curbă la dreapta, maşina nu mă mai ascultă, alunecă pe mâzgă tot mai mult şi se opreşte direct într-o maşină parcată. Eu sunt şocată. Nu am mai avut niciodată în viaţa mea un accident. Şi, Dumnezeu mi-e martor, în Kenya am mers pe cele mai cumplite drumuri, la care nu ştiu dacă s-ar fi încumetat cineva. Nu-mi pot explica, cum a fost posibil aşa ceva, mai ales că am intrat în curbă chiar încet. Maşina mea cea nouă şi frumoasă acum este avariată rău în partea din faţă, iar maşina parcată nu arată nici ea mai bine. Încep să se deschidă uşile şi ferestrele de la locuinţe,

una câte una şi peste puţin timp, în faţa maşinii celei noi, dar acum deteriorată, stă o femeie. Îmi pare enorm de rău de ceea ce s-a întâmplat şi nu mă gândesc decât la faptul că şeful meu îmi va tăia gâtul. Când apare soţul păgubitei, care, culmea ironiei, se dovedeşte a fi tinichigiu de caroserii, vede imediat că nu am cauciucuri de iarnă la maşină. Eu cred că nu am înţeles bine şi încep să devin isterică. El ne calmează pe amândouă, spunând: „Nu-i chiar atât de rău cum pare”. La telefon, şeful meu reacţionează şi el calm şi-mi spune că trimite o maşină să mă remorcheze. Astfel se încheie prima mea săptămână cu maşina cea nouă. Până este reparată, mi se dă o maşină în schimb. „De restul se va ocupa asigurarea”, mă linişteşte şeful meu. Atât de simplu este aici!

În timpul organizării şi desfăşurării vânzărilor la persoane particulare, intru în contact cu tot mai mulţi oameni. De asemenea, tot mai des se întâmplă să mă invite câte un bărbat sau altul să mâncăm, sau să bem ceva împreună. Până acum am tot refuzat, dar acum am întâlnit pe cineva care îmi place şi îi accept invitaţia. Ne dăm întâlnire la un restaurant şi astfel ies, pentru prima dată de la întoarcerea mea din

Kenya, cu un bărbat. Napirai rămâne la mama, să doarmă. În timp ce stăm de vorbă la masă, constat că viaţa mea anterioară nu este primită cu prea mult entuziasm. „Ah, ai deja un copil?”, este una dintre remarcile sale, spuse cu aparentă indiferenţă, deşi tonul lui trădează totul. Şi astfel se termină repede seara. Altă dată, sunt nevoită să aud întrebări de genul: „Aha, ţie îţi plac mai degrabă negrii?” Cu toate că le spun că nu cunosc decât un singur bărbat african şi anume pe soţul meu, rămân cu un gust amar. Odată mi se pune chiar întrebarea: „Ai făcut vreodată un test SIDA?” De fiecare dată sunt dezamăgită şi astfel se termină, de cele mai multe ori”. Relaţiile”, înainte să le încep. În curând, mă satur să-mi tot duc fetiţa să doarmă la mama, numai pentru o cină, la care, de cele mai multe ori, discut despre lucruri neplăcute. Mai bine mă delectez gătind ceva pentru prietenele mele sau petrecând acasă. Din când în când, mă întâlnesc cu foste colege şi foşti colegi din Rapperswil, dacă în restaurant se cântă muzică live. Acolo pot să o iau şi pe Napirai cu mine, iar ea se bucură. Îi place să fie înconjurată de mulţi oameni, iar la restaurant se aşază direct în faţa formaţiei de muzică şi dansează fericită, de una singură. Lumea se amuză când o vede.

Câteodată, merge de la o masă la alta şi se uită, pur şi simplu, la oameni. De multe ori se întoarce din nou la locul nostru cu câte un mic cadou. Mie îmi vine să râd, deşi uneori mă întreb dacă această simpatie se datorează culorii pielii ei, sau faptului că este atât de curioasă şi de veselă. Dacă la ora unsprezece noaptea ne mai aflăm încă în local, aud, din când în când, câte o remarcă de genul: „Un copil trebuie să fie la ora asta în pat!” „Da, probabil că şi mama la fel”, mă gândesc eu. Fiica mea este fericită că este cu mine şi îi place, la fel ca şi mie, să asculte muzică şi să fim împreună. Mai ales că la sfârşit de săptămână putem dormi pe săturate. Şi în ţările sudice, oamenii îşi iau copiii cu ei şi este cunoscut faptul că acolo lumea este mai veselă. Eu nu mă las impresionată şi stau cu copilul meu până când îmi dau seama că este, într-adevăr, obosit. Apoi plecăm satisfăcute acasă.

La una din următoarele întâlniri cu grupul nostru, povestesc şi despre aceste remarce şi imediat ia naştere o discuţie aprinsă. Multe femei, care trăiesc singure, sunt dezorientate. Din cauză că nu au suficient curaj, stau acasă cu copiii lor mici şi nu ies nicăieri, până le apasă singurătatea. Nu, eu trăiesc şi îmi educ fiica după cum simt.

Din nou ne aflăm în Ajunul Crăciunului şi totul este acoperit de zăpadă. Cineva de la noi din cartier mă întreabă dacă nu vreau să petrec şi eu ziua de Moş Nicolae într-o cabană din pădure. Fiecare contribuie cu o sumă mică şi acolo va veni un Moş Nicolae, cu un măgar şi cu toate cele. Eu sunt de acord şi abia aştept să văd cum va reacţiona Napirai. Ne strângem în cabană zece adulţi, împreună cu copiii lor. Totul este decorat festiv, iar pe masă se află nuci, mandarine, lumânări şi vin. După vreo oră, auzim clopoţeii sunând şi apoi un ciocănit în uşă. De emoţie, copiii sar în braţele părinţilor. Napirai se uită mirată la mine, iar apoi din nou la uşă. Parcă este vrăjită. Apar doi Moşi Nicolae roşii, împreună cu slujitorul lor, Rupprecht, îmbrăcat în negru şi cu o nuia la el. Pentru o secundă, se face linişte în căsuţă. Abia când adulţii îi salută pe cei doi Moşi Nicolae, copiii încep să râdă sau să se cuibărească repede lângă părinţii lor. Napirai mă întreabă mirată: „Mama, cine este ăsta?” îi povestesc, sub formă de glumă, toată povestea şi apoi ascultăm poezioarele adresate fiecărui copil în parte. După aceea, ei îşi iau săculeţii plini de la Moş Nicolae. Napirai, însă, vrea să se ducă la bărbatul îmbrăcat în

negru. Nu o interesează deloc Moşii îmbrăcaţi în roşu, ci se aşază în faţa slujitorului Rupprecht şi încearcă să pună mâna pe barba lui lipită, lungă şi neagră. Situaţia li se pare tuturor atât de ciudată, încât se iscă râsete puternice. Majoritatea copiilor îl ocolesc pe acest bărbat, iar pe Napirai nu o interesează decât acesta. Noi râdem cu lacrimi. Mie mi-e clar că acest lucru are legătură cu Africa. Precis îşi aduce aminte de originea ei africană, iar feţele închise la culoare îi sunt încă familiare.

Cu ocazia asta îmi aduc aminte de o situaţie ciudată, de acum aproape o jumătate de an, când am fost la cumpărături. Urcam cu scara rulantă, când, din direcţia opusă, venea pe cealaltă parte un bărbat de culoare. Napirai, care stătea în căruciorul de cumpărături, a arătat cu degetul spre bărbat şi a strigat tare: „Tata!”. Bărbatul a zâmbit spre noi, în timp ce eu m-am înroşit toată la faţă.

Iar acum nu se mai dezlipeşte de lângă slujitorul Rupprecht, îmbrăcat în negru. Sunt sigură că, atunci când va fi mare, va vrea să-şi vadă tatăl. Petrecerea noastră de Moş Nicolae se apropie de sfârşit şi ne apucăm să facem împreună ordine în cabană. În drum spre casă, Napirai îşi duce mândră săculeţul plin cu

nuci, turtă dulce şi ciocolată.

Peste câteva zile primesc o scrisoare de la James, în care îmi spune că toţi sunt oarecum bine, dar aproape de un an de zile nu a mai plouat, iar oamenii şi animalele suferă de foame. Din cauza secetei, au murit deja multe animale. Pentru că nu mai creşte deloc iarbă, vacile mor, iar oamenii nu mai au lapte, acesta însemnând pentru ei hrana de bază. Familia lui este, însă, bine, şi asta datorită ajutorului meu financiar şi a celui de la fratele meu, Marc. Îmi mulţumeşte încă o dată din suflet şi ne transmite salutări din partea întregii familii. Despre întrebarea mea, referitoare la registrul genealogic, nu scrie nimic, aşa că nu ştiu dacă scrisorile noastre au dispărut pe drum, sau scrisoarea mea s-a rătăcit. Voi mai aştepta puţin. Îmi scrie că despre Lketinga nu ştie, în continuare, nimic, dar la Mombasa nu vrea să meargă, în momentul în care va afla ceva nou, mă va informa. În curând, de Crăciun, se va duce pentru două luni acasă şi acolo va organiza din nou o mare festivitate. Pentru aceasta ar trebui să mai cumpere o capră, dar nu mai are bani. El speră şi de data aceasta la un ajutor din partea mea.

Crăciunul îl petrecem la mama şi la Hanspeter. Şi de data aceasta se strâng o groază de cadouri pentru fiica mea şi mă cuprind mustrările de conştiinţă, când mă gândesc la nevoile şi la seceta de pe cealaltă parte a pământului.

De Revelion, preşedinta grupului de mame care îşi cresc singure copiii ne-a invitat la ea acasă. Fiecare aduce din nou câte ceva: salate, pizza, prăjituri, carne, vin sau şampanie. Până la urmă, ne strângem cam treisprezece adulţi şi de două ori mai mulţi copii, de toate vârstele. Locuinţa este frumos decorată şi bufetul apetisant. Mâncăm, după care dansăm. Este trecut de ora zece şi mai avem încă atâta mâncare, încât ne gândim ce să facem. Atunci ne vine ideea să sunăm la un post de radio şi să transmitem un mesaj potrivit. După câteva încercări fără succes, una dintre noi obţine legătura cu postul. Le povesteşte pe scurt despre petrecerea noastră, că suntem treisprezece femei şi că ne-a rămas multă mâncare, iar cine vine nu trebuie să aducă decât bună dispoziţie cu el. Despre copii nu pomeneşte nimic. Nu după mult timp, telefonul începe să sune încontinuu. Se prezintă, unul după altul, bărbaţi singuri sau chiar grupuri de bărbaţi. Celor care ni se par simpatici, le dăm adresa.

După vreo zece minute, însă, nu mai răspundem, pentru că altfel s-ar dezmembra din temelii toată locuinţa. Nu durează mult, că şi apar primii musafiri la uşă. Copiii mai mari se reped să le deschidă. Musafirii îşi cer scuze, crezând că au sunat la adresa greşită, dar copiii, bine „dresaţi”, le spun: „Nu, nu, intraţi! Mamele noastre sunt în sufragerie şi stau sau dansează”. Toţi sunt întâmpinaţi astfel. Unii, deşi sunt nedumeriţi atunci când văd copiii, rămân, alţii pleacă imediat. La miezul nopţii se strâng opt bărbaţi, care stau degeaba. Răbdători, ei îi lasă pe copii să le pună pălării şi nasuri din carton, pe care le au de la locul de artificii de la masă. Cu puţin timp înainte de ora două. Cedează şi copiii cei mai neastâmpăraţi, aşa că ne încheiem petrecerea de Revelion. A fost ceva mai deosebit şi vesel.

Acasă o pun pe Napirai, dormind, în pat şi reflectez asupra anului care a trecut. S-au schimbat atât de multe, dar eu mă simt fericită. Stau într-o locuinţă confortabilă de două camere şi jumătate şi, după aproape un an de zile, mi se pare încă enormă, în comparaţie cu adăposturile mele de altă dată. Şi astăzi, înainte să-mi iau ceva de mâncare din frigider, stau ceva timp şi îl contemplu, doar aşa, pur şi simplu,

din preţuire şi respect. Da, am reuşit şi îi mulţumesc bunului Dumnezeu pentru toate realizările din anul trecut. Sunt curioasă cum va fi anul care vine, 1992.

Chiar la începutul anului am o programare la medicul de familie, pentru un control. Trebuie să-mi fac analizele de sânge şi să-mi verific valorile ficatului. Medicul meu, care îmi cunoaşte istoria de la primul consult, este surprins de cât de bine şi de refăcută arăt după acest an. Nu este de mirare, pentru că m-am îngrăşat aproape zece kilograme. Sunt încă foarte slabă, dar nu mai arăt schiloadă. La analizele de sânge mai apar încă câţiva agenţi patogeni de malarie, lucru care este cel mult nefiresc, la cât de des m-am îmbolnăvit eu de această boală tropicală gravă. Şi, la valorile ficatului, medicul rămâne consternat şi nu-i vine să creadă că pot fi considerată aproape sănătoasă. Îi spun că aici, în Elveţia, eu nu m-am preocupat de boală, ci m-am considerat imediat sănătoasă. „Probabil că această atitudine a dumneavoastră a contribuit mult la însănătoşire. Nu am mai întâlnit niciodată pe cineva care să-şi revină atât de repede, într-un timp atât de scurt”, îmi spune el bucuros şi mă lasă să plec, considerându-mă

sănătoasă.

Luna ianuarie este rece şi umedă. Vânzările nu merg la fel de bine ca în perioada de dinainte de Crăciun. Oamenii par să fie reci şi morocănoşi. Şeful meu mă critică şi el, spunând că cifra de afaceri ar putea fi mai mare. Eu, dimpotrivă, îmi dau seama că în golul din ianuarie nu poate avea pretenţii prea mari. Ştiu asta din experienţele anterioare. Asta ar trebui să ştie şi el, mai ales că, aşa cum mi-a povestit el odată, plin de mândrie, face afaceri de peste patruzeci de ani. În orice caz, în momentul de faţă mă bucur de fiecare comandă, cât de mică. Sunt convinsă că în februarie va merge din nou mai bine.

Singura distracţie mai mare a mea este carnavalul, care se serbează în sat. Napirai participă şi ea, pentru prima dată, şi s-a costumat în vrăjitoare. Se duce împreună cu o prietenă şi îi plac nebuniile care se petrec în jurul ei. În rest, s-a acomodat de minune la familia bonei ei. Câteodată, atunci când apar eu, se întâmplă să nu vrea să vină acasă, atât este de absorbită de jocul cu ceilalţi copii. La început mă doare puţin acest lucru, dar, pe de altă parte, sunt foarte fericită că-i place atât de mult acolo.

În sfârşit, primesc scrisoarea, bătută la maşină, din Barsaloi. Sunt copleşită de faptul că James a reuşit să pună pe picioare acest lucru. Îmi scrie că toată familia se bucură, ba chiar mama a plâns de emoţie, atunci când a aflat că trebuie să fie înregistrată oficial aici, în Elveţia, în registrul genealogic. Mă aşteptam la orice, numai la o astfel de reacţie nu. Îmi curg şi mie lacrimile şi dintr-odată mi se face din nou dor de mama-soacră. A răspuns aproape la toate întrebările, iar scrisoarea este ştampilată de misiune. Le pare rău, dar un certificat de naştere nu există şi nicio dată de naştere exactă a lui Lketinga. În schimb, mi se dau informaţii despre tatăl decedat. Ah, cât de tare mă bucur şi cât îi mulţumesc mamei-soacre pentru înţelegerea ei!

Plină de încredere, mă duc la Consulatul German şi îi prezint domnului respectiv scrisoarea. Din nou complete/, o groază de formulare. Unele lucruri, care tot nu reies destul de clar din scrisoare, trebuie să le declar sub jurământ. Din nou sunt trimise toate actele la Berlin, ceea ce înseamnă că trebuie să aştept mai departe. În orice caz, mi-e clar că aceasta nu a fost nicidecum ultima vizită la consulat.

La serviciu, aproape că nu mai există societate de asigurări sau bancă, la care să nu mă fi prezentat încă. La Basel am reuşit chiar să mă duc în aceeaşi zi la firma chimică Sandoz şi după masa la Hoffmann La Roche. Să-l văd pe acela, care mai face aşa ceva, mă gândesc eu satisfăcută. La jumătatea lui martie, mă duc pe neaşteptate la o bancă, cu care stabilisem să mă prezint o dată la trei luni. Clienta respectivă comandase mereu o mulţime de şaluri de marcă, scumpe. Intru în clădire şi întreb de ea. Apare şi-mi spune, complet surprinsă: „Da, deci nu ştiţi că acum trei săptămâni am fost la dumneavoastră la magazin şi am predat o comandă? Aveam nevoie urgentă de câteva şaluri şi am încercat să vă găsesc la telefon. Atunci mi s-a făcut propunerea să trec imediat pe la magazin şi aşa că mi-am ales de-acolo tot ce-mi trebuia şi mi-am făcut aprovizionarea din nou pentru câteva luni”. Eu mă mir, pentru că nu am ştiut nimic despre acest lucru. Nu las, însă, să se observe mirarea mea, o salut amabil şi plec. Acasă verific deconturile şi nu găsesc nicio însemnare referitoare la această comandă. A doua zi, îl sun pe şeful meu şi îl întreb. Mai întâi el încearcă să se eschiveze, dar până la urmă îmi spune că această comandă nu mă priveşte,

deoarece doamna a făcut o altă comandă în magazin şi nu la mine. Eu sunt de altă părere, pentru că este vorba despre o clientelă creată de mine, iar comenzile ei ulterioare ar trebui trecute în contul meu de afaceri. La urma urmei, comisionul reprezintă o parte din salariul meu. El nu vrea să recunoască, iar eu mă înfurii tot mai tare. Presupun că ceva asemănător s-a mai întâmplat deja, de mai multe ori. Se iscă un duel de cuvinte neplăcut. Nu pot pricepe, de ce este atât de încăpăţânat şi încearcă să-mi atragă clientela mea. Din cauza vânzărilor personale, eu am lucrat de multe ori în plus, până noaptea târziu, iar acum el mă atacă pe la spate. Sunt cumplit decepţionată şi mă simt exploatată într-un mod neruşinat. Aşa ceva nu pot să suport. Reacţionez în mod corespunzător şi îmi dau demisia pe loc. „Da, da, faceţi acest lucru!”, râde el batjocoritor şi îmi închide telefonul. După ce stau puţin şi mă gândesc, îmi dau seama că, într-adevăr, el vrea să scape de mine. Eu i-am creat toate legăturile, iar acum vrea să facă economie cu salariul meu. Sunt atât de furioasă şi de dezamăgită, că-mi dau lacrimile. De iertat pot ierta multe, dar nu când cineva mă tratează nedrept. Aşa că îmi scriu, la numai opt luni după ce mi-am început cu atâta succes primul meu

serviciu, demisia. Voi găsi din nou altceva, sunt convinsă. În orice caz, trebuie să-mi scrie o caracterizare şi vai de capul lui, dacă aceasta nu este corespunzătoare! La urma urmei, o serie întreagă de firme, la care eu am organizat vânzări personale, au trimis scrisori de mulţumire pentru buna organizare şi pentru implicarea mea. Peste o săptămână duc maşina şi colecţia înapoi, nu fără să fi stabilit dinainte, că îmi voi primi salariul pe care îl am de încasat. În afară de aceasta, îi cer să-mi dea caracterizarea, să o verific. Contrar aşteptărilor, totul decurge bine şi astfel ne despărţim fără prea multe cuvinte. Deşi până la acest incident perioada petrecută la primul meu loc de muncă a fost una frumoasă, mă bucur că am fost consecventă, deoarece îmi dau seama că mai târziu povestea ar fi avut un final şi mai neplăcut.

Iată-mă acum şi fără maşină, şi fără serviciu, dar cu o locuinţă care, pe lângă toate celelalte lucruri, trebuie plătită. Seara mă duc în Rapperswil. Simt nevoia să mă deconectez şi să reflectez.

Napirai doarme pentru prima dată la fetele vecinei, lucru care-i place foarte tare. În cursul serii mă întâlnesc cu nişte cunoştinţe mai vechi şi le

povestesc despre demisia mea. Unul dintre ei mă sfătuieşte să mă interesez la o firmă cunoscută de el, care vinde articole de reclamă. Peste câteva zile, mă întâlnesc cu cei de-acolo. Oferta nu este nemaipomenită, dar este mai mult decât nimic şi se poate face ceva din asta. Este vorba despre diverse produse de reclamă, cum ar fi: brichete, pixuri, mape şi altele, iar în ceea ce priveşte clientela, nu există anumite restricţii. Fiecare firmă este un potenţial client. Numai că eu trebuie să o iau de la început, pentru că în domeniul meu nu există încă o clientelă formată.

La o săptămână după discuţia noastră, încep noua muncă. Se dovedeşte a fi aproape imposibil să stabilesc întâlniri. Circul cu o maşină luată în leasing şi mă duc pe la mici întreprinderi, birouri, restaurante etc., încercând să vând articolele cu reclama firmei respective. Pentru că preţurile noastre se află mai degrabă în sectorul inferior, vânzarea merge bine şi multă lume comandă imediat pe loc. În două, trei luni mi s-a dus vestea că vând lucruri bune şi utile. De aceea, lumea mă recomandă mai departe şi nu după mult timp încep să sune primii clienţi, din proprie iniţiativă. Aici, în branşa aceasta, nu este atât de

complicat să intri în contact cu lumea. Câteodată, se întâmplă să trec pe neaşteptate pe la o firmă, unde angajaţii tocmai au pauză. Atunci ei mă salută râzând şi mă invită la o cafea, timp în care se uită la produse. Deşi stilul de vânzare se deosebeşte foarte mult faţă de cel de la serviciul anterior, eu mă simt bine şi fac cunoştinţă cu multă lume.

Cercul meu de prieteni s-a lărgit între timp considerabil. Cunosc îndeosebi o serie de femei care îmi sunt simpatice şi astfel, nu-mi este greu să găsesc companie pentru o ieşire seara. Cel mai mult îmi place să mă duc să dansez. Stau în localuri şi mă uit cum se înghesuie lumea în jurul barurilor şi abia pot discuta din cauza muzicii asurzitoare. Am senzaţia că toţi aşteaptă ceva. Între mine şi această mulţime de oameni se află un zid invizibil. Am sentimentul că, deşi mă aflu aici, nu sunt prezentă. Mă simt mai degrabă în plus, decât în centrul atenţiei. Eu însămi nu-mi prea pot explica această trăire, mai ales că fac cunoştinţă cu o mulţime de lume, ba chiar, din când în când, ia naştere şi câte un flirt. Pe de altă parte, mă minunez, ba câteodată sunt chiar fascinată de felul în care s-au schimbat societatea şi muzica.

Dacă mă gândesc la discoteca pe care am organizat-o eu de câteva ori la Barsaloi, îmi vine să râd, făcând comparaţie. Acolo era suficientă partea din spate a magazinului nostru, de unde am scos sacii cu porumb. Singura sursă de muzică era un radio cu tranzistori, cuplat la bateria de la maşina noastră veche. Aveam Cola, bere şi carne de capră făcută la grătar. Valuri de oameni, tineri şi bătrâni, veneau la discoteca improvizată de noi. Cei mai mulţi dintre ei participau, pentru prima dată, la o astfel de manifestare şi se mirau ca nişte copii mari. Până şi bătrânii stăteau ghemuiţi pe pământ, înveliţi în păturile lor de lână şi râdeau. Numai femeile rămâneau afară, lucru care nu-i împiedica pe bărbaţi să se destrăbălеze la dans. Toată lumea era fericită şi exista un sentiment de „împreună”. Acolo nu simţeam acest zid între mine şi ceilalţi. Era o trăire intensă, pe când aici, totul mi se pare mai mult un consum. Cu toate acestea, ies seara undeva, mă las desfătată de muzica cea nouă şi dansez câteodată ore întregi.

Napirai creşte şi este o fetiţă foarte isteaţă şi veselă. Deşi nu îi mai dau de mult să sugă, relaţia noastră este profundă. Dormim, însă, în continuare

împreună, în aceeaşi cameră, în patul cel mare.

Odată, într-un weekend, plecăm împreună la Biel, ca să-mi văd fostul meu magazin cu rochii de mireasă, pe care l-am vândut înainte de plecarea în Africa, unei prietene. Pe drum, mă tot gândesc, dacă să-l sun şi pe Marco, fostul meu prieten de-atunci, pe care l-am părăsit pentru Lketinga. Până la Biel nu reuşesc să mă decid, aşa că parchez mai întâi în partea veche a oraşului, unde se află buticul. Succesoarea mea, Mimi, nu ştie nimic despre întoarcerea mea, pentru că nu am mai avut de multă vreme nicio legătură. Cobor scările la magazin şi observ că nu s-a schimbat nimic. În magazin se află două cliente, care discută cu Mimi. Când ne vede, nu-i vine să creadă. „Nu se poate! Corinne, eşti tu într-adevăr? Nu-mi vine să cred! Cum ai ajuns aici?” Se uită fix la mine, derutată şi uluită, în timp ce eu o întâmpin cu un sărut pe obraz.

„Ah, este o poveste lungă, dar hai să lăsăm asta. Mai întâi trebuie să-mi spui tu, cum te descurci cu magazinul”, o fac eu să-şi revină. Bineînţeles, acum o admiră îndelung pe Napirai. Când rămânem singure, ne depănăm vieţile. După ce a preluat buticul, l-a cunoscut pe actualul partener de viaţă, veste care pe mine mă bucură foarte tare, pentru că după divorţ, ea

a fost ani de zile singură. Apoi urmează povestea mea, care, şi în rezumat durează ceva mai mult. La sfârşit, văd că o întristează faptul că marea mea dragoste a avut un final atât de tragic. Mă întreabă brusc, dacă nu am chef să-i vizitez, pe ea şi pe prietenul ei, împreună cu fiica mea, la St. Raphael, în sudul Franţei. Îmi spune că au închiriat acolo o vilă frumoasă pentru câteva săptămâni, deoarece prietenul ei a acceptat o muncă de sezon, la revizia motoarelor de vapoare. Peste două săptămâni ea pleacă acolo şi suntem oricând binevenite. „Vila are o poziţie minunată şi este destul loc pentru toţi. Atunci ai putea să-mi povesteşti mai amănunţit viaţa ta”. Eu accept imediat invitaţia, pentru că de ani de zile nu am mai fost în vacanţă, deşi fiecare crede, atunci când pomenesc de cei patru ani petrecuţi în Kenya, că acesta a fost pentru mine concediu.

Îmi scrie adresa, după care o întreb de Marco. Din păcate, ea nu mai are aproape deloc contact cu cercul nostru vechi de prieteni, dar ştie că Marco s-a mutat. Aşa că îl sun, fără să stau prea mult pe gânduri. Vocea lui nu sună nici surprinsă, nici supărată şi discutăm aşa un timp la telefon, după care ne dăm întâlnire la un restaurant. El nu prea s-a

schimbat. Ne povestim pe scurt lucrurile mai importante din anii trecuţi şi astfel aflu că şi el a avut o relaţie, care a eşuat. Acum s-a săturat de singurătate în doi, lucru pe care îl mărturiseşte fără ură, cu un zâmbet radiant. În curând nu mai avem nimic să ne povestim şi ne luăm la revedere, mai ales că Napirai s-a plictisit de tot.

În drum spre casă, îmi imaginez cum va fi vacanţa în sudul Franţei şi abia aştept, mai ales că în St. Raphael trăieşte o mătuşă din partea mamei, originară din Indochina, adică din Vietnamul de astăzi şi cu ocazia aceasta o pot cunoaşte, în sfârşit.

Peste trei săptămâni plecăm. Avem mult de mers. Pe drum cântăm, îi povestesc lui Napirai întâmplări sau ascultăm casete cu poveşti. Câteva sute de kilometri totul decurge excelent. Treptat, însă, Napirai începe să devină miorlăită, pentru că nu mai vrea să stea în maşină. Toate încercările mele de a-i distrage atenţia nu au niciun succes şi sunt nevoită să ies de pe autostradă şi să caut un hotel. În Italia, la mijlocul lunii iulie, şi în plus în apropiere de mare, acest lucru se dovedeşte a fi o încercare lipsită de şanse. Totul este ocupat. Pe deasupra, lumea ne priveşte şi cu suspiciune. Tocmai când ne pregătim să înnoptăm în

maşină, mai facem o încercare şi avem, în sfârşit, noroc. Găsim o cameră simplă şi zgomotoasă, într-o pensiune veche, aflată pe o stradă circulată. Înainte să ne cazăm, vreau să ne mai dezmorţim puţin picioarele şi facem o plimbare. Este o localitate mică şi frumoasă, unde bătrânii stau pe stradă, în faţa caselor. Îi tot aud spunând: „Che bella bambina, che bella!” Unii sunt atât de încântaţi de fetiţa mea, încât vor să o mângâie şi să pună mâna pe ea. Lui Napirai nu-i place absolut deloc şi reacţionează la drăgălăşeniile lor cu priviri încruntate. Ne retragem în pensiune, frânte de oboseală şi, înainte să adormim, mâncăm ultimele noastre sandvişuri.

A doua zi parcurgem ultimele sute de kilometri până în St. Raphael şi, datorită bunului meu simţ al orientării, exersat în munca de teren, găsim vila din prima. Mimi ne întâmpină bucuroasă. Casa este uriaşă şi are un bazin minunat. Seara mi-l prezintă pe prietenul ei. Sunt plăcut surprinsă şi încântată. Este un bărbat deschis, tinerel şi vesel, care pare să-i citească lui Mimi din ochi orice dorinţă. Petrecem o seară plăcută. Deja a doua zi, însă, se întâmplă aproape o tragedie. În timp ce eu sunt plecată să cumpăr pâine, acasă se petrece o scenă îngrozitoare.

Napirai se furişează, fără să scoată o vorbă, pe scară în jos, spre bazin, iar când Mimi vine pe terasă, pur şi simplu întâmplător, nu vede decât un smoc de păr ieşind la suprafaţa apei. Ea fuge la bazin şi-o trage pe Napirai în ultimul moment afară. Când mă întorc, după 20 de minute, fetiţa încă ţipă ca din gură de şarpe. Cuprinsă de panică, alerg pe scări în sus şi văd că are capul roşu. În timp ce Mimi povesteşte agitată ce s-a întâmplat, mie mi se înmoaie genunchii. Când îmi dau seama cât de aproape a fost copilul meu de moarte, mă podidesc lacrimile. O ţin ore întregi în braţe şi în următoarele zile nu o mai scap nicio secundă din vedere. Mă duc cu ea la mare, unde îi place să sape în nisip. Facem o plimbare prin sat şi Napirai vede, pentru prima dată, un bâlci cu carusele, care o farmecă imediat. În rest, concediul se desfăşoară liniştit, pentru mine chiar aproape prea plictisitor. Eu nu mai sunt obişnuită să stau, fără să fac nimic şi să am atât de mult timp.

De multe ori mă gândesc la Kenya, la familia mea de-acolo şi mi-ar plăcea să ştiu ce s-a întâmplat cu Lketinga şi ce gândeşte el acum, după aceşti aproape doi ani, de când am plecat eu de-acolo. Ştiu, el trăieşte încă, dar nu ştiu cum şi unde. În ultima lui scrisoare,

James mi-a spus că un alt războinic-samburu de pe ţărm a venit acasă şi a povestit că Lketinga trăieşte ba acolo, ba dincolo. Maşina o mai are încă, dar i s-a întâmplat un accident grav. Din fericire, nu s-a ales decât cu câteva zgârieturi pe faţă. Scrisoarea m-a întristat, dar nu am putut face nimic. Iar acum eu stau aici, la St. Raphael şi genul acesta de concediu mi se pare chiar plictisitor.

Singurul divertisment este întâlnirea cu mătuşa mea. Mă duc la ea fără să o anunţ şi mă prezint. Se bucură foarte tare de vizita noastră inopinată. Este o femeie în vârstă, mică, firavă şi i se vede clar originea asiatică. Povesteşte întâmplări din viaţa ei agitată, de dinainte de război. Familia ei era foarte înstărită şi avea peste 80 de angajaţi, lucru pe care eu abia mi-l pot imagina. Când era copil, i s-au bandajat picioarele, ca să rămână mici şi astfel să fie mai bună de măritat. Mai târziu, când a devenit soţia fratelui bunicului meu şi a trebuit să se refugieze în Franţa, a suferit nenumărate operaţii, ca să poată merge, cât de cât, fără dureri. Eu mă îngrozesc, pentru că aşa ceva nu am mai auzit niciodată. Într-un fel, îmi aduc aminte de incizia groaznică a fetelor, care încă este practicată la sâmburi şi în celelalte triburi. „De ce, peste tot în

lume, fetele sunt acelea care sunt maltratate într-un fel sau altul?”, mă întreb eu deprimată. Mai urmează şi alte poveşti din viaţa ei zbuciumată, pe care le ascult fascinată. Ne luăm rămas-bun, bucuroasă că am cunoscut-o pe această femeie interesantă. Cine ştie, dacă o voi mai vedea vreodată.

Ajunsă din nou acasă, îi povestesc mamei despre nenorocirea care era să se întâmple în bazin, ca să nu o mai scape nici ea pe Napirai din ochi, atunci când îi face baie Bineînţeles, mama o învaţă chiar în acelaşi an să înoate, ceea ce reprezintă cu siguranţă cel mai bun mod de a preveni astfel de accidente. Viaţa noastră de zi cu zi merge mai departe. Ziua sunt la serviciu, iar Napirai îşi petrece timpul la mama sau la bonă. După vacanţa petrecută împreună cu ea, mi-e din nou foarte greu să-mi „predau” copilul. Vânzările merg, însă, bine, aşa că mă abat de la aceste gânduri şi în curând îmi revine cheful de lucru. Cu salariul meu abia reuşesc să fac faţă. Câteodată, îmi mai rămân la sfârşitul lunii câteva sute de franci, pe care îi pun de-o parte pentru un eventual concediu sau pentru impozite.

Într-o zi, mă duc iarăşi pe neaşteptate la un client nou. Când intru în magazinul lui, el începe să

râdă, după care strigă: „Din nou un comis-voiajor! Cu ce doriţi să mă mai vrăjiţi? Mai este deja unul aici, care încearcă” şi îmi arată spre un bărbat simpatic, îi salut degajat pe amândoi şi constat că nu vindem aceleaşi produse. El este specializat pe tricouri cu reclama firmei. Discutăm despre una, alta şi peste puţin timp reuşim să prezentăm împreună o ofertă mai mare. În momentul în care vreau să-mi iau la revedere, colegul mă invită la o cafea, spunându-mi că vrea să mai discute puţin cu mine. La restaurant îmi propune un job, spunându-mi că, dacă am chef, pot începe la el. El lucrează la o întreprindere care se ocupă cu vânzări de tricouri, pulovere şi cămăşi de calitate, imprimate şi brodate. Îmi spune că se câştigă bani frumoşi şi că are o echipă grozavă. Îl ascult cu atenţie şi îi accept cu plăcere şi cartea de vizită, din care îmi dau seama că el este şeful distribuitorilor de produse. Eu, însă, sunt foarte mulţumită de actuala mea muncă, aşa că îi dau un răspuns corespunzător, spunându-i că, în caz că se schimbă ceva, îl voi anunţa.

Acasă găsesc o scrisoare de la Consulatul German. Mi se face un gol în stomac, când deschid plicul, pentru că ştiu că problema referitoare la

registrul genealogic este încă nelămurită. Dar, după ce citesc cele două pagini, sunt, dintr-odată, mai mult decât fericită. Se pare că informaţiile din Kenya au fost suficiente! Acum am în mână un duplicat al registrului genealogic, în care Napirai este înregistrată cu numele meu de familie. Asta înseamnă, înainte de toate, că i s-a acordat definitiv naţionalitatea germană şi totodată că nu mai avem niciun fel de probleme în Elveţia. În sfârşit, sunt sigură că am trecut şi peste ultimul obstacol. Acum nu îmi mai rămâne decât să înaintez acţiunea de divorţ. Dar, pentru că momentan nu am nicio altă relaţie, acesta nu este lucrul cel mai important, aşa că mai pot aştepta. Cu ocazia primirii acestei veşti bune, în weekend dau o petrecere, la care invit două prietene cu copiii lor şi facem un grătar.

Nu trece, însă, mult timp, că urmează o veste proastă. Bona lui Napirai mă anunţă că este din nou gravidă şi că atunci când va naşte nu va mai avea, din păcate, nici timp şi nici loc de dormit pentru Napirai. În primul moment vestea mă întristează foarte tare, pentru că Napirai se simte foarte bine la ea şi, mai mult ca sigur, îi va părea rău după ea. Dar mă liniştesc, gândindu-mă că până atunci mai sunt câteva

luni, timp în care vom găsi altceva.

Acum, toamna, articolele de reclamă se vând mai bine şi deja încep primele comenzi la cadourile de Crăciun pentru clienţi. În momentul de faţă câştig chiar mai mult decât la primul serviciu, aşa că îmi pot permite să merg în luna ianuarie 1993 în concediu la schi, în Franţa, împreună cu mama şi cu Hanspeter. Cei doi merg în fiecare an acolo şi de data aceasta îi însoţim şi noi, mai ales că lui Napirai i-a adus deja Moş Crăciun echipament de schi. Vacanţa este minunată. În fiecare zi avem parte de un cer albastru intens, iar zăpada ne scârţâie sub picioare. După aproape zece ani de pauză, sunt extrem de fericită că am ocazia să schiez din nou. Dimineaţa, Napirai ia lecţii de schi şi de două zile merge deja cu schiliftul, care, ce-i drept, aproape o ridică de pe pământ. În a cincea zi, ne întâlnim în vârful muntelui cu toată şcoala de schi şi reuşesc s-o văd pe Napirai cum coboară în coloană, făcând plugul încet. Îmi piere graiul, când văd ce poate face deja puiul meu de masai, de numai trei ani şi jumătate. Sunt enorm de mândră de ea.

Ca de obicei, la început de an, vânzările nu merg prea bine. Ianuarie şi februarie sunt, pur şi simplu, luni fără succes. La asta se mai adaugă şi vremea dezolantă. În aceste zile triste, primesc de la o cunoştinţă o invitaţie la masă, unde vin mai mulţi prieteni. Mă roagă să vin neapărat, pentru că este un grup format la nimereală, din diverşi oameni şi mulţi dintre ei sunt curioşi să-mi asculte povestea. Mă duc, plină de curiozitate şi petrec o seară interesantă. Se discută şi se povesteşte mult. La scurt timp, găsesc un ascultător atent, care mi-a trezit şi mie interesul. La despărţire facem schimb de adrese şi peste două zile deja mă sună. Ne dăm întâlnire. Este începutul celei de-a doua relaţii, de când m-am întors. El pare să nu aibă niciun fel de prejudecăţi faţă de viaţa mea anterioară, este foarte ocupat şi lucrează mult în străinătate. Nu ne vedem des, dar acest lucru nu mă deranjează, pentru că eu oricum nu vreau să-mi las prea des fetiţa de lângă mine. Câteodată, în discuţiile noastre, am impresia că-i simt regretul că între mine şi fiica mea nu prea ar mai avea nimeni loc. Şi în afară de aceasta, Napirai nu reuşeşte să se ataşeze de el. Fetiţei îi place de el, dar el nu se pricepe la copii, poate din cauză că nu are. Este cu câţiva ani mai în

vârstă decât mine şi, după cum îmi dau seama tot mai mult, un burlac convins. Din cauza şederilor lui îndelungate în străinătate, ne distanţăm tot mai mult unul de celălalt şi după doi ani relaţia se rupe. Ce-i drept, nu a fost o mare dragoste din partea niciunuia dintre noi, sau poate că eu nu sunt încă, pur şi simplu, pregătită pentru o nouă relaţie.

Între timp am găsit o altă familie pentru Napirai. O pereche de tineri, care au o fetiţă de aceeaşi vârstă cu Napirai. Deşi la început micuţa nu a fost foarte încântată să împartă atenţia mamei ei cu încă altcineva, acum cele două fetiţe au devenit prietene foarte bune. O admir pe această mamă, cu câtă răbdare şi perseverenţă se ocupă de copii: desenează, decupează, le spune poveşti sau plantează flori în grădină cu ei. De multe ori, abia reuşesc s-o iau pe Napirai de la joacă, atunci când vin după ea. Dar, la urma urmei, vreau să am şi eu parte câteva ore de fetiţa mea. De multe ori o aşteaptă şi fetele vecinei. Câteodată dorm toate la noi, iar eu mă mulţumesc să dorm pe canapea. Plăcerea lor cea mare este să facă baie împreună, în aceeaşi cadă. Şi zilele de naştere ale lui Napirai sunt aşteptate cu mare nerăbdare. Cu ocazia aceasta, se strâng de fiecare dată la noi pe

terasă cam doisprezece copii şi câţiva adulţi şi organizăm o petrecere pentru copii. Bineînţeles, decorăm totul frumos, iar eu organizez diverse jocuri. Facem grătar, iar salata mea cu paste are mare succes. De ziua lui Napirai, îmi iau de fiecare dată liber, indiferent ce se întâmplă.

În ziua respectivă, îmi aduc mereu aminte de chinurile prin care am trecut când am născut-o pe Napirai, la spitalul misiunii din Wamba. Eu şi prietena mea, Sophia, care aştepta odată cu mine primul ei copil, eram o curiozitate pentru localnici. Nicio femeie albă nu mai născuse până atunci în acel spital şi, bineînţeles, lumea ne-a urmărit cu mare interes. Când au început atunci contracţiile şi eu stăteam întinsă în „sala de naşteri”, negresele se băteau pe locurile de la ferestrele fără geamuri. Sinceră să fiu, contracţiile erau atât de dureroase, încât nu mi-am dat seama prea mult ce se întâmplă. Abia când a venit pe lume fetiţa mea, am realizat, în sfârşit, cum Sophia, cu o ţigară aprinsă în gură, a dat buzna înăuntru ca să mă felicite, în timp ce eu mă mai aflam încă pe masa de naşteri şi eram cusută fără anestezie. Da, mă gândesc eu, femeile din Elveţia nu-şi pot imagina aşa ceva, iar atunci când le povestesc se minunează.

Tot mai des, constat şi faptul că femeile, pur şi simplu, nu se mai dezlipesc de mine, atunci când le povestesc despre fosta mea dragoste şi despre viaţa mea legată de aceasta. De multe ori, se întâmplă să amânăm o excursie planificată şi să stăm acasă, ca să le povestesc din viaţa mea petrecută în mijlocul sâmburilor.

DIVORŢUL DE LKETINGA

La o următoare întâlnire cu femeile care îşi cresc singure copiii, o participantă ne povesteşte despre divorţul ei, prin care tocmai a trecut cu puţin timp în urmă şi pe care l-a dus în spate ani de zile. O întreb cum se poate înainta o acţiune de divorţ, pentru că eu habar nu am. Cu timpul, încep să simt şi eu nevoia să „fac curat” în viaţa mea şi să mă ocup de divorţul meu. Aşa cum am fost sfătuită, îl sun pe judecătorul de pace şi îi descriu situaţia mea, menţionându-i faptul că eu nu l-am mai văzut pe soţul meu de trei ani de zile. Ţinând cont de povestirile mele, precum şi de faptul că Lketinga trăieşte undeva, în Kenya, iar noi nu putem intra în legătură directă cu el, fondul cauzei nu mai trebuie dezbătut. Aşa că el îmi va trimite formularele, ca să pot înainta acţiunea de divorţ. La

sfârşit, adaugă faptul că până acum nu a mai avut de-a face cu o astfel de situaţie şi mai întâi trebuie să se informeze, cum se poate rezolva. Peste câteva zile mă uit peste formulare şi răsuflu uşurată. Totul pare simplu. Ce-i drept, mă miră faptul că mi se cer referinţe şi despre perioada adolescenţei, despre familie şi chiar despre fraţii mei. Trebuie să menţionez toate şcolile pe care le-am urmat şi să dau informaţii despre condiţiile de muncă actuale. Apoi urmează referinţe despre relaţia noastră, printre care unde, când şi la ce vârstă ne-am cunoscut. Ei, aici am ceva de scris. La rubrica unde trebuie să completez ce pretenţii financiare am pentru copil, trag o linie şi menţionez că renunţ la orice ajutor. Cum să plătească Lketinga pensie de întreţinere, când eu îi trimit bani familiei lui de-aici, de câte ori am posibilitatea? apoi bag toate hârtiile într-un plic şi îl expediez, aşteptând încordată. De pierdut, nu am ce pierde, mă gândesc eu.

Vara ne petrecem timpul liber cu diverse activităţi. Într-o zi, vine Madeleine la mine cu un anunţ din ziar, despre o ofertă de excursie cu autocarul în Tirolul de Sud. Este vorba despre un

sejur de trei zile, într-un hotel cu piscină. Noi, neavând prea mulţi bani la dispoziţie şi aceasta fiind o ofertă convenabilă, ne înscriem. Important este să plecăm undeva trei zile. Încă de la urcarea în autobuz, ne dăm seama că suntem, pe departe, cei mai tineri participanţi, iar de copii, nici nu mai vorbesc. Napirai întreabă imediat cu voce tare, încât să audă toată lumea: „Mama, de ce merg numai bunici în vacanţă?” Îi explic că oamenii mai în vârstă au mai mult timp pentru vacanţe, deoarece ei nu mai lucrează. Altceva mai bun nu-mi vine în minte. Tot drumul, copiii noştri se preocupă de distracţia celorlalţi turişti. Mai ales Napirai, se aşază ba aici, ba acolo, lângă câte o bunicuţă şi toată lumea se bucură. Petrecem trei zile agreabile, care nu costă mult, dar în care copiii se distrează la maxim.

Altă dată iau de la mama cortul ei de două persoane, care este foarte vechi şi mă duc, împreună cu fiica mea, la Lacul Walen, din apropiere. Acolo se află un camping simplu, exact în mijlocul pădurii. Avem cel mai mic şi mai simpatic cort. Îl montăm pe o colină mică şi de jur-împrejur sap un şanţ, aşa cum făceam în Kenya în jurul manyattei, pentru ca, în caz de ploaie, apa să se poată scurge, cât de cât. Efortul a

meritat. Noaptea se porneşte o furtună puternică deasupra lacului. Napirai şi cu mine stăm culcate pe burtă şi urmărim din cortul nostru minuscul spectacolul, pentru că de dormit, pe tunetele acelea, nici vorbă. Fulgerele brăzdează cerul pe deasupra lacului şi luminează, pentru câteva momente, întreaga împrejurime. Suntem fascinate. A doua zi este destul de dificil să găsim lemne de foc uscate. Pământul este ud leoarcă şi multe corturi s-au rupt şi au dispărut. Dar noi nu cedăm şi către prânz suntem răsplătite cu primele raze de soare. Mai târziu, adun crengi uscate, direct din copaci, pentru că acestea se usucă cel mai repede în aer. Într-adevăr, nu după mult timp avem focul nostru şi puţin mai târziu masa de prânz. Se vede clar că Napirai este fericită că este cu mama ei şi că pot lenevi împreună.

Când mă întorc la serviciu după vacanţa de vară, patronii mei mă anunţă că se despart şi că sediul firmei se va muta. Pentru mine, asta înseamnă să fiu nevoită să merg câteva ore în plus cu maşina, nemaiputând trece repede pe la firmă, ca să discut comenzile. Eu nu sunt încântată deloc, pentru că astfel pierd din timpul pe care vreau să-l petrec cu

Napirai. Aşa încât le spun că trebuie să reflectez din nou asupra condiţiilor de muncă.

Acasă caut cartea de vizită a şefului distribuitorilor de produse de la firma care se ocupă cu vânzări de tricouri şi îi dau telefon. Fireşte, nu-mi fac prea multe speranţe, că îşi mai aduce aminte de mine. El, dimpotrivă, este încântat şi astfel stabilim o întâlnire peste câteva zile, la firmă. Când intru în sediu, sunt impresionată de cât de îngrijit şi de profesional arată totul. Mă fascinează maşinile mari, cu care sunt imprimate prin serigrafiere diversele modele pe tricouri. Şi secţia de broderie este interesantă. La o cafea, discutăm, bineînţeles, şi despre posibilităţile de câştig. Îmi spune că salariul de bază rămâne, în principiu, acelaşi, dar voi primi un comision mai mare şi în plus diurnă pauşală. Una peste alta, aş câştiga ceva mai mult decât acum. Clarificăm imediat condiţiile şi stabilim să încep cât se poate de repede.

Contractul celălalt de muncă îl reziliez în interval de patru săptămâni şi astfel încep deja la 1 octombrie 1993 serviciul. Este al treilea loc de muncă al meu, de la întoarcerea din Kenya. Munca cu noile materiale, care îmi face deosebită plăcere şi faptul că mă înţeleg

bine cu şeful meu, mă satisfac la maxim. Mai cu seamă însemnele de firmă brodate se vând bine. Eu profit şi de vechea mea clientelă şi astfel reuşesc să am vânzări senzaţionale. Nu regret nicio secundă această schimbare şi constat, cu satisfacţie, că noul meu loc de muncă nu a făcut altceva decât să mă ajute să fac un pas mai departe în viaţă.

Într-o seară, găsesc acasă un aviz poştal. Este o scrisoare recomandată, cu citaţia la termenul de judecată, la care urmează să fie deliberat divorţul. Acum, când totul este negru pe alb, mă cuprinde, totuşi, un sentiment ciudat. Probabil că voi fi divorţată de un bărbat care habar nu are de acest lucru. Deliberarea va avea loc pe data de 30 noiembrie 1993, la ora 17. Prezenţa, cu sau fără avocat, este obligatorie.

Dumnezeule, şi nu am avocat! Oare am nevoie de aşa ceva sau nu? mă întreb. Sau să o rog pe mama sau pe Madeleine să vină cu mine? În cele din urmă, mă hotărăsc să merg singură, pentru că numai eu cunosc toată povestea cu adevărat. În toţi aceşti ani de activitate ca distribuitor de produse, mi-am exersat prezenţa de spirit, iar încrederea în propriile forţe de-

acum nici nu se compară cu cea din primele luni, după întoarcerea mea din Kenya, când nu mă încumetam nici măcar să ies pe stradă.

În ziua menţionată, iau cele două fluturase de salariu cu mine, prin care să dovedesc faptul că mă pot întreţine pe mine şi pe fiica mea. De asemenea, mai iau şi o listă cu cheltuielile necesare existenţei noastre şi câteva fotografii cu soţul meu şi cu ipostaze din viaţa noastră de-atunci. Cum nu am fost niciodată într-un tribunal, am un sentiment de neliniște. La fiecare uşă aşteaptă grupuri de oameni, mai mari sau mai mici, cei mai mulţi adunaţi în jurul unui avocat, îmbrăcat în robă. Eu, de una singură, cu mapa mea subţire de acte, mă simt cam rătăcită. Când sunt strigată, intru într-o încăpere, unde aşteaptă deja patru persoane. Încordată, mă aşez pe bancă, în faţa judecătorului. Mai întâi sunt clarificate datele personale, după care mi se cere să povestesc pe scurt despre relaţia mea cu Lketinga.

Îmi dau seama imediat că judecătorul nu-şi poate forma niciun fel de imagine asupra tribului soţului meu, de aceea îl întreb la finalul povestirii mele, dacă doreşte să-i arăt, ca să înţeleagă mai bine, câteva fotografii. După o scurtă ezitare, este de acord, îi pun

pe pupitru şase fotografii. Într-una din ele este soţul meu, pictat ca războinic şi cu suliţă, în alta este reprezentată sacrificarea unui bou în faţa manyattei şi în alta suntem noi doi, împreună cu fiica noastră, Napirai. El îşi drege glasul şi întreabă sceptic: „Deci, acesta este soţul tău?” Celelalte doamne şi ceilalţi domni se scoală şi vin la masă, ca să vadă şi ei fotografiile. Se naşte o scurtă discuţie între ei, după care judecătorul mă întreabă dacă poate păstra pozele, împreună cu celelalte acte, până la decizia finală. Eu sunt de acord şi până la următoarea citaţie sunt liberă. În momentul în care ies din clădire, mă simt deja ceva mai uşurată.

Peste două săptămâni, adică pe la jumătatea lui decembrie, primesc următoarea citaţie. Acum treaba devine serioasă. Mă aşteaptă aceleaşi persoane. Din nou sunt întrebată, dacă nu am mai auzit ceva despre soţul meu şi dacă tot nu i-am aflat domiciliul exact. Răspund sub jurământ că până în ziua de azi nu pot face niciun fel de referinţe suplimentare. Apoi sunt întrebată dacă doresc să înaintez acţiune pentru plata pensiei de întreţinere, dar răspund că nu. La sfârşit, judecătorul dă citire pronunţării deciziei: în condiţiile date, căsătoria celor două părţi este desfăcută, cu

următoarele reglementări suplimentare: fiica Napirai, rezultată din această căsătorie, este încredinţată mamei, căreia i se acordă tutelă părintească – ce cuvânt oribil! Este menţionat faptul că mama renunţă la pensia de întreţinere. De asemenea, se consemnează faptul că cele două părţi divorţate nu impun niciun fel de pretenţii reciproce. Urmează stabilirea costurilor procesului, precum şi menţiunea că sentinţa trebuie publicată în monitorul oficial local. Ce absurd!

Într-un final, mai aud doar că, în cazul în care în următoarele zece zile nu va apărea nicio contestaţie, atunci sentinţa va avea putere juridică. Simt cum îmi vâjâie capul. Stau acolo dezorientată, iar cei patru îşi adună actele. Îi întreb nedumerită: „Şi acum sunt divorţată? Chiar s-a terminat totul? Pot să plec, sau trebuie să plătesc sau să iau ceva de undeva?” Judecătorul îmi face repede un semn afirmativ cu capul, după care dispare. Ies încet din sală şi nu-mi vine să cred că totul s-a terminat atât de repede. Cu timpul, îmi dau seama că acest lucru se datorează faptului că Lketinga a dispărut, ca să spun aşa, fără urmă. Abia când ajung afară, în frigul de decembrie, mă cuprinde o mare bucurie. Nimeni nu mi-o mai

poate lua acum pe Napirai, atâta vreme cât nu călătoresc în Kenya. Mă duc imediat la mama, care se bucură şi ea, împreună cu mine şi ne invită la cină.

AMINTIRILE MĂ AJUNG DIN URMĂ

Cu puţin timp înainte de Crăciun, îmi primesc fluturaşul de salariu pe luna decembrie. Cu tot cu banii de Crăciun, este o sumă foarte frumoasă. „Acum chiar mi-aş putea permite şi eu o vacanţă minunată împreună cu Napirai”, mă gândesc pentru o secundă. Plec imediat la o agenţie de turism. Aş vrea să mergem într-o ţară unde acum este soare şi cald şi unde nu există pericol de malarie. După ce ne sfătuim puţin, mă decid pentru Republica Dominicană. Abia aştept să mă răsfăţ şi să savurez din plin două săptămâni, împreună cu fiica mea, să mâncăm ce avem chef şi să ne bălăcim în mare, cât se poate de mult. Oare cum va reacţiona Napirai, atunci când se va vedea din nou înconjurată de atâţia oameni de culoare? Oare îşi va aduce atunci aminte de tatăl ei?

Chiar înainte de plecarea noastră, primesc o scrisoare din Barsaloi. James îşi cere scuze că nu ne-a mai scris atâta timp, dar a trecut printr-o perioadă

grea. În luptele cumplite împotriva rebelilor au murit mulţi oameni şi le-au fost furate aproape toate animalele. La Barsaloi a plouat, în sfârşit, dar acum este plin de ţânţari. Ca să te îmbolnăveşti de malarie, este numai o chestiune de timp. Îmi scrie că a primit post la şcoala cea nouă din Barsaloi şi este fericit că are serviciu, numai că, momentan, vin puţini copii la şcoală. Mulţi au murit deja din cauza malariei, chiar şi în „spitalul” cel mic din Barsaloi. Cu toate acestea, el este mulţumit că a găsit de muncă şi că s-au terminat luptele. Bineînţeles, totul s-a scumpit mult. Hainele, orezul, zahărul, chiar şi mălaiul sunt de zece ori mai scumpe faţă de perioada în care am fost eu acolo. Incredibil! El ar vrea să plece acum în decembrie la Mombasa, ca să vadă ce face Lketinga. În momentul în care va avea noutăţi, îmi va scrie din nou.

Pe de-o parte, mă bucur foarte tare de scrisoare, pentru că nu mai auzisem de mult nimic despre ei, pe de altă parte, însă, îmi fac griji pentru fosta mea familie. Mai ales în momentul de faţă, viaţa lor pare să fie grea. Îmi aduc aminte de crizele groaznice de malarie. Trecerea permanentă de la puseuri de febră la frisoane te face să ajungi în cel mai scurt timp o epavă de om. În plus, ai diaree şi, deşi stomacul ţi-e

gol, vomiţi întruna, până intri într-o stare de inerţie şi nu mai poţi decât să stai neputincios în pat. Doamne, nu-i doresc nimănui această boală şi sper să se termine în curând nenorocirea. În plus, sunt curioasă dacă James îl va găsi pe Lketinga la Mombasa şi ce-mi va povesti în următoarea scrisoare. De mai mult de trei ani de zile, nu am mai aflat nimic despre el.

În sfârşit, vine momentul mult aşteptat. Pentru prima dată de la fuga noastră din Kenya, ne urcăm din nou într-un avion, de data aceasta, însă, în direcţia Porto Plata. Zborul este lung, dar Napirai primeşte jucării în avion şi colorează întruna, până adoarme. Ajungem. Mergând prin aeroport, îmi aduc aminte de aterizarea la Mombasa, de acum câţiva ani, când atmosfera de acolo a pus imediat stăpânire pe mine. Dintr-odată, amintirile reînvie şi pentru moment nu ştiu dacă mă aflu la Mombasa sau la Porto Plata. Ne aşteaptă microbuzele, care ne duc la hotel. Mă uit pe geam şi văd un drum plin de denivelări, străjuit de-o parte şi de alta de palmieri şi o mulţime de oameni negri, îmbrăcaţi în haine multicolore. Este dimineaţă, iar aerul deja te înăbuşă. Îmi place la nebunie! Mi se preling clar, prin faţa ochilor, imaginile din Kenya. La

fiecare denivelare, îmi aduc aminte de drumurile groaznice din nordul Kenyei. Mi se învârt toate în cap şi, deşi lacrimile îmi curg şiroaie pe faţă, mă simt ca nou-născută şi fericită. Sentimentele mele o iau razna şi trecutul, pe care până acum l-am dat de-o parte, mă ajunge din urmă, chiar de la primele minute. Mă bucur că nu sunt prea mulţi turişti în autobuz, pentru că mi-e ruşine de lacrimile mele.

Napirai se uită pe fereastră şi cel mai mult o impresionează palmierii. Până la hotel mă liniştesc. Hotelul este foarte frumos. Se află direct la mare, iar camera noastră este spaţioasă, comodă şi luminoasă. Imediat după sosire, la recepţia de bun venit de la hotel, văd că sunt puţine familii cu copii, în schimb, multe perechi de îndrăgostiţi. Pentru Napirai există un club pentru copii, iar eu voi citi şi voi scrie scrisori. Bufetul este excelent! Gustăm, cât putem de mult, din toate meniurile exotice. Angajaţii hotelului sunt încântaţi de Napirai şi ei cred că este dominicană. Mă întreabă imediat dacă am venit aici să-l vizităm pe tatăl ei. Mie îmi vine să râd, când le văd feţele dezamăgite, atunci când le spun că Napirai îşi are originile în Kenya. În nici două zile, Napirai s-a acomodat. Împreună cu alţi doi, trei copii aleargă prin

hotel şi în curând nu o mai văd decât din când în când.

Odată, la cină, îmi povesteşte că la prânz a cunoscut o femeie cu părul lung şi blond, pe care vrea să mi-o arate neapărat. După aceea dispare iar. Peste cinci minute o văd pe Napirai venind la masă cu o femeie înaltă şi blondă. Din câte aflu, Andrea este aici împreună cu prietenul ei şi amândoi locuiesc în sudul Germaniei. Mă invită să mă aşez lângă ei, spunându-mi că ei sunt un grup de mai multe perechi şi o să mă distrez şi eu. Napirai este încântată de Andrea, fie şi numai datorită părului ei lung şi blond, pe care şi-l piaptănă în permanenţă cu degetele mici şi bronzate. În timpul concediului sunt nevoită să ascult de câteva ori dorinţa arzătoare, dar irealizabilă, a fiicei mele: „Mama, vreau şi eu să am aşa păr!” De-acum încolo, Andrea şi cu mine petrecem mult timp împreună, pentru că prietenul ei preferă să stea lângă piscină şi să citească teancuri de reviste, decât să se distreze cu soţia lui drăguţă. Eu nu înţeleg aşa ceva. Mai bine mă duc singură în vacanţă, decât să mergem în doi şi să fiu tot singură. În prima săptămână nu fac altceva decât să stau, pur şi simplu, şi să lenevesc. În cea de-a doua săptămână, însă, încep să mă agit şi simt nevoia să fac ceva. Deşi la început această ţară mi-a amintit

de Kenya, nu se poate face, însă, comparaţie. Kenya este mai sălbatică, mai variată şi, înainte de toate, are o faună mai bogată. Într-un fel, mi-e dor de Kenya şi, fără să vreau, fac mereu comparaţii. Astfel nu îmi mai pare chiar atât de rău, atunci când se termină concediul.

Acasă îmi încep noua mea muncă plină de energie. Tricourile cu imprimeuri şi broderii au succes peste tot, fie ca uniforme pentru întreprinderi, fie cadouri pentru reclamă. Între timp, conjunctura este atât de mare, încât multe întreprinderi de gastronomie încep să vândă şi tricouri trăsnite şi şepci brodate în scop publicitar. Afacerea prosperă şi, astfel, nu avem probleme nici cu bugetul acasă. Aşa că îmi permit odată să-i dau unei femei de la noi din grup o sută de franci. Are doi copii şi nu-şi poate plăti nici măcar autobuzul. De asemenea, cu ajutorul relaţiilor pe care le am, reuşesc să le fac rost unora de câte o slujbă mai bună.

Fac cunoştinţă cu femei interesante, cu care mă întâlnesc deseori şi în particular. Una dintre ele este Hanni. Ea îmi ascultă mereu povestirile mele despre Africa, în timp ce eu le prezint colecţia de produse.

Este atât de încântată de ceea ce povestesc, încât, de fiecare dată mă îndeamnă să-mi aştern viaţa pe hârtie. Eu râd şi-i spun: „Hanni, în primul rând nu pot şi în al doilea rând am un serviciu cu normă întreagă, la care se adaugă copilul şi menajul”. Şi cu asta, pentru mine tema este încheiată, dar Hanni nu-mi dă pace nici în lunile următoare.

La jumătatea lui februarie 1994 primesc din nou o scrisoare din Kenya. O deschid, plină de curiozitate. Mai întâi mi se transmit, ca de obicei, calde salutări din partea întregii familii. Apoi, aflu că James a fost la Mombasa şi l-a găsit pe Lketinga slăbit şi într-o stare jalnică. A avut multe probleme, iar acum nu mai are maşină şi nici măcar haine îngrijite. Ca să-l ducă acasă, James a trebuit să-i cumpere mai întâi haine noi. Acum este la mama. Lketinga ar vrea să se căsătorească din nou, dar James nu crede că poate, pentru că nu are destulă avere pentru o căsătorie. Îmi mai scrie că banii transferaţi de mine lunar la misiune pentru mama s-au terminat şi că ea vrea să-mi mulţumească încă o dată pentru ajutorul permanent. Apoi mă roagă să-i mai trimit nişte bani, pentru că mama are probleme cu ochii şi numai un medic le

poate rezolva. O să-mi scrie din nou, atunci când va avea noutăţi, în special despre Lketinga.

Mă bucur că Lketinga a ajuns, în sfârşit, după atâta vreme, acasă, dar, în acelaşi timp, mă întristează faptul că nimic nu a mai rămas, dar chiar nimic, din toată bogăţia de altă dată. Totuşi, sper că va găsi o cale, să se poată recăsători. Ciudat, mă gândesc eu, acum nici două luni de zile am divorţat de Lketinga, după ce, de mai mult de trei ani nu mai auzisem nimic despre el, iar acum vine pe neaşteptate acasă şi vorbeşte despre căsătorie. Cât de ciudat este, totuşi, destinul!

Timpul trece în zbor. De cele mai multe ori, weekend-urile sunt rezervate pentru prietenele mele şi copiii lor. Acum, iarna, mergem mai mult la patinoar sau ne dăm cu săniuţa pe colinele de la marginea satului. Ne place foarte tare, mai ales noaptea. Apoi ne ducem toţi acasă la mine, unde este cald şi stăm la taifas, în timp ce copiii se joacă.

Primăvara începe să se apropie. Într-o zi, sună telefonul şi rămân surprinsă când îi aud vocea Andreei, nemţoaica cea blondă cu părul lung. De multe ori, la sfârşitul concediului, faci schimb de

adrese, după care, de regulă, nu mai auzi nimic unul de celălalt. Andrea vrea să vină la noi în vizită, veste care pe Napirai o bucură foarte tare. Peste o săptămână soseşte deja la noi, fireşte, fără prietenul ei. Facem schimb de poze din concediu şi povestim mult. Astfel, aflu că nu mai este atât de fericită cu relaţia ei, deoarece prietenul său nu prea mai are timp pentru ea. Napirai îi propune să ne viziteze mai des. Drept răsplată, îi va face nişte frizuri minunate. Andrea nu este foarte încântată de această propunere, dar îi promite că va veni în curând din nou. Peste câteva săptămâni o întreb dacă are timp şi chef să ajute la inaugurarea unui magazin al unor prieteni de-ai mei, care sunt totodată şi clienţi buni. Ea este imediat de acord şi astfel îşi respectă promisiunea faţă de Napirai. Împreună organizăm o acţiune reuşită, care îi schimbă şi viaţa, pentru că se îndrăgosteşte. Peste o jumătate de an se mută în Elveţia şi peste încă un an se căsătoreşte. Mai târziu, prietenia bună pe care o păstrăm îmi va transforma şi mie, într-un mod decisiv, existenţa.

La începutul anului 1995, primesc o scrisoare îmbucurătoare de la James. Îmi scrie că Lketinga s-a

căsătorit cu o femeie tânără, care a rămas imediat însărcinată. Vestea că va deveni din nou tată, mă face foarte fericită şi mă linişteşte. Soţia lui este o fată care a locuit în apropiere de manyatta noastră. Îmi scrie că o să-mi trimită o fotografie, de îndată ce va avea posibilitatea să-şi cumpere un aparat de fotografiat. Sunt foarte curioasă, cine este această fată, pentru că, dacă a locuit în apropiere de noi, precis o recunosc. Mă bucur atât de tare pentru Lketinga, încât îi răspund imediat la scrisoare şi transfer şi nişte bani, ca să-şi poată cumpăra o vacă pentru nuntă. Oare cum va arăta copilul lor? Va semăna cumva cu Napirai? În momentul de faţă trebuie să-mi înving curiozitatea şi să am răbdare. Chiar dacă James va reuşi să facă rost de un aparat de fotografiat, developarea va dura încă două luni.

Eu muncesc în continuare cu tragere de inimă, printre altele şi datorită faptului că cifra de afaceri creşte, ca şi până acum, îmbucurător. În primăvară mai vine un colaborator, ca să sprijine conducerea magazinului. Încă de la prima întâlnire, îmi dau seama că este un tip cu totul altfel decât actualul meu şef şi nu-mi imaginez cum vor putea lucra cei doi împreună.

De fapt, ar trebui să-mi fie indiferent, pentru că eu lucrez, ca să spun aşa, independent şi vin rar la firmă. Eu am alte probleme, pentru că Napirai va merge după vacanţa de vară la grădiniţă. Asta înseamnă că trebuie să caut pe altcineva care să aibă grijă de ea, deoarece actuala bonă nu locuieşte în satul nostru. Şi de data aceasta avem mult noroc, pentru că găsesc o familie pe care Napirai o cunoaşte deja. Noii părinţi au şi ei patru copii, o fetiţă şi trei băieţi. Nici aici nu-i trebuie lui Napirai prea mult ca să se simtă ca acasă, cu toate că la început, pentru ea a fost o mare schimbare, fiind nevoită să împartă atenţia cu atâţia copii. În acelaşi an, se mută şi mama şi Hanspeter la noi în sat.

În sfârşit, vine ziua cea mare, în care Napirai merge pentru prima dată la grădiniţă. Merge mândră cu ghiozdănelul şi cu panglica de siguranţă fosforescentă peste piept. La grădiniţă ne întâmpină o doamnă mai în vârstă, care se prezintă ca fiind educatoare. Mai mulţi părinţi se află deja acolo. Napirai fiind singurul copil cu un singur părinte, lumea nu ne întâmpină cu braţele deschise, ci se uită mai degrabă chiorâş la noi. Mai ales copiii o cercetează pe Napirai fără rezerve, lucru care o face

dintr-odată să se simtă stingheră. O astfel de reacţie pentru ea este mai degrabă neobişnuită. Slavă Domnului, în următoarele zile această sfială îi dispare. Tot mai des se întâmplă ca ea să vrea să doarmă noaptea la bonă sau la mama, ceea ce mă face să ies mai des undeva.

Aşa că unele seri le petrec împreună cu Hanni. Mai întâi mâncăm ceva, după care mergem să dansăm. Femeia asta parcă cunoaşte pe toată lumea. Indiferent unde mergem, ea întâlneşte pe cineva cunoscut, iar pe mine mă prezintă, ca de obicei, „cea din Africa”, după care imediat mi se pun o groază de întrebări. Au trecut deja cinci ani de zile de când m-am întors şi interesul faţă de povestea mea de dragoste este, ca şi până acum, de neînfrânat. Hanni mă ceartă a nu ştiu câta oară, spunându-mi să aştern odată totul pe hârtie.

VREAU SĂ-MI SCRIU POVESTEA VIEŢII

Imboldurile ei încep să-şi facă efectul şi tot mai des mă frământă ideea de a-mi scrie povestea. Nehotărâtă, iau într-o seară un caiet şi un creion şi încep să-mi trimit gândurile cu nouă ani în urmă. Îmi aduc aminte cum am aterizat cu prietenul meu,

Marco, la Mombasa, unde urma să ne începem concediul şi cum m-au mişcat brusc, până-n străfunduri, acea aură şi impresiile legate de ea. Am avut un sentiment ciudat, ca şi cum m-aş fi întors după mult timp acasă. În clipa aceea, nu mi-am putut explica acest lucru. Prima întâlnire cu Lketinga m-a străpuns până în adâncul sufletului şi întregul fundament al vieţii s-a prăbuşit în câteva secunde. În clipa în care l-am văzut, întreaga mea viaţă de până atunci nu a mai existat. Da, văd, simt şi miros din nou totul, de parcă s-ar petrece acum a doua oară, iar mâna începe, parcă de la sine, să aştearnă impresiile pe hârtie. Povestea se derulează în faţa ochiului meu interior ca un film, iar eu nu trebuie să stau să mă gândesc, nici măcar un minut, ce trebuie să scriu. Pur şi simplu scriu! Nu-mi dau seama cum trece timpul. Abia când încep să mă doară degetele, mă uit la ceas şi mă sperii. Este cu mult trecut de miezul nopţii. „Dumnezeule, trebuie să mă culc. Mâine mă duc iar la muncă”, îmi spun în sinea mea şi mă aşez uşor lângă Napirai. În pat nu-mi găsesc liniştea şi scriu mai departe în mintea mea, până când, în sfârşit, reuşesc să adorm.

A doua zi, după serviciu, când mă duc să-mi iau

fata, îi citesc mamei primele pagini scrise. Ea rămâne foarte surprinsă, dar este încântată. „Vrei să scrii acum o carte?”, mă întreabă ea. Eu îi răspund: „Nu, nu, de fapt vreau numai să scriu totul, ca să afle mai târziu şi Napirai, din ce dragoste mare a luat ea naştere şi de ce părinţii ei nu au reuşit, totuşi, să rămână împreună. Dacă mie mi s-ar întâmpla ceva, nu i-ar putea da nimeni informaţii exacte despre originile ei”. Mama caută imediat scrisorile pe care i le-am trimis eu din Africa şi mi le dă, ca să mă ajute să-mi aduc aminte.

Acasă pregătesc cina şi apoi mă ocup de Napirai. La ora şapte se duce la culcare, după care îmi rezolv la repezeală cele câteva treburi casnice. Apoi am, în sfârşit, linişte şi timp să citesc încă o dată paginile scrise cu o zi înainte. În cel mai scurt timp, mă cufund din nou în trecut şi scriu automat mai departe, îl văd pe Lketinga în faţa mea, în timp ce îl descriu ca un bărbat înalt, frumos, foarte exotic, aproape feminin, cu o construcţie musculară vânjoasă şi cu ochi sălbatici şi incandescenţi. Lumina soarelui în asfinţit îi conferă trupului său maroniu şi feţei lui pictate, cu părul lung şi roşu, împletit în codiţe subţiri, o strălucire deosebită. Corpul lui suplu, acoperit numai

cu o cârpă în jurul coapselor şi câteva şiraguri de perle colorate, pare simplu, dar, totodată, impresionant de frumos. În timp ce-mi aştern amintirile, simt din nou acea admiraţie şi atracţie.

Deodată sună telefonul. Trezită brusc din trecut, ridic receptorul şi răspund imediat pe un ton aspru. Este Madeleine, care mă întreabă dacă poate veni la mine cu o sticlă de vin, ca să discutăm ceva. În mod normal mă bucur, dar acum nu vreau să fiu readusă la realitate. O aud imediat pe Madeleine spunând: „Hei, Corinne, ce este cu tine? Este cineva la tine şi te deranjez?” Puţin jenată de reacţia mea, îi spun: „Nu, sigur, vino, şi eu trebuie să-ţi arăt ceva”. Peste puţin timp bate la uşă şi Madeleine se strecoară bucuroasă pe lângă mine în sufragerie, cu o sticlă de vin roşu sub braţ. La întrebarea ei, de ce sunt atât de absentă, îi aduc foile scrise şi încep să citesc. Când sunt gata, o aud spunându-mi fascinată: „E bine, chiar foarte bine! Dar, dacă stau bine să mă gândesc cât timp îţi va lua să scrii totul, înseamnă că pe viitor ne vom vedea mai puţin seara. În orice caz, sunt curioasă ce va urma!”

În următoarele două, trei luni atmosfera la firmă se înrăutăţeşte atât de drastic, încât vechiul şef demisionează şi pleacă, lucru care ne derutează pe

mulţi dintre noi. La scurt timp după aceea, treburile se schimbă în întreprindere. Într-o zi, vin la şedinţă şi o găsesc pe secretara de la recepţie toată numai în lacrimi. Altă dată, aud un schimb de replici dure. Comenzile nu mai merg nici ele bine şi încep primele reclamaţii mari din partea clienţilor mei. Tot sper că situaţia se va calma din nou. Ce-i drept, în momentul de faţă pentru mine este mai important scrisul seara, de care devin, încet, încet, aproape dependentă.

La sfârşitul lunii august găsesc în cutia poştală o invitaţie la o întâlnire cu colegii de promoţie, care va avea loc în luna octombrie. Mă bucur şi sunt curioasă să văd ce au ajuns colegii mei şi colegele mele de clasă. De când am terminat şcoala, nu m-am mai văzut cu nimeni. Mai ales, sunt curioasă să o văd pe fosta mea prietenă, Therese. Când ajung la locul întâlnirii, deja sunt acolo mulţi dintre foştii colegi. Mă simt aproape penibil, pentru că în primul moment nu prea recunosc pe nimeni. În costumul meu negru şi elegant din piele, cu părul roşu ca focul, am impresia că frapez într-un mod nepotrivit. Ceilalţi mi se par cu mult mai decenţi. După o băutură apetitiv, mergem la restaurant, unde urmează să mâncăm. Masa este pusă

în formă de potcoavă, astfel încât se pot vedea unul pe celălalt cam douăzeci de participanţi. Abia acum remarc un nou venit. Acesta este Markus! Stă lângă un fost profesor. Ca şi pe vremuri la şcoală, înveseleşte lumea cu poantele lui îndrăzneţe şi îi molipseşte pe toţi cu râsul lui radios şi din suflet. A devenit un bărbat atractiv. De plăcut, ce-i drept, îmi plăcea de când eram în clasa a treia. El, dimpotrivă, spunea că sunt prea înaltă şi prea slabă pentru el. De aceea, după cum am aflat mai târziu, nici nu-mi răspundea la scrisorelele mele pătimaşe. În timpul mesei discută cu fostul profesor într-un mod provocator despre înfăţişarea mea şi spune cu voce tare, astfel încât să audă toată lumea: „Corinne, aşa cum arăţi acum, mi-ai fi plăcut înainte!”, la care eu răspund: „Greşeala ta! Ai avut ocazia acum douăzeci şi cinci de ani!” Mulţi râd, unii, însă, nu înţeleg gluma. Din păcate, fosta mea prietenă, Therese, nu vine. De asemenea, mai sunt unii colegi, care m-ar fi interesat şi care nu au venit. După masă se formează repede câteva grupuleţe şi se discută, se râde şi se bea. Markus este în centrul atenţiei femeilor. Arată foarte bine şi are un mod de a se distra foarte haios, dar şi inteligent. Şi trag curioasă cu urechea la ce

povesteşte. Conduce un birou de ingineri, este căsătorit şi tată a doua fete. Un soţ cu adevărat model, mă gândesc eu şi simt că aproape o invidiez pe acea femeie necunoscută, care poate merge prin viaţă cu un asemenea bărbat. În această seară, încep să-mi închipui că viitorul meu partener ar trebui să arate la fel de bine, să radieze la fel de multă veselie şi să fie sigur pe sine. Dacă nu ar fi căsătorit, i-aş împărtăşi fără reţineri admiraţia mea. Dar aşa ne pierdem din vedere. Mult timp după întâlnirea cu clasa, le povestesc prietenelor mele, încântată, despre această întrevedere.

Napirai s-a acomodat minunat la grădiniţă şi la noua familie. Este o fetiţă isteaţă, independentă şi totuşi foarte lipicioasă. Când o aduc seara acasă îşi încolăceşte de multe ori picioarele şi mâinile ei lungi în jurul meu. Ea este soarele meu şi tot sensul vieţii mele.

Treptat, munca începe să-mi dea bătaie de cap, pentru că nimic nu mai merge cum trebuie. Între timp, avem schimbări dese de personal. Pe de-o parte, mulţi sunt concediaţi, pe de alta, unii, care sunt cu nervii la pământ din cauza atmosferei de lucru, pleacă de

bunăvoie. Şi eu îmi fac gânduri, despre cum o să meargă mai departe. Sunt deja de trei ani aici la firmă şi mi-am format o clientelă bună. Cu salariul pe care îl am, îmi permit în fiecare an un concediu cu fiica mea şi, în mare, am un standard de viaţă care mă satisface.

După Crăciun, încep munca fără nicio tragere de inimă şi cu un sentiment ciudat. Ca de obicei, la începutul anului mă duc mai întâi la firmă, ca să le urez tuturor colaboratorilor „La mulţi ani” şi să facem planuri de viitor. De cum intru în sediu, observ că ceva nu este în ordine. Şeful ne cheamă pe toţi cei de la serviciul de distribuţie la o şedinţă şi ne spune că firma merge prost, că au fost desfiinţate posturi şi din cauza aceasta a fost afectat şi serviciul de distribuţie. Eu mă simt de parcă mi-ar fi dat cineva o palmă. Nu a trecut niciun an de când este în funcţie şi deja firma este ruinată, iar locurile noastre de muncă se desfiinţează. Îl întreb, cum îşi imaginează că poate primi noi comenzi fără distribuitori? Atunci el răspunde, de-a dreptul impertinent, că de clientela mai mare se va ocupa el, iar clientela mai mică să facă bine să se conformeze şi să treacă pe la sediu. Uite aşa îşi simplifică el treaba! Eu sunt şocată.

În orice caz, mai sunt în stare să gândesc

limpede, astfel încât să discut, cât pot de calmă, despre termenul de preaviz. Îi propun să mă lase să mai rezolv întâlnirile deja stabilite cu clienţii, fără să mai încep alte afaceri, timp în care firma să-mi plătească salariul de bază pentru cele trei luni de preaviz. Nimic nu este mai rău, într-o astfel de situaţie, decât să vinzi fără convingere, în cele din urmă, suntem amândoi mulţumiţi că ne despărţim în bună înţelegere.

În drum spre casă merg ca năucă, fără să am un scop anume. Nu-mi vine să cred, cât de repede s-a schimbat situaţia la firmă.

În momentul de faţă nu ştiu dacă voi mai avea destulă putere şi chef, ca să o iau a patra oară de la început. Pentru că simt neapărat nevoia să discut cu cineva apropiat despre situaţia în care mă aflu, trec pe la prietena mea, Anneliese. Ea este cea care, cu atâta bunăvoinţă, îmi scrie la calculator manuscrisul şi aşteaptă mereu nerăbdătoare continuarea. Dar şi după vizita aceasta mă simt obosită şi dezorientată, aşa că mă duc la mama, care, şi ea la rândul ei, trebuie să-mi asculte povestea. Se îngrijorează, dar mă sfătuieşte să reflectez: „Totuşi, până acum ai avut mereu atât de mult noroc. Vei reuşi şi de data aceasta

şi precis vei găsi un nou serviciu! Nu te lăsa descurajată!” Este pentru prima dată, când nu mai sunt atât de sigură şi încep să am sentimentul că cineva îmi fură mereu roadele muncii mele.

În zilele următoare nu mai muncesc cu atâta tragere de inimă şi sunt mulţumită de fiecare întâlnire rezolvată. La unii clienţi mă duc eu personal, ca să-mi iau la revedere. Mulţi sunt dezamăgiţi din cauza situaţiei şi-mi spun că fără mine nu vor mai comanda nimic. Între timp, încerc deja să-mi găsesc un alt serviciu. Urmăresc anunţurile cu oferte de locuri de muncă, dar nu găsesc nimic, nici măcar ceva asemănător. Astfel trec şi ultimele zile ca-n zbor şi dintr-odată mă văd fără serviciu. Nu aş fi crezut niciodată că mi se poate întâmpla aşa ceva în Elveţia. Iată că, pentru prima dată după şase ani de serviciu cu normă întreagă, nu am altă soluţie, decât să mă înscriu la şomaj. Mi-e foarte greu să mă duc la primărie. În ciuda prejudecăţilor avute, acolo sunt tratată politicos şi amabil. Aflu că mai întâi trebuie să aştept o perioadă până voi primi, la sfârşitul celei de-a doua luni, 80 din câştigul meu mediu. Diurna pentru maşină nu se pune la socoteală, aşa că mă mai încarc şi cu contractul de leasing. Dar, cumva, cumva, mă voi

descurca, pentru că îmi pot reduce pretenţiile. Încă mai am convingerea că voi găsi repede de lucru, deşi încă nu am o idee exactă, cam ce-ar putea fi. Parcă ar fi un făcut! În momentul de faţă piaţa muncii pare să fie secată. Nici măcar după un nou anunţ, nu am mai mult succes. În schimb, cheltuielile sunt considerabile.

După ce am trecut de primul şoc şi am lăsat de-o parte reţinerile inutile, mă bucur din nou de timpul liber pe care îl pot petrece acum cu Napirai. La prânz gătesc cu multă dragoste pentru noi două şi aflu, în sfârşit, din prima sursă, întâmplările şi poveştile de la grădiniţă. Înainte aflam marile şi micile emoţii, dacă le aflam, numai de la bone. În niciun caz, nu vreau să rup această legătură. Atunci când am interviuri, o duc pe Napirai, ca şi până acum, la ea, pentru că sper cât de curând la o angajare. După două luni de şomaj, însă, îmi scad speranţele şi simt semne clare de descurajare.

În acest timp, o prietenă îmi dă adresa unei ghicitoare în cărţi. Deşi nu sunt cu adevărat convinsă de acest lucru şi, de fapt, nici nu-mi permit o cheltuială ca aceasta, mă duc la ea, cu speranţa că-mi va da un indiciu referitor la viitorul meu profesional. Are cam şaptezeci de ani şi locuieşte într-o casă mică

şi veche. Toată grădina şi toate pervazurile sunt decorate cu pitici. Îmi vine să râd, când văd aşa ceva. Sufrageria joasă, în care intru cocoşată, este supraîncărcată cu fotografii, flori artificiale şi alte kitsch-uri. Mă aşez în faţa bătrânei la masa din odaie şi abia aştept să văd ce se întâmplă. Ca să fiu sinceră, sunt sceptică, dar până nu încerc, nu vreau să dezaprob totul. În timp ce trag cărţile, o pisică roşcată se aşază la mine în poală şi acum chiar am senzaţia că mă aflu în căsuţa unei vrăjitoare. Trag cărţile, una după alta, iar femeia începe să le interpreteze. Fără să-i fi povestit ceva, primul lucru pe care îl constată este că trăiesc singură cu copilul meu şi că situaţia aceasta va rămâne mult timp aşa. Mă rog, nu am venit la ea din cauza dragostei. Vreau să ştiu ce se întâmplă cu serviciul şi încotro să o apuc? ghicitoarea se tot uită pe cărţi şi constată realist, şi în acelaşi timp surprinsă, că trebuie să fi avut un trecut zbuciumat în străinătate, trecut care mă preocupă deosebit de tare până în ziua de astăzi. Se uită la mine şi mă întreabă dacă scriu multe scrisori şi dacă nu pot să pun, cumva, punct trecutului. Eu îi răspund scurt că tocmai îmi aştern pe hârtie viaţa pe care am trăit-o împreună cu tatăl fiicei mele în Africa. „Deci doriţi să scrieţi o

carte?” „Da, dar încă nu ştiu dacă vreau să o şi public”, îi răspund sincer. Mi se pare însă că nu mă ascultă cu foarte mare interes. Amestecă încă o dată cărţile şi mă pune să trag din nou una. Acum se înviorează şi-mi spune: „Nu pot să vă spun decât să continuaţi neapărat aşa! Acesta va fi un mare succes, da, chiar văd, mult peste graniţele noastre elveţiene!” Eu întorc cartea râzând: „Da, da, posibil, dar până acolo mai este un drum lung. Şi referitor la un serviciu concret în viitorul apropiat ce se vede?” „Totul va fi bine”, îmi răspunde, „numai că trebuie să nu vă pripiţi şi să aveţi ceva răbdare”.

În drum spre casă, nu am senzaţia că m-am lămurit prea mult. Este posibil ca treaba cu cartea să fie adevărată, mi-ar plăcea, dar mai întâi trebuie să o termin de scris. În fiecare seară, când Napirai doarme şi nu mă deranjează nimeni, mă cufund în amintirile mele şi încerc să le păstrez. Între timp, acest ritual a devenit aproape o necesitate. Cum ajung acasă, o sun imediat pe Hanni, care urmăreşte cu mare interes ceea ce scriu. Îi împărtăşesc şi ei noutăţile aflate de la ghicitoare, iar ea râde şi se bucură enorm: „Îţi spun asta de ani de zile! Şi ai să vezi că la sfârşit o să se facă şi un film!” Ne vine amândurora să râdem. Ei îi

este dor atât de vizitele mele de afaceri, cât şi de cele private. De altfel, nu mă mai duc nicăieri, pentru că trebuie să socotesc de două ori fiecare franc, ca să nu intru în datorii.

După trei luni de şomaj, accept un nou job, deşi nu sunt foarte convinsă de el. Oricum, este mai bine decât să stau în fiecare vineri la rând la primărie, cu carnetul de şomer. Este vorba despre vânzări de podoabe de păr la drogherii şi la magazine universale. În curând îmi dau seama că, dacă vreau să-mi termin treaba, rareori ajung acasă înainte de ora şapte, ceea ce înseamnă că-mi pot vedea fiica cel mult o oră pe zi. La prânz, rar am timp să mănânc cum trebuie şi în scurt timp arăt iar de parcă aş fi bolnavă. La fel constată şi mama mea, îngrijorată. Chiar în perioada de probă, renunţ la serviciu, pentru că sunt cu nervii la pământ.

În afară de aceasta, scrisul seara mă solicită tot mai mult, pentru că multe situaţii le retrăiesc din nou cu intensitate, atât fizic, cât şi psihic. Mi se întâmplă ca, după descrierea unei boli, să mă simt din nou bolnavă şi deplorabil. Altă dată sunt nevoită să mă opresc din scris, pentru că-mi curg lacrimile. Din când în când, trebuie chiar să fac pauză, ca să-mi adun

forţe proaspete. Acum, după aproximativ opt luni, încep să mă apropii de final, fără să am o idee exactă, unde mă voi opri.

Într-o scrisoare recentă, James îmi mulţumeşte pentru fotografiile cu Napirai. Îmi spune că mama şi chiar şi Lketinga au fost foarte trişti, atunci când au văzut pozele. Lor le este încă dor de noi. În scrisoare se află o fotografie cu soţia lui Lketinga. O recunosc imediat, pentru că pe vremea când era fată, cumpăra des de la noi de la magazin zahăr sau mălai. Era foarte tristă şi mai degrabă reţinută. Mă bucur pentru ei doi, mai ales că James scrie că Lketinga, într-adevăr, nu mai bea. Îmi spune că îmi va trimite o fotografie şi cu copilul lui. Este fetiţă şi are deja zece luni. Din scrisoarea lui lungă aflu şi lucruri mai puţin frumoase. Soţia fratelui mai mare al lui Lketinga, mama Sagunei, se află de trei luni în spital, având probleme de sănătate grave şi nu poate pleca acasă, până nu achită nota de plată. În plus, le datorează bani şi somalezilor pentru transportul de urgenţă din Barsaloi înspre Wamba. Bănuiesc că a fost o chestiune de viaţă şi de moarte, deoarece acolo, numai cine este mai mult mort decât viu se duce la spital. Mai întâi,

aşa cum am simţit şi eu pe pielea mea, se încearcă toate căile posibile cu medicina autohtonă. Aflu că mama mea soacră este acasă cu cei cinci copii şi cu nou-născutul fratelui său şi nu au suficientă mâncare. James mă roagă din nou să-i ajut cu bani, lucru care pe mine mă întristează foarte tare. Este pentru prima dată, când nu pot să-i ajut, pentru că eu însămi, din cauza şomajului, nu mai am bani. Aşa că îl rog pe Hanspeter şi pe fratele meu mai mare să facă o donaţie. Cei doi fac acest lucru, fără să stea prea mult pe gânduri.

Postura mea de şomer nu mă mai deranjează de data aceasta atât de tare, pentru că, în perioada scurtă de timp în care am lucrat ultima dată, mi-am dat seama că aş avea chef să vând ceva cu totul nou, mai pretenţios. La cei 36 de ani ai mei aş putea să mai fac o pregătire suplimentară. În fiecare zi m-am uitat prin ziare.

În acelaşi timp, mă ocup de pregătirea lui Napirai pentru prima zi de şcoală. Cât de repede trece, totuşi, timpul! Fiica mea merge deja la şcoală, ceea ce înseamnă că începe pentru ea partea mai serioasă a vieţii. Dacă ar fi rămas în tribul tatălui său,

acum s-ar fi dus, probabil, pe un soare dogoritor, cu caprele la păscut. Părul ei frumos i-ar fi fost ras cu o lamă şi ar fi fost îmbrăcată numai cu o kanga, iar la gât ar fi purtat deja primele podoabe. Nu, mă bucur cu adevărat că a fost să fie altfel.

În prima zi de şcoală, mama şi cu mine o însoţim pe Napirai, pline de mândrie. Arată minunat în rochiţa sa drăguţă de vară, cu pielea ei cafenie şi cu cârlionţii care-i atârnă pe umeri. Emoţionată, îşi dă jos ghiozdanul, îşi pune penarul colorat pe bancă şi ascultă încordată ce spune învăţătoarea cea tânără şi simpatică care, pe deasupra, mai are şi păr lung şi blond, lucru care pe Napirai o mai fascinează încă. În curând, ea nu ne mai dă atenţie, aşa că, după mai bine de-o oră, plecăm pe furiş de-acolo. În ultima vreme scriu ca obsedată despre trecutul meu şi umplu pagină după pagină. În sfârşit, vine seara în care ajung să povestesc cum stăteam eu cu Napirai, acum cinci ani şi jumătate, în autobuzul care urma să ne ducă de la Mombasa la Nairobi şi îl imploram pe Lketinga să semneze odată biletul pregătit de mine, în care îşi dădea consimţământul pentru plecarea noastră în străinătate timp de trei săptămâni. Dintr-odată, simt cum încep să tremur din interior şi cum o

presiune enormă mă apasă pe piept. Parcă aud şi acum desluşit claxonul şoferului şi mi se pare că aud vocea lui Lketinga, spunând trist şi bănuitor: „I don't know, if I see you and Napirai again". După aceea, face două salturi şi sare din autobuz. Plecăm. Cu hârtia semnată în mână, îmi arunc o privire mută pe geam şi-mi iau rămas-bun de la tot ceea ce mi se perindă prin faţă. Abia atunci încep să-mi şiroiască lacrimile.

După aceste ultime două fraze arunc creionul şi caietul de lângă mine şi încep, pur şi simplu, să plâng, fără să mă mai controlez. Tremur din tot corpul şi plâng în hohote. În momentul de faţă ştiu doar un singur lucru: nu voi mai putea scrie niciun rând! Îmi încolăcesc braţele în jurul genunchilor, ca şi cum aş căuta sprijin şi am senzaţia că cineva mă trage într-o prăpastie. Plâng după Kenya mea cea dragă, după un vis distrus, după o mare dragoste şi după toate lucrurile frumoase şi îngrozitoare pe care le-am trăit într-o lume aproape ireală.

Deodată, o văd pe Napirai stând în faţa mea, somnoroasă şi speriată. Mă întreabă cu lacrimi în ochi: „Mama, de ce plângi aşa? Te-ai lovit? Altfel, tu nu plângi niciodată!" O trag pe Napirai la mine în

poală şi o strâng tare la piept, în timp ce încerc să vorbesc, lucru care nu prea îmi reuşeşte, pentru că trebuie să trag în permanenţă aer în piept. „Nu m-am lovit, scumpa mea, plâng, poate, pentru că nu am reuşit să fiu fericită cu tatăl tău”. „Dar mă ai pe mine!”, îmi răspunde ea, suspinând, încerc să o consolez, mângâind-o îndelung pe spate, până când se linişteşte din nou. Apoi, o duc înapoi în pat la noi şi îi promit că nu o să mai plâng. Mă uit în sufragerie la ceas şi constat, speriată, că este trecut de ora două noaptea. Asta înseamnă că aproape trei ore am fost cufundată în durere. Nu aş fi crezut niciodată că povestea mea africană m-ar putea afecta încă o dată atât de tare. Eram sigură că am încheiat cu acest capitol al vieţii mele. Dar, se pare că până acum nu am făcut altceva, decât să alung aceste gânduri. De ani de zile nu am mai plâns atât de tare şi acum simt cum mă cuprinde o linişte puternică. Mă simt fără vlagă şi buimăcită.

Îmi propun să-i duc Annelisei, cât pot de repede, această ultimă parte, ca să o transcrie la calculator. Vreau să o termin definitiv. Tot timpul am scris stând pe podea şi din cauza aceasta am peste tot dureri. Dar am reuşit! Povestea noastră este acum aşternută pe

hârtie şi cu acest gând liniştitor adorm, în sfârşit. Dimineaţa îi pregătesc micul dejun lui Napirai şi ochii îmi sunt atât de umflaţi, încât abia pot vedea. Îi promit că voi găti ceva deosebit de bun pentru noi două şi că până la prânz voi fi din nou veselă.

Peste câteva zile, Anneliese îmi aduce manuscrisele, precum şi o versiune scrisă la calculator. Cei patru ani petrecuţi în mijlocul tufişurilor kenyene se află acum într-un dosar, în faţa mea. Sunt copleşită. Ciocnim în cinstea reuşitei unei eventuale cărţi şi îi promit că, în cazul în care va fi publicată, o voi răsplăti cu un concediu grozav. Acum îi aduc la cunoştinţă şi familiei mele despre „operă”, iar Eric se oferă să multiplice exemplarul, ca să-l pot trimite la diverse edituri.

TOTUL SE ÎNVAŢĂ

Ca de obicei, urmăresc anunţurile cu locuri de muncă şi dintr-odată îmi cade privirea pe un anunţ în format mare. Se caută o doamnă între 24 şi 30 de ani, care dispune de cunoştinţe în domeniul dentar, care să vândă medicilor stomatologi produse de mare valoare. De preferat, dar nu condiţie, să aibă experienţă în domeniul distribuţiei de produse. Se oferă salariu bun

şi, bineînţeles, maşină de serviciu. Citesc încă o dată şi mă gândesc că este exact jobul pe care l-aş putea face. De învăţat, totul se învaţă, iar experienţa pe care am câştigat-o în munca de teren este un atu, care atârnă greu la cântar. Şi, în afară de aceasta, ce medic stomatolog ar cumpăra ceva de la o tânără de douăzeci şi patru de ani? Cu această atitudine mă înscriu la biroul de mediere a locurilor de muncă. După o săptămână, sunt invitată la un interviu în prealabil. Împreună cu referentul de-acolo, trec în revistă toată biografia mea şi pare să fie deosebit de impresionat de şederea mea în Kenya. La sfârşit, am la dispoziţie o oră, ca să completez un test la calculator. Înainte să plec, mi se spune că trebuie să aştept, să văd dacă sunt acceptată în următoarea rundă, pentru că au fost peste optzeci de solicitanţi. Când aud cifra aceasta, nu îmi mai fac speranţe prea mari, pentru că nu prea corespund profilului cerinţelor.

În zilele următoare mă duc la o librărie şi mă interesez de diverse edituri, care ar putea fi luate în discuţie pentru manuscrisul meu. După părerea mea, doar o editură mare ar avea sens, pentru că nu am

chef să-mi fac publică povestea vieţii mele pentru câteva sute de exemplare. Şi dacă da, atunci ar trebui să apară pe piaţa germană, Elveţia fiind astfel şi ea inclusă automat. Plec din librărie cu o listă plină de adrese şi acasă mă apuc imediat să iau legătura cu editurile. Deziluzia nu se lasă, însă, mult aşteptată. După ce prezint pe scurt povestea mea, primesc încă de la telefon refuzurile, unul după altul. Mai rămân, însă, câteva edituri, printre care Lübbe, Scherz, Knaur şi Heyne, cărora le pot trimite manuscrisul. Xeroxez câteva fotografii mai impresionante din Africa şi compun şi o scrisoare, în care fac referiri la convorbirea noastră telefonică. La sfârşit, ataşez o fotografie mai recentă de-a mea, le împachetez pe toate şi le expediez. Sunt curioasă ce va urma. Mi se spune că am de aşteptat de la una până la trei luni.

De la biroul de mediere a locurilor de muncă primesc o invitaţie la un al doilea interviu. Acest lucru îmi suscită imediat interesul. Dacă am ajuns până aici, atunci e clar că şansele mele nu sunt atât de rele. Port din nou o discuţie cu domnul pe care îl cunosc deja. Îmi prezintă rezultatele testului şi, din câte-mi dau seama, l-au impresionat. Mă întreabă dacă pot merge,

din când în când, la câte o perfecţionare în străinătate, pentru circa zece zile, întrebare la care eu răspund afirmativ. La sfârşitul discuţiei mă întreabă, puţin cam jenat, dacă mi-ar fi greu să-mi vopsesc părul meu roşu într-o culoare ceva mai decentă, pentru că, în parte, medicii stomatologi sunt foarte conservatori, la fel şi şeful, care doreşte să mă cunoască într-una din zilele următoare. Mie îmi vine să râd şi îi răspund: „Vedeţi, până acum această culoare a fost bine primită de clienţi şi am avut succes la vânzări. Culoarea roşie a părului meu este emblema mea, face parte din personalitatea mea. Nu cred că strică să aduc puţină culoare în situaţii de rutină”. „Bine, bine, am înţeles, vom vedea”, răspunde el. „Voi fixa o întâlnire pentru dumneavoastră, dar mai sunt încă alţi opt solicitanţi în cursă”. Eu îi mulţumesc şi plec. Pentru că îmi doresc foarte tare să obţin acest job, opresc la o biserică, fac o rugăciune şi aprind o lumânare.

După câteva zile, găsesc în cutia poştală o invitaţie de la firma de produse dentare. Este o întreprindere farmaceutică spaţioasă, modernă. De cum intru în clădire, mă simt bine şi emoţia uşoară pe care am avut-o la început, îmi dispare înainte să intru

la şef. Este cu numai câţiva ani mai în vârstă decât mine şi îmi face impresia că este simpatic, calm, chiar aproape timid. La înălţimea mea de 1, 80 m, îmbrăcată într-un costum albastru clasic, şi cu părul meu roşu, se pare că fac o impresie zdrobitoare asupra lui. În timpul discuţiei, devine însă vorbăreţ şi după puţin timp, când aude ce-i povestesc, începe să zâmbească. Am senzaţia că amândoi ne simţim bine. După o oră, sentinţa lui este pronunţată: cu energia şi cu biografia mea aparte, sunt pentru el persoana potrivită. Mai urmează să decidă „şeful cel mare”. Lui i se mai par interesanţi doi candidaţi, pentru că aceştia vin din domeniul dentar. Eventual trebuie să mai am şi cu el o discuţie. Această convorbire are loc două zile mai târziu. „Marele şef este un bărbat mic, firav, lucru care nu tocmai îmi uşurează situaţia. Nici nu ne aşezăm bine, că mă şi bombardează cu întrebări de genul: „De ce credeţi că tocmai dumneavoastră sunteţi persoana potrivită pentru acest job? Unde vă vedeţi peste zece ani? Cum staţi cu rezistenţa fizică în privinţa muncii, a copilului, a perfecţionării etc.?” După două ore de interogatoriu încrucişat, mi se dă voie să plec, spunându-mi că peste aproximativ o săptămână mi se va da un răspuns sau, eventual,

trebuie să mă pregătesc pentru un alt interviu. Eu mă ridic, mă uit la cei doi bărbaţi şi le spun cu toată convingerea: „M-aş bucura foarte tare să lucrez la dumneavoastră, dar, după părerea mea, nu mai există alte amănunte de discutat, iar de văzut, m-aţi văzut acum. Din câte ştiu, eu sunt ultima din cele trei candidate rămase, pe care voiaţi să le verificaţi. Aşa că până luni aştept de la dumneavoastră un răspuns, pentru că mai am şi alte oferte. Sper că mă înţelegeţi! Vă doresc un weekend plăcut”. Le dau mâna şi plec. Nu sunt sigură că ieşirea mea a fost tocmai potrivită, dar trebuie să fii în stare să te decizi odată!

Mai este puţin până la ora prânzului, aşa că trec pe la Hanni, la serviciu, ca să mănânc acolo de prânz. Pentru că este vineri, ne propunem să ieşim în seara aceasta să dansăm. În drum spre casă, îmi sună mobilul şi la telefon este viitorul meu şef. „Vă felicit, doamna Hofmann, l-aţi convins pe „big boss”! Acum trebuie să arătaţi ce puteţi! Pe 1 noiembrie începeţi la noi”. Complet surprinsă, îi răspund râzând: „Oh, super! Chiar mă bucur foarte tare şi voi da tot ce pot mai bun din mine”. „Ştiu”, răspunde el râzând şi îmi promite că îmi va trimite în zilele următoare contractul. Din nou am reuşit! Din optzeci de

candidaţi eu am câştigat cursa! Sunt mai mult decât fericită că s-a terminat cu şomajul şi, pe deasupra, am găsit şi un post interesant şi bine plătit.

Sunt în al nouălea cer. Ajung acasă şi găsesc în cutia poştală primul manuscris trimis înapoi. Conţine şi o mică scrisoare, în care citesc: „Expediat înapoi, cu mulţumiri. Editura noastră nu întrevede în programul său nicio posibilitate de publicare”.

Mă uit la manuscris şi am senzaţia că nimeni nu s-a străduit, nici măcar să arunce o privire peste el. Toate paginile arată ca noi, ordonate şi necitite. Până şi scrisoarea mea se află deasupra! Mi-e indiferent. Tocmai am găsit un post grozav şi, mai mult ca sigur, în următorii ani nu-l voi schimba. Îmi pot alege o maşină de serviciu, primesc diurnă, un salariu bun şi cotă parte la comision. La aşa ceva nu renunţ eu din nou aşa uşor, mă gândesc, şi duc manuscrisul în pivniţă.

Înainte să încep noul serviciu pe 1 noiembrie, primesc, unul după altul, toate pachetele trimise, de fiecare dată cu aceeaşi justificare. O editură îmi scrie chiar, că lipseşte suspansul. Mă miră această expresie. Am trăit la capătul lumii o dragoste supranaturală, cu

toate urcuşurile şi coborâşurile, am adus pe lume o fiică în cele mai groaznice condiţii, descriu scene periculoase, petrecute în mijlocul sălbăticiei, cu bivoli, elefanţi şi pene de maşină, care aproape m-au costat viaţa şi să nu mai vorbim despre femeia, care şi-a smuls din trup, la mine în maşină, în faţa ochilor mei, copilul mort, încât aproape am înnebunit. „Dar oare cât suspans mai doresc domnii lectori?”, mă întreb eu, în timp ce pun de-o parte manuscrisele.

De fapt, îmi pare foarte bine. Cine ştie ce ar aduce cu sine o astfel de publicare. Eu mă simt atât de bine, cum nu m-am mai simţit de mult. Am o fiică drăguţă şi inteligentă şi un serviciu interesant. După ce mi-am descărcat sufletul, aproape într-un mod terapeutic, scriindu-mi povestea vieţii, simt cum începe să se nască în mine o nouă dorinţă de viaţă şi cum încep să mă schimb. Numai durerile mele de spate îmi mai aduc aminte aproape în fiecare zi de manuscrisele care se află undeva, două etaje mai jos.

Încep să mă simt incomod în locuinţa noastră mică şi mă gândesc şi la faptul că Napirai, la cei şapte ani, ar cam avea nevoie de o cameră a ei. Cu prima ocazie, va trebui să mă ocup să găsesc o locuinţă mai

mare, mai ales că acum mi-o pot permite financiar. Nici pentru întâlnirile cu mamele care îşi cresc singure copiii nu prea mai îmi găsesc timp şi într-o zi, aflu că grupa se desfiinţează. Doar două femei au mai rămas în legătură strânsă.

Încet, încet, mă deprind cu munca. Îmi ia ceva timp până cunosc produsele şi modul de întrebuinţare. Ceilalţi doi colaboratori de la serviciul de distribuţie sunt tehnicieni dentari specializaţi şi amândoi lucrează de mai mult de zece ani în acest domeniu. Stau şi seara şi citesc cărţi şi prospecte şi câteodată am senzaţia că nu voi putea ţine minte niciodată aceste denumiri şi procedee complicate.

Într-una din zilele libere, profit de bonul de cadou pentru un masaj, pe care l-am primit de ziua mea acum trei luni, de la prietena mea, Andrea, pentru că durerile mele de spate nu cedează. În timp ce stau pe patul de masaj, maseuza mă întreabă, dacă eu sunt femeia din Africa care a scris o carte. E clar că Andrea i-a povestit deja multe lucruri despre mine. Acum vrea să ştie când apare cartea. „Probabil niciodată, pentru că până acum nu am găsit nicio editură, care să fie interesată de carte”, îi răspund eu. „Dar trebuie să apară”, spune ea hotărâtă şi mă

întreabă dacă vreau să se intereseze ea la un prieten, care este librar, de câteva adrese de edituri. Eu dau din cap în sens afirmativ, deşi mă îndoiesc. Într-adevăr, peste câteva zile găsesc un bilet cu patru adrese de la diferite edituri mici. Nu sunt hotărâtă, dacă chiar să încerc, pentru că în momentul de faţă viaţa mea este în perfectă ordine. Constrânsă, însă, de câteva prietene, sun până la urmă la prima editură. Acolo mi se spune că ei nu publică decât cărţi ale autorilor străini. Deci, dacă ar fi scris soţul meu cartea, teoretic ar putea exista interes. După aceea sun la Editura Al din München. Ce nume ciudat, mă gândesc eu! Răspunde o voce de bărbat. Domnul respectiv îmi ascultă răbdător povestea şi, în cele din urmă, mă întreabă cum de am ajuns la editura lui. La sfârşitul convorbirii noastre mai lungi îmi cere să-i trimit manuscrisul să-l citească. Mă hotărăsc ca aceasta să fie ultima dată când dau atâţia bani pe poştă. Durează aproape o jumătate de an, până primesc răspuns.

Primele zile în serviciul de distribuţie sunt foarte plăcute, pentru că merg pe teren cu unul din cei doi colegi. Ascult interesată şi câteodată mi-e teamă că

voi avea nevoie de ani de zile, până când voi putea şi eu să explic totul atât de bine şi de amănunţit. În ianuarie 1997 sunt trimisă la o perfecţionare în Germania. Trebuie să cunosc şi să învăţ cum se folosesc aproximativ zece din cele aproape o sută de produse din sortimentul nostru. Specializarea este obositoare, dar instructivă. În timp ce învăţ de ce este nevoie, sau ce trebuie să faci, ca să înlocuieşti dinţii cariaţi, să-i repari sau să pui la punct întreaga dantură, îmi vine să râd, în sinea mea, gândindu-mă la familia mea din Africa. Dinţii depărtaţi mult între ei, sau ieşiţi în afară, care la noi, europenii, sunt consideraţi ca deficienţă şi pentru a cărei remediere se plătesc sume mari de bani, în tribul lor reprezintă un ideal de frumuseţe. De asemenea, masailor le lipsesc cei doi incisivi de jos din mijloc. Ei înşişi şi-i scot cam la vârsta de şapte, nouă ani. Pentru asta folosesc un cuţit ascuţit sau un cui, pe care şi-l înfig în gingie şi în care bat cu o piatră, până când dintele cade sângerând. Copiii sunt foarte mândri de fapta lor şi sunt lăudaţi de adulţi. Nu am priceput niciodată, de ce fiecare membru al tribului practică acest ritual. Se pare, însă, că are de-a face cu teama de a nu se sufoca în anumite cazuri de boală. Da, atât de diferite pot fi

culturile dentare.

Întoarsă în Elveţia, trebuie să merg singură pe teren. Din nou încerc să fac programări la telefon, dar nu reuşesc absolut deloc. Aproape peste tot mi se spune: „Noi avem deja produsele noastre, dar puteţi să ne trimiteţi prospecte, şeful, oricum nu are timp”. Sau: „Nu vrem să cunoaştem un nou reprezentant, noi lucrăm deja, de ani de zile, cu ai noştri”. Bine, atunci trebuie să mă duc eu personal. Dar la tipul acesta de clientelă, este greu să te apropii de persoanele respective. De cele mai multe ori, la cabinete este aglomeraţie şi mereu mi se pune întrebarea: „Aţi stabilit o întâlnire?” Câteodată am senzaţia că asistentele stau în spatele mesei ca o uşă închisă şi-şi păzesc şeful de mine. Din când în când, am de-a face şi cu situaţii plăcute, de exemplu atunci când sunt întrebată dacă doresc o cafea, spunându-mi-se că şeful are puţin timp peste zece minute. Mă bucur şi sper, în acelaşi timp, că voi fi în stare să răspund la întrebările care mă asaltează. Nu am fost niciodată atât de nesigură în vreun domeniu ca în acesta. Dar, cu fiecare comandă, indiferent cât de mică, capăt mai multă încredere.

Într-o zi, când vin acasă după-amiaza târziu,

găsesc în cutia poştală o scrisoare de la James. Mă bucur de fiecare dată, când recunosc după plic, că scrisoarea este din Kenya. Aceasta a fost scrisă pe data de 5 ianuarie 1997.

Bună Corinne şi Napirai!

Vă salut! Dumnezeu să fie cu voi. Mă rog să vă meargă bine în Noul An. Aici, în Kenya, nu mai avem deloc pace. Oamenii se luptă în fiecare zi. Mulţi turkana şi sâmburi au arme. Aşa ceva nu am trăit niciodată. Între 24 decembrie şi 3 ianuarie a avut loc o mare luptă între triburi. Locurile afectate au fost Baragoi, Marţi, Barsaloi, Opiroi şi încă multe altele. Au fost omorâţi mulţi oameni, unsprezece în Barsaloi, din familia mea doi, o fetiţă şi un bătrân, dar nimeni din enclava noastră. Toate animalele noastre, capre, vaci, cămile, au fost furate, nu a mai rămas nimic. Toată lumea a fugit şi trăieşte acum la Maralal. În satele Barsaloi, Baragoi, Opiroi nu mai locuieşte nimeni. Oamenii trăiesc ca refugiaţii, nu au nimic de mâncare. La Maralal, însă, nu avem destul loc. Sunt prea puţine case, ca să locuim toţi acolo. Cred că mulţi oameni vor muri din cauza sărăciei. Nu se mai

face şcoală, pentru că lumea a plecat. Şi şcoala din Maralal este acum goală. Poate că ai auzit la radio, sau ai citit în ziar, că au venit bandiţii cu elicopterul şi i-au omorât pe ofiţerul de district şi doi poliţişti. Între Crăciun şi Anul Nou a fost pentru noi o perioadă foarte rea. De aceea, nu am sărbătorit nimic. Familia mea locuieşte acum în apropiere de Maralal, la şcoală. Sper că mai ştii unde este. Nimeni nu mai are casă, nici animale şi sunt dependenţi de mâncarea celorlalţi oameni.

Corinne şi Napirai, sper că sunteţi bine. Te rog, ajută-ne prin contul meu, ca să putem cumpăra ceva de mâncare. Dacă am şansa să ajung la Barsaloi, vreau să-ţi trimit fotografii de la o ceremonie care a avut loc săptămâna trecută. Dar acolo mai au loc încă lupte şi în districtul Samburu nu este încă pace. Oamenii pleacă toţi de-acolo.

Vă urez, ţie şi lui Napirai şi prietenilor tăi, la mulţi ani pentru anul 1997. Dumnezeu să vă dea pace şi o viaţă bună.

Al tău James.

Toţi cei din familie îţi transmit ţie şi lui Napirai salutări.

Când mă gândesc ce rău o duc oamenii aceştia, mă trec fiorii. Mama, draga de ea, a trebuit să se refugieze la Maralal, ea, care în toată viaţa ei nu a fost decât o singură dată în acest orăşel. Nu a vrut niciodată să meargă cu mine cu maşina, pentru că viaţa la oraş i se părea groaznică. Ea iubea Barsaloi şi, în afară de situaţiile când avea loc câte o ceremonie şi trebuia să plece în alt loc, stătea numai în jurul manyattei şi era mulţumită. Iar acum, asta! Precis au fost nevoiţi să treacă prin jungla Lorroki, care este periculoasă, şi asta cu mai mulţi copii mici. În timp ce mă gândesc la soarta familiei mele de sâmburi, îmi dau seama imediat că, dacă relaţia mea cu Lketinga ar fi decurs bine, şi eu m-aş fi aflat acum în faţa neantului. Cel târziu acum, aş fi cedat. Simt o mare uşurare, gândindu-mă că trăiesc în Elveţia, dar, în acelaşi timp, mă simt unită la nesfârşit cu aceşti oameni. Şi mereu sunt afectaţi aceia care, oricum duc o viaţă modestă! Plec imediat la bancă, unde transfer o sumă mai mare de bani, ca să-şi poată cumpăra alimente şi capre. Mă rog pentru ei. De asemenea, le trimit o scrisoare de încurajare.

La începutul lunii martie mă duc din nou la o perfecţionare, de data aceasta în Olanda. Mă încântă noua paletă de produse şi mă identific de la bun început cu ea. Vin din Olanda de-a dreptul bine dispusă, hotărâtă să-mi pun în aplicare cunoştinţele. Pentru asta am nevoie de ceva atenţie din partea dentiştilor, şi, pentru că nu vreau să fiu respinsă de cum intru în cabinet, schimb tactica. Trec pe la toate cabinetele stomatologice din oraş şi încerc să stabilesc întâlniri pentru următoarele zile. Ofertele la noile produse sunt atractive, aşa că am succes la aproape jumătate din cabinetele la care m-am dus. Agenda mea de întâlniri se umple şi, după o jumătate de an, încep să se vadă rezultatele.

O vecină îmi spune că în satul nostru există o locuinţă nouă, care este încă liberă şi care poate fi văzută. Deşi mie mi se pare prea scumpă chiria, mă duc, totuşi, să o văd. Şi bineînţeles că se sfârşeşte aşa cum trebuie! Este absolut cea mai frumoasă locuinţă pe care am văzut-o în ultima vreme. Are ferestre mari, este aerisită şi foarte spaţioasă. Eu sunt încântată, deşi nu o pot vedea decât cu lanterna, pentru că încă nu are curent. Valoarea chiriei devine, dintr-odată, neînsemnată şi mă decid pe loc. Din fericire, mi se dă

mie această locuinţă de vis. Pe data de 1 aprilie ne şi mutăm. Fireşte, ne este foarte greu să ne despărţim de locurile vechi. Fetele legaseră o prietenie foarte strânsă şi eu, de asemenea, mă simţeam bine în compania vecinilor de-acolo.

În noua locuinţă ne acomodăm mai greu decât am crezut. Până acum, Napirai dormea cu mine în cameră, iar acum are pentru prima dată camera ei. Seara, în loc să doarmă, mă strigă o dată la cinci minute: „Mama, mai eşti acolo? Nu te aud şi nu te văd! Mama, mai bine ne întoarcem în locuinţa noastră veche!” Dar după câteva săptămâni scăpăm şi de aceste probleme şi mă bucur de căminul nostru ca de o bijuterie. În timp ce stau seara în faţa şemineului, visez de una singură şi mă gândesc încă mult la Africa. Mirosul de foc îmi trezeşte, ca şi până acum, imagini pline de amintiri. Mă văd stând ghemuită în faţa vetrei şi pregătind o mâncare sărăcăcioasă, sau făcând un ceai pentru Lketinga şi prietenii lui războinici. Trăiesc încă acel sentiment plăcut din manyatta, care, în ciuda simplităţii, mă ocrotea de arşiţă, de frig, de ploaie sau de animale sălbatice. Îmi dau seama că în niciuna din locuinţele mele din Elveţia, cât de frumoase or fi fost, eu nu am mai trăit un astfel de sentiment de siguranţă

şi ocrotire. Pe de altă parte, însă, trebuie să recunosc că sunt pe deplin mulţumită de faptul că pot trăi din nou într-un anume confort. Iar eu aveam de gând ca, atunci când mă întorc din Africa, să mă mulţumesc cu strictul necesar. Astăzi am cumpărat o mobilă modernă, în magazinele second-hand nu mai intru decât rar şi din nou se strâng tot felul de obiecte, care numai folositoare nu sunt. Am muncit ca să-mi redobândesc standardul de viaţă pe care îl aveam înainte de a pleca în Africa şi, deşi am ceva reţineri, sunt mândră de acest lucru.

Napirai se împrieteneşte repede cu celelalte fetiţe care locuiesc la noi în cartier şi astfel „vechile" legături se pierd treptat. La familia bonei, Napirai se simte ca acasă, iar bunica ei locuieşte chiar pe drumul spre şcoală.

Profesia mea mă satisface pe deplin. Între timp, am început să mă duc la unele cabinete deja a doua oară şi sunt primită mai relaxat şi mai amabil. La perfecţionările şi cursurile dese pe care le avem, participăm ca spectatori şi la operaţii de maxilar. Nu fiecare dintre noi suportă să vadă sânge, sau cum se perforează maxilarul. Pe mine, însă, se pare că mă avantajează faptul că am văzut la sâmburi cum beau

bărbaţii sânge de la animalele tăiate, ca să prindă putere. După această şcoală dură, sângele nu mai reprezintă pentru mine ceva deosebit. Într-o seară, tocmai când scriam raportul zilnic de activitate pentru firmă, sună telefonul. Recunosc vocea editorului din München. Ori, la manuscris chiar că nici nu mă mai gândisem, atât de multe s-au schimbat în ultima jumătate de an, datorită noului serviciu şi a mutării noastre. Evenimentele scrise de mine au trecut momentan pe planul secund. Iar acum îl aud pe editor spunând: „În ceea ce priveşte jurnalul vieţii dumneavoastră, şansele sunt bune. Este captivant. Dar, înainte să luăm o decizie definitivă, ar fi important să vă cunoaştem personal”.

Eu mă simt puţin luată prin surprindere. Acum nouă luni aş fi sărit poate în sus de bucurie, dar acum nici nu ştiu dacă acest lucru îşi mai găseşte loc în noua mea viaţă. Cu toate acestea, accept oferta să ne cunoaştem. Dacă nu îmi convine editura, mai pot încă să-mi mai retrag manuscrisul. Peste câteva săptămâni iau trenul spre München, dar nu sunt sigură că este bine ceea ce fac. Editorul mă aşteaptă personal la gară şi din primul moment îmi este simpatic. La editură mă mai aşteaptă alţi câţiva oameni, printre

care şi o doamnă din partea presei, o persoană vioaie şi competentă, cu care mă înţeleg imediat bine.

După această întâlnire interesantă, mă sui din nou în tren şi simt, totuşi, o mică bucurie, când mă gândesc ce ar putea ieşi din toată această poveste. Peste câteva zile primesc răspunsul definitiv, prin care mi se anunţă încheierea unui contract. Acum nu mă mai opreşte nimic. Îi sun pe toţi cei care m-au sprijinit moral în timpul scrisului şi le dau şi lor vestea. Toţi se bucură, dar ce se va întâmpla nu-şi poate imagina nimeni cu adevărat.

Crăciunul se apropie din nou şi, pentru prima dată, pot invita toată familia la noi, în locuinţa noastră spaţioasă. Petrecem sărbătorile cu veselie şi armonie. Avem parte de zile liniştite şi, singurul lucru care le tulbură, este o scrisoare din Kenya.

Aflu că din cauza luptelor neîntrerupte familia tot nu se poate întoarce în satul ei, dar, datorită sprijinului nostru, şi-au putut cumpăra alimente şi capre, pe care James le-a împărţit în mod drept la rude. În sfârşit, primesc şi fotografii de-ale surorii vitrege a lui Napirai. Şi ea este o fetiţă drăguţă, dar, din cauza capului ei ras, nu seamănă foarte mult cu Napirai. Fireşte, cele două fetiţe au aceiaşi ochi. Într-

una din fotografiile de la ceremonia care le dă dreptul bărbaţilor să se căsătorească, îl văd pentru prima dată pe James pictat în mod tradiţional şi îmbrăcat numai cu o kanga. Mi se pare străin, pentru că până acum nu l-am văzut decât în uniformă de şcoală sau în hainele lui „normale”. Cele câteva fotografii primite mă ajută de fiecare dată, ca legătura mea interioară cu Kenya să nu se rupă.

SUCCES SENZAŢIONAL

Pe data de 1 februarie 1998 semnez contractul pentru cartea mea, „Îndrăgostită de un masai”, fără să am nici cea mai mică bănuială, că într-o jumătate de an acest pas îmi va schimba viaţa din toate punctele de vedere, iar evenimentele se vor năpusti asupra mea ca o avalanşă.

Primăvara şi vara se scurg liniştit şi plăcut. Acum, la serviciu sunt sigură pe mine şi vânzările merg bine. Numărul clienţilor mei fideli creşte continuu. Îmi iubesc meseria, câştig într-un mod plăcut şi lejer bani buni şi sunt foarte mulţumită cu situaţia mea în momentul de faţă. Tot timpul mă gândesc, cât de dură şi plină de sărăcie ar fi fost viaţa noastră, dacă am fi rămas în Kenya.

La mijlocul lunii august primesc un pachet de la editură. Când îl deschid, încep să-mi tremure mâinile, pentru că ştiu că înăuntru nu poate fi decât cartea mea. Şi-ntr-adevăr, acum o am în faţă. Mie îmi piere graiul. Cartea stă atât de bine în mâna mea, încât nu îmi mai vine s-o las. Sunt răscolită şi foarte emoţionată. Mă simt de parcă aş fi născut un al doilea copil. Este un sentiment covârşitor. Tulburată, îl sun pe şeful meu, pe care l-am pregătit asupra acestui eveniment abia acum câteva săptămâni şi îi povestesc, entuziasmată la maxim. Şi pe prietenele mele le-am molipsit cu bucuria mea, iar seara organizăm spontan, la mine acasă, o mică petrecere. Toţi cei care trec pe la noi îmi admiră „opera” şi sunt siguri că va fi un succes. La miezul nopţii, după ce pleacă şi ultimii musafiri, stau şi mă uit îndelung, cu respect deplin, la „îndrăgostită de un masai”. În aceeaşi noapte, îi scriu o scrisoare lungă lui James, în care îi povestesc despre carte. Îi spun că este vorba despre viaţa petrecută în mijlocul tribului său, despre dragostea mea cea mare, dar şi despre tragedia pe care am trăit-o în Kenya. Îmi dau seama că nu-i va fi uşor să le explice la ai lui şi oamenilor din sat acest lucru.

Spre sfârşitul lunii august, apare într-o revistă pentru femei primul articol despre carte şi despre povestea mea. Reportajul a fost făcut fără nicio contribuţie din partea mea, folosindu-se, pur şi simplu, de fotografiile din carte. Chiar în aceeaşi zi, după ce mi-am încheiat ultima vizită la cabinetul din Utzwil, descopăr că pe telefonul meu celular am un mesaj. Îl ascult, dar nu reuşesc să desluşesc decât ceva vag, de la o anume redacţie Boulevard Bio, ceva despre dragostea cea mare şi despre o apariţie la televizor. La sfârşit îmi lasă şi un număr de telefon. Sun imediat înapoi şi, într-adevăr, sunt în legătură cu redacţia talkshow-ului de televiziune al lui Alfred Biolek.

O doamnă îmi spune că tocmai a primit de la agenţia de presă a editurii cartea mea şi a citit-o, pur şi simplu, pe nerăsuflate. Adaugă faptul că marţea viitoare, pe 1 septembrie, tema emisiunii va fi „Marea dragoste”, iar pentru că unul dintre invitaţi nu poate veni, vor să ştie dacă nu am chef să îi ţin eu locul şi să povestesc în emisiune despre evenimentele trăite de mine. Ceva mai bun nici că mi se putea întâmpla! Bineînţeles că accept. Redactorul mă anunţă atunci că peste două zile, adică duminică, va veni la Zürich să-mi verifice „aptitudinile telegenice”, restul urmând să

stabilească cu biroul de presă. Pun receptorul în furcă şi scot un urlet de bucurie, ca să mă eliberez de tensiunea din mine. Cu mâinile tremurându-mi, formez numărul de telefon al editurii, ca să le spun şi lor vestea cea nouă. Cu ocazia aceasta, îl întreb pe editor dacă nu crede că prima ediţie de 10.000 de exemplare este prea mică. El îmi răspunde râzând: „Mai întâi să se vândă acestea. La urma urmei, sunteţi o autoare necunoscută, iar noi suntem o editură mică”. Ei bine, o să vedem ce ne-aduce ziua de duminică. Sâmbătă exersez împreună cu Andrea germana literară, ca să fiu telegenică şi din punctul de vedere al limbii. În acelaşi timp, îmi aranjează şi părul, ea fiind coafeză de meserie. Duminică totul decurge spre satisfacţia tuturor, iar eu sunt invitată la talkshow.

La aeroportul din Köln sunt aşteptată de o limuzină, care mă conduce la un hotel de lux. Peste două ore mă aflu la coafat şi fardat. Bineînţeles că am emoţii, dar îmi spun întruna: „Corinne, imaginează-ţi că domnul Biolek este, pur şi simplu, un medic stomatolog, cu care, în loc despre plombe şi material de amprente, discuţi despre viaţa ta în Kenya”.

Stau în primul rând lângă actorul Helmut Berger

şi aştept intrarea, timp în care încerc să urmăresc discuţia perechii Sonja Ziemann şi Charles Régnier. Cu toate acestea, abia reuşesc să mă concentrez, pentru că mă gândesc întruna la ce întrebări ar putea să mi se pună şi cum aş putea răspunde scurt şi concis la ele. Mi se pare că cei doi vorbesc o veşnicie. În sfârşit, urmează aplauzele, după care îmi aud numele. În timp ce mă îndrept spre locul meu, îmi simt dintr-odată picioarele grele ca plumbul. Inima îmi bate cumplit de repede. Mi-am propus ca, înainte să dau răspunsul, să ascult cu atenţie, lucru care la mine nu este mereu ceva firesc. Discut cu domnul Biolek şi, din când în când, aud din public râsete şi aplauze. După câteva minute, încordarea mea cedează şi, exact când mă simt mai bine, mi se termină timpul de emisie. Spectatorii aplaudă şi, în timp ce domnul Berger se îndreaptă spre domnul Biolek, aplaudă încă o dată, spunându-mi: „Fascinant, mi-aţi furat spectacolul! Aţi fost, într-adevăr, grozavă!” În aceste secunde îmi dau seama că prima mea apariţie la televizor am trecut-o cu bine. Răsuflu uşurată. Mai târziu, la masă, toată lumea vrea să afle de la mine mai multe amănunte. Una din primele întrebări este, dacă cartea va apărea şi în limba italiană. De unde să ştiu eu deja acest

lucru?

După ce mă întorc, mă sună prietenele şi mă felicită pentru reuşita apariţiei. Şeful meu îmi spune râzând, că este curios cât timp voi mai lucra pentru firmă. Dar, în această privinţă, nu am niciun fel de îndoieli şi merg mai departe la dentiştii mei.

La o săptămână după această apariţie la televizor, primul tiraj s-a epuizat. Nu mai există nicio carte, în schimb o groază de invitaţii la interviu. Toţi vor fotografii mai recente cu mine şi cu fiica mea. La început, Napirai nu este foarte încântată de acest lucru, mai ales că ea nu poate da niciun fel de informaţii referitoare la Kenya şi la tatăl ei. Era mult prea mică ca să-şi aducă aminte. În următoarele zile, la noi este o vânzoleală ca într-un stup de albine. Dimineaţa mă duc la întâlnirile pe care le am la cabinete şi după-masa alerg la coafor, pentru ca pe la ora patru să fiu pregătită pentru fotografi. Seara, târziu, fac curat în casă pentru următoarele filmări sau şedinţe foto. Tot ceea ce trăiesc acum mi se pare atât de ireal, de parcă ar fi un vis. În numeroase ziare din Germania îmi văd fotografia, în parte pe paginile de titlu, sau lângă fotografii de-ale unor personalităţi renumite, cum ar fi Bill Clinton sau Pierre Brice. Profit

acum de pe urma activităţii mele ca distribuitor de produse, pentru că nu mai am niciun fel de reţinere în ceea ce priveşte contactul cu lumea şi sunt bună de gură. Mai urmează câteva interviuri la radio şi după puţin timp a doua apariţie le televizor. Până la urmă, mă descoperă mass-media din Elveţia şi în multe ziare şi reviste cu tiraj mare apar diverse reportaje. Aproape trei săptămâni, în librării nu se mai găseşte nicio carte de vânzare şi o groază de oameni, pe care nu-i cunosc, mă sună acasă şi vor să ştie unde-mi pot găsi cartea. Atunci apare cea de-a doua ediţie, cu număr dublu de exemplare, a treia fiind deja în lucru.

Pe data de 16 septembrie este planificată lansarea oficială a cărţii într-o fermă horticolă superbă din Winterthur. Îi spun librarului să se îngrijească să fie suficiente locuri, pentru că bănuiesc că va veni multă lume. El îmi spune râzând: „Ştiţi ceva, aceasta nu este prima mea lansare de carte. Ar fi chiar anormal, dacă s-ar vinde 100 de locuri la o autoare şi la o editură relativ necunoscute”. În ciuda prognozei sale, sala se umple ochi şi trebuie aduse o groază de scaune. Printre spectatori îl descopăr chiar şi pe fostul meu diriginte.

Lansarea decurge grozav. Deja după primele trei,

patru minute, mă aflu cu totul în elementul meu şi nu am ochi nici măcar pentru familia mea, care stă în primul rând. Îmi organizez lectura aşa cum îmi imaginez eu şi citesc pasaje alese de mine, pe care le completez cu povestiri. Este o trăire minunată, într-o atmosferă grandioasă, care îi fascinează pe ascultători şi care are efect molipsitor şi asupra mea. După lectură răspund la nenumăratele întrebări ale publicului. Unii vor să ştie ce face fiica mea şi cu ce mă ocup eu astăzi. Ce face Lketinga? Dacă s-a reîntors în tribul său? Regretaţi că aţi făcut acest pas? întrebări după întrebări. După încă o oră încep să dau autografe. Pentru că editorul meu a venit special pentru acest eveniment din München, unii cititori au noroc şi intră în posesia unei cărţi proaspăt tipărite. Tot timpul sunt întrebată când şi unde are loc următoarea mea serată literară. Mulţi dintre cei prezenţi au prieteni şi cunoscuţi, care doresc să asiste şi ei la o lectură. Pur şi simplu, succesul pare să ne copleşească.

Zilele următoare trec în goană. Deşi eu sunt ocupată în permanenţă cu organizarea, nu mă simt aproape niciodată obosită, pentru că totul este nou şi interesant. Nu după mult timp, sunt rugată să

organizez o seară de lectură pentru asociaţia mea de locatari. Ea are loc într-o sală alăturată a unui restaurant. Când ajung la local şi văd mulţimea de maşini parcate, nu-mi vine să cred ochilor. La intrare lumea se înghesuie şi stă la o coadă lungă, până afară pe stradă. Este incredibil, toţi vor să fie părtaşi la povestea mea. După ce intră 150 de oameni, sala trebuie încuiată, ceea ce-i supără pe mulţi dintre cei veniţi din alte părţi. Eu ies afară şi le promit celor care aşteaptă că peste circa două săptămâni voi mai organiza încă o seară de lectură, în acelaşi loc. Din păcate, mai mult de-atât nu pot face. Astăzi am mai multe emoţii decât la lansare, pentru că joc, ca să spun aşa, „pe teren propriu”. Îmi dau, însă, repede seama că majoritatea ascultătorilor sunt veniţi dinafară, deoarece nu descopăr multe figuri cunoscute.

Seara decurge asemănător celei din Winterthur. După lectură, răspund la întrebări. Deodată, un bărbat mai în vârstă, cu pulover verde închis şi cu bretele la pantaloni, mă întreabă cum era relaţia noastră în privinţa sexului. Deşi soţia lui stă alături, el îmi vorbeşte pe un ton tendenţios, astfel încât mă simt nevoită să mă gândesc câteva secunde, înainte de a-i

răspunde: „Ştiţi ceva, eu nu vreau să descriu aici cu lux de amănunte un act sexual, dar dumneavoastră puteţi citi totul în carte”. La replica mea, bărbatul îmi răspunde impertinent: „Eu sunt aici la o seară de lectură, nu la o acţiune de vânzare de carte”. În public se naşte rumoare şi o femeie blondă, surprinzător de drăguţă, se ridică şi îl sfidează pe bărbat: „Dumneavoastră, cu aerele astea libidinoase, nu aveţi ce căuta la această manifestare!” Lumea aplaudă, iar eu îi zâmbesc femeii.

Mai târziu, sunt atacată din altă parte. Cineva mă întreabă: „Nu aveţi niciun sentiment de jenă faţă de fiica dumneavoastră, atunci când vorbiţi atât de deschis în cartea dumneavoastră, sub identitatea adevărată, despre tot ce vi s-a întâmplat?”

Înainte să apuc să răspund, o aud pe blondina cea energică spunând: „Mai mult ca sigur, acestei femei nu are de ce să-i fie ruşine pentru cartea ei, iar fiica ei va fi, într-o bună zi, mândră de mama ei. Eu am citit cartea deja de trei ori şi v-aş recomanda să faceţi şi dumneavoastră acest lucru!” Sunt impresionată de felul în care această ascultătoare necunoscută îmi ia apărarea. La scurt timp după aceea, în timp ce dau autografe, o văd stând în faţa mea. Îmi oferă un

aranjament de flori. Acum sunt mai mult decât surprinsă. Îi mulţumesc şi o întreb dacă are timp să vină la mine acasă, să ciocnim un pahar, pentru că am pregătit acolo ceva pentru un cerc restrâns. Este încântată şi acceptă invitaţia.

După ce s-a golit sala, mergem cu câteva prietene la mine acasă. Andrea a pregătit, împreună cu mama ei, gustări apetisante şi, astfel, ne strângem un cerc restrâns şi plăcut, în care pot discuta ceva mai detaliat cu Irene, femeia din public. După miezul nopţii, pleacă şi ultimii invitaţi, iar eu mă duc, în sfârşit, în pat. Sunt obosită, dar foarte satisfăcută. A doua zi am din nou întâlniri cu medicii stomatologi. De multe ori, lumea mă recunoaşte la cabinete, pentru că unele asistente m-au văzut deja la televizor sau au citit articolele din reviste. Îmi dau seama imediat că acest lucru nu este decât în avantajul meu.

În sfârşit, primesc din nou o scrisoare din Africa şi sunt curioasă să văd, ce părere au cei de-acolo, referitor la cartea mea. James însuşi se bucură foarte tare că am scris o carte despre povestea mea şi-a lui Lketinga şi despre sâmburi, dar pentru oamenii care nu au şcoală este greu de înţeles. Majoritatea dintre ei

nu au ţinut nici măcar o dată în viaţa lor o carte în mână. Îmi spune că, dacă ar fi ştiut că scriu o carte, mi-ar fi putut povesti încă multe alte lucruri despre cultura tribului Samburu. El speră ca într-o zi să o poată citi în limba engleză. Îmi mai povesteşte, cât de greu este pentru fiecare dintre ei să supravieţuiască şi îmi mulţumeşte pentru banii trimişi. Nici el nu poate să predea încă la şcoală şi se gândeşte să deschidă un magazin, în care să vândă câteva lucruri, dar, bineînţeles, îi lipseşte capitalul cu care să pornească. Îmi scrie că i-ar plăcea să vină odată în Elveţia. Ne urează, mie şi lui Napirai, să avem o viaţă uşoară şi îmi spune că el va fi mereu alături de mine, pentru că suntem ca soră şi frate. Cu ocazia Crăciunului care se apropie, îmi urează sărbători fericite.

În mare, scrisoarea are un ton pozitiv, chiar dacă din ea reiese clar dorinţa de a-i mai trimite ceva bani. De când m-am întors de-acolo, le transfer în mod regulat bani şi voi face acest lucru şi pe viitor. Trebuie numai să fiu atentă, să nu se işte din cauza aceasta invidie şi nelinişte în sat.

La sfârşitul lui noiembrie, cartea ocupă pe toate listele de bestselleruri primul loc, iar eu sunt invitată

din nou într-un talk-show. Moderatorul este o persoană cu totul controversată: ori îţi place, ori îl respingi total. În orice caz, mă duc, pentru că aceasta reprezintă o mică provocare pentru mine. Discuţia decurge foarte interesant şi este plină de glume. La finalul emisiunii, publicul are posibilitatea să sune. Câteva femei mă felicită pentru cartea interesantă, după care sună un domn, al cărui nume nu îl cunosc, dar în schimb, îi recunosc vocea de la primele cuvinte. Este Markus, fostul meu coleg de şcoală, care mi-a rămas în minte încă multă vreme după întâlnirea cu clasa. Mai întâi mă felicită şi el pentru opera mea, după care mă întreabă, plin de reproş, ce părere am despre faptul că soţul meu nu-şi mai poate vedea, poate mult timp, copilul. Spune că pentru un tată este cumplit şi lui i se pare că eu nu iau foarte în serios acest lucru. Ciudat! Tocmai Markus să sune şi pe deasupra mai este şi agresiv. Nu-l ştiam atât de serios. Îi explic calmă situaţia, aşa cum o văd eu, după care emisiunea se termină.

Între timp, povestea cărţii are o evoluţie uluitoare. Tot mai des se întâmplă ca, atunci când sunt în maşină, în drum spre clienţi, să-mi aud, dintr-odată, la radio, propriul meu interviu, sau să-mi aud numele

la buletinul informativ al zilei, cum ar fi: „Astă seară la ora 20, Corinne Hofmann citeşte din bestsellerul său în Rüti, Berna, Basel…” Mie tot nu îmi vine să cred şi am senzaţia că parcă trăiesc în două lumi diferite. Primesc primele scrisori de la cititori. De cele mai multe ori îşi exprimă admiraţia şi pun multe întrebări. Există şi „fani” de sex masculin, care, din interviurile mele, au dedus că sunt singură, îmi trimit fotografii de-ale lor, în care se află, de multe ori, casa sau maşina lor elegantă. Ciudat este, că toţi aceşti domni burlaci, de la meseriaş până la director, văd dintr-odată în mine femeia visurilor lor. Eu, dimpotrivă, nu simt nici cea mai mică dorinţă de a avea o relaţie, pentru că, în momentul de faţă, chiar nu am niciun pic de timp. În luna decembrie, descopăr într-un ziar elveţian care îmi pică în mână întâmplător, la coafor, articolul „Femeile noastre 1998”. Este vorba despre femei cunoscute, care, în anul care se apropie de final, au impresionat, încântat sau au cutremurat cititorii. Spre uimirea mea, descopăr printre fotografiile lui Cher, prinţesa Stephanie şi Hillary Clinton şi fotografia mea. Mă emoţionează într-un mod neobişnuit şi simt că acest lucru nu mă priveşte şi că nu am ce căuta acolo. Seara dau drumul la televizor şi

văd cum librarii povestesc entuziasmaţi despre vânzarea cu succes a cărţii „îndrăgostită de un masai”. Incredibil! Toate aceste lucruri mi se par, în cea mai mare măsură, ireale şi parcă se vorbeşte despre o cu totul altă persoană.

În luna decembrie am o serată literară într-un cerc restrâns, la festivalul Toliwood din München, unde se desfăşoară în fiecare an un târg de Crăciun. Intru într-un cort mic, unde are loc lectura şi văd îndreptându-se spre mine, cu braţele deschise, o femeie cu o pălărie de cowboy, cizme şi o geacă groasă de iarnă. Într-un fel, îmi sunt cunoscute rânjetul larg şi părul ei lung şi blond, care iese de sub pălărie. Când o văd în faţa mea, am senzaţia că visez. Este Rambo-Jutta, femeia cu care am umblat prin toată Kenya, să-l caut pe Lketinga! Ne cădem una în braţele celeilalte şi mie nu-mi vine să cred că Jutta se află în faţa mea, în carne şi oase. Întâmplător a auzit de serata mea literară şi a venit şi ea pe neaşteptate. „Dar nu mai eşti în Kenya?”, o întreb eu. Îmi povesteşte că mama ei a murit şi din acest motiv a trebuit să vină pentru câteva zile în Germania, ca să rezolve unele lucruri. „Ştii ceva, eu nu mai pot trăi aici. Peste puţin timp mă întorc în Kenya, pentru că

acum mă ocup de un nou proiect al spitalului şi nu vreau să fiu prea mult timp plecată”. Facem schimb de adrese şi îi promit că mă voi uita la actele pentru proiect, ca să donez eventual ceva. Ea rămâne până la sfârşitul lecturii şi este foarte încântată de carte. „Incredibil! Ai mai ţinut tu minte toate lucrurile atât de exact! Dar chiar aşa a fost!” Acestea au fost ultimele ei comentarii. La despărţire ne promitem că vom păstra legătura. Atunci nu ştiam că în curând ne va fi de mare ajutor, mie şi editorului meu.

La masa de Crăciun de anul acesta, unde ne întâlnim cu toată familia, tema centrală este, bineînţeles, cartea mea. Toţi suntem curioşi, până unde va merge această aventură. La editură se duc deja primele tratative pentru traducerea cărţii în limba franceză şi italiană. Totuşi, cele câteva zile de Crăciun le petrec numai cu fiica mea.

Începutul anului 1999 este şi mai agitat. Cartea se află acum şi în Germania în fruntea listelor de bestselleruri, iar la editură telefoanele sună încontinuu. Pentru că multe librării vor să organizeze serate literare cu mine, colaboratorii editurii propun un turneu prin Germania. Acum mă aflu în faţa unei

decizii dificile. Pe de-o parte, îmi place foarte mult munca pe care o am şi-mi oferă o existenţă sigură. Pe de altă parte, însă, mi se pare o şansă minunată să-mi „vând” propriul meu produs. Cine mai are norocul să se ocupe singur şi independent de afacerile personale şi pe deasupra să mai fie întâmpinat şi cu braţele deschise de către cititori? Trebuie să mă încumet! Nu mai stau mult pe gânduri şi vorbesc cu şeful meu, rugându-l să-mi accepte demisia. Din păcate, în condiţiile acestea, nu mai pot respecta nici termenul de preaviz de trei luni. Totuşi, îi fac propunerea să organizez pentru medicii „mei” stomatologi o seară de lectură, cu mâncare şi muzică africană. Este dorinţa mea de a le mulţumi pentru bunăvoinţa şi fidelitatea lor, cu o petrecere de rămas-bun. După această seară minunată, îmi este totuşi destul de greu să mă despart. La începutul lunii februarie îmi reziliez contractul de muncă şi de acum sunt numai autoare.

Viaţa noastră a devenit cam agitată şi totul trebuie organizat bine. Slavă Domnului, Napirai poate dormi noaptea ori la mama, ori la bonă, ceea ce, cel puţin în primele câteva luni, îi place la nebunie. Am perioade de câteva săptămâni, în care plec în turneu

prin Germania. Distanţa principală o parcurg cu avionul, apoi iau un taxi până la hotelul rezervat şi, imediat după ce ajung, am primele întâlniri locale cu presa. Lectura începe seara, între şapte şi opt. Înainte mănânc puţin, pentru că altfel nu mă simt bine şi sunt obosită. Apoi merg pe jos sau cu maşina până la locul unde are loc manifestarea şi unde aşteaptă deja multă lume, care vrea să-mi afle povestea. După o seară de lectură, care durează două până la trei ore, sunt prea bine dispusă ca să mă duc la culcare, aşa că pornesc în căutarea unui restaurant potrivit, unde mai mănânc ceva şi aştept să se termine seara. Cu această ocazie găsesc mereu răgazul să meditez asupra întâmplărilor mai puţin obişnuite ale vieţii. Dacă mi-ar fi prezis cineva atunci, în Kenya, că într-o bună zi, cu ceea ce am trăit eu acolo, voi încânta în Europa seară de seară, sute de oameni, l-aş fi privit cu ochi neînţelegători şi aş fi râs, crezându-l nebun. În astfel de momente, seara târziu, într-un restaurant aproape gol, într-un oraş care îmi este străin, mă las în voia gândurilor şi simt, de multe ori, o adâncă recunoştinţă faţă de Lketinga, faţă de familia lui şi faţă de sâmburi.

La seratele literare participă îndeosebi femei de toate vârstele sau perechi. Mă surprinde faptul că

publicul este, de la regiune la regiune, foarte diferit. Câteodată, domneşte încă de la început o tensiune plină de curiozitate, altă dată trebuie să aştept să se încălzească atmosfera. Dacă publicul este agitat, ştiu că există persoane care, mai târziu, la discuţii, mă vor ataca verbal. Mi-e foarte clar că nu-i poate plăcea oricui cartea şi nici eu nu am doctoratul în filologie. Mi-am scris propriile trăiri din inimă noaptea, între serviciu şi educaţia fiicei mele şi acum îmi pare bine că există atâţia oameni, care pot culege ceva bun din această poveste, pentru ei înşişi. Când dau autografe, vin femei la masa mea, se uită la mine cu ochi strălucitori, îmi strâng mâna şi-mi spun: „Doamna Hofmann, mulţumesc mult pentru această seară minunată! Pentru mine a fost cel mai impresionant moment din viaţa mea”. Când aud aşa ceva, îmi piere graiul, pentru că acest compliment mi se pare exagerat. Totodată, însă, astfel de situaţii mă pun pe gânduri. Este trist faptul că, într-o viaţă de şaizeci de ani, acesta a fost cel mai frumos moment. Astfel de afirmaţii sau altele asemănătoare aud, însă, de multe ori.

Odată, în timp ce dădeam autografe într-un magazin universal, o doamnă de vârstă mijlocie se

îndreaptă spre mine bucuroasă, rugându-mă să mă uit la ea. O văd, mergând de colo-colo, prin faţa mesei. Mă mir şi nu prea ştiu ce vrea să-mi arate. Ea îmi tot repetă: „Vedeţi, doamna Hofmann, vedeţi, acest lucru vi se datorează dumneavoastră!” Nu înţeleg ce vrea să spună şi încep să mă îndoiesc de facultăţile ei mintale. Apoi vine din nou la mine, mă strânge de mâini, se uită la mine şi-mi spune: „Până nu de mult stăteam într-un scaun cu rotile şi nu mai puteam să merg. Apoi v-am citit cartea. Voinţa dumneavoastră puternică m-a impresionat foarte tare şi mi-am spus: „Dacă această femeie, care s-a aflat la un pas de moarte din cauza malariei, a reuşit să-şi revină, să meargă din nou, atunci pot şi eu! Şi vedeţi, după ani de zile, pot merge din nou!” Şi începe să se plimbe iar prin faţa mea. Acest moment mă impresionează atât de tare, încât îmi dau lacrimile şi nu mai pot să spun decât: „Fie şi numai pentru dumneavoastră şi a meritat să scriu această carte!” Îmi pune pe masă un buchet superb de flori şi îşi ia la revedere de la mine cu o privire prelungă. Această întâlnire mă răscoleşte complet şi abia mă mai pot concentra asupra celorlalţi oameni. Este pentru prima dată, când abia aştept să mă retrag. Această întâmplare mi-o derulez mereu în

minte, atunci când sunt nevoită să înghit critici răutăcioase.

Când vin acasă vinerea, mă bucur la nebunie să-mi văd fetiţa. Acum are zece ani. După atâta despărţire, mi se aruncă, pur şi simplu, în braţe şi abia aşteaptă să doarmă cu mine în pat. În weekend citesc scrisorile primite de la cititoare şi cititori şi încerc să răspund la cât pot de multe. De la o săptămână la alta, sunt tot mai multe. Mă minunez, cât de mult mi se destăinuie oamenii şi ce sentimente am putut declanşa în ei.

Mulţi îmi mulţumesc personal şi-mi spun că descrierea celor patru ani ai mei petrecuţi cu Lketinga li se pare foarte sinceră şi impresionantă. Unii povestesc chiar despre propriile lor întâmplări, bune şi rele. Unele femei, ba chiar bărbaţi, care au ei înşişi o legătură de dragoste cu un partener dintr-o altă cultură, îmi cer sfatul, cum să se comporte. Acestora nu le pot răspunde decât: „Dacă în străfundul inimii nu sunteţi foarte siguri de ceea ce faceţi şi aveţi nevoie de un sfat, înseamnă că deja ceva nu este în regulă. Pe mine nu m-ar fi oprit atunci niciun sfat, cât de bine intenţionat ar fi fost, să-mi urmez calea sentimentelor mele”.

Bineînţeles că primesc şi scrisori de critică sau chiar duşmănoase, dar fraza cea mai des folosită în scrisorile cititorilor sună cam aşa: „Eu am citit cartea dumneavoastră, ba nu, am devorat-o. Sunt copleşită, fascinată şi vă admir tăria”. Mulţi scriu că ceea ce au citit au trăit şi ei, pagină cu pagină, alături de mine. Majoritatea mă întreabă ce face Lketinga, ce face Napirai şi ce fac eu, cum a decurs viaţa noastră mai departe.

Mie personal nu mi-a venit niciodată ideea să-i scriu unui autor sau unei autoare, de aceea sunt mai mult decât surprinsă de aceste reacţii. Aproape că mi se pare totul puţin straniu, dar, înainte de toate, sunt foarte înduioşată.

Într-una din săptămânile care urmează, am în Elveţia o serată literară cu autografe. De data aceasta, manifestarea are loc într-o agenţie de turism, care doreşte să ofere cadou şaizeci de cărţi de-ale mele. Când mă duc acolo, văd din nou o grămadă de lume, care se înghesuie până pe trotuar. Încep imediat să dau autografe, discutând în timpul acesta aprins cu clienţii. După o jumătate de oră bună, vine directorul firmei şi mă întreabă dacă ştiu cine este lumea de-

afară care demonstrează cu o pancartă împotriva mea. Nu înţeleg despre ce vorbeşte pentru că, din cauza mulţimii de oameni care aşteaptă, nu pot vedea nimic până pe stradă. După ce toate cărţile şi-au găsit un nou stăpân, mă duc afară să văd demonstranţii. Sunt mai mult decât surprinsă, când văd patru femei de culoare şi doi bărbaţi albi. Bărbaţii ţin ridicată pancarta, pe care scrie că jignesc cultura africană. Încerc să intru în discuţie cu ei, pentru că nu înţeleg ce vrea să însemne acest lucru. Încerc să-i salut cu o strângere de mână, dar ei nu vor absolut deloc. În schimb, ţipă, sau mai bine spus zbiară la mine, în limba engleză.

Mai încerc o dată, foarte calmă, să aflu care este problema. Mă întreabă dacă nu sunt în stare să citesc. Îmi reproşează că în cartea mea ascund adevărul. Îi mai întreb o dată la ce fac aluzie şi mă adresez celor doi bărbaţi. Unul pare, însă, să se ocupe numai cu ţinutul pancartei şi-mi dă de-nţeles, făcându-mi semn cu capul, că africancele care fac atâta zgomot şi care se bat cu pumnii în piept, îmi pot răspunde la această întrebare. Una dintre ele strigă din nou că îi jignesc poporul, că aş fi scris că sâmburii sunt proşti şi necivilizaţi şi că nu cunosc diferenţa dintre masai şi

sâmburi. Mie mi se pare totul foarte suspect. Mi-am dat seama imediat că aceste femei nu aparţin nici tribului masailor şi nici celui înrudit, al sâmburilor. Când le întreb din ce trib fac parte, îmi spun că ele sunt kenyene şi că ce scrie în cartea mea nu este adevărat. Dar despre ce este vorba exact, nu spune niciuna. Nu pot decât să mă minunez, cum au ajuns aceşti oameni să facă astfel de afirmaţii. Eu am trăit în Kenya exact aşa cum am scris şi nu am avut niciodată sentimentul că jignesc poporul soţului meu. Când îmi dau seama că nu pot face nimic şi că aceste femei, după cât se pare, nu vor altceva decât să atragă atenţia, renunţ la încercarea de a purta o discuţie normală cu ele. Bineînţeles, gândul la această întâlnire mă frământă încă câteva zile după aceea, pentru că, pur şi simplu, nu-mi dau seama ce vor aceşti oameni de la mine. Şi editorul meu este cam nedumerit.

Îmi aduc aminte de ghicitoarea în cărţi, pe la care oricum voiam să trec de mult să-i duc o carte. La urma urmei, ea a avut atâta dreptate cu prezicerea succesului. O sun şi trec în aceeaşi zi pe la ea, deoarece a doua zi am o altă serată literară la Berna, după care voi pleca din nou în Germania. Înainte de

toate, vreau neapărat să-mi spună ceva despre povestea cu africancele. Intru în căsuţa ei cea minusculă, cu o groază de pitici şi din nou se aşază pisica în poala mea. Ghicitoarea nu-şi mai aduce aminte de mine. Abia când îi dau cartea îmi spune: „Ah, dumneavoastră sunteţi! Am citit despre povestea dumneavoastră, dar nu ştiam că aţi mai fost pe la mine”. Apoi amestecă cărţile şi trag, ca şi data trecută, una. Din nou îmi povesteşte despre succesul cărţii, care va continua, după care, imediat, observă că au apărut ceva probleme. Acum îi povestesc despre kenyene. Aranjează din nou cărţile şi îmi explică: „Trebuie să aveţi mare grijă de dumneavoastră, aceştia sunt oameni invidioşi, care nu vor decât să scoată bani de la dumneavoastră şi nu renunţă atât de uşor. Fiţi atentă, mai ales din cauza fiicei dumneavoastră”. Mie mi se face rău, când mă gândesc că Napirai ar putea fi şi ea implicată. „Situaţia nu este încă critică, dar trebuie să fiţi atentă. Aveţi mulţi invidioşi în jurul dumneavoastră şi vor fi tot mai mulţi”.

La sfârşit, îmi prezice că în curând voi cunoaşte un bărbat grozav. Nici acest lucru nu mă linişteşte. Mie nu-mi arde acum de bărbaţi şi aşa că-i răspund

supărată: „Lăsaţi-mă în pace cu aşa ceva! În momentul de faţă nu am deloc timp pentru o relaţie, pentru că sunt în permanenţă pe drumuri şi încă visez la fosta mea mare dragoste. O nouă dragoste nu ar avea loc acum în viaţa mea. Iar atunci când vin acasă, mă aşteaptă fiica mea. Nu, nu, aici vă înşelaţi!” Ea îmi răspunde hotărâtă: „Cărţile mele nu mint niciodată! Şi de altfel, de ce spun eu că veţi cunoaşte un bărbat? Pe acest bărbat îl cunoaşteţi de mult. El stă, ca să spunem aşa, deja în faţa uşii dumneavoastră!” Mie îmi vine să râd şi-i spun: „Ah, eu nu cunosc niciun bărbat de care să mă pot îndrăgosti dintr-odată”. Acest subiect nu mă mai interesează acum. Prefer să aflu mai multe amănunte despre demonstranţi. Dar ea face semn cu mâna şi-mi spune: „Trebuie să fiţi doar atentă şi atunci totul decurge bine. Dumneavoastră faceţi deja ce trebuie”. Timpul s-a scurs şi eu plec acasă. Acolo discut cu mama despre această problemă şi-i spun şi ei să fie şi mai atentă cu Napirai.

Peste două zile, plec la a doua serată literară la Berna. Şi de data aceasta librăria este arhiplină. În faţa intrării demonstrează aceiaşi oameni, care au demonstrat şi în Zlircher Oberland. Dar, de data aceasta, nu mă mai angrenez într-o discuţie fără sens,

pentru că am nevoie de energie pentru mulţimea de oameni cărora vreau să le ofer ceva frumos. În ciuda tuturor evenimentelor, este o seară plăcută, o seară foarte lungă, pentru că ascultătorii au multe întrebări. Bineînţeles, discutăm împreună şi despre eventualele probleme ale demonstranţilor. Seara, târziu, mă retrag la hotel şi abia aştept ziua de mâine, să plec acasă.

O NOUĂ DRAGOSTE

A doua zi, Napirai este plecată cu bunica ei, pentru că seara sunt invitată la colega mea, Hanni. Găteşte mâncare thailandeză şi vine mai multă lume. Cu puţin timp înainte de prânz, mă întorc din Berna, şi, dintr-odată, mi se pare enorm de grea aşteptarea serii. Copilul meu nu este aici, de dormit nu am dormit, iar gândurile mele se învârt tot timpul în jurul femeilor africane care, de fapt, tot nu ştiu ce vor. Spre ora trei nu mai rezist acasă şi mă sui în maşină, fără să am o ţintă precisă. Trebuie să ies, pur şi simplu! Îmi dau seama că mi-e imposibil să mă duc astăzi la Hanni. Numai când mă gândesc că trebuie să stau din nou într-un spaţiu închis, mă cuprinde un fel de claustrofobie. O sun şi, în ciuda obiceiului meu, îi spun că, din păcate, nu pot veni. Dezamăgită, ea mă

întreabă motivul, dar, chiar dacă sună ciudat, eu nu pot să-i dau nicio explicaţie plauzibilă. După ce închid, plec cu maşina, fără să am o destinaţie anume. Deşi suntem la începutul lui martie, afară ninge cu fulgi mari. Merg în mod automat în direcţia Rapperswil şi dintr-odată îmi aduc aminte de Irene, blonda cea energică, pe care am cunoscut-o la serata literară. Trebuie să locuiască aici în zonă, pe undeva, împreună cu soţul ei şi cu cei trei copii. Ea a mai venit o dată la una din seratele mele literare şi atunci am făcut schimb de cărţi de vizită. Opresc la marginea străzii şi o caut. Nu ştiu ce mă îndeamnă, dar o sun. Se bucură foarte tare şi-mi explică drumul. Ajung la ea pe un viscol puternic şi, în loc de cafea, îi propun să facem împreună o plimbare. Ea se miră, dar este de acord. Îşi dă seama că mă frământă ceva şi atunci mă întreabă care este motivul. Îi povestesc despre evenimentele care au avut loc şi nu mai înţelege nici ea nimic, spunându-mi indignată: „Cum, ai jignit tu masaii? Ei nu ţi-au citit cartea, ca să nu mai vorbim că nu au înţeles-o. Eu cunosc fiecare frază şi nu găsesc nici cea mai mică urmă de jignire. Câtă neruşinare! Tu nu faci altceva decât să-ţi descrii viaţa!” În timpul plimbării o văd cum se enervează din nou.

Între timp s-a făcut frig şi vântul ne spulberă zăpada în faţă. Ne întoarcem acasă la ea şi bem un ceai cald. Ea mă invită spontan la o raclette, dar mie nu-mi este foame şi-i spun, râzând, că este deja a doua invitaţie în seara aceasta. „Nu, mă duc undeva să mai beau un pahar de vin şi apoi acasă. Pur şi simplu, astăzi am o stare proastă”. Drăguţă cum este, Irene se oferă să vină cu mine. Pentru că nu cunosc zona, o rog să facă ea o propunere. Plecăm cu două maşini. Deşi este abia ora şapte, este întuneric beznă şi, din cauza viscolului, abia recunosc strada. Ea merge pe un drum prin pădure, plin de curbe şi, tocmai când încep să mă îndoiesc de faptul că se mai poate găsi ceva distracţie aici în zonă, ne oprim în faţa unei case ţărăneşti vechi, cu restaurant şi bar. Incredibil! Singură nu aş fi găsit localul! Intrăm în bar şi la ora asta nu este încă nimeni aici. Ne aşezăm la o masă şi comandăm ceva de băut.

Tocmai când vrea să-mi povestească ceva din viaţa ei, se deschide uşa şi intră un bărbat arătos. În lumina difuză, privirea îmi rămâne la ochii lui strălucitori, care mă fixează impertinent. Eu mă întorc din nou la Irene, ca să discutăm mai departe, când aud pe cineva în spatele meu spunându-mi: „Nu se

poate! Renumita Corinne! Cum ai ajuns în acest loc părăsit?” Până să mă întorc, îmi dau seama că este vocea lui Markus, fostul meu coleg. Acum îl privesc direct în ochi şi constat că, deşi părul i s-a mai rărit puţin, nu şi-a pierdut nimic din strălucirea şi înfăţişarea lui chipeşă.

Vreau să i-o prezint pe Irene, dar cei doi se mai întâlniseră aici în bar de mai multe ori. Ne salutăm, sărutându-ne firesc pe amândoi obrajii. Mă felicită pentru succesul cărţii, iar eu îl întreb surprinsă, ce caută la ora aceasta într-un bar atât de retras, îmi spune că, de fapt, el este bolnav şi de trei zile stă la pat dar, pentru că simţea că-i cade casa pe umeri, s-a hotărât spontan să treacă pe aici să bea ceva. Eu îl întreb de ce acum o jumătate de an, când a sunat în calitate de telespectator la emisiune, mi-a pus acele întrebări pline de reproşuri. El râde şi-mi răspunde: „Lasă asta, era legat de o problemă de-a mea personală. Este o poveste lungă şi mai puţin plăcută şi este păcat să stricăm seara pe aşa ceva, acum, după ce v-am întâlnit pe voi”.

Cât mai glumim noi despre una şi despre alta, localul se umple. Gălăgia devine tot mai puternică şi abia se mai poate discuta. El povesteşte vesel şi

dezinvolt, iar eu trag cu urechea, simţindu-mă, într-un mod ciudat, atrasă de el. Dintr-odată, mă bucur sincer că am renunţat la seara de la Hanni. După un timp, îl întreb ce caută de fapt un bărbat căsătorit, sâmbăta seara, într-un bar. Pentru câteva secunde, faţa lui ia o mină serioasă şi se joacă, puţin cam jenat, cu paharul de vin. „Nu mai sunt căsătorit. Mă rog, aşa e viaţa.”, îmi spune el, după care mă întreabă zâmbind, dacă vrem să mai bem ceva. Irene refuză, pentru că vrea să se întoarcă la familia ei. Mie, dimpotrivă, îmi place realmente compania lui şi nu doresc, nici pe departe, să merg acasă. Din contră, mă interesează de ce acest bărbat „de vis” nu mai este căsătorit. Aici fiind prea mare gălăgie, plecăm într-un loc mai liniştit. Bineînţeles, mă pufneşte râsul, când văd că parchează din nou în faţa unui bar şi-i strig: „Dar cunoşti bine localurile pe-aici!” „Da, aşa este, atunci când eşti singur! Dar, sincer să fiu, rareori plec de-acasă”.

Ne aşezăm la bar şi, încetul cu încetul, ne povestim vieţile unul altuia. Eu îl ascult cu mare interes şi compasiune şi, în curând, văd în spatele feţei mereu bine dispuse un alt om, sensibil şi timid. Este o poveste de viaţă tristă, aproape incredibilă. Sună ca o replică la ceea ce auzeam înainte la

întâlnirile cu femeile care îşi cresc singure copiii, numai că acolo aflam numai părerile părţii feminine. El povesteşte, pur şi simplu fără reproşuri, cum a fost şi cum este, cum visele lui de-o viaţă s-au spulberat, la început încet, apoi toate deodată. Rezultatul a fost o criză psihică puternică. Începuse să se contureze încă de acum patru ani, când am avut întâlnirea cu clasa, dar atunci nu a observat rumeni. Toţi l-am admirat. Acum înţeleg şi atacul lui verbal de la emisiune. Atunci abia divorţase şi nu-şi văzuse de luni de zile copiii. După cum îi strălucesc ochii în timp ce povesteşte plin de adoraţie despre cele două fetiţe ale lui, e clar că le iubeşte foarte tare. În timp ce discutăm, mai comandăm ceva de băut şi, din când în când, simt cum mâna lui îmi atinge genunchiul. Este intenţionat sau întâmplător? Nu ştiu, aşa că mă comport ca şi cum nu aş observa nimic. Din când în când, observ cu coada ochiului, cum mă privesc unii oameni, care probabil mă recunosc. Dintr-odată, cineva vine la mine şi mă întreabă: „Este posibil să vă fi văzut de curând la televizor?” Surprinsă, ridic privirea, iar Markus, ca de obicei, are un răspuns potrivit.

În ciuda povestirilor triste, ne amuzăm copios şi

timpul trece fără să simţim. Către ora două, barul începe să se golească şi atunci începem să ne gândim şi noi la plecare, deşi niciunul din noi nu vrea. Dar este timpul să ne luăm la revedere. Ieşim în noaptea rece şi plină de zăpadă. Ca să ajungem la maşini, trebuie să coborâm pe o străduţă abruptă, ceea ce pentru mine este problematic, pentru că sunt încălţată în adidaşi. Râzând, alunec spre Markus, care merge în faţa mea şi caut să mă sprijin cu mâinile de umerii lui. El se întoarce şi, plin de exuberanţă, mă prinde. Inima mi se opreşte din bătaie şi simt imediat suflarea unui sărut pe gură. Ne uităm unul la altul, puţin cam speriaţi şi jenaţi, după care mă urc în maşină. Buimacă, las geamul în jos, ca să-mi iau la revedere. El râde din nou la mine, îşi pune mâna pe umărul meu, şi-mi spune, aplecându-se în maşină: „Eşti o femeie grozavă, ai grijă de tine şi să ajungi cu bine acasă”. Se întoarce şi se urcă şi el în maşina lui. Eu plec şi-i fac pentru ultima dată cu mâna. În drum spre casă, sunt complet răscolită. Pe de-o parte, inima îmi bate puternic, pe de alta, nu ştiu ce să cred. În sfârşit, ajung în pat, dar nu-mi găsesc locul.

Dimineaţă abia aştept să o iau pe Napirai de la mama. Luăm micul dejun împreună şi ea îmi

povesteşte ce a făcut cu Hanspeter şi cu bunica. Deodată sună telefonul. Este ora 11. Ridic receptorul şi aud vocea lui Markus: „Bună dimineaţa, te-ai trezit? Eşti în formă?” Mie îmi piere graiul. Deşi nu mă aşteptam să mă sune azi, îmi dau seama cât de tare mă bucur. Napirai vine şi mă întreabă: „Mama, cine este acolo? Mamaaa, spune odată, cine este la telefon? De ce râzi atât de ciudat?” Îi dau de-nţeles că îi explic mai târziu, aşa că se duce în camera ei să se joace. Vorbim aproape două ore la telefon. Incredibil, nu-mi vine să cred că există un bărbat cu care poţi discuta atât de mult şi atât de aprins! Închid abia când Napirai vine din nou la mine şi mă întreabă, şi asta pe bună dreptate, cu reproş: „Mama, eşti atât de ciudată, spune-mi odată cine este la telefon? Termină odată!” Încheiem convorbirea şi ne luăm la revedere, spunându-i că săptămâna viitoare sunt din nou plecată în Germania. O iau apoi pe Napirai în poală şi-i povestesc de unde îl cunosc pe Markus şi cum ne-am întâlnit ieri întâmplător. „Dar de ce a sunat astăzi din nou? Acum este prietenul tău?”, vrea ea să ştie. „Nu, nu cred, sau mai bine spus încă nu ştiu”. „Dar eu nu vreau să ai un prieten, mama!” O liniştesc pe Napirai a mea, care are numai zece ani şi jumătate, spunându-

i: „Dar nu am încă niciun prieten”.

După-masă mergem la Grădina Zoologică din Zürich şi, deşi este un frig cumplit, savurăm peisajul minunat. Înainte să plecăm acasă, mâncăm nişte cartofi prăjiţi şi bem un ceai fierbinte. Acasă îi fac lui Napirai o baie caldă. Abia mă aşez în sufragerie, că şi sună telefonul. Rămân perplexă când îl aud din nou pe Markus, a doua oară pe ziua de azi. Îi povestesc despre excursia noastră, iar el îmi povesteşte despre plimbarea pe care a făcut-o singur la lac. Mă întreabă dacă o să vreau să facem odată o plimbare cu el şi cu copiii lui la Grădina Zoologică, într-un weekend, când îi va lua la el. Pentru mine nu este nicio problemă, totul este să am ceva mai mult timp. Iar a trecut aproape o oră, până să ne luăm definitiv la revedere. Nu am mai râs de mult atât de tare, ca acum, cu acest om.

A doua zi plec la Düsseldorf cu avionul. Înainte să ies din aeroport, ochii mi se opresc pe nişte vederi haioase, de la un stand de ziare. Îi scriu imediat lui Markus câteva rânduri şi, după ce stau mult să mă gândesc, închei cu propoziţia: „Parcă simt un gol în stomac. Şi tu?” Înainte să o pun la cutie, am o ezitare, şi mă gândesc dacă este oportun sau dacă nu mă fac

cumva de râs.

Ei şi, acum ori niciodată! Şi în secunda următoare las vederea să alunece în cutia poştală. Dintr-odată, mă simt mai liniştită şi iau un taxi până la hotel. Dumnezeule, acest Markus mi-a luat minţile, mă gândesc eu, în timp ce-mi aduc aminte de discuţia pe care am avut-o cu ghicitoarea. Aşa este! Ea mi-a spus că îl cunosc pe acest bărbat de mult timp. Eu nu m-aş fi gândit niciodată la Markus, deşi mi s-a părut atrăgător de când l-am văzut la întâlnirea cu clasa. Dar el era căsătorit. Ce-i drept, mi-aş fi dorit după aceea un partener cu calităţile lui. Mi se face pielea găină când mă gândesc şi mă întreb: „Oare acesta este destinul nostru?”

Serata literară decurge minunat şi eu mă simt în al nouălea cer. Mai târziu, în cameră la hotel, mă întind pe pat şi-mi vine să pun mâna pe telefon şi să-l sun. Dar nu vreau să mă pripesc şi, la urma urmei, nici nu ştiu ce gândeşte el despre noi doi. La începutul discuţiilor noastre nu am auzit decât că nu mai vrea să aibă nicio relaţie, pentru că este foarte greu, în condiţiile în care ai şi copii. Aceasta presupune multă înţelegere de ambele părţi, lucru care lui i se pare aproape imposibil, deoarece pentru el, copiii se vor

afla mereu pe primul loc. Parcă mi-a luat vorba din gură. Şi totuşi, de ce putem sta de vorbă ore întregi şi ce scânteie s-a aprins între noi? Sunt foarte curioasă, dacă mă va suna, atunci când mă voi întoarce, sau dacă nu cumva, după ce primeşte vederea mea confuză, o va lua la sănătoasa.

Ajung, în sfârşit, acasă. Robotul telefonic este plin de mesaje dar, din păcate, niciunul de la Markus. Mă rog, poate că apelurile fără mesaj au fost de la el, mă consolez eu. Totuşi, sunt dezamăgită. Sâmbătă seara, când văd că tot nu primesc niciun semn, formez eu numărul lui. Răspunde şi se bucură enorm. Râzând, îmi mulţumeşte pentru vedere şi-mi spune că, cel târziu mâine, m-ar fi sunat, imediat după ce şi-ar fi dus copiii acasă. Acum îmi dau seama: erau copiii lui la el în vizită. Răsuflu uşurată.

În săptămâna care urmează, îl invit pe Markus la o cină. Fiind în permanenţă plecată, îmi pare bine că am ocazia să gătesc din nou acasă. În ziua în care mi-am dat întâlnire cu el, Napirai este la bonă. Mi se pare prea devreme să-i fac cunoştinţă cu Markus. Am aranjat masa frumos şi la apetitiv am pregătit salată de ere veţi. Acum mă plimb agitată prin casă, de colo-colo, punând la loc diverse lucruri. Îmi verific de n ori

cum îmi stă părul şi fardul. Oare m-am îmbrăcat cu hainele potrivite? Să nu fie nici foarte frapant, dar, în acelaşi timp, să fie şi frumos. „Doamne fereşte, Corinne, te comporţi ca o adolescentă!”, îmi trece prin cap. Sună telefonul şi deja mă gândesc: acum a intervenit ceva. Nu, numai că nu găseşte strada. Emoţionată, îi explic drumul şi, după puţin timp, sună la uşă.

Deschid, şi Markus, cu trandafiri în mână şi cu faţa radiindu-i toată, sare cele cinci trepte. Ne cădem unul în braţele celuilalt şi primul sărut intim are loc deja în casa scărilor. Amândoi suntem buimaci. Îl invit în casă. În sufragerie, privirea îi cade pe masa pusă. După un compliment, mă întreabă: „Să nu-mi spui că sunt creveţi înăuntru!” „Ba da, de ce?” „Este cam singurul lucru pe care eu nu-l mănânc. Îmi pare rău. Dar nu-i nimic, oricum nu-mi este foame. Pur şi simplu, sunt fericit că mă aflu aici. Cred că astăzi nu scapi aşa de uşor de mine.”, îmi spune el, după care mă strânge la piept.

Spre dimineaţă, când pleacă de la mine, ştiu că sunt îndrăgostită cu adevărat. Nu aş fi crezut niciodată că voi mai trăi aşa ceva încă o dată, la o astfel de intensitate. Sunt convinsă că destinul, sau

bunul Dumnezeu ne-a adus împreună.

La masa de prânz îi povestesc lui Napirai îndeaproape despre Markus. Acum încep întrebările: „Cum arată? Este tânăr sau bătrân? Mă place şi pe mine? Ştie că am culoarea maro? Are copii?” Când răspund afirmativ la această întrebare, văd cum i se trezeşte cu adevărat interesul. „Câţi ar au?” „O să vină şi ei odată la noi să se joace?” Întrebări după întrebări. Începând de astăzi, mă întreabă aproape în fiecare zi, când poate să-l cunoască şi ea odată pe Markus. Hotărâm ca acest lucru să se întâmple imediat în weekend-ul următor. Sunt curioasă ce impresie va face el asupra fetiţei mele. Când vine weekend-ul şi sună la uşă, ea fuge mai întâi la ea în cameră şi se uită prin crăpătura uşii. După ce îl salut bucuroasă pe Markus, vine şi ea. La început, îl cercetează puţin, după care îl întreabă unde sunt copiii lui. Prietenos, acesta îi spune că nu vin decât o dată la două săptămâni la el şi de aceea nu i-a putut aduce astăzi. În schimb, i-a adus un mic cadou. Îl ia şi mă trage curioasă de mână în cameră, şoptindu-mi: „Mama, dar arată tânăr”. Mie îmi vine să râd, pentru că este de-aceeaşi vârstă cu mine, şi nu pot să-mi dau seama dacă Napirai mă vede pe mine mai bătrână, sau

dacă face comparaţie cu prima mea relaţie de acum trei ani. În orice caz, Markus îi câştigă simpatia lui Napirai, care, de altfel, este timidă cu bărbaţii. Pentru că şi el are două fete, ştie cum să se poarte cu ea. Peste puţin timp se strecoară şi băiatul vecinilor în sufragerie, aparent întâmplător, cu şapca trasă adânc pe frunte şi plictisit. I-l prezint şi lui pe noul meu prieten. Cum dau colţul, îl aud spunându-i lui Napirai: „Ce tip ca lumea!” Noi râdem. Prima probă este trecută.

Petrecem o seară plăcută împreună, în care cei doi se apropie încet, unul de celălalt. Când se duce la culcare, Markus chiar îi spune o poveste, în care este vorba despre fostul lui câine. Eu sunt extrem de fericită şi mândră că, în afară de calităţile pe care le are, mai este şi un tată atât de drăgăstos. Sunt, pur şi simplu, copleşită.

Peste două zile am o prezentare de carte la teatrul Bernhard din Zürich. Cu puţin timp înainte să plec de-acasă, primesc un fax de la organizatoare, din care aflu că femeile kenyene au făcut apel către oameni pentru o mare demonstraţie. Începe să mă enerveze treaba aceasta, pentru că nici eu şi nici

editura mea nu am primit vreo învinuire scrisă. Nu se poate discuta raţional cu ei sub nicio formă. La Zürich sunt însoţită de oamenii securităţii. Pe stradă, în faţa teatrului, se află cam cincisprezece persoane cu tobe şi alte instrumente, care fac mare zgomot. Mai încerc o dată să intru în discuţie cu ele, mă duc la purtătoarea lor de cuvânt şi o întreb ce sens au demonstraţiile. Din nou, mă acuză că aş fi jignit cinstea multor kenyeni şi kenyene şi că voi vedea eu ce-o să se-ntâmple. Îmi spun că din sumele mari de bani pe care le câştig, jumătate ar trebui să-i dau soţului meu kenyan. Ele dau nişte cifre care, în ciuda situaţiei serioase, mă fac să râd. Îmi mai spun că rudele mele din Kenya sunt furioase pe mine. Atunci scot din geantă ultima scrisoare de la James, pe care am luat-o expres şi le-o citesc. Oamenii de acolo îmi mulţumesc pentru sprijinul şi ajutorul acordat şi îmi mărturisesc că toţi se bucură de succesul cărţii. Purtătoarea lor de cuvânt strigă, în timp ce eu citesc, că totul este o minciună, că aceasta nu este o scrisoare de la James, iar dacă este, atunci să demonstrez acest lucru! În acel moment mi se pare că pierd timpul degeaba, dacă mai stau să discut cu astfel de persoane isterice şi mă duc la oamenii

securităţii, care mă aşteaptă. Una dintre femei vine după mine, strigând: „Acesta este copilul Kenyei, iar noi îl vom duce înapoi. Pe deasupra, vom cere şi jumătate din bani!” Acum chiar că mă înfurii şi mă întristez. Oameni, care mie îmi sunt cu totul străini, se amestecă în halul acesta şi vor să distrugă, din lăcomie, răzbunare sau cine ştie din ce alte motive, relaţia mea bună pe care o am cu familia mea kenyană. Cel mai cumplit, însă, mi se pare faptul că fetiţa mea s-ar putea afla în pericol!

Şi în această seară demonstranţii reprezintă o parte din subiectul discuţiei noastre de după lectură. Între timp, mi-am dat seama că trebuie să luăm în serios ameninţarea, pentru că cei care se ocupă cu aşa ceva sunt fanatici. A doua zi, fac o reclamaţie la poliţie, pentru că acum cunoaştem numele persoanelor participante, acestea fiind nevoite să anunţe demonstraţia. S-au bazat cam pe 150 de demonstranţi, dar numai o zecime din aceştia s-au lăsat convinşi. Poliţia ia cazul în serios şi îi audiază pe participanţi. Mai târziu, aflu din raport că, într-adevăr, este vorba despre acuzaţii neîntemeiate, fără pretexte şi că demonstrantele au asigurat poliţia că pe viitor mă vor lăsa în pace. Drept urmare, îmi retrag pentru

moment plângerea, altfel oamenii aceştia ar fi ameninţaţi de un proces. Se pare că nu sunt conştienţi de gravitatea consecinţelor unor astfel de acuzaţii la noi, în Elveţia. Din acea zi, m-au lăsat în pace.

Referitor la acest lucru, am, însă, şi experienţe pozitive. Primesc telefoane şi scrisori de la diverse kenyene, care mă liniştesc şi mă asigură cu tărie, că nu toţi gândesc la fel şi să nu-mi fac griji, deoarece cartea nu descrie nimic fals. Câteodată, primesc chiar mici cadouri de la unii africani şi vederi frumos făcute şi pline de cuvinte calde. Îmi pare bine, pentru că, nici până în ziua de astăzi, nu-mi dau seama pe cine am jignit.

Ce-i drept, constat că de mai mult de două luni de zile nu am mai primit nicio veste de la James. Peste câteva zile, însă, soseşte o scrisoare. Ca de obicei, la început ne transmite salutări şi ne asigură că totul este în ordine. Se scuză că nu a scris atâta timp, dar a trebuit să mai clarifice anumite lucruri. A auzit de kenyenii din Elveţia, cum că nu ar fi mulţumiţi de carte, pentru că nu aş fi scris cu respect despre ei, despre sâmburi şi masai, despre cultura lor. Pe deasupra, a fost chemat la oficiul din Maralal, ca să dea explicaţii. Îmi cere să nu uit că, după dreptul

kenyan, eu sunt încă soţia lui Lketinga, iar Napirai este fiica lui. Pentru că a aflat de la aceste femei kenyene că lui şi familiei lui le mai revin încă nişte sume mari de bani, mă roagă să-i sprijin în continuare. Dorinţa lui ar fi să ştie ce scrie în carte şi abia după aceea poate hotărî pe cine să creadă. Povesteşte mai departe despre nunta lui, care urmează să aibă loc şi-mi trimite fotografii cu viitoarea soţie. Este o fată tânără, de vreo 15 ani, care merge încă la şcoală.

Scrisoarea mă pune pe gânduri şi mă supără. Se pare că acestor femei nu le este teamă de nimic. Până şi la Maralal împrăştie veşti proaste. Sunt tristă. Am trăit ani de zile lângă familia lui Lketinga şi am crezut că aceştia mă cunosc bine. De când m-am întors de-acolo i-am ajutat pe toţi din familie, în funcţie de posibilităţi, chiar şi înainte de succesul cărţii şi, cu toate acestea, James se îndoieşte şi nu ştie pe cine să creadă! Sunt hotărâtă să acţionez, dar, momentan, nu ştiu cum, pentru că eu însămi nu pot călători în Kenya. Discut cu editorul meu despre această situaţie, care mă frământă foarte tare. El se hotărăşte să plece personal la Maralal, ca să se întâlnească cu rudele mele kenyene. Considerăm că este important ca cineva să traducă cartea pentru Lketinga şi James şi

ne gândim la Jutta, care trăieşte în Kenya, cunoaşte zona foarte bine şi, înainte de toate, cunoaşte limba indigenilor. Editorul ia legătura cu ea, iar eu îl informez pe James printr-o scrisoare. Întâlnirea urmează să aibă loc peste două luni, adică în iunie 1999.

Cu noua mea relaţie sunt chiar mai fericită. Mă întâlnesc cu Markus cât pot de des. Când sunt acasă, el stă la noi şi pleacă direct de aici la serviciu, la Zürich. Dacă înainte credeam că nu am nici timp şi nici loc pentru un bărbat în viaţa mea, acum această problemă s-a spulberat dintr-odată. Napirai este un mare „fan" al lui Markus, chiar dacă, din când în când, dă semne de gelozie, cum ar fi de exemplu: „Aceasta este mama mea! Este numai a mea!" Între timp le-am cunoscut şi noi pe fetele lui Markus. Dacă la început erau timide, cu timpul au devenit, datorită poftei de joacă inepuizabile a lui Napirai, tot mai destinse. După scurt timp, cele trei fetiţe se joacă împreună, de parcă s-ar cunoaşte de-o veşnicie. Biroul meu l-am transformat în cameră de oaspeţi şi abia aşteptăm următoarea lor vizită. Organizăm multe lucruri împreună şi nu-mi vine să cred că am avut un

asemenea noroc. Îi mulţumesc în fiecare zi lui Dumnezeu cu mici rugăciuni. După două luni, am impresia că suntem de ani de zile împreună. Bineînţeles că asta se datorează şi faptului că am fost împreună la şcoală, lucru despre care ne place să povestim ore întregi. Atunci când am serate literare în apropiere de Zürich, ne întâlnim după aceea în oraş şi hoinărim pe străduţe, alintându-ne ca doi îndrăgostiţi adolescenţi. Indiferent de ce spun alţii, nu are de ce să-mi fie ruşine pentru astfel de sentimente, mai ales după ce am trecut printr-o perioadă de mizerie atât de îndelungată. Chiar dacă lumea de multe ori mă recunoaşte, mie mi-e indiferent. Am 39 de ani şi sunt răspunzătoare pentru faptele mele.

În luna mai sunt veşnic pe drumuri şi am întâlniri cu presa. Peste tot, sălile sunt pline, iar ecoul este enorm. Numai la „Zilele Literaturii” din Weiden petrec şase zile. Pentru mine este destul de emoţionant să fiu alături de scriitori de seamă, sau să mă aflu pe afişe sau prospecte, alături de scriitori renumiţi. În comparaţie cu mulţi alţii, care se salută, bucuroşi de revedere, eu nu cunosc personal niciun scriitor. Mulţi dintre ei au publicat deja câteva cărţi şi nu sunt autorii unei singure opere, aşa cum sunt eu. Într-o zi,

particip alături de încă alţi patru autori, la o seară de lectură. Stăm pe scenă şi fiecare citeşte un pasaj scurt din cartea sa. Am ceva emoţii. Din reacţia publicului îmi dau seama că reprezentaţia mea a avut succes.

Acasă mă aşteaptă din nou un morman de scrisori. Altele ajung direct la editură. La aproximativ primele 500, răspund la fiecare în parte, scriind de mână, dar, la un moment dat, nu mai reuşesc să fac faţă. Numărul lor devine tot mai mare, şi aproape fiecare scrisoare conţine întrebări suplimentare.

Mulţi elevi aleg cartea mea pentru lucrări de diplomă sau referate şi mă roagă să-i ajut, dându-le mai multe informaţii, încerc să răspund la toate aceste scrisori sau e-mail-uri, pentru că ştiu că eu însămi, când eram de vârsta lor, nu am avut niciodată curajul să-i scriu unei persoane „publice”.

La începutul lui iunie, eu şi cu Markus sărbătorim pentru prima dată împreună zilele noastre de naştere. Pentru că ziua lui este la numai două zile după ziua mea, sărbătorim la mijloc. Invităm toţi prietenii noştri şi iese o petrecere frumoasă. Cu ocazia aceasta, multe dintre prietenele mele mă felicită pentru norocul pe care l-am avut şi-mi spun: „Corinne, de nouă ani de zile, noi nu te-am văzut niciodată aşa

ca acum!” Ultimii musafiri pleacă abia către dimineaţă.

Urmează câteva săptămâni plăcute, pline de muncă, dar care, ca şi până acum, îmi aduce multă satisfacţie. Puţinul timp liber pe care îl am fi trăiesc, însă, din plin.

Pe data de 10 iulie 1999, editorul meu pleacă, împreună cu un prieten, la Nairobi. În afară de o groază de fotografii cu Napirai şi cu familia mea, în bagajul lui se mai află şi o casetă, pe care toţi membrii familiei mele, inclusiv Napirai, au înregistrat mesaje în limba engleză pentru James şi mai ales pentru Lketinga şi mama. La Nairobi îi aşteaptă Jutta şi însoţitorul ei. În ultimele săptămâni, ea a pregătit dinainte totul cu minuţiozitate. A fost în vizită şi la familia mea kenyană din Maralal şi s-a străduit să traducă pentru James şi Lketinga în swahili, timp de mai multe zile, toată cartea, ca să cunoască şi ei conţinutul şi să-şi poată forma, în sfârşit, o părere.

De acolo iau cu toţii avionul până la Maralal. Ca să meargă până acolo cu autobuzul, nu le ajunge timpul şi este şi obositor. Aşa cum au stabilit, editorul şi însoţitorul său se întâlnesc cu James şi cu Lketinga

la lodgea Samburu. În timp ce James manifestă imediat o atitudine volubilă, Lketinga studiază mai întâi persoanele străine cu severitate şi suspiciune. Abia când aude caseta cu mesajele transmise, pusă la casetofonul cumpărat din Nairobi, se umple de viaţă şi devine prietenos. În acelaşi timp, însă, cade pe gânduri. În timp ce ascultă vocile, se uită absorbit la pozele din faţa lui şi la carte. Este un moment impresionant pentru toţi cei de faţă.

Se minunează şi de numeroasele articole din ziare şi de fotografiile mai recente, care declanşează o serie de întrebări. Discută ore întregi, povestesc şi relatează, iar James şi Lketinga îi încredinţează că sunt mândri de carte şi că nu au nicio obiecţie împotriva ei.

A doua zi, vor să-i ducă pe „mzungu” la mama, care trăieşte tot în apropiere de Maralal. Merg cu camioneta pe un drum impracticabil, care duce în munţi. Acolo trăieşte ea, împreună cu o parte a familiei. Mama Masulani îi întâmpină şi ea pe albi plină de demnitate, dar reţinută, cu o privire sobră, în timp ce fiul ei, James, aranjează în manyatta proviziile de zahăr şi mălai, băuturile şi tabacul, primite cadou. Abia când îi pune pe umeri pătura de lână cea nouă, în

mai multe culori, şi îi arată pozele cu Napirai, zâmbeşte pentru prima dată prietenos.

Editorul meu intră în colibele simple, fără ferestre, în care vetrele împrăştie un fum înţepător şi este uluit de sărăcia cumplită de-aici, de traiul umil al oamenilor, care, din cauza luptelor neîntrerupte, nu s-au putut întoarce încă în ţinuturile proprii din Barsaloi. Singurul lucru pe care îl mai au, sunt câteva vite. De aceea, editorul se hotărăşte pe loc să mai cumpere de la piaţă pentru membrii familiei şi câteva capre. Lui James şi Lketinga le deschide câte un cont la Maralal, în care să poată fi transferată lunar o sumă de bani.

În ziua despărţirii, cei doi „mzungu” îi invită pe toţi cei prezenţi la o masă în Maralal. Bineînţeles, vin numai bărbaţii. Totuşi, se strâng aproximativ cincisprezece persoane, care se aşază la o masă lungă de lemn. Nu mică îi este mirarea editorului, care, pe vremea aceea era încă un vegetarian înrăit, când vede munţii de carne de pe masă din care, în cel mai scurt timp, nu mai rămân decât grămăjoare de oase. Înconjuraţi de carduri de copii neastâmpăraţi şi curioşi, cei doi albi mai trag o raită prin piaţa în care găseşti de toate, după care trebuie să se pregătească

de plecare.

Atunci când editorul şi însoţitorul lui povestesc, impresionaţi, despre călătorie şi despre întâlnirile lor şi îmi arată şi pozele făcute, abia îmi pot stăpâni lacrimile. Simt mirosul oamenilor, al ţării şi toate detaliile, pe care nici nu este nevoie să mi le descrie, pentru că le am în faţa ochilor. Bineînţeles, toţi au îmbătrânit, la fel ca şi mine. Dar neliniştea, foamea, viaţa dură din timpul refugiilor permanente şi poate, nu în ultimul rând, şi povestea mea, i-a făcut să îmbătrânească mai repede. Lketinga a îmbătrânit şi a devenit un „mzee” graţios, dar semnele rămase în urma accidentului, precum şi consumul de alcool de dinainte şi-au pus amprenta pe faţa lui. În timp ce mă uit la fotografii, încerc aproape zadarnic să-l descopăr pe „semizeul” meu de odinioară.

În luna august îmi ţin promisiunea faţă de prietena mea, Anneliese, şi plecăm împreună cu Napirai într-un concediu de lux în Jamaica. Aşa cum se vede în multe prospecte, ne stabilim reşedinţa direct la marea albastră, cu un ştrand frumos, plin cu palmieri. Cu toate acestea, pe mine personal nu mă impresionează această ţară. Desigur, la acest lucru

contribuie şi faptul că îmi este dor de Markus, alături de care trăiesc de aproape patru luni. Dar, în mod automat, compar de fiecare dată ţara în care tocmai mă aflu în concediu cu Kenya, şi până acum nu am găsit nimic care să mă impresioneze în mod deosebit. Câteodată mă întreb dacă aş mai simţi şi astăzi acelaşi lucru.

Totuşi, această călătorie are efect benefic. Pentru că Markus nu este fumător, îmi propusesem de acasă să renunţ la fumat. Am profitat de zborul lung şi am citit dintr-o carte care te ajută să te laşi de fumat, rezistând astfel mai bine. Încă de la primele pagini, simt efectul pozitiv şi nu simt nevoia să fumez, în timp ce Anneliese se chinuieşte. Ştiu că te simţi groaznic, atunci când toate gândurile nu se învârt decât în jurul ţigărilor. Nici nu aterizăm bine, că prietena mea îşi şi aprinde o ţigară de foi. Un poliţist înarmat vine la noi şi se răsteşte la ea: „No smoking at the airport!” După peste douăzeci de ore, timp în care nu a putut să fumeze, stinge nervoasă ţigara. În mod paradoxal, pe mine tot nu mă deranjează. Ce s-a declanşat la mine în cap, nu prea-mi dau seama, dar precis, cartea a avut o contribuţie mare. În concediu mai încerc o dată să fumez două ţigări, după care renunţ definitiv, şi asta în

condiţiile în care, ani de zile, am fumat foarte mult. Deşi concediul este liniştit şi odihnitor, mă bucur, totuşi, că se termină.

Între timp, apar tot mai multe traduceri ale cărţii mele: în Franţa, Italia, Olanda, în toate ţările scandinave, în Israel şi în următorii ani se va traduce chiar în japoneză. Până în prezent, sunt cincisprezece limbi şi urmează să mai apară. Cine s-ar fi gândit la aşa ceva! Deşi, în mod normal, nu sunt genul de om care se bucură de răul altora, mi-ar plăcea să văd câteodată feţele lectorilor, care m-au servit cu refuzuri banale. În aproape toate ţările, cartea escaladează pe listele de bestselleruri şi acum primesc scrisori de pe jumătate de glob. Câteodată particip la lansări în străinătate, unde prezint eu însămi cartea, dau interviuri pentru diverse ziare şi reviste, sau apar la televizor.

Odată, în luna noiembrie, după ce m-am întors din nou dintr-un turneu, Napirai îmi sare în braţe şi se plânge: „Mama, de ce trebuie să fii mereu plecată? Doar au aflat toţi acum! Am făcut doar atâtea poze. Nu vreau să mai pleci din cauza acestei cărţi idioate!” Îmi spune asta pe un ton atât de trist şi de acuzator,

că nu stau mult pe gânduri şi-i comunic editurii că, în ciuda cererilor mari, deocamdată nu mai sunt dispusă să particip în anul următor la serate literare. Vreau să petrec şi de data aceasta Crăciunul în linişte, împreună cu Napirai şi cu Markus. Şi el simte câteodată agitaţia mea şi din cauza aceasta am avut şi noi primele neînţelegeri. Într-adevăr, nu-i este mereu uşor. Sunt zile în care admiratori de-ai mei, pe care nu-i cunosc, mă sună până noaptea târziu şi, abia după ce-i reped, reuşesc să scap de ei. Altă dată, stăm într-un restaurant şi la fiecare jumătate de oră vine cineva la masă şi începe să vorbească despre carte, fără să ţină seama de faptul că poate în momentul respectiv tocmai ne aflăm în mijlocul unei discuţii personale, sau ne pregătim să ducem furculiţa plină la gură. Simplu nu este, desigur, pentru el. Nu, nu vreau să risc nimic, nici grija şi relaţia mea bună cu Napirai şi nici simpatia şi dragostea mea pentru Markus.

Dar aceasta este „meseria” mea şi din succes face parte şi acest lucru. Bineînţeles, ştiu că cele mai multe cititoare şi cei mai mulţi cititori nu au decât cele mai bune intenţii prin interesul lor faţă de mine. Totuşi, mă hotărăsc acum, în punctul de apogeu al succesului cărţii, să mă retrag. Am nevoie de ceva

timp ca să mă reculeg şi să mă gândesc ce mă aşteaptă, pentru că îmi dau seama că existenţa mea ca autoare este limitată în timp. Să scriu o continuare, lucru pe care mulţi cititori şi-l doresc, nu încape în discuţie, pentru că-mi doresc să se aştearnă ceva mai multă linişte în viaţa mea. La începutul lunii martie 2000, însă, apare ediţia de buzunar a cărţii şi o iau de la capăt cu agitaţia. Şi de data aceasta cartea ajunge rapid în fruntea listelor de vânzări. Dar nu mai particip decât la câteva manifestări şi emisiuni de televiziune, alese de mine.

Cea mai mare parte a timpului o petrec acum acasă, făcând de mâncare pentru mica mea familie. În plus, încep să savurez din nou natura şi să fac singură drumeţii lungi, lucru care nu mă deranjează deloc. În schimb, îmi iau ca însoţitor permanent un aparat de fotografiat mic, bucurându-mă astfel de imaginile cu peisaje, cu formaţiuni de pietre interesante şi plante de toate felurile. Dintr-odată, mă apucă cheful să merg cu motocicleta, aşa că îmi cumpăr un scuter puternic şi, peste un timp, dau examenul. Markus se lasă şi el convins şi în curând gonim amândoi prin trecătorile elveţiene, în funcţie de cum ne permite timpul. Câteodată ni se mai alătură şi Napirai, dar ea

este acum la vârsta la care preferă să stea cu prietenele ei. Da, simt că în mine are loc o schimbare lentă, dar nu ştiu încotro mă va duce această schimbare.

Din Kenya primesc regulat scrisori şi deseori ne trimitem poze. James s-a căsătorit între timp. Deşi soţia lui este o fată şcolită, la fel ca şi James, i s-a făcut şi ei, înainte de nuntă, incizie. Când citesc aceste lucru, îmi dau din nou seama că tradiţiile sâmburilor sunt mai puternice decât orice şcoală. Dintr-o altă scrisoare, aflu că, în luna octombrie, aceasta a născut o fetiţă sănătoasă. Soţia lui Lketinga, dimpotrivă, a avut un al doilea avort şi din cauza complicaţiilor intervenite trebuie să se ducă la spital. Lketinga este supărat, din cauza faptului că mereu pierd copiii. Până acum nu a supravieţuit decât prima fiică născută.

Altă dată, primesc de la James o scrisoare lungă, în care îmi scrie că mama mea soacră i-a dictat următorul pasaj pentru mine:

Gogo a lui Napirai este acum foarte bătrână, dar promite că se va ruga tot restul vieţii pentru tine şi

pentru Napirai. Nu vreau să uit ce ai făcut tu, Corinne, pentru mine. Ai avut mereu grijă de mine, mi-ai adus lemne de foc, mi-ai cărat apă, mi-ai făcut de mâncare, mi-ai spălat hainele şi multe, multe altele. Te voi păstra mereu adânc în inima mea.

Au trecut zece ani, de când am văzut-o ultima dată, dar cuvintele ei mă impresionează şi astăzi până-n adâncul sufletului şi mă simt în continuare legată de ea. Îmi amintesc de prima noastră întâlnire din Barsaloi şi parcă o văd şi acum pe mama, cum se târa afară din manyatta, cercetându-ne pe mine şi pe Lketinga cu o expresie severă şi încruntată. Abia după câteva lungi minute, mi-a întins mâna ei închisă la culoare şi mi-a spus râzând: „Jambo”, lucru izbăvitor pentru mine. Chiar dacă nu am înţeles tot din potopul ei de cuvinte, am simţit şi am nutrit faţă de ea imediat o simpatie adâncă.

Da, aşa este, iar acum milioane de oameni citesc povestea noastră, iar eu sunt fericită şi mândră că le pot oferi, astfel, puţină bucurie şi curaj.

În luna mai 2001, mă duc pentru câteva zile la München, ca să discut scenariul cărţii, acesta urmând

să fie baza unui film artistic despre viaţa mea în Kenya. Negocierile şi discuţiile despre acest film se tergiversează deja de mult timp. Pe de-o parte, întreaga producţie de filme nu merge prea bine de ceva timp, pe de alta, tot mereu apar probleme în ceea ce priveşte regia şi mai ales distribuţia rolurilor principale, adică Lketinga şi eu. Câteodată nu mi-e uşor, ba uneori chiar sunt contrariată, atunci citesc în scenariu scene care nu corespund cu cartea mea sau cu evenimentele din Kenya. Dar, din cât se pare, dramaturgia unui film se derulează după alte reguli decât cele ale unei cărţi. Va mai fi mult de lucru în continuare şi vor mai exista discuţii, până vom reuşi să fim drepţi, cât de cât, faţă de toţi cei părtaşi la această poveste. Nu pot decât să sper că Napirai va fi mândră de mine, atunci când o parte din viaţa mea va apărea pe marile ecrane. La urma urmei, eu şi cu ea trebuie să trăim cu acest lucru. Eu am, însă, încredere că vor reuşi să facă un film frumos şi autentic. Abia aşteptăm momentul! Cu siguranţă, va fi o experienţă unică, atunci când îmi voi vedea viaţa retrăită de persoane străine.

PLANURI DE VIITOR

Mica noastră familie devine tot mai unită. Până acum, am petrecut împreună cu toţi copiii un concediu pe Insula Bali, despre care fetele mai vorbesc încă. Câteodată mergem cu ele într-un camping şi ne petrecem weekend-ul acolo. Sunt zile odihnitoare pentru noi toţi şi abia aşteptăm să facem şi altceva nou, atunci când fetele lui Markus au voie să petreacă weekend-ul la noi.

În timp ce numărul exemplarelor din ediţia de buzunar se apropie în aria lingvistică germană de numărul milionului, încep să mă gândesc tot mai mult, cum ar putea arăta mai departe viitorul meu profesional. Între timp, am reluat legătura cu Anna, femeia din grupul de femei care îşi cresc singure copiii şi mă duc deseori în vizită la ea, la fermă. Felul ei de viaţă mă impresionează. Pentru că mă simt mereu bine la ea şi îmi place să mă ocup de animale, mă gândesc, dintr-odată, că aş putea şi eu, foarte bine, să duc o viaţă retrasă la o fermă. Napirai şi Markus, însă, nu sunt deloc încântaţi de această idee. Aşa că mă gândesc mai departe şi, încetul cu încetul, mi se întipăreşte în minte ideea că aş putea deschide un hotel sau un restaurant. Ca să-mi las deschise toate posibilităţile, particip între timp la diverse cursuri şi

perfecţionări, la care învăţ cum să umblu cu calculatorul şi cum să fac contabilitatea, cum se produce brânza şi cum se conduce un hotel sau un restaurant. Cu toate acestea, încă tot nu ştiu exact ce, când şi mai ales unde aş putea începe ceva nou. Cea mai atractivă, însă, mi se pare ideea de a cumpăra un hotel mic – eventual în colaborare cu alţii. În imaginaţia mea, acesta este în stil african şi îi dau deja numele de „La femeia masai albă”. În căutare după un imobil potrivit, merg prin toată Elveţia, până ajung în Tessin. Acolo îmi dau seama imediat că în această regiune m-aş simţi foarte bine.

La scurt timp după aceea, îmi cade privirea pe un anunţ din ziar: „Curs intensiv de italiană de patru săptămâni – începere într-o săptămână”. Pentru că în această perioadă Napirai tocmai are vacanţă, ne înscriem amândouă. Asta înseamnă că trebuie să găsesc o locuinţă de vacanţă potrivită, lucru care în luna februarie nu reprezintă o problemă. Îmi imaginez cum stau mama şi fiica în aceeaşi bancă la şcoală. Mă rog, pentru Napirai nu este, însă, mereu atât de grozav. După-masa facem excursii sau vizităm ceva. Pentru acest anotimp, la Tessin clima este surprinzător de blândă, aproape primăvăratică. Deja

după o săptămână, eu sunt atât de încântată de acest orăşel Lugano, de lacul, de munţii din apropiere, ce să mai zic, de întreaga panoramă, care îmi aminteşte de Rio de Janeiro, încât nu îmi mai iese din cap. După părerea mea, aici s-ar putea desfăşura viitorul nostru.

Şi lui Napirai îi place foarte mult, deşi despărţirea de colegele ei de clasă i-ar fi grea. Pe de altă parte, o încântă şi pe ea viaţa de orăşel, care îi oferă unei fete, aflată la începutul pubertăţii, mai multe posibilităţi decât viaţa noastră de la sat, de-acum. Discutăm despre argumente pro şi contra şi sunt convinsă că Napirai, la cei treisprezece ani ai ei, va trece cu bine peste această schimbare. În ciuda firii ei timide, câteodată aproape retrase, este o fetiţă care reuşeşte, totuşi, incredibil de repede, să-şi facă prieteni, lucru pe care l-am putut observa mereu în concediile noastre. Chiar şi dificultăţile de limbă le depăşea cu ajutorul mâinilor şi picioarelor. Ce-i drept, este şi foarte sensibilă. Atunci când este vorba despre un eveniment trist, reacţionează extrem. Când mergem pe stradă, se opreşte la fiecare cerşetor sau muzicant şi îi pune un ban în căciulă. Dacă nu primeşte banul de la mine, atunci dă din banii ei de buzunar. Chiar şi pe proprietarii de restaurante, în

care vede că nu sunt clienţi, ea vrea să-i ajute, spunând: „Mama, uite, nu este nimeni înăuntru, nu vrei să bei tu o cafea? Mie, oricum mi-e sete rău”. De când era mică, îi ajuta pe copiii mai mici decât ea, atunci când cădeau, indiferent dacă îi cunoştea sau nu. Rău este atunci când vede animale suferind. Astfel de evenimente nu le uită, câteodată, ani de zile.

La înălţimea ei de 1, 79 m arată mai mare decât vârsta pe care o are şi de aceea, câteodată, i se cere prea mult. Eu sper, ca prin schimbarea locului, să nu-i cer prea mult şi sunt ferm convinsă că îşi va găsi repede alţi prieteni. Deşi Napirai este în stare să-şi găsească singură o preocupare, fiind foarte comunicativă, are nevoie de oameni în jurul său, pe care să-i agreeze. Este creativă, pictează, scrie scrisori şi ascultă ore întregi muzică. Are un auz muzical foarte dezvoltat şi o voce minunată. În schimb, activitatea sportivă nu este neapărat punctul ei forte. Singura mişcare care îi place este dansul, pentru asta are o groază de energie. Da, sunt mândră de fetiţa mea tandră, sensibilă şi deschisă.

Vom trece şi peste această mutare şi vom fi fericite. În adâncul sufletului meu, simt că vremea noastră în acest loc s-a terminat. Cel mai mare

obstacol care ne aşteaptă acum este limba italiană, mai ales pentru Napirai, la şcoală. Alte familii, însă, cu trei sau patru copii, reuşesc să se mute şi în străinătate. De ce să nu îndrăznim şi noi? Mai ales că Napirai are o memorie bună şi este foarte talentată la limbi străine. Mai târziu va şti o limbă în plus şi îi va părea bine.

La început, Markus nu este absolut deloc încântat de planurile mele, pentru că lui îi este teamă că nu va găsi de lucru la Tessin, de aceea respinge ideea. După primele două săptămâni de italiană, o duc pe Napirai din nou acasă, mă întorc la Tessin şi termin cursul. Astfel, primele propoziţii în italiană mi se întipăresc în minte şi, dintr-odată, îmi este cumplit de greu să mă despart de acele locuri. Acasă nu îmi mai găsesc liniştea, aşa că mie mi-e clar: trebuie să mă mut, pentru că pe mine mă aşteaptă acolo, în sudul Elveţiei, o anume misiune.

Markus este nemaipomenit. Între timp a căutat un loc de muncă la Tessin şi a avut succes. S-a mutat chiar înaintea noastră, deocamdată într-o locuinţă de vacanţă, ca să poată începe noul serviciu. Napirai se mai duce până aproape de vacanţa de vară la şcoală, după care, după lungi căutări, ne mutăm în noua

noastră locuinţă frumoasă. Ca s-o găsim, am avut din nou nevoie de mult noroc. După ce am studiat mai întâi toate ziarele posibile din Tessin şi m-am uitat în fiecare zi pe Internet, înhămându-mă de două ori pe săptămână la un drum de şase ore dus-întors, numai ca să constat că locuinţele respective erau prea mici sau nu se aflau în locul dorit, am găsit locuinţa noastră de vis, uitându-mă întâmplător într-un ziar din Zürich. Au trecut atâtea săptămâni de zile şi mie nu mi-a venit ideea să mă uit în acest ziar. Markus locuia deja de două săptămâni la Tessin şi, după ce am fost din nou refuzată, pentru că proprietarul prefera o familie din partea locului, m-am uitat, fără prea mari speranţe, în acel ziar şi am descoperit la rubrica Tessin un singur anunţ, cu locuinţa noastră de astăzi: „de închiriat imediat”. Din câte am aflat, anunţul a apărut o singură dată.

Pentru că acum ne cunoaştem noua adresă, vreau să o înscriu pe Napirai înainte de vacanţa de vară la şcoala de care aparţinem. Cu micile mele cunoştinţe de limba italiană, stabilesc la telefon o întâlnire ca să putem vizita şcoala şi s-o cunoaştem pe învăţătoare. Eu consider că este important ca Napirai să-şi arunce o privire, înainte de vacanţă, asupra

viitorilor ei colegi şi asupra locurilor. Cu două zile înainte să se termine şcoala, mergem la Tessin, cu un sentiment de nelinişte. Învăţătoarele, însă, sunt atât de drăguţe şi de amabile, încât fiicei mele îi dispare o mare parte din teama pe care o avea. Acum poate aştepta noul an şcolar cu mai multă bucurie şi cu nerăbdare.

Reîntoarsă în partea germană a Elveţiei, încep să mă ocup imediat de organizarea mutării. Markus nu mă poate ajuta prea mult, pentru că el lucrează deja la Tessin. Când îmi dau seama cât de mult m-ar costa o mutare cu o firmă specializată, mă hotărăsc să preiau eu acţiunea. Mă interesez la o firmă de închiriat maşini, care este cel mai mare autocamion pe care îl pot conduce cu permisul de autoturism şi ajung la concluzia că acesta ar trebui să-mi ajungă. Ce nu mai are loc, voi vinde, sau voi face cadou în zilele următoare. Deşi împachetez doar strictul necesar, am mai mult decât suficient. Nu găsim, însă, muşterii pentru toate lucrurile. Rămân camera completă a lui Napirai, pe care nu o am decât de cinci ani şi încă multe altele. În apropiere de noi, se află un magazin unde se recondiţionează şi se vând obiecte vechi de uz casnic şi unde poţi duce gratis mobila de care nu mai

ai nevoie. Aceasta este vândută în nişte hale mari, la preţuri avantajoase, iar câştigul este folosit în scop obştesc. Angajaţii de-acolo se declară imediat dispuşi să vină să ia mobila în ziua stabilită.

Ziua cea mare se apropie cu paşi repezi, iar Markus şi cu mine nu ştim încă cine ne va ajuta la împachetat, pentru că nu este felul meu să-mi sâcâi prietenii cu problemele mele. Poate, mă gândesc eu, adevăraţii prieteni vor da un semn. Şi într-adevăr, cu patru zile înainte de mutare, Anneliese îmi spune că mă va ajuta la împachetat. În ziua respectivă vin şi Anna cu fiul ei, care, între timp, s-a făcut un zdrahon de băiat şi cu fiica ei majoră. Tatăl meu, cu care eu, de la divorţul lui de mama, nu prea am mai avut contact multă vreme, vine să ne ajute şi el la împachetat. Sunt cu adevărat impresionată. Şi pe Napirai o ajută două prietene şi astfel, cu o seară înainte de drumul cel lung, toată averea noastră se află în siguranţă. Tot ce nu a mai avut loc sau nu şi-a mai găsit cumpărător, urmează să fie luat a doua zi de către firmă, în absenţa noastră. Dormim, pentru ultima dată, în locuinţa noastră goală, pe saltele gonflabile. A doua zi de dimineaţă, Markus pleacă devreme, împreună cu tatăl meu, cu camioneta. Eu merg cu maşina noastră,

plină ochi, în spatele lor. Napirai îşi petrece ultima ei zi de şcoală la Bäretswil.

La Tessin cărăm totul sus, în noua locuinţă, pe nişte temperaturi tropicale de 35 de grade. În toiul acestei acţiuni, când eram transpirată toată, sună dintr-odată celularul. Un angajat al firmei care trebuia să se ocupe de transportarea mobilei rămase în casă mă anunţă că s-au răzgândit şi, totuşi, nu vor să ia lucrurile lăsate. Enervată, îl întreb care este motivul, iar el îmi răspunde sec, că fără saltea se vinde greu camera copilului, în plus, la dulapul de haine, peretele din spate este din placaj şi nu din lemn şi că aşa ceva nu vor clienţii lor pretenţioşi! A, da, şi mai sunt şi două abţibilduri pe bibliotecă. Despre toate obiectele are ceva de comentat, numai aşa, ca să aibă motiv, să spună că mobila nu poate fi folosită! Eu îi ripostez ceva mai nepoliticos, spunându-i că glumeşte şi că, la urma urmei, nu am locuit în gunoi, la care bărbatul îmi spune impertinent, că el ar putea lua, totuşi, lucrurile dacă aş plăti. Acum chiar că mă enervez şi-i spun să lase totul aşa cum este şi să plece din locuinţă. Din acea zi, eu nu am mai înţeles scopul acestei organizaţii.

Indignaţi rău, parcurgem chiar în aceeaşi zi

aceeaşi distanţă înapoi, ca să ducem camionul închiriat. Înainte, însă, trebuie să încărcăm toată mobila şi să dezmembrăm camera copilului. Napirai este dezamăgită de faptul că, nici măcar la obiecte uzate, camera ei nu are succes. Încărcăm restul în camion şi mergem cu el la un coleg în Wetzikon, care ne-a înţeles situaţia şi care s-a oferit să ducă el luni toate lucrurile la locul de ardere a gunoiului. Este deja ora 22, când descărcăm totul într-un garaj deschis, aflat în subteran. Înainte să ne urcăm în maşină, zăresc în grădina de peste drum un grup de africani, a căror petrecere din grădină se pare că se apropie de sfârşit şi care ne urmăresc curioşi ce facem. Îmi vine o idee şi-i spun lui Markus: „Du-te repede şi spune-le oamenilor de-acolo că tot ce este aici pot lua pe gratis”. Drept răspuns, i se face un semn amabil cu capul. Complet epuizaţi, dar mândri că am reuşit tot, ducem, în sfârşit camioneta înapoi. Peste o jumătate de oră trecem încă odată cu maşina noastră pe-acolo şi, spre marea noastră bucurie, constatăm că toate obiectele şi-au găsit un stăpân fericit. A doua zi, îi povestesc lui Napirai că în fostul ei pat va dormi, probabil, în viitor, un copil african şi va fi fericit că are o cameră a lui. Acum îi strălucesc şi ei ochii.

La trei luni după primul nostru curs de italiană, locuim cu toţii fericiţi la Lugano. Napirai se acomodează tot mai bine, deşi mai este încă foarte legată de fostele ei prietene. Dar trei ore de mers cu trenul, nu este o distanţă de neparcurs. Suntem tot în Elveţia şi nu în Africa, iar până acum nu regretă nimeni schimbarea bruscă a locului. Locuinţa noastră se află într-o vilă mai veche, iar proprietara, ca prietenă şi ca bunică modernă, este o adevărată rază de soare pentru noi.

De când sunt aici, la Tessin, simt tot mai mult nevoia de a le îndeplini numeroşilor mei cititori o dorinţă şi anume aceea de a scrie continuarea primei mele opere. Înainte, nu m-aş fi gândit nicio secundă la aşa ceva! Dar aici, la temperaturile câteodată aproape tropicale şi la vederea minunată spre lac, precum şi cu lumea interesantă pe care am cunoscut-o, precis nu-mi va fi greu. În sfârşit, pot răspunde astfel nenumăratelor întrebări pe care le primesc în fiecare zi. Abia aştept să fac acest lucru! Mă simt fericită şi mulţumită. Planurile de hotel le amân pentru o dată nestabilită.

Din nou mă minunez, cum o anumită secundă din

viaţă poate decide totul şi poate întoarce, dintr-odată, mersul obişnuit al vieţii într-o altă direcţie. Trebuie, numai, să ai curajul necesar să dai frâu liber acestei întorsuri!

PLECAREA SPRE KILIMANJARO

În următoarele şase luni, în timp ce scriu, simt tot mai mult cum mă cuprinde dorul de Africa şi dorinţa de a afla ce aş simţi dacă aş călca din nou pe pământ african. Cu puţin timp în urmă, am primit acasă un catalog de drumeţii montane, pentru că îmi doresc de mult să fac un astfel de traseu. Răsfoindu-l, îmi cade privirea pe Kilimanjaro şi aflu că se poate zbura din Europa direct pe Kilimanjaro, fără să calci pe pământ kenyan. Dintr-odată, simt brusc dorinţa de a mă întoarce, astfel, în Africa. Pe acoperişul Africii!

Mă interesez de itinerar şi, mânată de curiozitate, mă aşez în faţa calculatorului şi caut pe Internet la cuvântul „Kilimanjaro” tot ce mi se pare interesant. Citesc ore întregi reportaje de călătorie şi diverse informaţii. Seara nu pot adormi. Tot timpul mă întreb, dacă sunt destul de in formă pentru această escaladare. Din păcate, cu Markus nu pot să mă consult, pentru că tocmai acum el se află pentru zece

zile în Maroc cu serviciul, iar la telefon nu vreau să discut o astfel de idee-fulger. În pat moţăi şi când se face, în sfârşit, dimineaţă, mă simt de parcă aş fi mers toată noaptea. Sunt hotărâtă: o să încerc! În sfârşit, vreau să pun piciorul din nou pe pământ african şi, dacă nu pot merge în Kenya, atunci să o privesc măcar de sus de tot.

Napirai nu este tocmai încântată de planurile mele şi mă întreabă: „Mama, nu este periculos? Mai merg şi alte femei de vârsta ta acolo sus?” Mă rog, ce-o fi vrând să însemne asta! Până la urmă, nu mai pot aştepta până se întoarce Markus acasă, pentru că zi şi noapte mă preocupă numai această temă. Aşa că, la una din următoarele noastre convorbiri telefonice, îi povestesc despre intenţiile mele. Spre marea mea mirare, el este foarte încântat de idee şi mă susţine chiar de la telefon. Eu sunt extrem de fericită.

Imediat, în zilele următoarele, încep un antrenament puternic. Acum nu fac drumeţii pe munte numai de două ori pe săptămână, nu, de-acum înainte merg aproape în fiecare zi între trei şi şapte ore. În plus, mă duc o dată pe săptămână la înot şi la gimnastică acvatică, după care fac saună. La Tessin vremea este destul de blândă şi în luna decembrie, aşa

că pot să urc până la 1700 de metri, fără să dau de zăpadă. Există destui munţi abrupţi cu zăpadă puţină sau chiar deloc.

Când vine, în sfârşit, acasă, Markus se minunează de câte cărţi despre Kilimanjaro am cumpărat deja, de programarea la medicul specialist în boli tropicale şi de programul meu zilnic de drumeţii, în care car în rucsac şi halterele lui. Imediat îşi dă seama că am luat această treabă chiar în serios.

Într-o după-amiază, cu puţin timp înainte de Crăciun, în timpul unei drumeţii, ajung la o cabană mică, situată la circa 1500 de metri, la nivelul trecătorii. De-acolo am o privire de ansamblu minunată şi Alpii se pot vedea până în Wallis. Fiind singurul oaspete la ora aceea, discut cu cabanierul, de la care aflu că abia din vara aceasta lucrează aici şi că de Revelion oferă un meniu cu cinci feluri, inclusiv înnoptare şi mic dejun. Ce-i drept, nu sunt locuri decât pentru douăzeci de persoane. Un astfel de început de an mi-ar plăcea mult şi sunt aproape sigură că nu-mi trebuie mult ca să-i conving şi pe cei de-acasă. Mai târziu, când cobor, toţi munţii de jur-împrejur sunt afundaţi în amurgul mângâietor. Arată impresionant. Parcă este o poveste din Alpi şi îmi pare rău că nu am

un aparat de fotografiat la mine.

Într-adevăr, peste două săptămâni sărbătorim Revelionul în cabana călduroasă, împreună cu câţiva prieteni buni, printre care Madeleine şi prietenul ei. Pe o vreme superbă, dar un frig înţepător, ne-am căznit prin zăpada înaltă. Napirai, dimpotrivă, a preferat să facă Revelionul la prietenele ei, în fosta ei patrie. În cabană suntem aproape între noi şi cabanierul ne aduce, unul după altul, felurile de mâncare delicioase. La miezul nopţii ciocnim o cupă de şampanie, după care ieşim afară pe munte, ca să scrutăm văile şi cerul înstelat. Este un moment emoţionant. După o noapte scurtă, ne trezim pe o vreme minunată şi unii dintre noi hotărâm să facem o drumeţie de mai multe ore până la următoarea cabană. Abia către seara zilei de 1 ianuarie 2003 ne întoarcem obosiţi, dar satisfăcuţi, în casa noastră, înconjurată de palmieri. După un astfel de Revehon frumos, nu poate urma decât un an plin de succese, din toate punctele de vedere.

La începutul anului găsesc organizatorul de excursii potrivit şi traseul dorit. Nu vreau să merg pe

traseul „cel mai uşor”, ci pe cel mai frumos, aşa că mă decid în curând pentru ruta Machame. La acest traseu sunt planificate două zile de aclimatizare, care mie mi se par foarte importante. În ofertă este inclus şi un safari de două zile.

Pe zi ce trece, devin tot mai curioasă, cum va fi această nouă aventură. Timpul trece pe nesimţite, pentru că aproape în fiecare zi fac drumeţii. Este minunat, dar încep să-mi pierd răbdarea şi abia aştept să plec. Cu o săptămână înainte de plecare, am tot echipamentul pregătit. Pentru că străbatem toate etajele de climă, de la savană până la condiţii arctice de gheţar, totul trebuie să fie bine gândit. Mulţi cunoscuţi îmi admiră curajul, ceea ce mă face să mă simt penibil, pentru că nu ştiu cum se va termina toată povestea.

Cu patru zile înainte de plecare, primesc, în sfârşit, toate documentele şi lista cu participanţi. Suntem un grup mic de şase persoane, ceea ce mi se pare un lucru foarte bun. Pe baza numelor, încerc să-mi fac o imagine asupra participanţilor şi ajung la concluzia că trei dintre ei precis sunt alpinişti cu antrenament. De asemenea, bănuiesc că mai este o pereche tânără. Îmi pare bine că mai este măcar o

femeie, altfel mi-ar fost teamă că fug bărbaţii de mine.

În ziua de dinaintea plecării îmi fac bagajul. Mă mir că încă nu am emoţiile pe care le ai de obicei înaintea unei călătorii. În ciuda bucuriei anticipate, despărţirea de Markus şi de fiica mea, Napirai, pe care o las pe mâini bune, este grea. În sfârşit, mă aflu în tren spre Zürich, unde mă aşteaptă peste trei ore Madeleine. Trebuie să dorm o noapte la ea, pentru că a doua zi am avionul la ora şapte dimineaţa.

Abia când decolăm în direcţia Amsterdam, unde îi voi cunoaşte eventual şi pe ceilalţi participanţi, realizez că plec. Într-adevăr, peste o oră şi jumătate mă aflu la poarta la care mi se va face în curând îmbarcarea pentru următorul zbor, spre Kilimanjaro. Surprinzător de multă lume aşteaptă să se suie în acest avion. Ce-i drept, cei mai mulţi se duc acolo pentru safari. Mă uit după posibilii mei tovarăşi de călătorie. Cam după o jumătate de oră, sunt aproape sigură că i-am recunoscut pe toţi. Dar, pentru că din partea lor nu observ prea mult interes, nu abordez pe nimeni. Imaginea pe care mi-am făcut-o pe baza numelor se confirmă definitiv peste nouă ore, după aterizare. Grupul nostru este format dintr-un pensionar, care ne povesteşte imediat că a mai fost de

două ori pe vârful râvnit, un al doilea pensionar, Franz şi fiul lui, Hans, de 34 de ani, precum şi o pereche tânără, în jur de 25 de ani. Prin natura serviciului, mi-am format o bună capacitate de apreciere a oamenilor, şi, astfel, văd şi simt imediat, că, mai diferiţi de atât, nici nu puteam fi. Mă rog, cumva, cumva, muntele şi ţelul comun ne vor uni.

Pe aeroportul Kilimanjaro, deşi este ora nouă seara, sunt aproape 30 de grade. Este minunat! Totuşi, sentimentul că am ajuns „acasă”, sentiment pe care l-am avut acum treisprezece ani la Mombasa, nu mă mai cuprinde. Mergem într-o lodge frumoasă din apropiere, unde dormim prima noapte. La ora cinci mă trezesc din cauză că am diaree, pentru care iau imediat imodium. Mai târziu, ne întâlnim la micul dejun, unde facem încercări timide de a ne cunoaşte. Primii povestesc despre cele mai înalte trasee ale lor, cum ar fi Breithorn, Großglockner, Montblanc şi altele. Dumnezeule, şi eu abia am urcat la nici 3.000 de metri, iar pe masivul Jungfrau cu trenuleţul alpin! Cu mai mult de atât nu mă pot lăuda. Când mai şi aud că unul din domnii mai în vârstă abia s-a întors de curând dintr-un tur de schi de două săptămâni pe un gheţar, pe care l-au parcurs ca pregătire, încep să mă

cuprindă primele îndoieli. Dar mai întâi plecăm în safari!

Mergem aproape cinci ore, până ajungem în Parcul Naţional Tarangire. Pe drum văd multe cirezi de vite, însoţite de masai sau de copiii lor. Tare sunt curioasă, ce ar simţi şi ar gândi Napirai, dacă ar vedea aşa ceva. Mă uit mirată la războinicii îmbrăcaţi în hainele lor tradiţionale, împodobiţi, pictaţi şi înarmaţi cu suliţe şi care se deplasează pe biciclete. Mi se pare foarte ciudat. Oricum, totul arată altfel decât înainte şi, oarecum, străin. Eu încerc să mă întorc în mine însămi şi să readuc în prezent lucrurile uitate, dar nu reuşesc. În schimb, mi-e dor de fiica mea şi de Markus.

În Parcul Naţional suntem conduşi mai întâi la lodgea noastră. Când stai aici la masă, ai o vedere fantastică asupra ciurdelor de elefanţi, care se opresc la râul de mai jos. Din când în când, se aud mugete de animale răzleţe. După-masă mergem prin savana fierbinte, să vedem animalele. Avem noroc şi întâlnim girafe, gazele, maimuţe, zebre şi bivoli. Imaginea atâtor animale trezeşte, totuşi, în mine ceva, care îmi aduce aminte de fascinaţia de-atunci faţă de Africa. Până seara nu ne scapă decât leii, dar mai avem şi

mâine o zi. Fiecare se duce în cortul său şi se pregăteşte pentru cină. Bufetul este delicios. Eu mănânc bine pentru că nu ştiu ce vom primi mai târziu, pe munte.

Către ora zece, părăsesc cercul, pentru că se discută fără sens. Până acum starea de spirit nu este foarte bună. Drumul spre cort este slab luminat, dar în faţa fiecăruia atârnă câte o lampă cu petrol. Când ajung în faţa intrării, observ că cel puţin 50 de gândaci de toate felurile, insecte şi lăcuste de toate mărimile stau lipiţi de peretele luminat al cortului. Nu arată foarte atrăgător Mă gândesc, cum să intru eu în cort şi să las animăluţele astea afară. În primul rând, stâng lampa şi scutur peretele cortului. Mă uit repede cu lanterna, mă strecor iute în cort şi mă aşez imediat în pat, ca să nu mai văd nimic. Între timp a ajuns şi perechea tânără la cort. Îi urmăresc prin ferestruică şi sunt curioasă, cute vor reacţiona când vor vedea mulţimea de insecte. Mai binte de cinci minute, cei doi stau ca înmărmuriţi în faţa intrării lodgei şi se gândesc ce să facă. Abia îmi stăpânesc râsul. În sfârşit bărbatul se dă doi paşi înapoi, iar femeia curajoasă se hotărăşte să bage picioarele în cort, ca să cadă lighioanele. În sfârşit, intră şi cercetează cortul la

lumină plină. La scurt timp după aceea se aud două ţipete înăbuşite. Acum nu mă mai pot stăpâni şi râd cu toată gura, întrebându-i dacă s-a întâmplat ceva. După toate aparenţele, lor nu li se pare ciudat acest lucru. Trag cu urechea la greierii care ţiuie şi adorm destul de repede.

Dimineaţa mă trezesc foarte devreme, pentru că aud ceva ţârâind încontinuu în jurul cortului. La revărsatul zorilor, mă strecor afară şi văd patru Tic Tic, un fel de căprioare mici, care pasc în jurul corturilor. Sunt atât de rapide şi de elegante, că-ţi face plăcere să te uiţi la ele. În acelaşi timp, aud mugetul elefanţilor care se apropie. Încet, încet, oamenii şi animalele se trezesc şi în curând ne aflăm din nou la pândă. Întâlnim o mulţime de elefanţi, de toate mărimile. Grupuri de maimuţe şi câţiva porci mistreţi se îndreaptă deja spre râu. Fiecare mişcare este fotografiată. După masa de prânz trebuie să ne întoarcem la lodge. Şoferul ne întreabă dacă vrem să vizităm un sat de masai. Pe mine mă încântă imediat propunerea, pentru că mi-ar plăcea să mai intru o dată într-o manyatta. Sunt curioasă ce reacţie s-ar declanşa în mine. Dar tovarăşii mei de călătorie nu sunt interesaţi, spunând că ei se află aici pentru

animale şi nu ca să vadă nişte oameni oarecare. Pentru că nu vreau ca lumea să mă recunoască, renunţ la această plăcere.

Ajunşi în lodge, ne pregătim pentru drumeţia de mâine şi sortăm bagajul. Ce nu ne trebuie pe munte, lăsăm aici. Mă mir că unii bărbaţi mai beau bere. Eu, una, nu am mai băut de la Crăciun aproape niciun strop de alcool. Se discută despre faptul că pe munte fiecare trebuie să lupte singur. Cel care simte că mai rezistă, urcă, chiar dacă celălalt cedează. Acest lucru se referă, bineînţeles, numai la cei care sunt câte doi, adică la perechea cea formată din tată şi fiu. Eu obiectez, spunând că nu mi-aş lăsa copilul singur într-o situaţie dificilă, la care mi se răspunde imediat cu priviri ironice: „Tu poate nu cunoşti legile muntelui!” Fiecare visează plin de optimism să ajungă pe vârf şi se întreabă ce potenţă mai au coechipierii săi. Nici eu nu sunt altfel.

A doua zi de dimineaţă, la ora opt, pornim la drum. Autobuzul merge mai întâi pe un drum bun, asfaltat, în direcţia Moshi după care, la indicatorul „Machame”, coteşte brusc spre stânga. Aici, drumul începe să fie plin de denivelări şi după câteva minute starea lui îmi aduce aminte de drumurile din Kenya.

Pe dreapta şi pe stânga vedem plantaţii mari de bananieri, grădini şi tufe de cafea. Totul este verde şi îmbietor. Trecem pe lângă câteva colibe mai simple, dar, din când în când, se pot vedea şi case superbe. În comparaţie cu cei din alte zone, oamenii de-aici o duc precis foarte bine. Acest lucru se vede, printre altele, şi după unele magazine, în care se vinde carne proaspăt tăiată, atârnând într-un cârlig şi, bineînţeles, ferită de muştele inevitabile. Asta înseamnă că lumea are bani pentru carne. Când îi fac atenţi pe ceilalţi însoţitori ai mei asupra „măcelăriilor”, unora li se face aproape rău.

Dimineaţă ajungem la poarta Manchame, aflată la altitudinea de 1.840 de metri. Nu suntem singurul grup care vrea să-i purceadă la drum. Peste tot domneşte o debandadă cumplită. Grupurile trebuie înregistrate, porterii[1] organizaţi şi pachetele de mâncare împărţite. Abia aştept să începem urcarea. Fiind obişnuită de-acasă să merg mai multe ore pe zi, acum îmi lipseşte mişcarea, după ce am „trândăvit” trei zile. În sfârşit, totul este pregătit. Pentru grupul nostru de şase persoane ni se dau 24 de porteri, un ghid localnic şi trei ajutoare de ghid. Este incredibil,

1 călăuze

ce suită trece pe lângă noi! Şi un porter duce pe cap între 20 şi 25 de kilograme.

Mărşăluim încet. Este foarte cald, dar surprinzător de uscat în această pădure tropicală minunată. Drumul constă dintr-un pământ argilos roşu, uscat, rădăcini şi pietre. Mai mult ca sigur, pe vreme umedă mersul este foarte anevoios. Eu sunt fascinată de vegetaţie şi fac, bineînţeles, primele fotografii. Din când în când, îl rog pe câte un tovarăş de drum să-mi facă o poză. După câteva fotografii, însă, nu mai întreb, pentru că am mereu senzaţia că-i incomodez pe cei din grup. Merg agale în spatele ghidului şi trebuie să mă adaptez mai întâi ritmului extrem de încet, pentru că, de obicei, merg mai repede prin Alpii noştri elveţieni. Recipientul meu de apă, prevăzut cu un furtunaş de băut, îmi este de mare ajutor. Astfel îmi pot potoli în permanenţă setea în timpul mersului şi sunt şi sigură că beau destul de multe lichide.

Urcăm tot mai mult, trecem pe lângă copaci cu liane, pe lângă ferigi uriaşe şi trunchiuri de copaci acoperite cu muşchi. Miroase a pământ şi a umezeală. Animale nu se văd la orizont. Nu am deloc sentimentul că încep să mă apropii de cota de 3.000 de metri,

pentru că în Elveţia, la această altitudine, nu întâlneşti nici tufe, nici arbuşti. După câteva ore se luminează mai mult şi jungla se transformă, încet, încet, într-un peisaj cu tufişuri şi arbuşti, care se termină la tabăra noastră, după un urcuş de 1160 de metri şi cinci ore de mers prin zona ericaceelor.

Mă mir, când văd că ne aflăm deja în faţa taberei. Cei mai mulţi dintre tovarăşii de drumeţie au altă părere, sunt epuizaţi şi supăraţi pe ghid, pentru că a mers prea repede. Nu înţeleg de ce acest lucru nu a fost clarificat dinainte, mai ales că noi mai avem trei ajutoare de ghid. Şi Hans este de părerea mea. Toţi se strecoară şi se aranjează în corturile deja instalate sub ultimii arbuşti existenţi. Mă bucur că stau singură într-un cort de două persoane, pentru că numai bagajul ocupă o treime din loc. La scurt timp după aceasta, fiecăruia i se aduce în faţa cortului într-un lighean mic, portocaliu aproape o jumătate de litru de apă caldă, ca să se poată spăla. Pentru că nu văd pe nimeni din grupul nostru, intru-n vorbă cu o americancă. Grupul ei este format numai din ea, trei porteri şi un ghid. Nu m-am gândit niciodată la posibilitatea de a urca astfel pe Kilimanjaro. De asemenea, este interesant de urmărit agitaţia

puternică din tabără. În unele corturi se face mâncare. Mai multe persoane stau pe pământ, beau ceai şi mănâncă ceva. În curând suntem strigaţi şi mergem în cortul unde se serveşte masa. Faptul că stăm aici, sus, pe scaune rabatabile, la o masă pusă, inclusiv cu faţă de masă albastră-roşie, mi se pare mai mult decât ciudat. Ca apetitiv, ca să-i spun aşa, ni se dă un ceai fierbinte sau o cafea şi un platou cu floricele de porumb sărate. Apoi, mai rămâne o oră bună, până când este servită cina adevărată.

Cu puţin timp înainte de ora şase şi jumătate, în timp ce stau şi urmăresc din nou agitaţia din tabără, dintr-odată, ceaţa din jurul masivului Kilimanjaro se ridică, şi pot vedea, pentru prima oară, muntele. Pare să fie foarte aproape! Zăpada de pe vârf arată ca o găleată cu vopsea albă, care curge pe alocuri pe dinafară, de parcă cineva ar turna-o peste munte. Priveliştea durează puţin, ca o vrajă, după care muntele intră din nou în ceaţă şi se cufundă în întunericul care începe să se lase. Mâncarea abundentă este servită pe platouri şi farfurii de porţelan. La apetitiv avem o supă delicioasă, apoi un fel principal şi, în cele din urmă, fructe. Mă simt ca în colonialism, întreaga situaţie mi se pare un pic

absurdă. La urma urmei, eu am trăit şi am muncit odată printre africani, iar acum, ei cară peste tot, pentru mine, pentru „albii” care plătesc, mese şi scaune şi mă servesc. Ştiu că astfel, mulţi dintre ei au, pentru o perioadă scurtă de timp, un job, dar totuşi, trebuie să mă obişnuiesc cu acest lucru. La ora opt suntem deja toţi în corturile noastre, dar de dormit nu pot să dorm. În fiecare din corturile dimprejur se discută sau se sforăie. Mă gândesc la membrii grupului nostru şi sper ca mâine lumea să fie mai unită şi mai veselă. Până acum nu şi-ar fi ales niciunul, de bunăvoie, ca pereche, pe celălalt.

Este miezul nopţii şi eu tot nu pot să dorm, în schimb, Franz sau Hans sforăie de minune. Ies încă o dată din sacul meu de dormit călduros, ca să-mi golesc vezica. Noaptea este răcoroasă şi clară. Stelele se văd atât de aproape, încât îţi vine să le atingi cu mâna. Kilimanjaro îl poţi recunoaşte din nou după cupa lui albă. În această secundă, nu pot să contest faptul că acest munte degajă o anume vrajă. Dar trebuie să mă întorc în cort, înainte să-mi intre frigul în oase. Un somnifer mă ajută, în cele din urmă, să ajung la somnul binemeritat.

Cu puţin timp înainte de ora şase, sunt trezită de

discuţiile aprinse dintre tată şi fiu. Sacii lor de dormit se pare că sunt uzi, pentru că nu au lăsat clapa de ventilaţie de la cort deschisă. Şi în afară de aceasta, le-a fost, din câte aud, cumplit de frig şi, din cauza pământului rece, au înţepenit complet. Eu, personal, nu mă pot plânge de astfel de probleme. Pe de-o parte, sunt obişnuită cu dormitul pe jos, pe de alta, sacul meu de dormit cel nou, cumpărat special pentru această excursie, trebuie să ţină de cald şi pe un frig drastic. Şi el, şi salteaua izomatică şi-au dovedit calitatea. După ce ne salutăm, îi întreb pe cei doi cum stau lucrurile cu sacii lor de dormit. Despre zonă de confort şi zonă extremă, cei doi nu au auzit niciodată nimic. Franz, un fan declarat de-al lui Aldi, îmi povesteşte că ei au cumpărat sacii de dormit la Aldi şi au fost foarte convenabili. Acum se uită pe descriere şi citeşte pentru prima dată: „Zonă de confort 5°, zonă extremă10°”. Mă întreb, cum vor să doarmă ei la altitudinea de 4600 de metri!

În drum spre toaletă, îmi simt picioarele grele ca plumbul şi nu-mi explic de ce. În ciuda măsurilor luate, constat, spre groaza mea, că mi-a venit menstruaţia. Asta îmi trebuia aici, pe munte! În momentul de faţă, starea asta mă calcă pe nervi. La

cort mă aşteaptă deja ceaiul de „Good Morning”. În mod normal, suntem treziţi de trei persoane, care strigă în faţa cortului: „Teatime, Coffee time!” Apoi deschizi cortul şi poţi să ceri să ţi se pregătească un ceai sau o cafea instant, de pe tava pe care ţi-o ţin în faţă. Incredibil, ce lux! Peste puţin timp, apare nelipsitul vas cu apă încălzită, pentru toaleta de dimineaţă. La şapte şi jumătate se serveşte „Full Breakfast”. Printre altele, ni se dau jumări, cârnăciori, marmeladă şi fructe proaspete, de la banane până la ananas. Eu cred că niciunul din nou nu ar mânca vreodată acasă, la micul dejun, atât de bine şi de copios.

În jur de ora nouă, plecăm spre platoul Shira, care se află la altitudinea de 3850 de metri, într-o stepă uriaşă. La început, mergem chiar lejer. Copacii şi tufele încep să se rărească. Din ultimii copaci atârnă, ca pânzele de păianjen, bucăţi de muşchi, imagine care conferă întregului peisaj un suflu de lume de poveste, ca în Jurassic Park. Fâşii de ceaţă, care străbat văzduhul, întăresc această impresie. Din când în când, întâlnim o specie de scaieţi violeţi sau tufe de flori alb-roşii. Din păcate, drumul devine tot mai abrupt şi urcuşul intens le dă de lucru astăzi

picioarelor mele grele. În schimb, ceilalţi sunt din nou în formă. În parte, terenul este atât de abrupt, încât nu mai am nevoie de beţe, dimpotrivă, mai mult mă încurcă. În schimb, sunt răsplătită cu o privelişte minunată asupra muntelui Meru şi, dacă mă uit înapoi, văd toată jungla pe care am străbătut-o ieri. Totuşi, trebuie să lupt să înaintez. Mă bucur că facem, în sfârşit, la scurt timp după ora douăsprezece, pauză de prânz. Ne aşezăm pe scaune, în latura ferită a unei stânci, la masa pusă, inclusiv cu faţă de masă. Este ceaţă şi răcoare. Îmi pun pe mine pelerina, ca să mă protejeze mai bine de vânt. Ne aşteaptă un ceai fierbinte, pâine şi brânză, precum şi clătite calde. Acestea din urmă îmi redau ceva forţă. Totuşi, este grotesc să faci pauză, aici sus, în felul acesta. În orice caz, nu voi uita această imagine niciodată!

Apoi mergem mai departe şi mă simt ceva mai bine. După masă devreme, ajungem pe platoul Shira. Este o tabără uriaşă şi, după căsuţele de toaletă, împrăştiate pe o suprafaţă mare, se poate vedea că aici este activitate intensă. Treptat, sosesc şi alte grupuri, printre care se află şi americanca singură. Deşi ne aflăm deja la o altitudine de 3850 de metri, mai există încă tufe răzleţe, ceea ce, ca şi până acum,

nu-mi dă cu adevărat senzaţia că mă aflu la această altitudine. Dar mă bucur că astăzi ne putem odihni, în sfârşit, şi-mi aştept nerăbdătoare litrul meu de apă pentru spălat. Picioarele îmi sunt în continuare grele şi au început şi durerile de burtă.

Încerc să iau legătura cu cei de-acasă prin celular. Mi-e dor de mica mea familie şi, dintr-odată, mă simt prea egoistă. Mă caţăr pe acest munte, de ce, deja nici eu nu mai ştiu, în timp ce Markus trebuie să se ocupe, pe lângă serviciul lui greu, şi de Napirai. Cumva, mă aflu afundată într-un gol moral. În grupul nostru, fiecare este din nou preocupat de el însuşi şi astfel, relaţiile rămân mai degrabă distante, limitându-se la întâlnirile din cortul unde luăm masa. Eu mi-am imaginat totul ceva mai distractiv şi mai vesel.

În alte grupuri, starea de spirit este ceva mai destinsă, atât cât pot observa din cortul meu. Dar, pentru că nu sunt în cea mai bună formă, nu pot să-mi iau inima-n dinţi şi să intru-n vorbă cu ceilalţi. Între timp, au început să sclipească câmpurile de gheaţă de pe Kilimanjaro. Oare voi ajunge vreodată acolo sus? În momentul de faţă, nu-mi vine să cred cu adevărat. În sfârşit, vine cina. Din nou ni se serveşte o mâncare excelentă, dar, în afară de supă, nu reuşesc să bag

nimic în mine. Ghidul nu este încântat de acest lucru şi mă îndeamnă să mănânc. Încerc să-l liniştesc, spunându-i că mâine va fi cu siguranţă mai bine.

Astăzi este a treia zi de când suntem pe munte. Când mă trezesc, simt chiar în sacul meu de dormit puţină răcoare. Oare cum o fi fost la tată şi la fiu? Mă strecor afară din cort şi constat că pământul şi rouă de pe cort au îngheţat. Urmează programul obişnuit de la ceaiul de dimineaţă, apa de spălat şi, în cele din urmă, full breakfast. Din păcate, iar nu pot să mănânc mult. Franz şi Hans au îngheţat groaznic, deşi s-au băgat în saci cu toate hainele pe care le aveau la ei. Asta nu se poate termina cu bine!

În curând plecăm. Franz, tatăl, nu se simte foarte bine, pentru că, pe deasupra, are şi diaree. Astăzi avem în program South Circuit. Scopul acestui tur este adaptarea la înălţime. Vom urca 750 de metri până la Lava Tower, care se află la altitudinea de 4500 de metri, pentru ca apoi, să coborâm din nou până la 3950 de metri. La început, urcuşul este domol. Aproape că nici nu-mi pot imagina că vom câştiga în înălţime. Kilimanjaro se vede mereu în orizont. Dintr-odată, însă, din spate ne cuprinde ceaţa şi se face cumplit de frig. Dacă atunci când am plecat eram

îmbrăcaţi în tricouri, acum trebuie să ne punem repede gecile pe noi. Treptat, dispar şi ultimele tufe de erica şi nu mai vedem decât pietrele negre, acoperite de câţiva licheni. Cu puţin timp înainte de ora unu, facem o pauză de masă. Îmi pare bine, pentru că acum se simte puternic că am ajuns la altitudinea de 4500 de metri. Bate un vânt rece. În timp ce stăm la masă, în latura ferită de vânt a unor stânci mari, se porneşte deodată asupra noastră o ploaie cu grindină. Ghizii ne îndeamnă să ne grăbim, pentru că vremea se poate înrăutăţi foarte repede, iar pe ceaţă nu mai putem vedea prea mult. Mă simt cam epuizată, dar în general, pentru înălţimea la care ne aflăm, oarecum bine. Franz se simte tot mai rău. Şi el, şi fiul lui au dureri de cap cumplite. Ghidul ne întreabă dacă vrem să mai urcăm până la Lava Tower sau preferăm să parcurgem traseul mai scurt, până la următoarea tabără. Franz se decide pentru traseul mai de jos. Eu stau şi mă gândesc dacă să merg cu el, dar, când văd că, totuşi, cei doi tineri plini de energie se decid pentru urcuş, ne alăturăm şi noi lor.

Într-adevăr, vremea se îndreaptă şi, după o scurtă bucată de mers, ajungem în faţa stâncilor mari şi bizare de la Lava Tower. Ghidul ne felicită pe fiecare

în parte pentru atingerea cotei de 4600 de metri. În sfârşit, mă simt mai bine şi simt o bucurie, combinată cu încrederea că această aventură s-ar putea încheia, totuşi, pe vârf. După o pauză scurtă de fotografiat, începem coborârea, care, la înălţimea aceasta, merge, bineînţeles, de trei ori mai repede. În curând, drumul ne duce printre lobelii minunate şi senecio. Aceste plante cresc printre pietre întunecoase, mai mulţi metri în înălţime şi, cumva, nu se încadrează aici. Din depărtare, arată câteodată ca o grădină de palmieri. Cu cât coborâm mai mult, cu atât ericaceele, precum şi pestriţele argintii, dau viaţă pământului stâncos întunecat.

Cu puţin timp înainte de ora patru, privim de sus în tabăra noastră. Poţi recunoaşte fiecare grup după culorile corturilor. În afară de noi, au mai ajuns încă două grupuri sub gheţarul de sud al masivului Kilimanjaro, la cota de 3950 de metri. Este foarte frig. În cortul unde se găteşte, este mereu agitaţie mare. De fiecare dată când ajungem în tabără, totul este deja pregătit. Fiecare are cortul său şi înăuntru se află geanta lui de voiaj. Dăm din nou de Franz, care, ca şi până acum, nu se simte bine. Are febră şi se gândeşte dacă nu cumva s-a îmbolnăvit de malarie în timpul

safari-ului, pentru că nu a luat niciun fel de medicament profilactic. Experienţele mele anterioare, în ceea ce priveşte malaria, nu se potrivesc, însă, nici pe departe cu simptomele lui, lucru care este oarecum liniştitor. Durerile de cap ale lui Hans s-au accentuat şi mai mult din cauza coborâşului rapid, dar el nu vrea să ia nicio pastilă.

Îmi deschid a nu ştiu câta oară celularul şi constat bucuroasă că aici am semnal. Îi sun imediat pe cei dragi de acasă. În sfârşit, îi aud vocea lui Markus. În momentul în care mă întreabă îngrijorat, cum a fost până acum, mă podidesc lacrimile. Văzându-l speriat de reacţia mea, îi răspund că, din punct de vedere fizic, sunt bine, dar, nu prea mă simt în largul meu. Nu sunt obişnuită să călătoresc în grup şi mi-am imaginat călătoria cu totul altfel. În afară de aceasta, mă îndoiesc de condiţia mea fizică. Markus încearcă să mă încurajeze şi, când aud că totul decurge cât se poate de bine cu Napirai, mă liniştesc. Imediat după aceea o aud şi pe ea la telefon. Ea îmi spune relaxată: „Mama, nu-ţi face griji, vei reuşi, iar aici totul este în ordine!” Mi se rupe inima şi simt, în acelaşi timp, până în străfundul sufletului, că aceşti doi oameni sunt cel mai important lucru din viaţa mea.

Convorbirea telefonică mi-a dat multă putere. În sfârşit, pot să râd din nou. Ghidul observă şi el că mă simt mult mai bine din punct de vedere sufletesc. De fapt, eu nu ştiu ce-nseamnă faze depresive sau pesimiste. Iar acum, nici nu-mi dau seama care este cauza lor: altitudinea neobişnuită, pastilele împotriva menstruaţiei sau, pur şi simplu, toată această situaţie ciudată din grup. La cină nu pot mânca încă cu poftă, deşi mă minunez şi de data aceasta, de ce pot pune bucătarii pe masă: de la o delicioasă supă de roşii, până la paste cu legume proaspete sau orez cu carne. Îmi este poftă de morcovi cruzi şi mi se aduc imediat. Sunt aranjaţi atent, cu felii de portocală. La masă, Franz ne spune că, dacă mâine nu se simte mai bine, se gândeşte să-şi încheie traseul. Simte că se clatină tot mai mult pe picioare, atunci când merge. Astăzi deja s-a împiedicat de pietre. Nouă ne-ar părea rău tuturor, pentru că el şi fiul lui ne fac mereu să râdem. După ce se mai duc o dată la toaletă, cei doi tineri ne spun că nu s-ar putea obişnui niciodată cu tipul acesta de toaletă. Pensionarul scrie mai mult în jurnalul lui, decât participă la conversaţie. Am aflat că este medic stomatolog şi a ieşit de curând la pensie. Bănuiesc că acesta este motivul aversiunii lui faţă de mine. Poate

că simte că înainte am fost reprezentant de vânzări.

Unul din ajutoarele de ghid ne spune că există posibilitatea de a scurta puţin traseul, crescând astfel şansele de a ajunge pe vârf. Asta presupune, bineînţeles, ca poimâine, în loc de cabana Kibo, să mergem în tabăra Barafu. Astfel am economisi din energie şi ne-am putea odihni încă de după-masă. Dezavantajul ar fi că nu am mai trece pe la Gilmans Point, care este considerat urcuş. Dacă ne dorim o fotografie şi un certificat, atunci acesta ar fi posibil numai pe drumul direct spre Uhuru Peak. Toţi sunt de acord cu această propunere, în afară de mine. Mi-aş fi dorit, totuşi, o fotografie şi un certificat şi chiar cred că aş ajunge până la Gilmans Point, dar, pentru un urcuş mai departe, nu mă încumet să fac o prognoză. Discutăm încolo şi-ncoace şi, în cele din urmă, rămânem la traseul stabilit iniţial. Ultima posibilitate de a ne răzgândi este mâine seară. Eu mai am nevoie de timp de gândire. Toţi se retrag în corturile lor şi aşteaptă somnul binefăcător.

Mă trezesc deja înainte de ora şase. Afară este senin şi vârful Kilimanjaro pare să fie atât de aproape, încât îţi vine să pui mâna pe el. Din nou am senzaţia că parcă ar fi turnat cineva vopsea sau lapte peste

creştetul muntelui. Arată cu totul altfel decât munţii noştri de zăpadă şi gheaţă din Elveţia. Poate, din cauză că acesta este un vulcan. Astăzi mă simt în putere şi odihnită şi chiar abia aştept să plecăm mai departe. Din nou avem în faţa noastră o zi de aclimatizare, aşa că vom urca şi coborî prin diverse văi mai mici. La micul dejun, Franz ne anunţă definitiv că el se întoarce, însoţit de unul din ajutoarele de ghizi. Şi-a dat seama că nu poate atinge vârful şi nu vrea să mai rişte nimic. Vrea să se întoarcă în lodge şi să rezerve, eventual, un safari spre craterul Ngorongoro. Astfel, fiul lui ar avea la dispoziţie doi saci de dormit şi ar putea rezista mai uşor în următoarele nopţi, înainte de plecare, mai facem o ultimă fotografie împreună cu toată echipa, pentru că acum se întoarce şi unul din ghizi.

Plecăm şi lăsăm în spatele nostru ultimele rânduri de senecio, în formă de palmieri. Imediat, drumul intră în stânci şi pe unele porţiuni ne căţărăm încet, cu mâinile şi cu picioarele. Din nou, beţele mai mult ne încurcă. În rest, îmi place acest căţărat, pentru că este o variaţie frumoasă. Acum, nici nu mai am timp să mă întreb dacă mă simt bine. Din nou trece pe lângă noi coloana de porteri. Astăzi mă

minunez şi mai tare, cu câtă măiestrie se mişcă ei pe terenul acesta stâncos şi abrupt, cu poverile pe cap balansându-se. În comparaţie cu noi, ei nu se pot folosi de mâini, pentru că ţin cu ele coşurile, genţile sau tigăile. În plus, ei merg aproape de două ori mai repede decât noi. Îi lăsăm să treacă şi mă uit la echipamentul lor. Unii sunt încălţaţi cu pantofi mult prea mari, iar alţii au şireturile deschise. De rucsac au fixate nişte cartoane subţiri, în care se găsesc ouăle crude. Cu ele trebuie să se înghesuie printre stânci, pe unde noi abia putem trece cu rucsacul nostru. Nu vreau să ştiu ce li s-ar întâmpla, dacă ar ajunge cu ouăle sparte în tabără. Când mă gândesc la asta, mă hotărăsc să le dau tuturor porterilor un bacşiş frumos în plus. Ei sunt pentru mine adevăraţii eroi de pe Kilimanjaro.

După o pauză mai lungă la altitudinea de 4250 de metri, mergem întâi pe o porţiune dreaptă, după care coborâm într-o vale, iar apoi urcăm din nou, pe cealaltă parte. Acest lucru se mai repetă de câteva ori. Mie şi lui Hans ne place foarte mult şi suntem puşi pe fapte mari. După un timp, ceilalţi sunt cam dezamăgiţi, pentru că nu se aşteptau la atâtea urcuşuri şi coborâşuri. Din când în când, stau de

vorbă cu Hans. El tot nu pricepe, de ce tatăl lui a părăsit grupul şi spune cam cu reproş: „La urma urmei, a fost ideea şi obsesia lui, să urce pe acest munte. Şi pentru că nu a putut convinge pe nimeni altcineva, a trebuit eu, fiul lui, să merg neapărat cu el. Acum mă chinuiesc pe un munte înalt de aproape 6.000 de metri, pe care nu am vrut să mă duc niciodată, în timp ce tatăl meu se duce lejer într-un safari”. Mereu îmi vine să râd, când îl aud vorbind în stilul lui, realist şi sec. De când este şi el singur, discutăm mai des.

După patru ore şi jumătate bune de mers, ajungem exact la timp în tabăra Karanga, unde ne refugiem în corturi, din calea ploii. Aici, vremea se schimbă în permanenţă. Dintr-odată se face de-a dreptul cald, după care, la scurt timp, se lasă ceaţa. Atunci ne pare bine că mai avem la noi o geacă sau un pulover. Din masivul Kilimanjaro nu se vede momentan nimic, stă ascuns în ceaţă şi ploaie. Echipa de porteri se ascunde în cortul în care se găteşte şi se serveşte masa. Mă bucur că pot lua din nou legătura cu Elveţia şi le trimit lui Napirai şi lui Markus un sms, la care îmi răspund amândoi, bucuroşi şi uşuraţi. Pentru că îmi mai rămâne mult timp până la cină,

încep să citesc o carte, pe care mi-a dat-o mama la mine. Mă fascinează din primul moment. O femeie descrie cum a călătorit cu bicicleta prin China, Nepal şi India. Printre altele, ea a străbătut munţi de peste 5.000 de metri înălţime, unde i-a rămas îngheţată în zăpadă bicicleta. În timp ce mă uit la poze, creşte în mine convingerea că obiectivul nostru ar trebui să fie cu mult mai uşor de atins. După două ore, ies din cort şi mă bucur că soarele străluceşte din nou. Echipa se spală în asfinţitul de soare. În schimb, astăzi aşteptăm degeaba apa de spălat. Mă ajut cu şerveţele umede şi împrumut un deodorant de la Petra. Echipamentul ei de igienă este, într-adevăr, uimitor. Ce-i drept, unghiile mele sunt negre, dar, cu puţina apă pe care o avem, nu se curăţă mai bine. Oricum, mâinile mele, cu unghiile în parte rupte, arată de parcă aş fi curăţat oale de gătit, ca atunci, la Barsaloi.

După ce soarele începe să strălucească, iese şi masivul Kilimanjaro din ceaţă. Hans şi cu mine profităm de ocazie şi ne facem reciproc câteva fotografii frumoase, cu masivul impresionant pe fundal. Din nou mă întreb, dacă va ajunge într-adevăr cineva acolo sus şi, dacă da, atunci care va fi acela. Dintr-odată, îmi dau seama că ar trebui să fiu de

acord, totuşi, cu schimbarea traseului. Eu nu vreau ca din cauza mea, cineva să nu ajungă pe vârf. În plus, pentru mine ar însemna că trebuie să rezist neapărat până la Uhuru Peak. La masă fac cunoscut acordul meu şi toată lumea se bucură. Cei mai fericiţi sunt, după cum aflu mai târziu de la unul din ghizi, porterii, pentru că au de cărat mai puţin greutatea noastră.

A doua zi de dimineaţă, ne sculăm pe un soare puternic. Am impresia că în timpul nopţii, Kilimanjaro s-a apropiat şi mai mult de noi. Nu am deloc senzaţia că ne mai despart încă aproape 2000 de metri de vârf. La micul dejun ni se dau din nou, printre altele, nişte clătite excelente, felii de pâine prăjită şi pepene. Eu mănânc mult, pentru că, în sfârşit, simt din nou că mi-e cu adevărat foame. În plus, avem în faţă o zi şi o noapte obositoare, în care se prevede furtună pe vârf.

Până la tabăra Barafu mai sunt de învins aproximativ 600 de metri. La început pornim domol. Aici începe să se termine vegetaţia şi mergem numai printre pietre de lavă, de cele mai diferite mărimi. Unele porţiuni de drum arată ca nişte grămezi de cioburi de lut, de culoare gri-neagră. Aici, sus, pare să fi dispărut orice urmă de viaţă. Arată ca un peisaj selenar. Observ de două ori, cum un păianjen mic,

negru îşi caută adăpost în faţa picioarelor noastre. În depărtare vedem porterii, care urcă ultima pantă, înainte de tabăra la care vrem să ajungem. Presimt că se întâmplă ceva rău. Într-adevăr, ultimul urcuş, foarte abrupt, ne oferă o impresie asupra nopţii de astăzi! De fiecare dată, când simţim că nu mai merge, trebuie să facem pauză. Îmi pare bine că am recipientul meu de apă cu furtunaş, din care pot suge permanent, ca să-mi potolesc, cel puţin, senzaţia de sete. După trei ore de mers şi 600 de metri învinşi, ne târâm, cu un consum de energie enorm, în tabăra aşezată la 4540 de metri. Este locul cel mai pietros, cu vântul cel mai puternic şi mai ales cel mai murdar dintre toate. Porterii au instalat corturile mult prea jos, iar acum trec, sărind prin faţa noastră, ca să termine de aranjat noile locuri, înainte de sosirea noastră. Nu pot să-mi dau seama, cum reuşesc aceşti oameni să mai şi sară din piatră în piatră, cu cortul iglu desfăcut împotriva vântului. Epuizaţi, ne căznim să ajungem la locurile noastre, lângă cort, ca să ne putem odihni. În tabără se află cei care s-au întors astăzi devreme de pe vârf. Văd un cuplu, cu o înfăţişare sportivă, stând complet epuizaţi pe o stâncă. Îi întreb cum a fost şi dacă au ajuns până sus. Drept răspuns, primesc un semn

afirmativ cu capul şi cuvintele: „Foarte obositor”. Apoi, mai descoperim un domn mai în vârstă, care abia acum, adică cu puţin înainte de ora unu, vine clătinându-se pe picioare. În Elveţia am spune: „Este la pământ”. Atracţia din această tabără este căsuţa de toaletă, care se află deasupra unei prăpăstii fără sfârşit. În plus, arată şubredă şi nu prea inspiră încredere. Deasupra se învârt stăncuţe de munte, uriaşe şi negre, care nu scapă din privire căsuţa. Totul explică faptul de ce este atât de murdar aici. Nici cele două căsuţe, care servesc la înnoptat, nu se încadrează deloc în acest peisaj selenar. Arată ca două cutii de conservă verzi. În orice caz, îmi pot cumpăra pentru numai doi dolari o Cola, pe care vreau să o beau după furtuna de pe creastă, ca aşa-zisă şampanie. Mă mai întâlnesc cu o femeie care tocmai iese din cort şi o întreb şi pe ea, cum a fost pe vârf. Ea nu a reuşit să ajungă şi, după cum spune, la 5100 de metri i-a întors spatele acestui „munte idiot”. Nu a văzut rostul de a se chinui mai departe, mai ales că apa de băut, deşi era bine învelită, i-a îngheţat. Povestirile nu sunt tocmai încurajatoare.

Hans constată, a nu ştiu câta oară, că echipamentul său nu este corespunzător. Nu are

termos la el şi acum ştie că şi cel mai fierbinte ceai va îngheţa după câteva ore. Pensionarul, care mai fusese deja de două ori pe creastă, nu vrea să mai participe de data aceasta la spectacolul nocturn şi în acest caz Hans poate folosi husa lui protectoare pentru sticlă. De asemenea, îi dă şi altimetrul, ca să ne putem orienta în noapte.

La prânz mănânc spaghetele cu mare poftă. Dacă acum o oră ajunsesem aici total epuizată, în câteva minute mi-am revenit surprinzător de repede, stând la soare. La masă se vorbeşte, bineînţeles, despre urcuşul care ne-aşteaptă. Toţi suntem cam agitaţi, mai ales că informaţiile celor care au coborât nu au fost foarte încurajatoare. Plecarea este la miezul nopţii, aşa că ne mai rămân exact zece ore, pe care le avem de îndurat în această zonă pustie. Unii dintre noi profită de după-amiază şi dorm. Pensionarul urcă şi mai sus, iar eu citesc din cartea mea captivantă. Cu cât citesc mai mult, cu atât mă liniştesc mai tare. Mă minunez de curajul femeii şi de cele trăite de ea, aducându-mi, în acelaşi timp, aminte de perioada trăită în Africa, în parte foarte dură. Câte drumuri extenuante a trebuit să parcurg şi câte lucruri am mai făcut, exact ca femeia aceasta în Nepal. Poate că

numai dacă trăieşti în astfel de ţări, devii atât de puternic. Altfel nu simţi suflul şansei de a-ţi atinge ţelul. În timp ce citesc, creşte în mine tot mai mult convingerea că aş putea ajunge pe Uhuru Peak în noaptea aceasta. Acest lucru mă linişteşte foarte tare.

Timpul se scurge încet. Aştept din nou cina care, astăzi, este servită cu o oră mai devreme, ca să mai avem timp de dormit. În tabără s-a făcut linişte, pentru că majoritatea oamenilor s-au dus mai jos. În afară de noi, mai sunt încă două grupuri mai mici, care aşteaptă traseul de noapte. În sfârşit, ajungem să luăm ultimele întăritoare. Hans remarcă sec: „Parcă suntem la ultima masă, înainte de execuţie”. Peste câteva ore, vom şti cât de aproape de realitate s-a aflat el cu presupunerile lui. Ni se servesc nişte pulpe de pui foarte gustoase şi salată de cartofi. Cu foamea pe care o am, mănânc tot ce ni se dă. Ghidul ne dă ultimele indicaţii şi ne sfătuieşte să ne îmbrăcăm cu tot ceea ce ţine de cald, pentru că va fi foarte frig. Nu prea-mi pot imagina cum o să pornesc la drum cu atâtea pulovere, geci şi cu lenjerie de corp suplimentară, extracălduroasă, pentru că, în mod normal, eu transpir foarte repede. Totuşi, urmez sfatul ghidului şi peste câteva ore îi sunt recunoscătoare.

Stau în cort şi mai citesc puţin. Între timp, mă gândesc deja, ce bacşiş le voi da la sfârşit porterilor. În plus, vreau să le adresez câteva cuvinte şi mă gândesc ce-ar fi mai potrivit. Către ora nouă, aud vântul înteţindu-se, dar, încet, încet, mi se face somn şi se pare că aţipesc puţin. La unsprezece şi un sfert ni se dă deşteptarea. Mă îmbrac repede cu restul hainelor, pe care le-am pus în sacul de dormit ca să se încălzească. Suflu de câteva ori aer cald în bocanci, ca să nu fie atât de reci, apoi îmi pun căciula şi mănuşile, lămpaşul şi deja sunt gata. În rucsacul meu de o zi mi-am pus aparatul de fotografiat, două termosuri cu lichide, câteva fructe uscate şi două felii de pâine integrală. Pantalonii de ploaie îi las momentan în rucsac.

Înainte să pornim în necunoscut, ne întâlnim cu toţii la un ceai, ca să ne încălzim. Noi, femeile, trebuie să mergem primele, direct în spatele ghidului. După puţin timp, lămpaşul Petrel abia mai funcţionează, aşa că stau eu în spatele ghidului. Mergem foarte încet. De văzut nu putem vedea, decât ceea ce se află în momentul respectiv în faţa picioarelor noastre. De la început, drumul este foarte abrupt. Deşi vântul îmi smulge hainele de pe mine, după o jumătate de oră

trebuie să mă dezbrac de o geacă şi un pulover. Mi-e sete şi îmi lipseşte sticla mea cu furtunaş, din care puteam să beau încontinuu. În noaptea aceasta nu o am la mine, pentru că ar îngheţa. Mergem mai departe, dar este foarte obositor. Pe Hans îl doare capul. În curând trebuie să mă opresc, ca să-mi pun din nou hainele pe mine, deoarece vântul a crescut în intensitate. Se răceşte rapid. După una sau chiar două ore, exact nu se poate şti, fiecare din noi se întreabă de ce se află aici. Din cauza vântului, nu pot auzi prea multe de la tovarăşii mei din spate. Numai din când în când se aude câte un „La naiba!”, în faţa noastră se mai află un grup mic. Dacă mă uit în sus, mi se face rău. Atât cât pot vedea, nu recunosc decât muntele cel negru. Despre o ţintă finală, nici vorbă să se vadă ceva, în schimb, urcuşul devine tot mai abrupt şi cotiturile sunt tot mai înguste. Din cauza vântului care se intensifică, se face tot mai frig. Degetele aproape îmi îngheaţă. Peste tot dau de bucăţi de hârtie sau de vomituri. O femeie vine din sens opus. Se întoarce. Îmbrăcămintea ei de munte pare să nu fi corespuns cu temperaturile, iar rucsacul său în formă de ursuleţ, pe care îl are în spate, mi se pare deplasat. Facem pauze la intervale tot mai scurte, iar eu trebuie să mă aşez

de fiecare dată. Da, va fi şi mai greu. Cu cât urcăm mai mult, cu atât respiraţia devine mai grea. Petra nu se simte bine şi are diaree. Mă întreb din nou, ce caut eu, de fapt, aici, pe munte. Starea de spirit este foarte proastă. După cât se pare, Petra vrea să se întoarcă, dar ghidul reuşeşte să o mai impulsioneze o dată. Mergem, pas cu pas, mai departe. Hans se uită pe altimetru. Informaţia lui, că nu am ajuns nici măcar la 5.000 de metri, este cumplit de deprimantă. Se face tot mai frig şi vântul este tot mai puternic. Închid ochii, ca să nu-mi curgă lacrimile. Dezavantajul este că mă simt tot mai obosită şi aş prefera să nu mai deschid ochii. Mă târăsc mai departe. Ghidul caută în permanenţă drumul. Mă gândesc numai la cât de rău şi de extenuată mă simt. Ghidul ne spune: „Nu vă gândiţi la munte! Trebuie să vă eliberaţi capul de munte! Gândiţi-vă la cei de-acasă, din Germania, sau de unde sunteţi!” Încerc să fac acest lucru şi văd în faţa ochilor mei imaginea fiicei mele. Deodată, aud o voce străină strigând, ba nu, gemând, numele ei. Tot timpul aud:

„Napirai, Naaapirai”. Apoi îmi dau seama că eu sunt cea care geme atât de tare. Vocea mea îmi pare străină şi mult prea groasă. Trebuie să mă aşez şi să

beau imediat ceai. Am senzaţia că mor de sete. Petra şi prietenul ei nu vor să meargă mai departe. Îi este îngrozitor de frig şi stă pe jos şi urlă. Vântul bate groaznic şi abia putem deschide ochii. Ghizii o sfătuiesc să-şi pună pantalonii de ploaie pe ea. Ha, însă, nu mai face nicio mişcare şi nu vrea decât să se întoarcă. Prietenul său şi doi ajutori de ghid îi pun pantalonii pe ea, înainte să se întoarcă, între timp, Hans a vomitat în spatele unei pietre. De fapt, şi el voia să se întoarcă, dar, datorită ceaiului pregătit de ghid, şi-a revenit. Suntem aproape la 5200 de metri. Asta înseamnă că abia am făcut o jumătate din drum şi ne mai aşteaptă încă 695 de metri. Eu nu ştiu cum o să-i urc, dar de-aici nu vreau să mă întorc. Ghidul, Hans şi cu mine mergem mai departe. Hans mă îngrijorează, când îl văd cum se clatină pe picioare. Ne luptăm cu fiecare metru. Între timp, mai mult mă târăsc, sprijinită în beţe, cu mâinile în sus, decât merg. După fiecare douăzeci de paşi trebuie să fac o pauză, altfel simt că mă prăbuşesc. Sunt atât de epuizată, încât nu mai pot să fac niciun pas. Dar, după două sau trei minute, îmi revin din nou pentru un scurt moment. Şi mintea îmi este apoi limpede. Mai mergem câţiva paşi şi energia este din nou epuizată.

Tot mai des mă aud gemând, cu o voce care îmi este străină. Nu pot să fac nimic. Cu cât îmi scad mai mult puterile, cu atât mă tânguiesc mai tare. O dată gem „mama”, altă dată o strig pe Napirai sau pe iubitul meu. Apoi încerc să număr paşii sau îmi bat bocancii unul de altul, după fiecare pas. Pur şi simplu, fac ceva care să-mi distragă atenţia! Altfel, m-aş gândi numai la starea de epuizare.

Mai mult ca sigur că urcăm deja de cinci ore şi, dacă privesc în faţă, totul este negru. Îi spun ghidului că voi merge cel mult până la Stella Point. Cât naiba mai este până acolo!? Dar el, de câteva ore încoace, dă mereu acelaşi răspuns: „Nu mai este mult!” Sunt sigură: mai mult de Stella Point nu voi mai putea merge. Nu vreau să mai am de-a face cu vârful! În timp ce stau atârnată de beţele mele şi mă trag în sus, mă gândesc ce rău îmi era acum câţiva ani, când eram în spital, la Maralal. Atunci, din cauza malariei, abia m-am putut duce la toaletă, atât de slăbită eram şi am fost nevoită să mă sprijin de cineva. 50 de metri erau pentru mine kilometri de neînvins. Atunci, o pauză nu mă ajuta cu nimic, pentru că nu mă făceam mai bine. Astăzi, dimpotrivă, după două minute de pauză, pot, cel puţin, să-mi adun ultimele forţe. În timp ce-mi

aduc aminte de starea mea de atunci, mă simt ceva mai bine. Şi totuşi, atât de tare nu am avut niciodată de suferit în Elveţia!

Nici Hans nu se simte bine. Se clatină întruna, dintr-o parte în alta. Facem din nou o pauză. Ghidul nu este foarte încântat, pentru că şi el îngheaţă, la fel ca şi noi. Când ne pregătim să mergem mai departe, observ că aproape a adormit. Mă trezesc imediat şi îl trag de mână. El deschide ochii, spune „yes, yes” şi merge mai departe. Încep să mă întreb dacă ajunge un singur ghid pentru noi doi. Ce facem, dacă i se întâmplă ceva, sau dacă unul din noi cedează? Nu trebuie să mă gândesc atât de departe. Din nou îl întreb, cât mai este până la Stella Point. El îmi răspunde: „Pentru mine, cam şase minute, dar nu ştiu cât durează cu voi!” Mă rog, atunci nu mai poate fi vorba de ore. Îmi mobilizez ultimele forţe. Mă gândesc la faţa dezamăgită a fiicei mele, dacă ar trebui să-i spun că mama ei nu a reuşit să ajungă pe vârf. Deşi, Dumnezeu mi-e martor, nu trebuie să-ţi fie ruşine, pentru că, cel puţin pentru noi, este un adevărat calvar. Pentru Messner & Co, care, ca să spunem aşa, abia la această altitudine fac picnic, aceasta ar fi o simplă plimbare. Din nou pauză, din nou mobilizare de

forţe şi târât mai departe! Hans se uită pe altimetru şi spune că mai sunt cam 100 de metri de urcat până la Stella Point. Nu-mi vine să cred că mai durează încă atât de mult! Ghidul ne ia rucsacul şi imediat respirăm ceva mai uşor. Ne luptăm mai departe. Deodată, îl vedem pe ghid ridicând mâna lângă o piatră mare şi spunând: „Congratulation, you have reached Stella Point”. Eu sunt terminată. Am ajuns la Stella Point, care, după cum arată, nu este, de fapt, nimic deosebit. Altimetrul s-a înşelat! Când mă întorc, văd răsăritul de soare. Pentru prima dată, de mai mult de şase ore, vedem altceva decât pietre negre şi întuneric. Această dungă roşie merită atenţie, dar nu ajunge ca să scoţi aparatul de fotografiat de sub atâtea geci. Aici este mai frig decât oriunde până acum. Fac cumva şi-mi trag pe deasupra pantalonii de ploaie, deşi nimic nu vrea să stea cum trebuie. Important este să ţină de cald. Hans repetă întruna: „După cât de rău mă simt, nu poate fi sănătos aici, sus!” Eu, de fapt, nu mă simt rău. Nu am senzaţie de vomă şi nici dureri de cap. Dar, pur şi simplu, nu simt nimic. În interior sunt goală şi nu mai percep niciun stimul. Ghidul ne îndeamnă să mergem. Îl aud pe Hans spunând: „Hai să mergem mai departe! Acum, că am ajuns aici,

reuşim şi restul”. Dacă el, în starea lui proastă, spune aşa ceva cu atâta optimism, trebuie să merg şi eu mai departe. Mai târziu îi sunt recunoscătoare. Dacă nu l-aş fi avut pe Hans în faţa mea, care se clătina pe picioare, poate că mi-aş fi pierdut la Stella Point toate simţurile.

Treptat, se luminează şi vedem în dreapta, lângă noi, craterul, pe a cărui margine urcăm noi acum. Mă târăsc mai departe, sprijinindu-mă pe beţe. Încet, încet, se vede în stânga noastră peretele uriaş al gheţarului. Este alb ca zăpada şi străluceşte în faţa cerului roz. Mă aşez pe margine şi raţiunea îmi spune că aceasta ar fi o fotografie frumoasă. Când vede că nu pot să scot aparatul din buzunar, ghidul mă ajută imediat şi face el prima fotografie. Este puţin trecut de ora şase şi soarele răsare relativ repede, în timp ce noi ne chinuim să urcăm pe marginea craterului. Hans se clatină puternic, ceea ce mă îngrijorează foarte tare. Mai mult ca sigur, ghidul se află cu zece metri în faţa noastră. Acum trebuie să ne vârâm direct pe lângă crater, după o proeminenţă de stâncă. Eu mă trezesc de-a binelea şi strig la Hans: „Fii atent şi ţine-te bine de stâncă!” Dar este prea târziu. Cade pe spate. Din doi paşi sunt la el şi îl ţin, în timp ce el stă

atârnat cu bustul deasupra craterului. Ghidul se grăbeşte la rândul lui şi îl pune pe picioare. Acum nu-i mai dă drumul, până când nu ajungem sus.

Pe fundalul roz pal, pereţii de gheaţă devin tot mai mari şi mai albi. Dintr-odată, mă aud plângând. Plâng fără sens şi din nou nu-mi recunosc vocea. Nu mai am niciun fel de control asupra lacrimilor mele şi nu-mi pot explica motivul. Extenuare? Sau această privelişte? Sau pur şi simplu gândul că am ajuns aici sus, pe acoperişul Africii? Nu ştiu. Îl aud pe ghid spunând: „Nu plânge, astfel consumi prea multă energie!” Dar, până când nu mă văd, în sfârşit, pe Uhuru Peak, nu reuşesc să-mi stăpânesc suspinele tari şi groase. Este ora şapte, când ghidul ne felicită pentru atingerea vârfului. Şi el este epuizat, deşi a mai fost aici, sus, de peste o sută de ori.

În afara noastră, se mai află încă alte şase persoane pe munte. Mă aşez lângă indicatorul de pe vârf şi mă dezbrac de pantalonii de ploaie, ca să pot face o fotografie cum trebuie. Ghidul ne îndeamnă să ne grăbim, pentru că Hans nu se simte bine şi trebuie să coborâm repede. Cu mâinile pe jumătate îngheţate, face câteva fotografii cu noi. Fotografiez automat şi împrejurimile şi tot aştept marea emoţie, care nu vrea

să mă cuprindă. Nici măcar intenţia mea de la-nceput, de a privi de-aici, de sus, în iubita mea Kenya, nu îmi mai vine în minte. Mă simt goală, ca o carcasă, ca un zombie.

Hans se simte la fel şi, pe deasupra, este alb ca varul. Regretă faptul că se află aici, în locul tatălui său. Nu a crezut niciodată că va ajunge pe vârf, mai ales că este fumător. Trebuie să plecăm. În timp ce mergem pe marginea craterului, ne întâlnim cu următorii „zombie”. Nici ei nu mai reacţionează la nimic şi merg, pur şi simplu, mai departe, în direcţia vârfului. La coborâre, îmi revin surprinzător de repede. Alergăm şi alunecăm peste un povârniş de cenuşă, de parcă am sări în zăpadă.

Pe Hans îl doare rău capul şi se împiedică de propriile-i picioare. Mă întreb dacă mai rezistă măcar până la tabără, pentru că mai avem mai mult de 1200 de metri de coborât. Eu profit acum de antrenamentul făcut, totuşi, după o oră mi se face cumplit de sete. Deşi este deja foarte cald, Hans nu-şi dă jos nici mănuşile, nici căciula şi nici geaca. Mă îngrijorează în continuare starea lui, pentru că vorbeşte cam încâlcit. Tot timpul spune: „Nu poate fi sănătos ceea ce fac, atât de rău îmi este”. Facem pauză şi bem ceva. Îi dau

o pastilă pentru dureri de cap şi două aspirine pentru subţierea sângelui. Mâncăm împreună fructele mele uscate şi, după câteva minute, se simte mai bine. De dezbrăcat, însă, nu vrea să se dezbrace de nimic, ca şi până acum, deşi transpiră. Ghidul îl ia de braţ şi merg aşa mai departe. După aproape două ore de coborât, vedem în depărtare, undeva jos, tabăra noastră. Îi recunosc pe cei din grupul nostru. Se uită în sus la noi şi eu le fac cu mâna, dar nu primesc niciun salut înapoi. După nouă ore, ajungem epuizaţi în tabără.

Starea de spirit este, mai degrabă, apăsătoare. Ghizii localnici vin primii să ne felicite. Apoi apare prietenul Petrel, care ne felicită sec. Ea, dimpotrivă, strigă din cort. Şi mai laconic este medicul stomatolog aflat la pensie. În afară de cuvântul „felicitări” nu scoate niciun sunet în plus. Groaznic! În orice caz, la rugămintea mea, îmi face o poză. Hans se bagă în cort şi adoarme imediat. Este epuizat. Nu avem prea mult timp ca să ne împachetăm hainele şi să mâncăm de prânz. Astăzi mai avem de coborât aproape 1800 de metri, pe traseul Mweka, până la tabăra cu acelaşi nume.

Acum stau singură în faţa cortului meu şi aştept mâncarea. Nu pot discuta cu nimeni despre

experienţa mea, pentru că nu interesează pe nimeni. Pot, cel puţin, să le scriu celor dragi de-acasă un sms. Ca să vorbesc la telefon, nu-mi mai ajunge acumulatorul. Napirai îmi scrie: „Super, mama, am ştiut mereu că vei reuşi!” Markus este, şi el, la fel de mândru de această realizare a mea şi va avea grijă să transmită vestea mai departe, în familie.

Coborârea se desfăşoară în ordine inversă, traversând diversele etaje de climă. Când intrăm în jungla cu vegetaţie luxuriantă, mă bucur să văd tot soiul de plante înflorind. Totuşi, coborâşul se simte la genunchi şi în picioare. După două ore, nu îmi mai arde să admir tufele frumoase care înfloresc şi văile întinse, ci simt numai cum mi se formează la picioare, în mai multe locuri, băşici. Încerc să acopăr ce este mai rău cu plasture şi nu mai am răbdare până ajungem în tabără. Cu cât coborâm mai mult, cu atât aerul devine mai înăbuşitor şi încep să ni se lipească toate de corp. După trei ore, ajungem în tabără şi reuşim să intrăm la timp în corturi, înainte de prima rupere de nori. Plouă torenţial cam 15 minute, după care totul este umed, iar pe jos, în cort, unele porţiuni sunt ude. Mie îmi este indiferent, atâta vreme cât nu mai trebuie să merg, după cele douăsprezece ore de

mărşăluit. Este după-amiază devreme şi mai avem mult timp până la cină. Dornică ca niciodată, aştept lighenaşul portocaliu cu apă încălzită, în care mă pot spăla. În plus, trebuie să am grijă de picioarele mele, pentru că mâine iar avem de coborât o porţiune mare.

Încep să mă bucur de întoarcerea acasă. Şi în tabără, se simte faptul că toţi aşteaptă încordaţi sfârşitul excursiei. Pentru ghizi şi porteri, acesta a fost ultimul traseu până la vară, pentru că acum începe sezonul de ploaie. De asemenea, ei se tem de războiul Americii împotriva Irakului, care se apropie, pentru că atunci numărul turiştilor se va reduce şi mai mult. Niciunul nu ştie când va putea câştiga următorii bani şi, cu toate acestea, ei sunt veseli şi preocupaţi de binele nostru. Stau în cort şi ascult vocile localnicilor. Ei au în permanenţă ceva de povestit. Deşi muncesc din greu, ei vorbesc şi râd toată ziua. Din cât se vede, în ceea ce priveşte lipsa de griji şi capacitatea de comunicare, ne sunt superiori nouă, albilor. La noi în grup, fiecare stă din nou în cortul său şi nu are nimic de povestit tovarăşilor de drum, nici măcar după unsprezece zile. Este trist.

La cină se discută despre bacşiş. Mie mi-e clar, că în afară de suma obişnuită, voi mai da 100 de dolari

pentru porteri. De fapt, voiam să le dau mai mult, dar, având în vedere discuţiile, nu vreau să par arogantă. Şi-mi pare rău că nu am făcut-o, pentru că mai târziu am pierdut ultimii mei 250 de dolari în lodge.

Noaptea asta dorm atât de adânc, încât nu aud nimic de la petrecerea de rămas-bun a porterilor. Şi în ultima zi suntem întâmpinaţi cu obişnuitul „Morningtea”. După micul dejun, are loc ridicarea taberei, ce-i drept, ceva mai repede. Curând, vedem stând în faţa noastră toată echipa, care doreşte să-şi ia rămas-bun deja de-aici, de sus. Petra ţine un discurs de rămas-bun şi înmânează bacşişul ghidului-şef. Apoi, iau cei 100 de dolari ai mei şi spun că doresc să donez ceva în plus adevăraţilor eroi de pe Kilimanjaro şi anume porterilor. Feţele lor se luminează şi, în semn de bucurie, ridică mâinile în aer, strigând: Asante Mzungu! Atâta bucurie, la atâta modestie! Fericiţi, cântă un cântec despre Kilimanjaro. Eu trăiesc cele mai puternice emoţii ale acestei excursii. La sfârşit, fiecare porter mulţumeşte personal, dând mâna cu noi toţi. Îşi pun legăturile cu bagaje uriaşe pe cap şi trec repede pe lângă noi, îndreptându-se spre vale. Şi noi ajungem, după mai mult de trei ore, la Poarta Machame şi aşteptăm să fim duşi la lodge. Porterii

muncesc cu râvnă la curăţat şi spălat. Unii mai curăţă încă corturile noastre sau oalele, în timp ce alţii se dedică deja igienei personale. Şi noi visăm, după şapte zile, la un duş în hotel.

Ghidul ne dă, mie şi lui Hans, câte un certificat şi, când auzim că în acea noapte extrem de rece – pe Stella Point s-au înregistrat minus 25 de grade – numai o cincime din „atacanţii" obişnuiţi ai vârfului au ajuns pe Uhuru Peak, începem să simţim, totuşi, un strop de mândrie.

DOR DE AFRICA?

A doua zi, când stau în avion, obosită şi fără vlagă, am destul timp să meditez asupra aventurii pe care am trăit-o. Puţin decepţionată, constat în sinea mea că această călătorie mi-a potolit numai o parte din dorul meu de Africa, dor pe care l-am simţit mereu. Poate pentru că Tanzania nu este Kenya, poate Kenya „a mea" nu mai există, poate pentru că s-au schimbat atât de multe.

Mie îmi este clar că eu, ca turistă, voi fi pe acest continent mereu ruptă în două. Ca „albă" care cutreieră lumea, nu pot să mă bucur din plin de ceea ce văd, pentru că judec multe lucruri din perspectiva

localnicilor. Din punctul lor de vedere, ceea ce facem noi mi se pare şi mie, în parte, de neînţeles. De exemplu, faptul că noi, europenii, depunem un efort extraordinar ca să urcăm pe un munte înalt şi să mai şi plătim pentru aceasta, ar fi fost de neînţeles pentru Lketinga şi familia lui. El m-ar fi întrebat râzând: „Corinne, de ce faci asta? Nu ai de pe urma acestui lucru nici mâncare, nici apă, ci numai probleme. Este o nebunie!” Într-un anume fel, el ar fi avut dreptate. Unor oameni care îşi folosesc toată energia şi forţa lor pentru a putea supravieţui nu le-ar veni niciodată ideea să întreprindă o astfel de acţiune aşa, pur şi simplu, fără niciun folos.

Şi eu privesc acum escaladarea pe Kilimanjaro cu doi ochi: pe de-o parte, mi se pare absurd şi nebunesc, pe de alta, sunt mândră şi fericită că nu am cedat şi am ajuns pe vârf, pe acoperişul Africii.

În urma acestei călătorii, însă, mi-am dat, într-adevăr, seama, că nu aş mai putea trăi astăzi în Africa. Acolo unde trăiesc acum, lângă Napirai şi lângă partenerul meu de viaţă actual, acolo este locul meu. Când Markus mă cuprinde fericit în braţe la aeroport, la Zürich şi plecăm împreună spre Lugano, atunci ştiu că mă aflu acasă.

De multe ori sunt întrebată dacă am regretat vreodată dragostea mea cu un războinic sambur. De fiecare dată, dau acelaşi răspuns cu deplină convingere: niciodată! Am avut privilegiul să cunosc această cultură, care, probabil, nu va mai exista multă vreme în această formă şi să trăiesc o mare dragoste. Dacă omul are, într-adevăr, mai multe vieţi la dispoziţie, atunci eu sunt convinsă că înainte am aparţinut tribului Samburu. Numai aşa îmi pot explica sentimentul trăit atunci, sentimentul întoarcerii acasă şi faptul că, în ciuda sărăciei neobişnuite, m-am simţit lângă Lketinga şi familia lui, atât de sigură şi de ocrotită. Ştiu sigur: dacă nu mi-aş fi urmat vocea lăuntrică, aş fi trăit toată viaţa cu sentimentul că am lăsat să-mi scape ceva important. Şi nu ar exista nici fiica mea Napirai, pe care o iubesc mai presus de toate!

Chiar dacă într-una din vieţile mele anterioare oi fi fost o samburu, sunt, totuşi, născută şi crescută în Elveţia zilelor noastre şi, astfel, influenţată de cultura noastră central-europeană. Aceasta este, poate, cauza principală pentru care dragostea mea şi a lui Lketinga nu a putut supravieţui. Am fost, pur şi simplu, prea

diferiţi. În afară de aceasta, ne-au lipsit posibilităţile unei comunicări mai profunde. Nici eu nu aş mai putea renunţa la avantajele vieţii noastre de astăzi, acum, după ce tocmai am învăţat, în urma experienţei trăite în Africa, să mă bucur de ele cu deosebită intensitate.

Nu, nu aş mai putea trăi în Africa! Dar, ceea ce rămâne este afecţiunea faţă de fosta mea familie şi o mare curiozitate faţă de Kenya de astăzi. Poate că într-o bună zi îmi voi putea satisface această curiozitate, atunci când Napirai va fi majoră şi va dori să-şi cunoască rudele ei africane. Cine ştie?

Mulţumiri

Doresc să le mulţumesc din inimă tuturor celor care m-au sprijinit după întoarcerea mea din Kenya şi care mi-au înlesnit noul început în lumea europeană:

lui Napirai şi lui Markus, care mi-au acceptat, cu răbdare şi cu înţelegere, toate planurile.

mamei mele şi soţului ei, Hanspeter, care ne-au primit, pe mine şi pe fiica mea.

tuturor bonelor şi familiilor acestora, care au avut grijă cu mare dragoste de Napirai, influenţând-o prin aceasta.

tuturor prietenelor şi prietenilor mei, cunoştinţelor mele, care m-au însoţit, în ultimii 13 ani, o parte din drum.

patronilor mei, care au investit în mine încredere şi care mi-au oferit, ca mamă care îşi creşte singură copilul, o şansă.

autorităţilor elveţiene, care, prin soluţionarea nebirocratică a cazului meu, mi-au uşurat un nou început în această ţară.

şi nu în ultimul rând colaboratoarelor şi colaboratorilor mei de la editura Al, care, cu grijă şi cu mare angajament, au făcut posibilă apariţia cărţilor mele.

Corinne Hofmann s-a născut pe 4 iunie 1960, în Elveţia, ca fiică a unei mame franţuzoaice şi a unui tată german. După absolvirea liceului, a lucrat doi ani

ca agent de asigurări, şi alţi doi ani ca reprezentant de vânzări, în cadrul aceleiaşi firme. La vârsta de douăzeci şi unu de ani îşi începe propria afacere cu un magazin de haine second-hand şi rochii de mireasă. În anul 1986, vizitează Kenya, pentru ca în anul următor să se stabilească în această ţară. La sfârşitul anului 1990, se întoarce în Elveţia, împreună cu fetiţa sa. După alţi câţiva ani în care lucrează din nou ca reprezentant de vânzări, Corinne Hofmann scrie prima ei carte, ce avea să devină bestseller internaţional*, îndrăgostită de un masai.* Cea de-a doua sa carte, *Adio, Africa*, a fost publicată în Germania în anul 2003 şi a devenit de asemenea bestseller. Cea de-a treia carte, *Revedere la Barsaloi,* apărută în 2005, a cunoscut la rândul ei un important succes.